

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-62-19

Druk nr 3476
Warszawa, 23 maja 2019 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Prawo ochrony
środowiska oraz ustawy o zarządzaniu
kryzysowym.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 88 w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu albo wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji, o których mowa w art. 93 ust. 1;”;

2) w art. 91:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b i 2c w brzmieniu:

„2b. Zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw środowiska projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1.

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1 i Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4, z późn. zm.).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1356, 1479, 1564, 1590, 1592, 1648, 1722, 2161 i 2533 oraz z 2019 r. poz. 42, 412 i 452.

2c. Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania.”,

c) ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„3. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza.

3a. Dla stref, w których są przekroczone poziomy dopuszczalne lub docelowe substancji w powietrzu, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”,

d) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”,

e) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Program ochrony powietrza zawiera w szczególności:

- 1) informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń;
- 2) podział źródeł zanieczyszczeń;
- 3) scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia realizacji programu;
- 4) harmonogram realizacji działań naprawczych określający działania:
 - a) krótkoterminowe – na okres nie dłuższy niż 2 lata,
 - b) średnioterminowe – na okres nie dłuższy niż 4 lata,
 - c) długoterminowe – na okres nie dłuższy niż 6 lat;
- 5) szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych;
- 6) wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych;

- 7) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu;
 - 8) podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych;
 - 9) obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu;
 - 10) uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu.”,
- f) w ust. 9aa po wyrazach „w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw” dodaje się wyrazy „objętych tymi standardami emisyjnymi”,
- g) po ust. 9ab dodaje się ust. 9ac w brzmieniu:
- „9ac. Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien określać odpowiednie działania, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji, były jak najkrótsze.”,
- h) ust. 9c otrzymuje brzmienie:
- „9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 2 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”,
- i) po ust. 9e dodaje się ust. 9f w brzmieniu:
- „9f. Zarząd województwa monitoruje postępy w realizacji przez podmioty i organy wskazane w programie ochrony powietrza oraz w planie działań krótkoterminowych działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym.”,
- j) ust. 10 otrzymuje brzmienie:
- „10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza

oraz plany działań krótkoterminowych, formę sporządzania i niezbędne części składowe programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a także zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w tych programach i planach, biorąc pod uwagę cele programów i planów oraz konieczność zapewnienia ochrony zdrowia ludzi i ochrony środowiska, a także konieczność zapewnienia, że czas przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji będzie możliwie jak najkrótszy.”;

3) uchyla się art. 91b;

4) w art. 92:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu:”;

b) ust. 1c i 1d otrzymują brzmienie:

„1c. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, o której mowa w ust. 1, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1.

1d. W przypadku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.”;

5) w art. 93 ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w

powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

1a. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji ocenia się na podstawie wyników pomiarów lub przy wykorzystaniu wyników modelowania i analiz, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 4.”;

6) w art. 94:

a) ust. 1b i 1c otrzymują brzmienie:

„1b. W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu w danej strefie Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym właściwy zarząd województwa.

1c. Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.”,

b) ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2. Zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91. Zarząd województwa przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.

2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska:

1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92;

- 2) w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdanie końcowe z realizacji programu lub planu obejmujące cały okres realizacji, odpowiednio, tego programu lub planu.”,
- c) uchyla się ust. 2b,
- d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1f–2a, biorąc pod uwagę konieczność przekazywania i gromadzenia danych i informacji na potrzeby krajowe i zobowiązań międzynarodowych oraz powiadamiania o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.”;
- 7) w art. 96a:
 - a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1) terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92;
 - 2) realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty.”,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, z uwzględnieniem ust. 3–6”,
 - c) uchyla się ust. 3–6.
- 8) w art. 147 w ust. 4a po wyrazach „ustalanej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 9) w art. 152 w ust. 2b we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 2c we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 6a we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ustalanej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 10) w art. 152a w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ustalanej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia” dodaje się wyrazy „, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3”;

- 11) w art. 154 w ust. 1a po wyrazach „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 12) w art. 157a w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o których mowa w ust. 1 pkt 7,” dodaje się wyrazy „dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 13) w art. 184 w ust. 2c we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 2d we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 2e we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 14) w art. 188a po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”;
- 15) w art. 236e w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3” dodaje się wyrazy „, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3”;
- 16) w art. 315a w ust. 1:
 - a) uchyla się pkt 1,
 - b) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji lub planów działań krótkoterminowych,
 - 3) niedotrzymania terminów realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych”;
- 17) w art. 378:
 - a) w ust. 3 w pkt 1 po wyrazach „art. 154 ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”,
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zadania samorządu województwa, o których mowa w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust. 1, 3, 3a, 5, 9c, 9d i 9f, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2 i 2a, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119 ust. 2, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1401 i 1560 oraz z 2019 r. poz. 730) w art. 16 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego wykonują zadania określone w art. 92 ust. 1d i art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.”.

Art. 3. Do spraw dotyczących decyzji, o których mowa w art. 154 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Do spraw dotyczących pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwoleń zintegrowanych, obejmujących źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. 1. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. oraz do planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92 ustawy zmienianej w art. 1, opracowywanych w wyniku tej oceny, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Nie aktualizuje się programów i planów, o których mowa w ust. 1.

Art. 6. Programy ochrony powietrza uchwalone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc do czasu wejścia w życie uchwał w sprawie nowych programów ochrony powietrza, jednak nie dłużej niż przez okres, którego dotyczą te programy.

Art. 7. Do programów ochrony powietrza opracowywanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r. stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że:

- 1) zarząd województwa opracowuje i przedstawia do zaopiniowania projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza w terminie do dnia 30 kwietnia 2020 r.;
- 2) sejmik województwa uchwała program ochrony powietrza w terminie do dnia 15 czerwca 2020 r.;
- 3) zarząd województwa przekazuje informację o uchwaleniu programu ochrony powietrza w terminie do dnia 20 czerwca 2020 r.

Art. 8. Sprawozdanie okresowe, o którym mowa w art. 94 ust. 2a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zarząd województwa przekazuje po raz pierwszy do dnia 31 marca 2021 r., przy czym sprawozdanie to obejmuje okres od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza do dnia 31 grudnia 2020 r.

Art. 9. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 lit. f i pkt 8–15 oraz art. 3 i art. 4, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Podstawowym celem zmiany ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Poś) jest przyspieszenie procesu wyeliminowania zagrożeń związanych z występowaniem ponadnormatywnych stężeń niektórych zanieczyszczeń powietrza na większości obszaru Polski (dotyczy przede wszystkim przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu) oraz wykonanie ogłoszonego w dniu 22 lutego 2018 r. wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie skargi C-336/16 Komisji Europejskiej (KE) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącej niespełnienia wymogów określonych w art. 13 oraz art. 23 dyrektywy **Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (dyrektywa 2008/50/WE)**.

Art. 13 dyrektywy 2008/50/WE stanowi o konieczności dotrzymania przez państwa członkowskie na obszarze stref i aglomeracji poziomów dopuszczalnych niektórych substancji w powietrzu, w tym dla pyłu zawieszonego PM₁₀, zgodnie z załącznikiem XI.

Art. 23 dyrektywy 2008/50/WE wskazuje na konieczność przygotowania przez państwa członkowskie programów ochrony powietrza (POP), które stanowiłyby, że okres, w którym występują przekroczenia norm jakości powietrza, będzie możliwie najkrótszy.

Ww. wyrok TSUE dotyczy zaobserwowanych w okresie od 2007 r. do 2015 r. (spośród 46 stref w skali kraju) przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (wartość średniodobowa) w 35 strefach oraz poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (wartość średnioroczna) w 9 strefach. Jednocześnie, mając na uwadze obserwowane przekroczenia norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM₁₀, TSUE stwierdził, że niepodjęmowano odpowiednich działań naprawczych, określanych w POP, zmierzających do zapewnienia, aby okres występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych dla stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu był możliwie jak najkrótszy, co było konsekwencją niewłaściwie dokonanej transpozycji art. 23 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2008/50/WE. Obecnie zmieniany przepis zapewnia właściwą transpozycję przez uwzględnienie jak najkrótszego terminu realizacji ww. działań.

Większość państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polska, ma trudności w sprostaniu wymogom jakości powietrza ze względu na zanieczyszczenie pyłem zawieszonym PM₁₀. Za te przekroczenia odpowiada zwłaszcza sektor bytowo-

komunalny oraz transport. W związku z powyższym wszystkie działania naprawcze prowadzone są w kierunku zminimalizowania oddziaływania ww. sektorów na środowisko. W ramach rocznej zbiorczej oceny jakości powietrza w Polsce za 2017 r. pod kątem pyłu PM₁₀, spośród 46 stref podlegających ocenie, w oparciu o wartość 24-godzinną poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀, jedynie 12 stref zaliczono do klasy nieprzekraczających poziomu dopuszczalnego. Pomimo obserwowanego zmniejszania emisji prekursorów pyłów do powietrza, w dalszym ciągu przekroczenia norm dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} pozostają najistotniejszym problemem jakości powietrza w Polsce. Ponadto na problem nieodpowiedniej jakości powietrza w niektórych strefach zwróciła także uwagę Najwyższa Izba Kontroli (NIK) w raporcie dotyczącym oceny systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce w latach 2007 – pierwsza połowa 2017 r.

Projekt ustawy wprowadza modyfikację przepisów Poś zgodnie z zarzutami KE, utrzymanymi w wyroku TSUE, odnośnie do konieczności dodania użytego w art. 23 dyrektywy 2008/50/WE sformułowania „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne nie są dotrzymywane, był jak najkrótszy”, jak również wnioskami pokontrolnymi NIK. Efektem wprowadzonych zmian będzie wyraźne zobowiązanie organów sporządzających POP do uwzględnienia ww. wymogu, aby działania naprawcze przewidziane w POP umożliwiały ograniczenie przekroczeń wartości dopuszczalnych w możliwie najkrótszym terminie.

W celu przyspieszenia prac zgodnie z wyrokiem TSUE projekt ustawy wprowadza zmiany w zakresie skrócenia o 3 miesiące:

- terminu opracowania i przedstawiania do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie POP, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 Poś,
- terminu określenia, w drodze uchwały, POP, o którym mowa w art. 91 ust. 3 Poś,
- terminu opracowania i przedstawienia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, o którym mowa w art. 91 ust. 5 Poś,
- terminu opracowania i przedstawienia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie planu

działań krótkoterminowych (PDK) w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Poś,

- terminu uchwalenia PDK, o którym mowa w art. 92 ust. 1c Poś,
- terminu przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa POP, o którym mowa w art. 94 ust. 2 Poś.

POP oraz PDK są realizowane przez urzędy marszałkowskie od 2008 r. i pracownicy tych instytucji zdobyli od tego czasu wystarczające doświadczenie pozwalające na przyspieszenie realizacji tych programów i planów, pozwalające na skrócenie o 3 miesiące terminu ich przygotowania.

Jednocześnie organy te były informowane na bieżąco o trwających pracach nad zmianą zasad przygotowania POP oraz wynikającej z tego faktu konieczności przygotowania nowych programów, których obowiązek będzie wynikał z oceny jakości powietrza za 2018 r., według ustalanych zasad. Resort środowiska o tym fakcie informował urzędy marszałkowskie podczas spotkań w dniach 11 czerwca 2018 r., a następnie w dniu 11 i 25 lutego 2019 r.

W tym miejscu należy zauważyć, że przypadek przygotowania nowych POP dla stref, w których stwierdzone zostały przekroczenia norm jakości powietrza za 2018 r., jest sytuacją bezprecedensową. Wynika to z nałożonego przez KE na Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w trakcie spotkania „package meeting”, które miało miejsce w dniu 16 listopada 2018 r. w Ministerstwie Środowiska, obowiązku przekazania nowych POP, o których mowa powyżej, w nieprzekraczalnym terminie **do końca czerwca 2020 r.**

POP przygotowywane są w celu dotrzymania poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (standardów jakości powietrza) lub poziomów docelowych substancji w powietrzu. POP mogą być przygotowywane zarówno ze względu na przekroczenia:

- 1) poziomów dopuszczalnych poszczególnych substancji, oddzielnie dla danej substancji,
- 2) poziomów dopuszczalnych dla kilku substancji,
- 3) poziomów docelowych niektórych substancji,
- 4) poziomów dopuszczalnych i docelowych wspólnie.

Jednocześnie ww. POP mogą zawierać PDK, jako integralną część programu.

Zmiany wprowadzane w projekcie mają służyć doprecyzowaniu brzmienia obowiązujących przepisów zmienianej ustawy, aby wyeliminować niejasności w ich stosowaniu.

W art. 91 Poś dodaje się ust. 2b i 2c, które wprowadziły nowe zadanie dla ministra właściwego do spraw środowiska, polegające na obowiązku opiniowania, przekazanego przez zarząd województwa, projektu uchwały w sprawie POP.

Minister właściwy do spraw środowiska w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie POP opiniuje projekt pod kątem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 Poś.

Zmiana redakcyjna brzmienia w art. 91 ust. 3a Poś polega na zmianie brzmienia w sposób następujący: „Dla stref, w których są przekraczane poziomy dopuszczalne lub docelowe substancji w powietrzu, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”.

W art. 91 ust. 7a Poś określono zakres niezbędny tworzonych POP. W art. 91 Poś dodano ust. 9ac – przeniesiony został przepis art. 23 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2008/50/WE. Tym samym wykonano wyrok TSUE **wskazujący na konieczność**, aby projekt uchwały w sprawie POP określał odpowiednie działania, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji, były jak najkrótsze.

W art. 91 ust. 9c Poś sformułowanie „a standardy jakości powietrza” zastąpiono słowami „a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji”. Dodatkowo w artykule tym określony został termin (2 miesiące od dnia opracowania projektu POP), w jakim sejmik województwa uchwała aktualizację POP.

W celu wzmocnienia działań kontrolnych w projekcie ustawy dodano w art. 91 Poś ust. 9f wskazujący na obowiązek monitorowania przez zarząd województwa postępu w realizacji działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym przez podmioty i organy wskazane w POP oraz w planie działań krótkoterminowych. Działania te umożliwią monitorowanie skuteczności realizowanych zadań na poziomie województwa.

Projekt ustawy przewiduje zmianę upoważnienia ustawowego zawartego w art. 91 ust. 10 Poś, na podstawie którego zostało wydane rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18

września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (rozporządzenie o POP i PDK). Na podstawie zmienionego upoważnienia wprowadzono możliwość zmiany rozporządzenia o POP i PDK.

Rozporządzenie o POP i PDK wymaga również dostosowania do zakresu załącznika nr 12 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza, jak również Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących decyzji Komisji 2011/850/UE z dnia 15 lipca 2013 r.

Uchyła się art. 91b Poś dotyczący powiadomień o zastosowaniu tzw. derogacji wynikających z dyrektywy 2008/50/WE. Termin na derogację skończył się w dniu 11 czerwca 2011 r. W związku z tym zapis w art. 91b Poś obecnie jest bezprzedmiotowy.

W art. 92 Poś, oprócz skrócenia terminów przygotowania i przyjęcia w drodze aktu prawa miejscowego PDK, w celu ujednolicenia terminologii wprowadzono do już istniejących przepisów sformułowanie „poziom informowania”.

W związku z powyższym konieczne było również doprecyzowanie brzmienia art. 88 ust. 6 pkt 4 Poś w zakresie wykonywania modelownia matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, uwzględniającego oprócz poziomu docelowego, dopuszczalnego i alarmowego, także poziom informowania.

W celu zwiększenia poziomu ochrony zdrowotnej i informowania społeczeństwa o zagrożeniach, nie tylko w dni robocze, ale przez okres całego tygodnia, konieczna była zmiana organu odpowiedzialnego za informowanie o zagrożeniu wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza, dlatego w art. 92 i art. 93 Poś wprowadzono zmiany jednostki z „wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego” na „wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego”. Konsekwencją tych zmian było także wprowadzenie zmian wynikowych, o których mowa w art. 1 pkt 4 i 6 oraz w art. 2 projektu, odnoszącym się do ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W art. 94 ust. 1b i 1c Poś w celu ujednolicenia terminologii dodano, podobnie jak w przypadku wcześniejszych artykułów, sformułowanie „poziom informowania”, jak również zmieniono jednostkę (z „wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego” na „wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego”), której Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje informację o ryzyku wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz o wystąpieniu takich przekroczeń.

W art. 94 Poś zmienia się brzmienie ust. 2a i nakłada na zarząd województwa coroczny obowiązek sprawozdawczy polegający na przekazywaniu ministrowi właściwemu do spraw środowiska i właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z POP oraz PDK w terminie do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

Wprowadzono również obowiązek zarządu województwa przedstawiania w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji POP lub PDK sprawozdania końcowego z realizacji programu oraz planu.

Konsekwencją zmiany Poś nałożono dodatkowe zadania na administrację samorządową i rządową. Zarówno projektowane zmiany prawne systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie województwa oraz planowany do zmiany zakres POP, który zostanie określony szczegółowo w zmienionym rozporządzeniu o POP i PDK, wydanym na podstawie art. 91 ust. 10 Poś, skutkować będą koniecznością przygotowania dodatkowej dokumentacji i sprawozdawczości oraz monitorowania stopnia realizacji działań z poziomu gminy do województwa. Do zadań urzędów marszałkowskich należeć będzie przede wszystkim:

- przeprowadzenie procedury zamówień publicznych mającej na celu wyłonienie wykonawcy projektu POP oraz PDK, konsultacji publicznych z gminami objętymi projektem programu i planu, uzgadnianie zakresu poszczególnych działań do realizacji przez wybrane gminy, przyjęcie uchwały sejmiku województwa w sprawie POP oraz PDK,
- prowadzenie procesu monitorowania na poziomie wojewódzkim stanu realizacji poszczególnych działań naprawczych, określonych w POP i PDK, co w efekcie przełoży się na poprawę stanu powietrza w województwie,
- stała weryfikacja stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań przez podmioty wskazane w harmonogramach działań naprawczych,
- przygotowywanie zestawienia szczegółowych informacji dla ministra właściwego do spraw środowiska o przyjętych w drodze uchwały sejmiku województwa POP oraz PDK oraz przygotowywanie sprawozdań dla ministra właściwego do spraw środowiska z realizacji POP oraz PDK, zgodnie z załącznikiem nr 13 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Ponadto uchyla się art. 96a ust. 3–6 oraz art. 315a ust. 1 pkt 1 Poś. Zalecenie pokontrolne wydawane jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska (wioś) w razie stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej kontroli, naruszeń prawa i ma na celu wyeliminowanie tych naruszeń przez zobowiązanie do realizacji zadań i poinformowania o działaniach, jakie kontrolowany podjął. Zalecenie nie może nakładać na kontrolowanego dodatkowych obowiązków, stanowi jedynie przypomnienie o obowiązkach wynikających z mocy prawa lub posiadanych decyzji. Mając na uwadze powyższe oraz art. 315a Poś, który zobowiązuje wioś do nałożenia na kontrolowany podmiot kary pieniężnej (od 1 stycznia 2019 r. minimum 50 000 zł) w przypadku stwierdzenia nieterminowej realizacji zadań określonych w POP, należy uznać, iż instytucja zalecenia pokontrolnego jest zbędna. Ponadto należy zauważyć, że art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska wskazuje, że wioś po przeprowadzonej kontroli może wydać zarządzenie pokontrolne (instytucja zarządzenia pokontrolnego jest analogiczna do instytucji zalecenia).

Ponadto celem projektowanej ustawy jest także doprecyzowanie przepisów dodanych do Poś w 2017 r. w związku z transpozycją do prawa polskiego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2193/UE z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (dyrektywa MCP). Pierwszym przepisem Poś, w którym proponuje się wprowadzić odpowiednią zmianę doprecyzowującą, jest art. 91 ust. 9aa, który dotyczy uwzględniania w opracowanych przez zarząd województwa POP analizy mającej za przedmiot tzw. średnie źródła spalania paliw (tj. źródła o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW), w zakresie ewentualnej potrzeby obniżenia dla tych źródeł dopuszczalnej emisji w stosunku do standardów emisyjnych.

Pozostałe doprecyzowywane przepisy, tj. art. 147 ust. 4a, art. 152 ust. 2b, 2c i 6a, art. 152a ust. 1, art. 154 ust. 1a, art. 157 ust. 2, art. 184 ust. 2c–2e, art. 188a i art. 236e ust. 2 Poś (art. 1 pkt 8–15 projektowanej ustawy), dotyczą pozwoleń, zgłoszeń i wymagań pomiarowych. Zmiany polegają na doprecyzowaniu zakresu stosowania ww. przepisów poprzez wskazanie, że dotyczą one wyłącznie tych źródeł spalania paliw, które są objęte standardami emisyjnymi, tj. źródeł, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 Poś. W odniesieniu do średnich źródeł spalania paliw (o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50

MW) ograniczenie takie wynika z art. 2 ust. 3 dyrektywy MCP, natomiast w odniesieniu do źródeł dużych (o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 50 MW) – z art. 28 dyrektywy 2010/75/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych. Ponieważ wyłączenia te są uwzględnione w § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów, odwołanie do tego rozporządzenia spowoduje odpowiednie doprecyzowanie przepisów. Polega ono *de facto* na dodaniu w art. 91 ust. 9aa Poś frazy: „objętych tymi standardami emisyjnymi,”, natomiast w pozostałych ww. przepisach frazy: „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,” lub „dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3” – w zależności od tego, czy dany przepis dotyczy źródła spalania paliw, czy też źródeł spalania paliw. Dodatkowo uzupełniono także przepis kompetencyjny art. 378 Poś, przez dodanie w ust. 3 tego przepisu art. 154 ust. 1a, który został wprowadzony do Poś w 2017 r. i jest podstawą do wydawania przez organy ochrony środowiska decyzji eksploatacyjnych dla średnich źródeł spalania paliw.

Obecnie przepis art. 378 ust. 3 pkt 1 Poś wskazuje, że w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami organem właściwym w sprawach zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1, oraz w sprawach decyzji eksploatacyjnych, o których mowa w art. 154 ust. 1, jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Celem zmiany proponowanej projektowaną ustawą jest zapewnienie luki – przez wskazanie na ten organ jako właściwy także w sprawach dotyczących decyzji eksploatacyjnych, o których mowa w art. 154 ust. 1a. Zgodnie z ostatnim z przywołanych przepisów decyzje takie wydaje organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia, a więc w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami – wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Jednocześnie w art. 378 ust. 4 Poś dodano zadania dla samorządów województwa, które są zadaniami z zakresu administracji rządowej, dotyczące monitorowania postępu, przygotowania sprawozdania z realizacji POP i PDK oraz przekazania tego sprawozdania do ministra właściwego do spraw środowiska.

W projekcie ustawy zawarto także przepisy przejściowe – art. 3 i art. 4, które odnoszą się do spraw związanych z wydawaniem decyzji eksploatacyjnych i pozwoleń na emisję dla

źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia (w tym także wniosków dotyczących wydania albo zmiany takich pozwoleń). W związku z obecnym brzmieniem przepisów Poś regulujących te sprawy powstają wątpliwości co do tego, czy dotyczą one szeroko rozumianych źródeł spalania paliw zdefiniowanych w art. 157a ust. 1 pkt 7 Poś, czy tylko tzw. średnich źródeł objętych postanowieniami dyrektywy MCP. Ponieważ przepisy odnoszące się do średnich źródeł spalania paliw zostały dodane do Poś w 2017 r. w związku z potrzebą przeniesienia do prawa polskiego postanowień dyrektywy MCP, dotyczą one wyłącznie tych źródeł, do których ta dyrektywa ma zastosowanie. Konieczne jest zatem ich odpowiednie doprecyzowanie. Nastąpi to przez odwołanie do przepisów rozporządzenia wydanego na podstawie art. 146 ust. 3 Poś, w którym w § 5 są uwzględnione wyłączenia przedmiotowe wynikające z dyrektywy MCP. Nie można jednak wykluczyć, że w związku z sygnalizowanymi wątpliwościami interpretacyjnymi nie nastąpiło wszczęcie postępowania w przedmiocie wydania decyzji eksploatacyjnej albo pozwolenia na emisję w sprawach dotyczących źródeł spalania paliw, które są objęte tymi wyłączeniami. W związku z tym istotne jest wskazanie w projektowanej ustawie, że we wszystkich takich sprawach należy zastosować przepisy tej ustawy, a więc np. nie stosować art. 154 ust. 1a albo art. 184 ust. 2c–2e Poś do źródeł innych niż źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 Poś. Nie stwierdzono natomiast potrzeby wprowadzania przepisu przejściowego, który dotyczyłby Rejestru średnich źródeł spalania paliw, o którym mowa w art. 236e Poś. Rejestr ten jest prowadzony przez Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami (KOBiZE) od 1 stycznia 2019 r. i dotychczas zostały do niego zgłoszone wyłącznie źródła spalania paliw objęte standardami emisyjnymi. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, w odniesieniu do źródeł, dla których pozwolenia zostały wydane albo zgłoszenia dokonane przed wejściem w życie ww. ustawy zmieniającej, odpowiednie informacje powinny być przekazane do KOBiZE przez właściwe organy ochrony środowiska do dnia 27 listopada 2019 r., natomiast KOBiZE powinien zamieścić je w Rejestrze do dnia 27 listopada 2020 r. Terminy te są na tyle odległe, że przed ich upływem projektowana ustawa powinna wejść w życie, co spowoduje zamieszczenie przez KOBiZE w Rejestrze wyłącznie

informacji o średnich źródłach spalania paliw, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 Poś.

W art. 5 projektu wprowadzono przepisy przejściowe dotyczące obowiązywania POP i PDK, których przygotowanie wynikało z oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2017. Jednocześnie zawarto tam sformułowanie, że nie ma obowiązku ich aktualizowania.

W art. 6 projektu wprowadzono przepis przejściowy mówiący, że POP uchwalone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zachowują moc do czasu wejścia w życie uchwał w sprawie nowych programów, jednak nie dłużej niż przez okres, którego dotyczą te programy.

W art. 7 projektu określono terminy dla POP, których przygotowanie wynika z oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2018.

POP wynikające z oceny za 2018 r. będą musiały być wykonane i przesłane do ministra właściwego do spraw środowiska do dnia 20 czerwca 2020 r. Ponieważ POP realizowane są od 2008 r. przez pracowników urzędów marszałkowskich, którzy nabyli już wystarczające doświadczenie i praktykę w ich tworzeniu, nie ma zagrożenia, aby ww. termin nie został dotrzymany. Ponadto urzędy marszałkowskie otrzymają odpowiednie narzędzia prawne (w tym rozporządzenie w sprawie POP i PDK, które umożliwią realizację ww. obowiązku).

W art. 8 projektu wprowadzono przepis przejściowy stanowiący, że sprawozdanie okresowe przygotowane po raz pierwszy przez zarząd województwa obejmuje okres od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie POP do dnia 31 grudnia 2010 r.

W art. 9 projektu określono termin obowiązywania dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 i art. 94 ust. 3 Poś. Ponieważ obecna delegacja zawarta w art. 91 ust. 10 umożliwia wydanie aktu realizującego wyrok TSUE C-336/16, uzasadnione jest jego bezterminowe utrzymanie w mocy i umożliwienie dokonywania jego zmian.

W art. 10 projektu wskazano przepisy, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, ze względu na zobowiązanie nałożone przez KE na spotkaniu „package meeting” w dniu 16 listopada 2018 r., że do dnia 30 czerwca 2019 r. otrzyma nowe przepisy stanowiące wykonanie wyroku TSUE, oraz aby umożliwić administracji samorządowej przygotowanie, przyjęcie i przekazanie POP do ministra właściwego do

spraw środowiska, który został zobowiązany do ich przekazania do KE, w terminie do dnia 30 czerwca 2020 r.

Natomiast przepisy art. 1 pkt 2 lit. f i pkt 8–15 oraz art. 3 i art. 4 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie wpływa na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie wpływa na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlegał opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny (www.rcl.gov.pl), zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. W czasie prac legislacyjnych nad projektem ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami w trybie określonym przepisami ww. ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu – Michał Kurtyka Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Wiacek – starszy specjalista Departament Ochrony Powietrza i Klimatu, tel. 22 369-27-88, mail: malgorzata.wiacek@mos.gov.pl	Data sporządzenia 09.05.2019 r. Źródło: Prawo UE Nr w wykazie prac UC 148

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proponowane zmiany ustawy mają na celu przyspieszenie procesu eliminacji zagrożeń związanych z występowaniem ponadnormatywnych stężeń niektórych zanieczyszczeń powietrza na większości obszaru Polski (dotyczy to przede wszystkim przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀ (34 strefy z przekroczeniami norm jakości powietrza za 2017 r.) i PM_{2,5} (18 stref), dwutlenku azotu (4 strefy) oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu (43 strefy). Dodatkowo konieczne jest wykonanie ogłoszonego w dniu 22 lutego 2018 r. wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie skargi C-336/16 Komisji Europejskiej (KE) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącej niespełnienia wymogów określonych w art. 13 oraz art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (dyrektywa 2008/50/WE):

- Art. 13 dyrektywy 2008/50/WE stanowi o konieczności dotrzymania przez państwa członkowskie na obszarze stref i aglomeracji poziomów dopuszczalnych niektórych substancji w powietrzu, w tym dla pyłu zawieszonego PM₁₀, zgodnie z załącznikiem XI,
- Art. 23 dyrektywy 2008/50/WE wskazuje na konieczność przygotowania przez państwa członkowskie programów ochrony powietrza (POP), które stanowiłyby, że okres, w którym występują przekroczenia norm jakości powietrza, będzie możliwie najkrótszy.

Ww. wyrok TSUE dotyczy zaobserwowanych w okresie od 2007 r. do 2015 r. (spośród 46 stref w skali kraju) przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (wartość średniodobowa) w 35 strefach oraz poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (wartość średnioroczna) w 9 strefach. Jednocześnie, mając na uwadze obserwowane przekroczenia norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM₁₀, TSUE stwierdził, że nie podejmowano odpowiednich działań naprawczych, określanych w POP, zmierzających do zapewnienia, aby okres występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych dla stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu był możliwie jak najkrótszy. W konsekwencji, w ocenie TSUE, nie dokonano prawidłowej transpozycji art. 23 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2008/50/WE.

Większość państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Polska, ma trudności w sprostaniu wymogom jakości powietrza ze względu na zanieczyszczenie pyłem zawieszonym PM₁₀. Za te przekroczenia odpowiada zwłaszcza sektor bytowo-komunalny oraz transport. W związku z powyższym wszystkie działania naprawcze są prowadzone w kierunku zminimalizowania oddziaływania ww. sektorów na środowisko. W ramach rocznej zbiorczej oceny jakości powietrza w Polsce za 2017 r. pod kątem pyłu PM₁₀, spośród 46 stref podlegających ocenie, w oparciu o wartość 24-godzinną poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀, jedynie 12 stref zaliczono do klasy nieprzekraczających poziomu dopuszczalnego. Pomimo obserwowanego zmniejszania emisji prekursorów pyłów do powietrza, w dalszym ciągu przekroczenia norm dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} pozostają najistotniejszym problemem jakości powietrza w Polsce. Podstawą dla realizacji działań naprawczych w tym zakresie, zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwanej dalej „ustawą – Poś”, jest uchwała sejmiku województwa w sprawie POP. W Polsce POP realizowane są od roku 2004. Zgodnie z obowiązującą ustawą – Poś, sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników wykonanej przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (wioś) oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, określa w drodze uchwały POP. Przygotowanie POP należy do zadań samorządu województwa.

Za najważniejsze zadania w systemie ochrony powietrza w ujęciu regionalnym odpowiadają cztery różne grupy jednostek. Niezależne od siebie podmioty planują (samorząd województwa), realizują (gminy) i zapewniają finansowanie działań naprawczych (poszczególne wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, poszczególne urzędy marszałkowskie (UM) w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, a także kontrolują ich wdrażanie (wioś oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ)).

Takie usytuowanie tych zadań sprawia, że niezwykle trudno skoordynować działania wszystkich uczestników systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie wojewódzkim i lokalnym.

Dane o osiągniętych efektach ekologicznych w ramach POP wskazują, że realizacja działań naprawczych (w latach 2014-I połowa 2017) w poszczególnych województwach objętych ww. kontrolą powinna zostać zintensyfikowana dla uzyskania wymaganej jakości powietrza w perspektywie czasowej założonej w aktualnie obowiązujących POP. Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy przyczynią się do zwiększenia tempa działań naprawczych i umożliwią osiągnięcie wymaganych poziomów redukcji emisji PM₁₀, PM_{2,5} i B(a)P ze źródeł powierzchniowych, zgodnie z treścią POP.

W obecnym stanie prawnym wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska nie mają możliwości skutecznego kontrolowania stanu realizacji, określonych ustawowo, działań odnoszących się do dotrzymania terminów przygotowania i realizacji zadań wynikających z POP, przez co trudno jest wyegzekwować ich realizację.

Kolejnym problemem, który ma rozwiązać projektowana ustawa, jest usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych ze stosowaniem przepisów dodanych do ustawy – Poś w 2017 r. w związku z transpozycją do prawa polskiego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (dyrektywa MCP), zgłaszanych przez podmioty zainteresowane Rejestrem średnich źródeł spalania paliw. Konieczne jest także uzupełnienie przepisu kompetencyjnego art. 378 ustawy – Poś, przez dodanie w ust. 3 tego przepisu art. 154 ust. 1a, który ma zastosowanie do średnich źródeł spalania paliw i jest podstawą do wydawania przez organy ochrony środowiska decyzji eksploatacyjnych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest zmiana ustawy – Poś w następujących obszarach:

Sformułowania

Modyfikacja przepisów ustawy – Poś zgodnie z zarzutami KE, utrzymanymi w wyroku TSUE odnośnie do konieczności dodania użytego w art. 23 dyrektywy 2008/50/WE sformułowania „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne, był jak najkrótszy”. Efektem wprowadzonych zmian będzie wyraźne zobowiązanie organów sporządzających i realizujących POP do uwzględnienia ww. wymogu, aby działania naprawcze przewidziane w POP umożliwiały ograniczenie przekroczeń wartości dopuszczalnych w możliwie najkrótszym terminie.

Kontrole

W celu wzmocnienia działań kontrolnych realizacji POP zostanie dodany przepis wskazujący na obowiązek corocznego monitorowania przez zarząd województwa postępu realizacji działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym, wynikających z POP oraz planów działań krótkoterminowych (PDK). Działania te umożliwią monitorowanie skuteczności realizowanych zadań na poziomie województwa.

W projekcie ustawy uchyla się przepisy ustawy – Poś w zakresie zaleceń pokontrolnych wydawanych przez wioś w razie stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej kontroli, naruszeń prawa i ma na celu wyeliminowanie tych naruszeń poprzez zobowiązanie do realizacji zadań i poinformowania o działaniach, jakie kontrolowany podjął. Zalecenie nie może nakładać na kontrolowanego dodatkowych obowiązków, stanowi jedynie przypomnienie o obowiązkach wynikających z mocy prawa lub posiadanych decyzji. Mając na uwadze powyższe oraz przepis ustawy – Poś, który zobowiązuje wioś do nałożenia na kontrolowany podmiot kary pieniężnej w przypadku stwierdzenia nieterminowej realizacji zadań określonych w POP, jak również stanowisko GIOŚ, należy uznać, iż instytucja zalecenia pokontrolnego jest zbędna. Sprawa ta jest uregulowana w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, które wskazują, iż wioś po przeprowadzonej kontroli może wydać zarządzenie pokontrolne (instytucja zarządzenia pokontrolnego jest analogiczna do instytucji zalecenia).

Dodatkowe zadania

Planowana zmiana ustawy – Poś nakłada dodatkowe zadania na administrację samorządową szczebla wojewódzkiego oraz nowe ciągle zadania na administrację rządową.

Projektowane zmiany prawne systemu zarządzania jakością powietrza na poziomie województwa oraz planowany do zmiany zakres POP, który zostanie określony szczegółowo w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy – Poś, skutkować będą koniecznością przygotowania dodatkowej dokumentacji i sprawozdawczości oraz monitorowania stopnia realizacji działań z poziomu gminy do województwa.

Do zadań UM należeć będzie przede wszystkim:

- prowadzenie procesu monitorowania na poziomie wojewódzkim stanu realizacji poszczególnych działań naprawczych, określonych POP i PDK, co w efekcie przełoży się na bardziej skuteczną realizację działań naprawczych;
- stała weryfikacja stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań przez podmioty wskazane w harmonogramach realizacji działań naprawczych do POP;
- przygotowywanie zestawienia szczegółowych informacji dla ministra właściwego do spraw środowiska o przyjętych w drodze uchwały sejmiku województwa POP oraz PDK oraz przygotowywanie sprawozdań okresowych oraz końcowych dla ministra właściwego do spraw środowiska z realizacji POP oraz PDK, zgodnie z załącznikiem nr 13 do rozporządzenia

Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Wspomniane wyżej rozporządzenie Ministra Środowiska, dostosowując prawodawstwo krajowe do Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących decyzji Komisji 2011/850/UE z dnia 15 lipca 2013 r., wymusiło rozszerzenie zakresu koniecznych do przekazania przez zarządy województw informacji o przyjętych w drodze uchwały sejmiku województwa POP. Umożliwi to monitorowanie postępów w realizacji działań określonych w POP oraz osiągnięciu efektu ekologicznego w celu poprawy stanu jakości powietrza na obszarach przekroczeń norm jakości powietrza w strefach w Polsce. Zmiana zakresu przekazywanych informacji o POP realizowanych na terenie Polski pozwoli także na wypełnienie obowiązków sprawozdawczych ciążyących na Polsce wobec KE na podstawie przepisów prawa oraz wytycznych Unii Europejskiej.

Jednym z koniecznych działań jest nawiązanie ciągłej, stałej współpracy administracji samorządowej z innymi podmiotami oraz prowadzenie bieżącej i systematycznej analizy skuteczności działań naprawczych wdrażanych na poziomie wojewódzkim i krajowym oraz stopnia wykonania działań poszczególnych POP, zgodnie z zaleceniami NIK.

Zmiany doprecyzowujące i uzupełniające

Zmiany w ustawie – Poś obejmą także przepisy dodane do ustawy – Poś w 2017 r. w związku z transpozycją do prawa polskiego dyrektywy MCP. Celem zmian będzie usunięcie sygnalizowanych wątpliwości interpretacyjnych przez doprecyzowanie zakresu stosowania tych przepisów, polegające na wskazaniu, że dotyczą one wyłącznie tych źródeł spalania paliw, które są objęte standardami emisyjnymi. Dodatkowo, uzupełniony zostanie przepis kompetencyjny przez wskazanie, które organy ochrony środowiska są właściwe w sprawach dotyczących decyzji eksploatacyjnych wydawanych dla średnich źródeł spalania paliw.

Delegacja ustawowa

W ramach projektu zaproponowana została zmiana delegacji ustawowej z art. 91 ust. 10 ustawy – Poś.

Konieczne jest doprecyzowanie przepisów aktu wykonawczego wydanego na podstawie ww. przepisu ustawy – Poś pod kątem użytego w dyrektywie 2008/50/WE sformułowania „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne nie są dotrzymane, był jak najkrótszy”. Dodatkowo, w celu podniesienia efektywności działań naprawczych określanych w POP, niezbędne jest:

- uzupełnienie zakresu POP o działania krótkoterminowe z terminem realizacji nie dłuższym niż dwa lata (ze względu na procedurę decyzyjną oraz, w przypadku działań inwestycyjnych, ze względu na procedurę zamówień publicznych) od dnia przyjęcia uchwały przez sejmik wojewódzki;
- wprowadzenie wskaźników monitorowania postępów realizacji działań naprawczych oraz osiągniętych efektów ekologicznych, zgodnie z zaleceniami NIK;
- doprecyzowanie przepisów w celu wprowadzenia skutecznego i szybkiego mechanizmu prowadzącego do pilnego zakończenia okresu przekroczeń poziomów dopuszczalnych PM10.

Efektom tych zmian będzie wyraźne zobowiązanie organów sporządzających POP do uwzględnienia wymogu, aby działania przewidziane w POP umożliwiały ograniczenie przekroczeń wartości dopuszczalnych w możliwie najkrótszym terminie.

W ramach projektu zostanie także zaproponowana zmiana delegacji ustawowej z art. 94 ust. 3 ustawy – Poś. Konieczne jest wprowadzenie modyfikacji, wynikających ze zmian wprowadzonych ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którą zadania polegające na monitoringu środowiska od dnia 1 stycznia 2019 r. należą do kompetencji GIOŚ, w tym uchylenie niektórych przepisów oraz załączników, odnoszących się do zakresu i sposobu przekazywania informacji przez wioś do GIOŚ. Ponadto w załączniku nr 13 wprowadzona zostanie dodatkowa tabela określająca zakres informacji niezbędnych do uwzględnienia w sprawozdaniach okresowych z realizacji POP.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Transpozycja art. 23 dyrektywy 2008/50/WE w państwach członkowskich uzależniona jest od krajowych regulacji prawnych w zakresie ochrony powietrza. Na przykład w Belgii sformułowanie „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymywane, był jak najkrótszy” zostało wprowadzone w rozporządzeniu Rządu Flamandzkiego z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie przepisów ogólnych i sektorowych dotyczących bezpieczeństwa środowiska.

W Wielkiej Brytanii dyrektywa 2008/50/WE jest transponowana za pośrednictwem czterech zestawów rozporządzeń; Normy jakości powietrza w 2010 r., Normy dotyczące jakości powietrza (Szkocja) 2010 r., Normy jakości powietrza (Irlandia Północna) 2010 r., Normy jakości powietrza (Walia) Regulamin 2010.

Przepisy dotyczące standardów jakości powietrza obowiązujące w Anglii wynikające z dyrektywy 2008/50/WE znajdują się pod adresem: <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2010/1001/contents/made>. W szczególności przepis art. 23 w sprawie planów dotyczących jakości powietrza został transponowany do rozporządzenia 26.

W Estonii przygotowanie planów jakości powietrza reguluje ustawa o ochronie powietrza atmosferycznego (rozdział 3). Dostępna jest również skonsolidowana wersja angielska ustawy:

<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/510012018006/consolide>. Dla celów niniejszej ustawy plan poprawy jakości powietrza jest planem poprawy jakości powietrza w strefie jakości powietrza, aglomeracji lub jej części zlokalizowanej na terenie gminy. Do procedury przygotowania planu zastosowanie mają przepisy ustawy o postępowaniu administracyjnym dotyczące postępowania otwartego. Władze lokalne opracowują plan poprawy jakości powietrza w przypadku, gdy poziom jakości powietrza w danym obszarze przekracza lub może przekroczyć dopuszczalną wartość jakości powietrza lub wartość docelową ustaloną dla jednego lub kilku zanieczyszczeń ustanowioną rozporządzeniem właściwego ministra dla obszaru lub liczby spraw w roku kalendarzowym, w których jest to dozwolone, przekracza wartości lub margines tolerancji wartości dopuszczalnej. Obowiązkiem Ministerstwa Środowiska Estonii jest poinformowanie władz lokalnych o przekroczeniu wartości granicznej jakości powietrza lub wartości docelowej podczas oceny jakości powietrza.

Jeżeli konieczne jest wdrożenie planów jakości powietrza dla kilku zanieczyszczeń, w stosownych przypadkach należy przygotować zintegrowane plany jakości powietrza obejmujące wszystkie zanieczyszczenia. Podczas przygotowywania planu jakości powietrza władze lokalne współpracują z operatorami źródeł emisji zlokalizowanych na danym obszarze i uzgadniają z nimi środki poprawy jakości powietrza i warunki ich realizacji. Dodatkowo władze lokalne, w stosownych przypadkach, uwzględniają plany działania dotyczące zmniejszenia emisji zanieczyszczeń przygotowanych przez operatorów. Cele redukcji emisji i działania priorytetowe określone w planie jakości powietrza stanowią część planu rozwoju samorządu lokalnego. Ponadto plan jakości powietrza aktualizuje się stosownie do potrzeb, ale nie rzadziej niż co pięć lat po jego sporządzeniu lub aktualizacji.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
UM	16		Przygotowywanie POP w rozszerzonym zakresie, zgodnie z wytycznymi KE; przygotowanie dodatkowej dokumentacji, sprawozdawczości oraz corocznego monitorowania stopnia realizacji działań z poziomu gminy i powiatu do województwa; rozszerzenie zakresu zadań przez określenie szczegółowych i rzeczowych mierników obliczania efektów ekologicznych działań naprawczych
Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego	16		W przypadku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego po uzyskaniu powiadomienia o tym fakcie przez GIOŚ informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych w PDK oraz niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy – Poś, w sposób

			zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia ww. przekroczeń
Administracja samorządowa szczebla powiatowego i gminnego	314 powiatów oraz 2411 gmin		Realizacja działań naprawczych wynikających z zaktualizowanych POP oraz PDK
wioś	16	nd.	Kontrola terminowości i przygotowywania POP i PDK oraz wydawanie zaleceń pokontrolnych w drodze decyzji administracyjnej
GIOŚ	1	nd.	
Ministerstwo Środowiska	1	nd.	Monitorowanie na poziomie kraju stanu realizacji działań naprawczych z poziomu województwa i gminy w zakresie POP i PDK oraz sprawozdawczość w tym zakresie do KE
Firmy konsultingowe przygotowujące założenia do projektu POP i PDK	bd.	nd.	Przygotowanie założeń do projektu POP i PDK w zmienionym i rozszerzonym zakresie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projektowana regulacja była poddana pre-konsultacjom z GIOŚ, UM i wioś. Zmiany zaproponowane w projekcie oddziałują na wąską grupę podmiotów. Zaproponowany 14-dniowy termin konsultacji publicznych oraz opiniowania projektu wynika z konieczności pilnego wykonania wyroku TSUE.

Projekt ustawy został przesłany do konsultacji publicznych, z terminem 10 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag, do następujących podmiotów:

- Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt”,
- Politechnika Warszawska,
- Politechnika Wrocławska,
- Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy,
- Instytut na Rzecz Ekorozwoju,
- Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych,
- Polska Izba Ekologii,
- Zielone Mazowsze,
- ATMOTERM S.A.,
- Ekometria – Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych.

Projekt ustawy został przesłany do opiniowania, z terminem 10 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag, do następujących podmiotów:

- wojewodowie,
- marszałkowie województw,
- wioś,
- Państwowa Rada Ochrony Środowiska.

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad ustawą w ww. trybie.

Projekt ustawy został skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. W dniu 3 kwietnia 2019 r. projekt otrzymał pozytywną opinię wiążącą Zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Regionalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt ustawy nie wymagał opiniowania przez Radę Dialogu Społecznego, gdyż nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt nie podlegał także opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Ponadto wyniki przeprowadzonych konsultacji zostały dodatkowo streszczone w zamieszczonym na stronie Rządowego Centrum Legislacji Raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2019 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa (z tytułu PIT)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NZF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Pracy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST (z tytułu PIT)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST (województwa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa (łącznie z PIT, ZUS, NFZ, FP, FGŚP)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania Projekt nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do obowiązujących przepisów.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń Nie dotyczy.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2018 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	brak wpływu
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	brak wpływu
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	brak wpływu
	osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze	brak wpływu
Niemierzalne		

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Nie dotyczy.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☒ zwiększenie liczby dokumentów
☒ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

Komentarz: Zarządy województw będą obowiązane do przygotowywania POP w poszerzonym niż obecnie zakresie, zgodnie z wytycznymi KE, w możliwie najkrótszym czasie. Spowoduje to skrócenie czasu na realizację dodatkowych działań z zakresu jakości powietrza. Nowe działania będą obligowały do przygotowania w 2019–2020 roku nowych POP, uwzględniających dodatkową dokumentację i sprawozdawczość oraz monitorowanie stopnia realizacji działań naprawczych z poziomu gminy i powiatu do województwa.

Natomiast na poziomie Ministerstwa Środowiska nowe zadania będą obligowały do przygotowania na poziomie kraju zbiorczej informacji na temat prowadzonych działań w ramach POP i PDK, jak również raportów do KE w tym zakresie.

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ inne:

☐ demografia
☐ mienie państwowe

☐ informatyzacja
☒ zdrowie

Omówienie wpływu

Wprowadzone zmiany przyczynią się do poprawy jakości powietrza w kraju, co skutkować będzie pozytywnym wpływem na jakość życia i zdrowia mieszkańców. Poprawa jakości powietrza przyczyni się do zmniejszenia zachorowań mieszkańców Polski m.in.: na choroby układu oddechowego oraz krążenia. Podniesie się również atrakcyjność turystyczna regionów, w których dotychczas notowane były przekroczenia norm jakości powietrza.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie przepisów projektu ustawy planowane jest w terminie do 30 czerwca 2019 r. Natomiast realizacja wymogów określonych rozporządzeniem planowana jest do roku 2025 (termin realizacji POP określono maksymalnie na 6 lat).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efektom projektu będzie zapewnienie wypełniania zobowiązań określonych w dyrektywie 2008/50/WE oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu.

Ewaluacja projektu będzie dokonywana corocznie. Po raz pierwszy zostanie dokonana rok po wdrożeniu nowego zakresu POP, które przygotowane zostaną na podstawie oceny jakości powietrza za 2018 r. i przyjęte w drodze uchwały sejmiku województwa w 2020 r.

Miernikiem realizacji celu będzie obniżenie stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, dwutlenku azotu oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Zakłada się, na podstawie aktualnego trendu redukcji średniorocznych stężeń ww. substancji, że od 2022 r. redukcja wynosić będzie przynajmniej 10% rocznie.

Ocena osiągnięcia celów regulacji będzie przeprowadzana przez Ministerstwo Środowiska.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

**Raport z konsultacji publicznych i opiniowania do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska (UC148)
– projekt z dnia 28 stycznia 2019 r. przygotowany zgodnie z § 51 regulaminem pracy Rady Ministrów.**

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian), uzasadnienie	Stanowisko MŚ
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego			
1		Art. 1 pkt 1) lit. a) – dot. art. 91 ust. 1 oraz Art. 1 pkt 3) lit. a) – dot. art. 92 ust. 1	Należy wydłużyć termin z 12 do 17 miesięcy na opracowanie przez zarząd województwa projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Jedynie wydłużenie terminu pozwoli na opracowanie rzetelnych, opartych na wnikliwej analizie dokumentów oraz określeniu właściwie dobranych działań naprawczych, dostosowanych do specyfiki regionu. Problem zachowania terminów dot. opracowania przedmiotowego dokumentu leży w sferze finansowej. Pomimo, iż jest to zadanie rządowe zlecone samorządom województwa, przyznawane środki z budżetu państwa są niewystarczające na jego realizację. Poza tym, środki z dotacji są możliwe do wydatkowania tylko w danym roku budżetowym. Czyli przy założeniu, że zarząd otrzymuje wyniki oceny jakości powietrza na początku maja, na opracowanie i uchwalenie dokumentu pozostaje osiem miesięcy, gdzie 21 dni trwają konsultacje społeczne, 30 dni opiniowanie, procedura przetargowa ok. 30 dni, proces uchwalania (przy pozytywnym zbiegu terminów) – 1 miesiąc. Ponadto, przy niewystarczających środkach z budżetu państwa samorządy muszą starać się o dofinansowanie ze środków wfośigw. Proces ten może trwać nawet kilka miesięcy, a bez	Uwaga nieuwzględniona. W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze, niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej.

			zagwarantowania środków nie można wszcząć procedury przetargowej. W tym układzie finansowania, na opracowanie tak złożonego dokumentu pozostaje niewiele ponad 4 miesiące.	Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
2		Art. 1 pkt 1) lit. b) – dot. art. 91	Proponuje się dodać ust. 2d w brzmieniu: „Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2c, oznacza opinię pozytywną uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Nieotrzymanie opinii a tym samym uznanie jej za pozytywną jest stosowane przy innych dokumentach, m.in. program ochrony środowiska czy plan gospodarki odpadami. Poza tym brak opinii uniemożliwi płynną kontynuację prac nad uchwaleniem przedmiotowego dokumentu a tym samym dotrzymanie ustawowych terminów, które i tak zostały skrócone.	Uwaga częściowo nieuwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zamiast dodać dodatkowy ust. 2d zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.
3		Art. 1 pkt 1) lit. c) – dot. art. 91 ust. 3 oraz Art. 1 pkt 3) lit. b) – dot. art. 92 ust. 1c oraz Art. 1 pkt 4) lit. b) – dot. art. 94 ust. 2	Należy wydłużyć termin z 15 do 20 miesięcy na określenie przez sejmik województwa programu ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych oraz przekazywanie przez zarząd województwa informacji o uchwaleniu POP. Uzasadnienie w pkt. 1.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a

				następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MS.
4		Art. 1 pkt 1) lit. d) – dot. art. 91 ust. 5 pkt 1)	Obowiązek ten należy przypisać Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, który wraz z oceną jakości powietrza powinien określać przyczyny przekroczeń poziomów docelowych substancji w powietrzu. Zarząd województwa nie posiada narzędzi umożliwiających określenie przyczyn przekroczeń poziomów docelowych substancji w powietrzu. Narzucenie tego obowiązku zarządowi spowoduje konieczność zlecania firmom zewnętrznym, co wiąże się z wydatkowaniem środków, na które nie ma pokrycia w ustawie.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.
5		Art. 1 pkt 1) lit. d) – dot. art. 91 ust. 5 pkt 2)	Dodać zapis w brzmieniu: „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.” Zapewne omyłkowo, przy projektowaniu treści ustawy, usunięto zapis.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na przywróceniu usuniętego sformułowania.
6		Art. 1 pkt 1) lit. e) – dot. art. 91 ust. 7a	Akty wykonawcze powinny zawierać: - instrukcje dot. opracowania scenariuszy wielkości emisji, - katalog zadań, które powinny znaleźć się w harmonogramie rzeczowo-finansowym, - katalog wskaźników specyficznych dla planowanych działań. Odniesienie się do ustępu 7a bez aktów wykonawczych jest niemożliwe.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które są określane na etapie przygotowania założeń POP na podstawie wskazanych źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność jego opracowania.
7		Art. 1 pkt 1) lit. e) – dot. art. 91	Dodać ust. 7b w brzmieniu: „1) Program ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 3 i 5, może zawierać ograniczenia lub zakazy w	Uwaga nieuwzględniona Program ochrony powietrza może zawierać ograniczenia i zakazy, ale

			zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko. 2) Program ochrony powietrza określa: a) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w pkt 1; b) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w pkt 1; c) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w lit. a), lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze. 3) Program ochrony powietrza może także określać: a) sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w programie ochrony powietrza; b) okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku; c) obowiązki podmiotów objętych programem ochrony powietrza w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji programu. 4) Ograniczenia i zakazy, o których mowa w ust. 7b pkt 1) nie mają zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia.” W konsekwencji należy: - uchylić art. 96 ustawy POŚ, - zmienić zapis art. 11c ust. 1 pkt 1) ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Przełożenie do programów ochrony powietrza zapisów zawartych w „uchwale antysmogowej” spowoduje, że na terenie województwa obowiązywać będzie jeden spójny dokument z	dotyczy jedynie obszaru przekroczeń, zatem zazwyczaj mniejszego niż obszar województwa. Natomiast uchwały antysmogowe, przyjmowane na podstawie art. 96 ustawy są działaniem nieobligatoryjnym i stanowią dodatkowy mechanizm poprawy jakości powietrza na szczeblu wojewódzkim, a ich działania może objąć obszar całego województwa wspomagając w ten sposób proces poprawy jakości powietrza.

			zakresu ochrony powietrza, stanowiący akt prawa miejscowego.	
8		Art. 1 pkt 1) lit. i) – dot. art. 91 ust. 9f	Należy doprecyzować zapis „realizowanych na szczeblu gminnym”. W obecnej formie zapis sugeruje, że zarząd ma obowiązek zebrania informacji nt. realizacji zadań jedynie przez gminę. Natomiast pomijane są powiaty i zakłady.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na uwzględnieniu właściwych organów i podmiotów, wynikających z POP’u.
9		Art. 1 pkt 3) lit. a) – dot. art. 92 ust. 1	Jest: „a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń; 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Winno być: „a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań	Uwaga częściowo uwzględniona W ust. 1 opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś wprowadzono „poziomy informowania”. Ponadto w uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów

			krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń; 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Błąd redakcyjny	ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. W projekcie ustawy został poprawiony błąd redakcyjny
10		Art. 1 pkt 4) lit. c) – dot. art. 94 ust. 2a	1. Należy określić rok pierwszego sprawozdania i okresu, za jaki dotyczy (w 2020 roku za rok 2018). W przypadku jeśli sprawozdanie ma dotyczyć roku poprzedniego (w 2020 roku za rok 2019) należy termin sprawozdania zmienić na 30 czerwca. 2. Należy wykreślić z pkt 2) sformułowanie „co 3 lata”. 1. W przypadku jeśli sprawozdanie ma dotyczyć roku poprzedniego data 31 stycznia jest nierealna do dotrzymania. Samorządy gminne w tym okresie mają ustawowe obowiązki sprawozdawczości w wielu dziedzinach i nałożenie im kolejnego sprawozdania, które wymaga wnikliwej analizy (również finansowej) realizowanych działań z całego roku sprawi, iż będą to sprawozdania bez wartości merytorycznej. Poza tym zebranie przez zarząd województwa i analiza wszystkich danych zgromadzonych w sprawozdaniach oraz sporządzenie zbiorczej informacji także wymaga czasu. 2. W przypadku corocznego przekazywania sprawozdań zapis dot. przekazywania dodatkowo sprawozdań co 3 lata jest bezzasadny i nie koreluje z zapisami zawartymi w art. 91 ust. 7a pkt. 4) Pozostawienie niezmienionej delegacji co do karania jedynie organów za niedotrzymanie terminów realizacji zadań powoduje, że podmioty nie podejmują działań naprawczych.	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta w zakresie terminów została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś. Został zmieniony termin jego przekazania z 31 stycznia na 31 marca, a ponadto sformułowanie mówiące o konieczności przygotowania sprawozdania co trzy lata zostało zastąpione sformułowaniem dotyczącym przygotowywania sprawozdania po zakończeniu programu ochrony „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji”. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej potrzeby określenia roku złożenia pierwszego sprawozdania, ponieważ wynika to z brzmienia przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.

11		Art. 1 pkt 14) lit b) – dot. art. 315a ust. 1	Po wyliczeniu (2), 3)) proponuje się brzmienie: „– organ i podmiot za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł.” Pozostawienie niezmienionej delegacji co do karania jedynie organów za niedotrzymanie terminów realizacji zadań powoduje, że podmioty nie podejmują działań naprawczych.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.
12		Art. 8 ust. 1	Zapis dot. daty „30 kwietnia 2020 r.” należy zmienić na zapis: „w terminie 17 miesięcy od dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 5 niniejszej ustawy.” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MS.

13		Art. 8 ust. 3	Zapis dot. daty „31 maja 2020 r.” powinien zostać zmieniony na „w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
14		Art. 8 ust. 4	Należy zmienić zapis na „Niewydanie opinii, o której mowa w ust. 2 i ust. 3, w terminie miesiąca, oznacza opinię pozytywną uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Brak opinii od ministra wstrzyma procedurę uchwalenia programu.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
15		Art. 8 ust. 5 i ust. 7	Zapis dot. dat „15 czerwca 2020 r.” i „20 czerwca 2020 r.” powinien zostać zmieniony na „w terminie 20 miesięcy od dnia wejścia w życie nowych	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji

			przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 5 niniejszej ustawy.” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i przekazywaniu ministrowi informacji o uchwaleniu programu są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych	Europejskiej , w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
16		Art. 9 ust. 1	Należy zwiększyć limit wydatków budżetu państwa o kwoty związane z opracowaniem projektów uchwał w sprawie POP i PDK oraz wynagrodzenia dla pracowników, w tym nowy etat, wraz z pochodnymi. Brak zapisów w ustawie nie daje gwarancji zapewnienia z budżetu państwa środków finansowych na realizację zadań rządowych zleconych samorządowi województwa. Wykazywanie zaniżonych limitów może w przyszłych latach skutkować naruszeniem ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Skutki finansowe opracowania POP i PDK, czyli budżet na przewidziane w projekcie zmian do ustawy, nieco rozszerzone działania, został określony w OSR do projektu rozporządzenia i w ramach tego budżetu zostały przewidziane środki. Trzeba tu wyjaśnić, że są to nadal te same działania, tylko poszerzono nieco ich zakres o konieczność przygotowania dodatkowej dokumentacji i sprawozdawczości oraz

				monitorowania postępów realizacji i raportowania, co naszym zdaniem nie spowoduje znaczącego zwiększenia kosztów, jak to sugerują niektóre urzędy marszałkowskie.
17		Uwaga ogólna	Wnioskuję się o dopisanie artykułu, który nakładałby ustawowy obowiązek utworzenia dodatkowych etatów w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza. Z uwagi na fakt, że zmiana ustawy POŚ nakłada dodatkowe zadania na administrację samorządową w związku z powyższym niezbędne jest utworzenie dodatkowych etatów w urzędach marszałkowskich. Jednakże brak ustawowej delegacji może nie mieć przełożenia na zarządy województw, co do chęci utworzenia takich etatów.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga zawierająca propozycję zapisu do ustawy wychodzi poza zakres przedmiotowy opiniowanego projektu ustawy, w której określone zostały zasady funkcjonowania systemu oceny i zarządzania jakością powietrza w Polsce. Ponadto w OSR zostały przewidziane dodatkowe etaty dla urzędów marszałkowskich.
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego			
18		art. 1 pkt1 lit. d	Proponowana treść art. 91 ust. 5 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska nie określa dla sejmiku województwa obowiązku uchwalenia programu ochrony powietrza. Proponuje się dodanie zdania do treści przepisu art. 91 ust. 5 pkt 2 „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”, analogicznie jak ma to miejsce w obecnym przepisie art. 91 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na przywróceniu usuniętego akapitu.
19		art. 1 pkt 4 lit. c	Treść art. 92 ust. 2a pkt 1 w zakresie terminu budzi poważne wątpliwości. Gminom najłatwiej jest sprawozdawać realizację różnych wydatków, działań, czy zadań w ujęciu roku budżetowego. Biorąc pod uwagę ilość różnego rodzaju sprawozdań niezbędnych do sporządzenia na przełomie grudnia i stycznia właściwym wydaje się określenie terminu dla gmin przynajmniej na 31 stycznia, jak nie później, najpóźniej na 28 lutego. Następnie konieczne jest opracowanie zebranych przez urząd marszałkowski sprawozdań. Możliwa jest także konieczność dokonania przez gminy korekt sprawozdań. Zatem określony na 31 stycznia termin przekazania informacji ministrowi będzie	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, określono sprawozdanie jako „okresowe”, a termin przekazywania corocznych sprawozdań został zmieniony z 31 stycznia na 31 marca.

			skutkował przekazywaniem informacji, które wpłyną do urzędu marszałkowskiego w pierwszym kwartale roku poprzedniego. Zatem uwzględniając termin 28 lutego jako datę graniczną dla gmin i powiatów na przekazanie zarządowi województwa informacji, termin dla zarządu województwa na przekazanie informacji ministrowi powinien zostać określony na 30 kwietnia. Sugeruje się zmianę terminu i określenie go do 30 kwietnia na przekazanie informacji za rok poprzedni. W związku z tym proponuje się następujące brzmienie przepisu art. 94 ust. 2a pkt 1: „1) co roku, w terminie do dnia 30 kwietnia, sprawozdanie z postępu w poprzednim roku realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92”.	
20		art. 1 pkt 15	Zmianę art. 378 ustawy Prawo ochrony środowiska należy rozszerzyć o zmianę również ust. 4 i dodanie do zadań samorządu województw z zakresu administracji rządowej zadań wynikających z art. 91 ust. 9c, 9d, 9f oraz art. 94 ust. 2a. Wskazana zmiana będzie zgodna z uzasadnieniem dla utworzenia dodatkowego etatu na poziomie samorządów województw oraz dodatkowo rozwieje pojawiające się wątpliwości dotyczące aktualizacji programów ochrony powietrza. Proponuje się następujące brzmienie przepisu art. 378 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska: „4. Zadania samorządu województwa, o których mowa w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust. 1, 3, 3a, 5, 9c, 9d i 9f, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2 i 2a, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119 ust. 2, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.”.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.

21		Art. 6	Niezrozumiały jest art. 6 w kontekście wprowadzanych zmian i treści art. 8. Całkowicie bezcelowe jest uchwalanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych na podstawie zmienianych przepisów, które to programy i plany będą obowiązywać jedynie kilka miesięcy. Dużo lepszym rozwiązaniem stanowi odroczenie obowiązku opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r., co w przypadku gdy dokumenty te nie zostały jeszcze opracowane pozwoli na zaoszczędzenie środków finansowych i przeznaczenie ich na nowe programy i plany spełniających nowe wymagania. Proponuje się następujące brzmienie przepisu: „Art. 6. 1. Zarząd województwa może opracować projekty programów ochrony powietrza, o których mowa w art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska i projekty planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92 ustawy Prawo ochrony środowiska, jeżeli obowiązek ich opracowania wynika z oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2017 w terminie do dnia 30 kwietnia 2020 r., o ile obowiązek ich opracowania będzie wynikał również z rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2018 i będą one spełniały wymogi dla programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych opracowywanych na podstawie rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2018. 2. Sejmik województwa może przyjąć do dnia 15 czerwca 2020 r. programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych, których projekty, zgodnie z ust. 1, zarząd województwa może opracować do 30 kwietnia 2020 r.. 3. W przypadku obowiązku opracowania aktualizacji programu ochrony powietrza wynikającego	Uwaga częściowo uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Pos został wydłużony termin obowiązywania dotychczasowych przepisów z 12 na 18 miesięcy. Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP'ów.

			z art. 91 ust. 9c lub 9d ustawy Prawo ochrony środowiska przypadającego na okres po 1 czerwca 2019 r., przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.”.	
22		Art.7	W art. 7 określając, że stare programy ochrony powietrza zachowują swoją moc jedynie do czasu uchwalenia nowych nie wzięto pod uwagę, iż od momentu uchwalenia programu do jego publikacji może upłynąć nawet kilka miesięcy. Proponuje się następujące brzmienie przepisu: „Art. 7. Programy ochrony powietrza uchwalane na podstawie art. 91 ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do czasu wejścia w życie programów ochrony powietrza na podstawie art. 91 ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.	Uwaga częściowo ,uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś wydłużono termin na składanie sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.
23		art. 8 ust. 3	Wskazany w art. 8 ust. 3 termin 31 maja 2020 r. jako czas do kiedy minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt programu ochrony powietrza jest wątpliwy z wielu względów. Przede wszystkim określenie, że minister może zaopiniować projekt programu ochrony powietrza powoduje, że samorząd województwa, o ile nie dostanie od ministra żadnej informacji, musi czekać do tego dnia z dalszymi działaniami. W związku z tym nawet przedłożenie ministrowi w czerwcu 2019 r. projektu programu może nie spowodować przyspieszenia wydania opinii. Poza tym przepis ten może sugerować jakoby opiniowanie przez ministra właściwego do spraw środowiska było ograniczone w czasie, tzn. jeżeli projekt programu ochrony powietrza zostanie przedłożony do ministra po 31 maja 2020 r. minister nie będzie mógł już opiniować takich projektów. Wobec tego bezzasadnym wydaje się wprowadzanie do ustawy prawo ochrony środowiska procedury opiniowania projektów programów przez ministra właściwego do spraw środowiska. Dodatkowo 31 maja 2020 r. określony w art. 8 ust. 3 projektu w zestawieniu z terminem wskazanym w	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.

			art. 8 ust. 5 narzuca konieczność zwołania posiedzenia sejmiku województwa pomiędzy 31 maja 2020 r. a 15 czerwca 2020 r., co może być uznane za naruszenie samorządności ingerujące w przepisy ustawy o samorządzie województwa. Proponuje się rezygnację z tego przepisu, uznając jako wystarczającą regulację wynikającą z dodanego do art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska ust. 2c	
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego			
24		ogólna	Cel jakim jest poprawa jakości powietrza w Polsce powinien być realizowany przez władze centralne. Nietrafione jest założenie, że realizacja programów ochrony powietrza pozwoli na zminimalizowanie oddziaływania sektora bytowego na środowisko. Z projektu ustawy wynika, że tylko realizacja programów ochrony powietrza wpłynie na poprawę jakości powietrza. Samorządy nie mają wpływu na politykę podatkową, paliwową, energetyczną, przestrzenną państwa (istnieje potrzeba np. obniżenia akcyzy na gaz, zmniejszenia VAT na fotowoltaikę, wprowadzenia ustawowego obowiązku uchwalenia planów zagospodarowania przestrzennego do określonego roku z zastrzeżeniem, że brak pzp skutkować będzie niemożnością realizacji inwestycji). Tym samym nie mogą podjąć żadnych skutecznych długofalowych działań (poza edukacyjnymi) które skutkować będą zmniejszeniem niskiej emisji. Występuje ponadto duża potrzeba wprowadzenia nowych regulacji ustawowych dotyczących przeprowadzania kontroli palenisk domowych (w gminach co do zasady nie ma straży miejskich, policja palenisk nie chce kontrolować, pracownicy gmin nie są do tego przeszkoleni, ponadto na badanie pobranych próbek potrzebne są środki finansowe).	Uwaga nieuwzględniona Każdy ze szczebli zarządzania ochroną powietrza realizuje swoje zadania zgodnie z właściwością, zatem resorty, w tym resort środowiska, podejmują działania informacyjno-legislacyjno-finansowe, przygotowując sprzyjające poprawie jakości powietrza otoczenie formalno-prawne, a jednostki samorządu terytorialnego realizują działania naprawcze, w tym POP'y i PDK'i. W POP'ach samorządy wojewódzkie mają obowiązek określania działań naprawcze ukierunkowanych bezpośrednio na źródła przekroczeń norm jakości powietrza na konkretnych obszarach przekroczeń w strefach. Ponadto samorządy wojewódzkie poza POP'ami i PDK'ami mają do dyspozycji jeszcze dodatkowe narzędzia, takie jak uchwały antysmogowe.

			W programach ochrony powietrza obowiązku prowadzenia ww. kontroli nałożyć nie można (brak podstawy prawnej) Programy ochrony powietrza nie mogą nałożyć obowiązku podjęcia określonych działań na władze centralne. Tylko i wyłącznie działania na szczeblu centralnym mogą wpłynąć na poprawę jakości powietrza.	
25		Art. 91 ust. 2c	Proponuje się zapisać że „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegaj na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zmieniono „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.
26		Proponuje się dopisać w art. 91 ust. 2d	„Niewydanie opinii w terminie o którym mowa w ust. 2c, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zamiast dodać dodatkowy ust. 2d zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.
27		Art. 91 ust. 5 pkt 2	Proponuje się dopisać na końcu ust. 2 zapis: „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.” Zapis konieczny z uwagi na brak wskazania terminu określenia przez sejmik województwa programu ochrony powietrza opracowywanego ze względu na	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na przywróceniu usuniętego akapitu.

			przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu. Proponuje się dopisać po pkt 2 pkt 3: „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” Z projektu zmiany ustawy nie wynika aby projekt programu ochrony powietrza opracowywany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu musiał zostać zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw środowiska.	
28		Art. 91 ust. 5 pkt 3	Proponuje się dopisać po pkt 3 pkt 4: „Niewydanie opinii w terminie o którym mowa w pkt 3, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” Z projektu zmiany ustawy nie wynika aby projekt programu ochrony powietrza opracowywany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu musiał zostać zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw środowiska.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'ów przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska..
29		Art. 94 ust. 2a pkt 1	Proponuje się zapisać: „2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 30 kwietnia, sprawozdanie z roku poprzedniego z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.” Wskazany na dzień 31 stycznia termin przekazywania corocznego sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, uwzględniająca „sprawozdanie okresowe” oraz przedłużenie terminu składania corocznych sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.

			z programów ochrony powietrza jest nierealny do wykonania. Gminy we wskazanym terminie nie zdążą opracować sprawozdania za rok poprzedni, a jeszcze zarząd województwa musi te informacje zweryfikować i przygotować sprawozdanie zbiorcze z poziomu województwa, dlatego proponuje się realny termin wykonania sprawozdania, tj. do dnia 30 kwietnia każdego roku.	
30		Art. 94 ust. 2a pkt 2	Proponuje się zmienić art. 94 ust. 2a pkt 2 na: „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu lub planu sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92”. Jeżeli zarząd co roku będzie przysyłał sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych to po co składać sprawozdanie końcowe co 3 lata.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, zmieniając obecne brzmienie przepisu na uwzględniające sformułowanie, że sprawozdanie końcowe będzie składane po zakończeniu POP’u „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji”.
31		Art. 8 ust. 3	Proponuje się zapisać że „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie do dnia 31 maja 2020r.” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały ...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
32		Art. 8 ust 4	Proponuje się zapis: „Niewydanie opinii, o której mowa w ust. 2 i 3 , w terminie o którym mowa w ust. 2 i 3 oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” Uzasadnienie uwagi jw.	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.

4.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	za pośrednictwem Biura Związku Województw RP		
33		Art.. 1 pkt 1a, art. 1 pkt 1b; art. 1 pkt 1 d 2; art. 1 pkt 3a, 3b,4b	Skrócenie czasu na opracowanie Programów ochrony powietrza i Planów działań krótkoterminowych do 12 miesięcy powoduje, iż mogą wystąpić problemy z dotrzymaniem ustawowego terminu. Tym samym wnosi się o pozostawienie terminu na opracowanie projektów uchwał w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych bez zmian – tj. 15 miesięcy na realizację niniejszych zadań oraz 18 miesięcy dla sejmików województw na uchwalenie i przekazanie informacji do Ministerstwa Środowiska. Opracowywanie i uchwalanie POP i PDK jest zadaniem z zakresu administracji rządowej i jego terminowa realizacja uzależniona jest od zabezpieczenia w budżecie państwa wystarczających środków na ich wykonanie. Niejednokrotnie, niezapewnienie środków finansowych w budżecie państwa lub ich przyznanie poniżej kwoty wnioskowanej przez zarządy województw, skutkuje koniecznością wystąpienia do funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z wnioskiem o dofinansowanie realizacji niniejszych zadań. Wydłużenie procedury pozyskania środków finansowych przekłada się na skrócenie czasu potrzebnego na realizację samego zadania. Rozpoczęcie zadania w takim przypadku jest bowiem możliwe dopiero po uzyskaniu promesy na jego finansowanie. Czas potrzebny na właściwe przeprowadzenie procedur przetargowych, a także wypełnienie wymogów ustanowionych w zakresie konsultowania i opiniowania w ściśle określonych ramach czasowych powodują, że czas na opracowanie projektów POP i PDK jest ograniczony do niezbędnego minimum i jego skrócenie może przyczynić się do nieterminowego wykonywania przez zarządy województw oraz sejmiki województw zadań nałożonych ustawą. Co w	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.

			świećle zapisów art. 315 ustawy Poś generować będzie nakładanie kar na samorządy województw.	
34		Art. 1 pkt 1 b	Wprowadzenie obowiązku przesłania Ministrowi Środowiska do zaopiniowania projektów uchwał w sprawie programu ochrony powietrza dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przy jedynie fakultatywnym obowiązku opiniowania przesłanych projektów przez Ministra Środowiska wobec proponowanego skrócenia terminu na opracowanie niniejszych dokumentów budzi zastrzeżenia. Równocześnie wydaje się konieczne doprecyzowanie zapisów tak jak ma to miejsce w art. 91 ust. 2a ustawy POŚ, iż „Niewydanie opinii w wyznaczonym terminie oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza”. Obowiązek przesłania do zaopiniowania powinien skutkować koniecznością wystawienia opinii przez Ministra Środowiska. W przeciwnym wypadku jest to wymóg jedynie dodatkowo skracający czas zarządu województw na opracowanie POP, i wymóg nie wnoszący wartości merytorycznych do przesłanych projektów.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska, nieuwzględniona w zakresie art. 91 ust. 2a, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
35		Art. 1 pkt 1 d	Wątpliwości budzą zapisy nowego brzmienia ust. 5 do art. 91 ustawy Poś. Szczególnie dotyczy to zapisów wskazanych w podpunkcie 1 niniejszego ustępu, mówiących o konieczności przekazania Ministrowi Środowiska informacji na temat przyczyn przekroczeń poziomów docelowych substancji w powietrzu i działań, które należy podjąć w celu zmniejszenia wielkości emisji substancji powodujących te przekroczenia. Dodatkowo w podpunkcie tym nie dookreślono terminu w jakim informacje te należałoby przekazać Ministrowi. Równocześnie należy podkreślić, iż proponowany nowy zapis ustępu 5 nie zawiera delegacji dla sejmików województw do uchwalenia niniejszych programów. Należy zaznaczyć, iż przyczyny przekroczeń poziomów docelowych substancji w powietrzu i	Uwaga uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy POŚ zmieniono brzmienie ust. 3a, pkt d) oraz w ust.5. zawarto delegację dla zarządu województwa do opracowania POP’ów. Ponadto odpowiednia zmiana została uwzględniona poprzez przywrócenie ust. 3 w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś.

			działania, które należy podjąć w celu zmniejszenia wielkości emisji substancji powodujących te przekroczenia wskazywane są w opracowywanych przez zarządy województw programach ochrony powietrza. Tym samym proponowane zapisy ust. 5.1 wydają się zbędne. Aktualne brzmienie zapisu punktu 91 ust. 5 dodatkowo zawiera stwierdzenie, iż „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio”. Niniejszy zapis daje sejmikom województw delegację do uchwalania POP dla stref, w których przekroczone są poziomy docelowe. Tym samym wnosi się o rozszerzenie proponowanego zapisu o powyższą informację.	
36		Art. 1 pkt 1 e wypunktowanie 6) str. 2 projektu	Należałoby wskazać na jakich „wskaźnikach specyficznych” dla planowanych działań naprawczych powinien opierać się wykonawca projektu programów ochrony powietrza. Określenie na poziomie krajowym wskaźników specyficznych dla planowanych działań naprawczych pozwoliłoby na ujednolicenie danych zawieranych w opracowywanych POP. Jest to szczególnie istotne również z uwagi na fakt, iż zagadnienie to będzie brane pod uwagę przez Ministra Środowiska podczas procedury opiniowania.	Uwaga nieuwzględniona Należy tu przypomnieć, że zgodnie z definicją ustawa jest aktem prawnym, który zawiera normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, czyli oznacza to, że nigdy nie odnosi się indywidualnie do konkretnej osoby, czy sytuacji. W związku z tym oczywiste jest, że nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy ponadto, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które znają lokalne uwarunkowania i określają ww. działania na etapie przygotowania założeń POP, na podstawie wskazanych w ocenie jakości powietrza źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność opracowania POP’ów.
37		Art. 1 pkt 1 e wypunktowanie 8) str. 3 projektu	Wskazany w art. 1 pkt e zapis dotyczący podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań naprawczych powinien zostać skorygowany w celu zapewnienia zgodności proponowanych zapisów z zapisami wyroków sądowych wskazujących podstawowe kryteria obowiązujące dla zapisów aktów prawa miejscowego.	Uwaga uwzględniona Pomimo, że w wyliczeniu dotyczącym zakresu POP’ów, art. 1 pkt 1 e), w pkt 8) poza podmiotami, analogicznie do brzmienie innych zmienionych pod wpływem zgłoszonych uwag przepisów, dodano „organy”, to należy wyjaśnić, że

			Należy podkreślić, iż programy ochrony powietrza są aktami prawa miejscowego, w związku z powyższym w ślad za wyrokami sądowymi „programy te powinny spełniać podstawowe kryteria, tożsame dla wszystkich aktów prawa miejscowego, co oznacza, iż przede wszystkim uchwała taka nie powinna wskazywać określonego podmiotu jako zobowiązanego do określonego działania. Uchwała taka powinna być aktem abstrakcyjnym i generalnym, a wskazanie konkretnego podmiotu jest ze strony organu samorządu posunięciem zbyt daleko idącym i naruszającym podstawowe zasady wynikające z Konstytucji.”	ww. zmiana dotyczy POP’ów, a nie uchwał, zatem, jest zgodna z orzecznictwem sądów dotyczącym uchwał, jako aktów prawa miejscowego.
38		Art. 1 pkt 1h	Zaproponowane zapisy są niejednoznaczne i budzą szereg wątpliwości. Tym samym powinny zostać doprecyzowane. Po pierwsze wydaje się, iż już sam program ochrony powietrza powinien określać działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Aktualizacja powinna mieć inne zadanie. Po drugie koniecznym wydaje się przeredagowanie treści zaproponowanego artykułu w celu doprecyzowania informacji mówiącej o konieczności wykonania aktualizacji POP. W aktualnym brzmieniu przepisu niejednoznaczne jest stwierdzenie „są przekraczane”. Nie wiadomym jest czy zastosowana terminologia mówi o przekroczeniach ciągłych występujących w każdym roku czy też konieczność wykonania aktualizacji występuje już przy 1 przekroczeniu, które nastąpi w jednym roku w okresie 3 lat od wejścia w życie uchwały w sprawie POP. Uzasadnienie zawarto w treści przekazywanej uwagi do art. 1 pkt 1h	Uwaga uwzględniona Wskazana w uwadze propozycja modyfikacji jest już częściowo uwzględniona w obecnej ustawie, a częściowo w opiniowanym projekcie ustawy. Stwierdzenie „są przekraczane” jest w przepisach obowiązującej ustawy.
39		Art. 1 pkt 1i oraz art. 1 pkt 4 c	Brak regulacji w zakresie obowiązku sprawozdawczego przez gminy. Nakładanie na zarząd województwa obowiązku corocznego monitorowania postępowania realizacji	Uwaga częściowo uwzględniona W art. 1 pkt 1 i), aby umożliwić zarządom obowiązek monitorowania działań doprecyzowano brzmienie, dodając „szczebel powiatowy” oraz

			działań naprawczych na szczeblu gminnym będzie możliwe po wprowadzeniu do przedłożonego projektu ustawy dodatkowego przepisu wskazującego na obowiązek przekazywania zarządom województw przez gminy sprawozdań z min. 3 miesięcznym wyprzedzeniem niż termin wyznaczony w projekcie ustawy na przekazywanie sprawozdań przez zarządy województw do Ministra Środowiska i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.	„pomioty i organy wskazane” w POP’ach.
40		Art. 1 pkt 4 c	Przedstawione zapisy wskazują na konieczność przedkładania wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska w terminie do 31 stycznia, sprawozdań z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza. Wydaje się, iż konieczna jest korekta projektowanych zapisów. W świetle zmian zapisów ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska niniejsze sprawozdania powinny być również przekazywane do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Nałożenie obowiązku corocznego przedkładania sprawozdań z postępu realizacji działań naprawczych wymagałoby także uruchomienia krajowej platformy sprawozdawczej uwzględniającej wszystkie niezbędne dane konieczne do przedłożenia KE. Z uwagi na możliwość wystąpienia utrudnień w bilansowaniu wykonanych zadań w ujęciu pełnorocznym właściwym byłoby wydłużenie terminu na przekazanie niniejszych sprawozdań. Termin powinien uwzględniać czas potrzebny gminie na przedłożenie zarządowi województwa całorocznej informacji o zrealizowanych zadaniach oraz czas niezbędny na ujednolicenie informacji przekazywanych zarządom województw przed przekazaniem ich właściwym organom wskazanym w art. 1 pkt. 4 c.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na wydłużeniu terminu składania corocznych sprawozdań do 31 marca.
41		Art. 8 ust 3 (str. 8 projektu)	Ustanowienie terminu na zaopiniowanie przedłożonych Ministrowi Środowiska projektów	Uwaga uwzględniona

			uchwał w sprawie programów ochrony powietrza na dzień 31 maja 2020 r., nawet wobec projektowanego fakultatywnego trybu opiniowania, nie pozwoli sejmikom województw na wywiązanie się z nałożonego na nich w art. 8 ust. 5 terminu na uchwalenie programu ochrony powietrza. Brak powiązania terminu na zaopiniowanie projektu POP przez Ministra Środowiska z terminem jego przedłożenia przez zarząd województwa spowoduje, iż zarząd zobligowany będzie do wstrzymania się z decyzją o przekazaniu programów ochrony powietrza pod obrady sejmiku do czasu otrzymania opinii lub też do dnia 31 maja 2020 r. Nie jest możliwe aby otrzymując opinię w dniu 31 maja 2020 r. sejmik województwa wywiązał się z terminu uchwalenia uchwały w sprawie POP do dnia 15 czerwca 2020 r., a w konsekwencji - do przekazania informacji o jego uchwaleniu do dnia 20 czerwca 2020 r. Tym samym zapisy niniejszego artykułu powinny zostać doprecyzowane i rozszerzone o informację, iż „Niewydanie opinii w wyznaczonym terminie od dnia otrzymania projektu oznacza jego akceptację”.	Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
42		Art. 8 ust 5 (str. 8 projektu)	Termin na uchwalenie programów ochrony powietrza opracowywanych na podstawie wyników rocznych ocen jakości powietrza za 2018 r., będzie krótszy nawet niż termin projektowany w art. 1 pkt 1c. Tym samym sugeruje się korektę niniejszego zapisu i ujednolicenie długości terminów na uchwalenie POP wskazanych w projekcie ustawy na min. 15 miesięcy od dnia otrzymania rocznej oceny jakości powietrza. Należy zaznaczyć, iż dotrzymanie terminu uchwalenia POP opracowywanych na podstawie rocznej oceny jakości powietrza za 2018 r. uzależnione jest zarówno od czynników wymienionych w poz. 1 niniejszej tabeli, jak również uzależnione jest od terminu wejścia w życie zapisów przedłożonej do konsultacji ustawy, jak i zapisów nowo projektowanego RMŚ w sprawie	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy

			szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych. Tym samym termin na uchwalenie programu ochrony powietrza opracowywanego na podstawie rocznej oceny jakości powietrza za 2018 r. powinien być wydłużony a nie jeszcze dodatkowo skracany. Należy jeszcze raz podkreślić iż nieprecyzyjne zapisy art. 8 ust. 3 dodatkowo powodować mogą skrócenie terminu wskazanego w art. 8 ust. 5 na uchwalenie POP.	2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r. , przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
43	Uwagi cały projekt		W projekcie ustawy brak jest również zapisów mówiących o konieczności utworzenia nowych etatów na potrzeby realizacji zadań wskazanych w projekcie. Informacja o konieczności utworzenia nowych etatów m.in. w urzędach marszałkowskich zawarta została jedynie w uzasadnieniu do projektu uchwały (np. str. 13 projektu). Jednakże nie znalazło to przełożenia w projektowanych zapisach ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska.	Uwaga nieuwzględniona Nie można w projekcie ustawy Poś zawrzeć informacji o nowych etatach, więc uwaga jest bezzasadna. Na konieczność utworzenia nowych etatów wskazuje uzasadnienie projektu ustawy, OSR jak również art. 9 projektowanej ustawy dotyczący reguły wydatkowej i jest to wymóg wystarczający, aby takie dodatkowe etaty zostały przyznane, co nie przesądza jednocześnie, że tak się stanie.
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie			
44	Cały dokument	uwaga ogólna	Zaproponowane w projekcie rozwiązania, tj.: skrócenie czasu terminów opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przez Zarząd Województwa i określenia w drodze uchwały programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przez Sejmik Województwa są „krokiem wstecz” względem rozwiązań wprowadzonych Ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony

			o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 460). Skrócenie terminów na opracowanie i uchwalenie pop i pdk, przeciwnie do założeń MŚ, może skutkować pogorszeniem jakości opracowywanych dokumentów z uwagi na brak wystarczającego czasu na przeprowadzenie niezbędnych i szczegółowych analiz koniecznych do wskazania właściwych działań naprawczych. Uzasadnieniem ww. zmian nie może być powód wskazywany przez autora projektu, tj.: fakt realizowania pop i pdk przez urzędy marszałkowskie od 2008 r. oraz generalizująca opinia autora projektu dot. „zdobycia wystarczającego doświadczenia przez pracowników tych instytucji”. Doświadczenie i kompetencje pracowników urzędów marszałkowskich, nie są jedynym czynnikiem decydującym o dotrzymaniu terminów wynikających z ustawy. Decydujące znaczenie mają terminy niezbędne do przeprowadzenia procedury pozyskania środków na realizację zadania, wyboru wykonawcy, przygotowania wstępnej wersji dokumentów, opiniowania projektu uchwały przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów, opiniowania projektu dokumentu przez RDOŚ i PWIS, konsultowania projektu dokumentu ze społeczeństwem, a także procedowanie projektu zgodnie z harmonogramem pracy Zarządu i Sejmiku Województwa. Opracowanie dokumentacji oraz projektów uchwał zgodnie z wymogami ustawy Poś i rozporządzeń, wymaga szeregu prac związanych m. in. z inwentaryzacją wszystkich źródeł emisji i stworzeniem baz danych, jak również posiadania odpowiednich narzędzi wykorzystywanych w analizach stanu zanieczyszczenia powietrza (programy obliczeniowe - modele emisji, meteorologiczne, rozprzestrzeniania i transportu	powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Jeśli chodzi o procedurę przygotowania POP'ów, to nic się nie zmienia, jedynie zakres POP'ów zostanie trochę rozszerzony o scenariusze, wykorzystujące modelowanie wykonane przez IOŚ, zatem nie jest to zasadnicza zmiana i tak jak do tej pory POP'y będą wykonywane na zlecenie samorządów przez zewnętrzne firmy specjalistyczne.

			zanieczyszczeń). Konieczne jest, więc zaangażowanie specjalistycznych firm zewnętrznych, wybieranych w drodze przetargu, co wiąże się z koniecznością zabezpieczenia środków finansowych. Obowiązki sporządzania programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych, zostały ustawowo przekazane samorządom województw w 2008 r., jako zadania z zakresu administracji rządowej, co oznacza, że powinny być finansowane z budżetu państwa w 100% - bez konieczności pozyskiwania środków z wfośigw. Brak zabezpieczenia środków finansowych uniemożliwia właściwe wykonywanie tych zadań. Niezabezpieczenie finansowania zadań oraz proponowane przepisy zaostrzające terminy niosą za sobą bardzo duże ryzyko nakładania kar finansowych przez wioś na samorządy województw w przypadku nieterminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych lub ich aktualizacji (art. 315a Poś - 50 000 zł – 500 000 zł). Należy zwrócić uwagę na fakt, że wyrok TSUE (C-336/16) został ogłoszony 22 lutego 2018 r. natomiast projekt zmiany przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, który proponuje „nierealne terminy” realizacji zadań z zakresu administracji rządowej zleconych samorządom, został przedstawiony do konsultacji dopiero 20 lutego 2019 r. Wprowadzenie proponowanych zmian np. w I połowie 2018 r. pozwoliłoby uniknąć obecnych problemów (nierealne terminy, brak finansowania), a jednocześnie umożliwiłoby samorządom zaplanowanie finansowania realizacji zadań zarówno we własnych budżetach i planach zamówień publicznych, jak i wystąpienie do wojewodów o zagwarantowanie środków na realizację zadania na rok 2019.	

			Możliwe, że z uwagi na opóźnienia prac MŚ nad nowymi przepisami i wprowadzenie restrykcyjnych przepisów wynikających z konieczności dotrzymania terminów wskazanych przez KE, samorzady będą ponosiły konsekwencje finansowe proponowanych zmian.	
45		Art.1 pkt 1 lit. a), lit. b) - 2b), lit. c), lit. d) – 2) Art.1 pkt 3 lit. a), lit. b) Art.1 pkt 4 lit. b)	Zbyt krótki czas na opracowanie i przedstawienie do opiniowania projektu uchwały w sprawie pop i pdk przez zarząd województwa i określenia w drodze uchwały pop i pdk przez sejmik województwa, a także przekazania informacji przez zarząd województwa do ministra właściwego do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop. uzasad. Jw.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
46		Art.1 pkt 1, lit. b) - 2c)	W proponowanym art. 91 ust. 2c brak obligatoryjności zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw środowiska projektu uchwały ws. pop	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na

			„2c. Minister właściwy do spraw środowiska jest obowiązany do wydania opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ” Zastosowanie w proponowanym przepisie sformułowania „może zaopiniować projekt” wskazuje na fakultatywny charakter regulacji. Należałoby wprowadzić zapis obligujący do zaopiniowania projektu uchwały ws. pop przez ministra właściwego do spraw środowiska, tak jak w przypadku wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów lub zrezygnować z zapisu całkowicie. Fakultatywny charakter przepisu może powodować zróżnicowane podejście ministra właściwego do spraw środowiska do otrzymywanych do opiniowania dokumentów – jedne będą opiniowane, a inne nie. Jaki miałyby być zakres i forma opinii – „pozytywna”, „negatywna”, „bez uwag”? Czy zarządy województw otrzymają je na piśmie? Czy w przypadku zaopiniowania negatywnego, minister właściwy do spraw środowiska wskaże niezgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 Poś i czy po wprowadzeniu poprawek w projekcie uchwały należy ponowić opiniowanie?	doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska. Nie uwzględniona w zakresie wydania opinii negatywnej.
47		Art.1 pkt 1 lit. d) - 1)	Przepis niejasny W jaki sposób przed opracowaniem pop zarząd województwa ma określić przyczyny przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu i poinformować ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy POŚ. W art. 1 pkt 1 lit d) dodano ust. 3a, a w ust. 5 usunięto pkt 1).

			zmniejszenia wielkości emisji substancji powodujących te przekroczenie? Przed opracowaniem pop zarząd województwa może bazować jedynie na ocenie poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref z GIOŚ Czy zarząd województwa ma przeprowadzić dodatkowe analizy przed przystąpieniem do opracowania pop? – Podobnie jak w przypadku art. 91 ust.9a Poś	
48		Art.1 pkt 1 lit. i) - 9f	Przepis należy uszczegółowić o inne szczeble i podmioty, lub usunąć zapis „realizowanych na szczeblu gminnym” Działania naprawcze realizowane są zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym, a także wojewódzkim i krajowym (ZDW i GDDKiA). Czemu służy przedmiotowa propozycja i obowiązek monitorowania przez zarząd województwa postępu realizacji działań naprawczych wynikających z pop oraz pdk, jeżeli w art. 1 pkt 4 lit. c) - dot. 94 ust. 2a) i tak jest obowiązek sprawozdawania przedmiotowych informacji do MŚ co roku i co trzy lata? Czy przygotowanie sprawozdania przez zarząd województwa dla MŚ nie jest już monitorowaniem postępu realizacji działań naprawczych wynikających z pop oraz pdk? Na czym ma polegać ew. coroczne „monitorowanie” – „fizyczna” kontrola gmin, sprawozdania roczne ze wszystkich urzędów i podmiotów, żądanie sprawozdania w ciągu roku?	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminów przekazywania corocznych sprawozdań na koniec marca. Monitorowanie jest niezbędnym elementem procesu poprawy jakości powietrza, narzuconym decyzją KE i zaproponowano w projekcie dodatkowe uszczegółowienie polegające na sprawdzaniu poziomu zaawansowania realizacji zadań wynikających z POP’ów i PDK’ów poprzez monitorowanie realizacji działań na szczeblach powiatowym i gminnym.
49		Art.1 pkt 4 lit. c)	Zbyt krótki termin na przekazanie sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych z pop i pdk Termin 31 stycznia jest zdecydowanie za krótki na zebranie wszystkich danych ze wszystkich urzędów i podmiotów oraz na przygotowanie sprawozdania	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na zmianie terminu z 31 stycznia na 31 marca.

			dla MŚ. Z uwagi na inne obowiązki sprawozdawcze oraz liczbę osób zatrudnianych na stanowiskach ds. środowiska, realnym terminem byłby 31 marzec.	
50		Art.1 pkt 5 lit. a) Art.1 pkt 14 lit. b)	Warunkowe odroczenie nadzoru wojewody przy pomocy wioś i nakładania kar za nieterminowe uchwalenie pop lub pdk (art. 315a Poś) Uzasadnienie jak w pkt. 1 - „Uzasadnienie uwag” + Z uwagi na ryzyko niedotrzymania terminów opracowania i uchwalenia pop i pdk przez samorządy województw, spowodowane „pilną” zmianą przepisów przez MŚ oraz granicę czasową ustaloną przez KE, należałoby w obecnej wyjątkowej sytuacji, wprowadzić odroczenie nadzoru wojewody przy pomocy wioś i nakładania kar za nieterminowe uchwalenie pop lub pdk (art. 315a Poś) do czasu uchwalenia nowych pop i pdk.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.
51		Art. 6	Bezzasadne jest tworzenie pop na podstawie oceny poziomów substancji za 2017 r. w przypadku konieczności opracowania i uchwalenia nowych pop i pdk po wejściu w życie opiniowanych przepisów na podstawie oceny za 2018 r. Samorządy województw, które mają obowiązek opracowania pop i pdk na podstawie oceny za 2017 r. należałoby zwolnić z tego obowiązku na rzecz nowych pop i pdk które zostaną opracowane na podstawie oceny za 2018 r.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.
52		Art. 8	Zbyt krótki czas na opracowanie i przedstawienie do opiniowania projektu uchwały w sprawie pop i pdk przez zarząd województwa i określenia w drodze uchwały pop i pdk przez sejmik województwa, a także przekazania informacji przez zarząd województwa do ministra właściwego do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop Uzasadnienie jak w pkt. 1 - „Uzasadnienie uwag” + Terminy 30 kwietnia 2020 r. i 15 czerwiec 2020 r. są nierealne	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest

			Ponadto nie gwarantują nawet terminów proponowanych przez autora projektu 12 i 15 m-cy, o których mowa wcześniej. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, następnie wyniki oceny oraz klasyfikację stref Główny Inspektor Ochrony Środowiska niezwłocznie przekazuje zarządowi województwa. Zarząd województwa może otrzymać ocenę z GIOŚ na początku maja 2019 r., więc nie będzie miał pełnych 12 m-cy na opracowanie projektu uchwały ws. pop. Sejmik województwa ma uchwalić pop do dnia 15 czerwca 2020r., a nawet w przypadku opracowania do 30 kwietnia 2020 r. przez zarząd województwa projektu uchwały ws. pop, pozostaje jeszcze miesięczne opiniowanie przez wójtów burmistrzów lub prezydentów miast i starostów oraz ministra właściwego do spraw środowiska. W przypadku wpłynięcia dodatkowych uwag i wniosków należy je rozpatrzyć i ewentualnie zmienić projekt uchwały ws. pop. Proponowane w projekcie terminy nie dają realnej szansy sejmikowi ich dotrzymanie i na uchwalenie w terminie pop (13,5 m-ca zamiast 15 m-cy). W związku z powyższym równie nierealnym jest przekazanie do dnia 20 czerwca 2020 r. przez zarząd województwa ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop i pdk	bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
53		Art. 9 ust. 2	Limity wydatków budżetu państwa powinny uwzględniać limity wydatków JST. JST nie mogą ponosić kosztów zadań z zakresu administracji rządowej zleconych ustawami JST. W projekcie ustawy i OSR określony został maksymalny limit wydatków jednostek samorządu	Uwaga częściowo uwzględniona Skutki finansowe zostały określone w OSR do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, uwzględniające działania wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów

			terytorialnego będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w latach 2019-2028 (12,89 mln zł). Obowiązki sporządzania programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych, zostały ustawowo przekazane samorządom województw w 2008 r., jako zadania z zakresu administracji rządowej, co oznacza, że powinny być finansowane z budżetu państwa w 100%. Podobne zapisy zostały wprowadzone ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 460). Zgodnie z ww. ustawą w latach 2012–2021 maksymalny limit wydatków jednostek samorządu terytorialnego będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy ma wynosić 14,72 mln zł. Jednakże jak pokazały wieloletnie doświadczenia istnieje poważny problem dotyczący przekazywania środków z budżetu państwa na finansowanie powyższych zadań (na etaty i stanowiska). Brak zabezpieczenia środków finansowych uniemożliwia właściwe wykonywanie zadań. Istnieje poważna obawa, że sytuacja się powtórzy i koszty wynagrodzeń osób zatrudnionych na stanowiskach specjalisty ds. jakości powietrza będą finansowane z budżetów województw, a wojewodowie nie będą przekazywali wystarczających środków na utrzymanie stanowisk w dotacji celowej.	ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.
6.	Marszałek województwa dolnośląskiego			
54			1. Zapis w art. 89 ust. 1 pkt 1. ustawy Prawo ochrony środowiska stracił na aktualności, ponieważ nie występują już marginesy tolerancji. A wobec tego zmiana w art. 91 ust. 1 budzi wątpliwości w jakich sytuacjach należy opracowywać programy ochrony powietrza, gdyż w zapisie w art. 91 ust. 1 mówi się o „projekcie uchwały w sprawie programu	Uwaga nieuwzględniona Brzmienie zaproponowanego w opiniowanym projekcie przepisu pozostaje niezmienione, ze względu na fakt, że nie można wykluczyć ewentualnego wprowadzenia na poziomie unijnym nowych norm jakości

			ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”, a jednocześnie przywołuje się art. 89 ust 1 pkt 1, którym mówi się o strefach, w których poziom substancji „przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji”.	powietrza, dla których wprowadzone zostaną marginesy tolerancji.
55			2. W art. 91 dodano ust. 2c, ale nie określono sposobu postępowania jeśli minister właściwy ds. środowiska nie zaopiniuje projektu uchwały w terminie 30 dni.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na doprecyzowaniu procedury opiniowania Projektu POP'u przez ministra środowiska.
56			3. W art. 91 dodano ust. 7a pkt 3 dotyczący określenia w programie ochrony powietrza scenariuszy wielkości emisji w roku zakończenia programu. Czy zapis ten oznacza, że program ochrony powietrza ma zawierać więcej niż jeden scenariusz do realizacji działań naprawczych tj. kilka wariantów zaproponowanych do realizacji działań naprawczych?	Wyjaśnienie Brzmienie zaproponowanego w opiniowanym projekcie przepisu wynika z decyzji przekazanych przez KE, zatem zgodnie z tymi wymogami POP powinien zawierać scenariusze wielkości emisji dla poszczególnych działań naprawczych, które w efekcie pozwalają przypuszczać jaki efekt ekologiczny zostanie osiągnięty w roku zakończenia POP.
57			4. W art. 91 dodano ust. 7a pkt 6 dotyczący określenia w programie ochrony powietrza wskaźników specyficznych dla planowanych działań naprawczych. W celu ujednolicenia w skali kraju programów ochrony powietrza, należy zaproponować katalog takich wskaźników, które będą wykorzystane do konkretnych działań naprawczych przy opracowaniu POP przez samorzady.	Uwaga nieuwzględniona Należy tu przypomnieć, że zgodnie z definicją ustawa jest aktem prawnym, który zawiera normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, czyli oznacza to, że nigdy nie odnosi się indywidualnie do konkretnej osoby, czy sytuacji. W tej sytuacji oczywiste jest, że ustawa nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które najlepiej znają lokalne uwarunkowania, a działania są określane na etapie przygotowania założeń POP na

				podstawie wskazanych w ocenie jakości powietrza źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność jego opracowania. Ministerstwo środowiska przygotowuje odpowiednie wskaźniki do dnia 1 lipca 2019 r.
58			5. W dodanym w art. 91 ust. 9ac mowa o „poziomach dopuszczalnych”, a nie wymieniono pułapu stężenia ekspozycji.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.
59			6. W dodanym w art. 94 ust. 2a pkt 1 nakłada się nowy obowiązek na zarząd województwa polegający na przekazywaniu corocznie sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza. Zapis należy uszczegółowić co do zakresu tego sprawozdania. Jednocześnie zwracam uwagę, że zaproponowany termin do 31 stycznia na wypełnienie powyższego obowiązku jest niemożliwy do zrealizowania z uwagi na fakt, że sprawozdania gmin mogą być wykonane po zakończonym roku kalendarzowym. Jednocześnie należy przewidzieć czas dla gmin na ich przygotowanie i przesłanie. Dodatkowo, tutejszy organ również musi dysponować czasem na weryfikację ww. sprawozdań od wszystkich gmin (169 gmin w woj. dolnośląskim), ewentualne ich uzupełnienie i przygotowanie zbiorczej informacji. Zatem wskazane jest wydłużenie terminu z 31 stycznia na 30 kwietnia.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie terminu, właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu składania corocznych sprawozdań z realizacji POP'ów na koniec marca.
60			7. W art. 94 ust. 2a pkt 2 należy uściślić użyte sformułowanie: „sprawozdanie końcowe”.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowania terminu składania sprawozdania po zakończeniu POP'u, właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, .
61			8. Zgodnie z art. 6 zmienianej ustawy, do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy (...) w wyniku	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie

			oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. (...) stosuje się przepisy wykonawcze dotychczasowe. Czy zapis ten dotyczy również przypadku kiedy ocena poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. jest podstawą do opracowania aktualizacji programu ochrony powietrza? Wyjaśnienie powyższego jest niezwykle istotne z uwagi na fakt, że dnia 23 stycznia 2019 r. Województwo Dolnośląskie zawarło umowę z firmą, której przedmiotem jest opracowanie Aktualizacji programu ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego. Podstawą przedmiotowej aktualizacji jest „Ocena poziomów substancji w powietrzu i wyniki klasyfikacji stref w województwie dolnośląskim za 2017 r. z uwzględnieniem nowych obszarów, dla których wskazano przekroczenia na podstawie pomiarów prowadzonych w 2018 r.” Termin wykonania umowy określono na 15 listopada 2019 r. Zgodnie z art. 7 i 8 ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska, program ten należy uchylić po opracowaniu nowego programu ochrony powietrza w oparciu o ocenę poziomów substancji w powietrzu za 2018 r, jednak nie później niż do dnia 15 czerwca 2020 r. W tym konkretnym przypadku opracowywana aktualizacja programu będzie aktem prawa miejscowego przez 6 miesięcy (opracowanie aktualizacji programu kosztuje 370 000 zł.). Należy również zauważyć, że Marszałek Województwa Dolnośląskiego jest zobowiązany do realizacji Aktualizacji programu ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego i równolegle do opracowania nowego programu ochrony powietrza na podstawie oceny za 2018 r. Czy zatem jest możliwość wprowadzenia odstępstwa od stosowania art. 6 ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska dla aktualizacji programu ochrony powietrza będącej w trakcie realizacji w dniu wejścia w życie zmiany przepisów ww. ustawy i jednocześnie umożliwienie zrealizowania tej aktualizacji na podstawie nowych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska?	zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.

			Proponujemy zastąpienie sformułowania w art. 6: „stosuje się” na: „dopuszcza się stosowanie”. Zmiana powyższego zapisu umożliwiłaby realizację programu na podstawie nowych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska (w przypadku kiedy przepisy weszłyby w życie w zapowiedzianym terminie do końca maja 2019 r.). Taki zapis pozwoli na uniknięcie dwukrotnego wydatkowania środków na opracowanie programów ochrony powietrza i pozwoli na racjonalne gospodarowanie finansami publicznymi.	
62			9. Termin 12 miesięcy na przygotowanie nowego programu ochrony powietrza jest zagrożony biorąc pod uwagę planowany termin wejścia w życie ustawy zmieniającej ustawę Prawo ochrony środowiska nakładającej obowiązek opracowania nowego programu ochrony powietrza oraz wydanie przepisów wykonawczych do tej ustawy (maj-lipiec 2019 r.). W uzasadnieniu do projektu omawianej ustawy wskazuje się, że doświadczenie zdobyte przez pracowników urzędów umożliwi przyspieszenie prac nad przyjęciem programu. Jednak nie rekompensuje to konieczności zachowania procedury jego przyjmowania: zabezpieczenia środków finansowych, przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na wyłonienie wykonawcy, przeprowadzenia procedury udziału społeczeństwa, opiniowania projektu Programu, przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z

				KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
63			10. W art. 8 pkt 5 ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska określono termin - do 15 czerwca 2020 r. na przyjęcie przez sejmik województwa uchwały ws. programu ochrony powietrza. Biorąc pod uwagę, że do dnia 31 maja 2020 r. (zgodnie z art. 8 ust. 3 tej ustawy) może trwać opiniowanie projektu uchwały przez Ministra Środowiska, termin 14 dni na procedurę podjęcia uchwały przez sejmik województwa jest niewystarczający.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
64			11. Zwrócić należy uwagę, że nakład pracy w toku realizacji przez samorządy województw obowiązków wynikających ze znowelizowanej ustawy POŚ nie będzie równomierny w każdym województwie, w konsekwencji niewłaściwe jest stwierdzenie o zapewnieniu dodatkowego jednego etatu dla poszczególnych urzędów	Uwaga nieuwzględniona Zadania samorządów wojewódzkich zostały poszerzone tylko w niewielkim zakresie, zatem nie ma uzasadnienia do przyznania aż tylu dodatkowych etatów. W OSR do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś przewidziano po jednym

			marszałkowskich. Konieczne jest zróżnicowanie środków przeznaczonych na utworzenie nowych etatów, z uwzględnieniem liczby jednostek sprawozdających w danym województwie (liczba gmin w województwie). Z tego dla dużych województw, jak dolnośląskie, wielkopolskie czy mazowieckie, należy zapewnić nie mniej niż dwa dodatkowe etaty (min. 1 osoba/100 gmin). Tak więc maksymalne limity wydatków określone w art. 9 ustawy nowelizującej winny ulec zwiększeniu.	dodatkowym etacie na każdy urząd marszałkowski zostało przewidziane w ramach dostępnych środków.
7.	Urząd Marszałkowski województwa lubelskiego			
65			w przedstawionym projekcie wyznaczone zostały terminy z dotrzymaniem których Zarząd i Sejmik Województwa może mieć ogromne trudności. Procedura związana z opracowaniem i uchwalaniem programów ochrony powietrza jest rozbudowana, skomplikowana i przez to długotrwała. Według stanu na dzień dzisiejszy, należy stwierdzić, że zachowanie sztywnych terminów wyznaczonych w projekcie ustawy jest problematyczne, ponieważ: 1) Brak jest rozporządzenia wykonawczego w oparciu o które przygotowuje się projekt programu ochrony powietrza, 2) Brak jest wskaźników ewaluacji programu, 3) Na rynku obecnie funkcjonują jedynie dwa podmioty, które podejmują się wykonania projektów programów ochrony powietrza (teoretycznie trzeba opracować programy jednocześnie dla 43 stref w kraju), 4) Brak jest wyników oceny jakości powietrza za 2018 r. 5) Brak środków na opracowanie POP-ów (zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej), 6) Długotrwała procedura pozyskiwania środków finansowych i wprowadzania ich do budżetu i wpf. 7) Długoterminowa procedura wyłonienia wykonawcy projektów Programów ochrony powietrza 8) Długoterminowa procedura opracowania, uzgadniania i konsultowania projektów programów	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów

			ochrony powietrza i prognozy oddziaływania na środowisko (Ministerstwo Środowiska, Gminy, RDOŚ, Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organizacje pożytku publicznego, Rada Działalności Pożytku Publicznego, konsultacje społeczne) 9) Czas na przyjęcie przez Zarząd Województwa oraz praca w Komisji i Sejmiku Województwa Lubelskiego Rozumiejąc potrzebę przyspieszenia działań mających na celu zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, nie negujemy działań prawnych przewidzianych w przedłożonym projekcie ustawy, jednak zwracamy uwagę, że po pierwsze planowane terminy opracowania nowych POP-ów są zdecydowanie za krótkie, a po drugie koszt ich opracowania w skali całego kraju będzie nieadekwatny do uzyskanych efektów. Potrzebne są w pierwszej kolejności instrumenty finansowe wspierające mieszkańców w zakresie termomodernizacji, a nie kolejne wersje POP-ów (były już przyjmowane w latach: 2008, 2013 2016, 2017).	ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Biorąc powyższe pod uwagę nie można wydłużyć terminu na przygotowanie POP. Narzędzia prawne ustawa, rozporządzenia wykonawcze będą przygotowane przez rząd do końca II kw. 2019 r. Wskaźniki ewaluacji będą przygotowane do 1 lipca 2019 r. MŚ nie ma wpływu na ilość firm przygotowujących POP i pdk na polskim rynku. Instrumenty finansowe wspierające mieszkańców w zakresie termomodernizacji już istnieją np. Program „Czyste powietrze”
8.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	za pośrednictwem Biura Związku Województw RP		
66		art. 91 ust. 2c	Proponuje się zapisać że „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zmieniono ”może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska. Zamieniono „w terminie 30 dni” na „w terminie miesiąca”
67		art. 91 ust. 5 pkt 2	Proponuje się dopisać na końcu ust. 2 zapis: „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.”	Uwaga uwzględniona

			Zapis konieczny z uwagi na brak wskazania terminu określenia przez sejmik województwa programu ochrony powietrza opracowywanego ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu.	Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na przywróceniu usuniętego przepisu.
68		art. 91 ust. 5 pkt 2	Proponuje się dopisać po pkt 2 pkt 3: „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” Z projektu zmiany ustawy nie wynika aby projekt programu ochrony powietrza opracowywany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu musiał zostać zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw środowiska.	Uwaga nieuwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'ów przez ministra środowiska. Zmieniono "może zaopiniować" na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska. Zamieniono „w terminie 30 dni” na „w terminie miesiąca”
69		art. 91 ust. 9c	Proponuje się doprecyzować zapis dotyczący obowiązku opracowania przez zarząd województwa projektu aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza... Z przepisu jasno nie wynika czy aktualizacja programu ochrony powietrza ma być wykonana tylko raz czy ma być wykonywana co 3 lata.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu tego przepisu poprzez dodanie sformułowania „w kolejnych latach”.
70		art. 94 ust. 2a pkt 1	Proponuje się zapisać: „2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 30 kwietnia, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu. Należy wyjaśnić, że jednocześnie z procedowaniem opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś jest procedowany projekt rozporządzenia. Do projektu ustawy Poś, wprowadzono zmianę polegającą na zmianie terminów składania corocznych sprawozdań z „31 stycznia” na „31 marca”.

			Wskazany na dzień 31 stycznia termin przekazywania corocznego sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programów ochrony powietrza jest nierealny do wykonania. Gminy we wskazanym terminie nie zdążą opracować sprawozdania za rok poprzedni, a jeszcze zarząd województwa musi te informacje zweryfikować i przygotować sprawozdanie zbiorcze z poziomu województwa, dlatego proponuje się realny termin wykonania sprawozdania, tj. do dnia 30 kwietnia każdego roku.	
71		art. 94 ust. 2a pkt 2	Proponuje się zmienić art. 94 ust. 2a pkt 2 na: „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu lub planu sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92”. Jeżeli zarząd co roku będzie przysyłał sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych to jaki jest cel składania sprawozdania końcowego co 3 lata, które i tak w praktyce będzie obejmować maksymalnie 2 letni okres sprawozdawczy z realizacji programu lub planu, (wynika to z faktu że zarząd województwa w terminie 3 lat od wejścia w życie programu lub planu będzie dysponował danymi od samorządów gminnych tylko z 2 letniego okresu realizacji danego programu lub planu).	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na doprecyzowaniu przepisu mówiącego o konieczności składania sprawozdania końcowego z realizacji POP'u w terminie „6 miesięcy po zakończeniu”.
9.	Urząd Marszałkowski województwa opolskiego			
72		Uwagi ogólne	Z zaniepokojeniem stwierdzamy, iż zaproponowane zmiany dotyczące skrócenia o 3 miesiące terminów opracowania i przedstawienia do opiniowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych oraz terminy uchwalenia programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przyczynią się do zwiększenia ryzyka niedotrzymania	Uwaga częściowo uwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony

			ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych. Opracowanie programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych jest długotrwałym procesem, składającym się z następujących elementów: ☐ rozpoznania ceny rynkowej, ☐ zabezpieczenia środków w budżecie województwa, ☐ przeprowadzenie procedury zapytania ofertowego, ☐ ustalenie warunków umowy i jej podpisanie, ☐ opracowanie projektów uchwał, ☐ przeprowadzenie opiniowania projektów uchwał, ☐ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z konsultacjami społecznymi projektów uchwał – w tym jeśli jest konieczne opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko, ☐ uwzględnienie uwag z przeprowadzonych konsultacji i opiniowania, ☐ uchwalenie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych. Biorąc powyższe pod uwagę uważamy, że: 1. Skrócenie o 3 miesiące ww. terminów zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych. Postulujemy, aby nie skracać terminów: - opracowania i przedstawiania do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, - określenia, w drodze uchwały, programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 3, - opracowania i przedstawiania do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub	powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Ponadto odpowiednia zmiana brzmienia przepisu została wprowadzona, w tym polegająca na dodaniu sformułowania o innych organach i podmiotach uwzględnionych w POP'ach. Także zmiana terminu składania corocznych sprawozdań została uwzględniona, termin przedłużony do końca marca.

			prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, o którym mowa w art. 91 ust. 5 pkt 2, - opracowania i przedstawienia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, o którym mowa w art. 92 ust. 1, - uchwalenia działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 ust. 1c, - przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 94 ust. 2. 2. Nałożenie obowiązku na Zarząd Województwa przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 jest nierealne do wykonania. Obecnie Zarząd Województwa Opolskiego przygotowuje zbiorcze sprawozdanie z realizacji działań naprawczych do 30 czerwca za rok poprzedni po przedłożeniu sprawozdań przez podmioty odpowiedzialne za ich realizację (przedkładanie sprawozdań do 30 kwietnia). Postulujemy, aby wydłużyć termin przedkładania ww. sprawozdania do 30 czerwca dodając jednocześnie zapisy, że owe sprawozdanie dotyczy działań naprawczych realizowanych w roku poprzedzającym złożenie sprawozdania.	

			Podsumowując wejście w życie ustawy o takim kształcie rodzi duże ryzyko związane z niedotrzymaniem ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych.	
73		art. 91 ust. 1	1. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
74		art. 91 ust 2	Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta oraz minister właściwy do spraw środowiska są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, poprzez doprecydowanie procedury opiniowania POP'u przez

			programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1. Sformułowanie, że minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza jest nieprecyzyjne. Proponujemy zmianę zapisu art. 91 ust. 2c a w konsekwencji zmianę zapisu art. 91 ust. 2 dotyczące terminu wydania opinii.	ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.
75		art. 91 ust. 2b	2b. Zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o której mowa w ust. 1. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MS.

76		art. 91 ust. 2c	2c. Zarząd województwa jest obowiązany przekazać projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ministrowi właściwemu do spraw środowiska Sformułowanie, że minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza jest nieprecyzyjne. Proponujemy zmianę zapisu art. 91 ust. 2c.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowanie procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.
77		art. 91 ust. 3	2. Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16

				listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
78		art. 91 ust. 5	„5. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4, zarząd województwa: 1) określa przyczyny przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia wielkości emisji substancji powodujących te przekroczenia; 2) w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92. ” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
79		art. 92 ust 1	„1. W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu w danej strefie, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie.

			prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń; 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MS.
80		art. 92 ust 1c	„lc. Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, o której mowa w ust. 1, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to

				z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
81		art. 94 ust 2	„2. Zarząd województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91. Zarząd województwa przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych o którym mowa w art. 92.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej.

				Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
82		art. 94 ust 2a	„2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: 1) co roku, w terminie do dnia 30 czerwca, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92; 2) co 3 lata sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, począwszy od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie określenia programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowych do dnia zakończenia realizacji odpowiednio tego programu lub planu.” Nałożenie obowiązku na Zarząd Województwa przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 jest nierealne do wykonania. Obecnie Zarząd Województwa Opolskiego przygotowuje zbiorcze sprawozdanie z realizacji działań naprawczych do 30 czerwca za rok poprzedni po przedłożeniu sprawozdań przez podmioty odpowiedzialne za ich realizację (przedkładanie sprawozdań do 30 kwietnia). Postulujemy, aby wydłużyć termin przedkładania ww. sprawozdania do 30 czerwca dodając jednocześnie zapisy, że owe sprawozdanie dotyczy	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta zmiany brzmienia przepisów została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na zmianie terminów składania sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.

			działań naprawczych realizowanych w roku poprzedzającym złożenie sprawozdania.	
83		art. 8 ust 4	Niewydanie opinii, o której mowa w ust. 2 i ust. 3, w terminie, o którym mowa w ust. 2 i ust. 3, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza. W projekcie ustawy brakuje zapisów dotyczących przypadku, gdy minister właściwy ds. środowiska w zakładanym terminie zgodnie z art. 8 ust. 3 nie wyda opinii. Proponujemy rozszerzenie zapisu art. 8 ust. 4 o informację, że nie wydanie opinii przez ministra właściwego ds. środowiska oznacza akceptację projektu uchwały.	Uwaga uwzględniona częściowo. W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały wprowadzone odpowiednie zmiany, polegające na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie			
84		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	Niezbędne jest dodanie ust. 2d o brzmieniu: „Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2c, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Ponieważ zgodnie z dodanym ust. 2c minister właściwy do spraw środowiska może (tj. nie musi) zaopiniować program ochrony powietrza, brak proponowanego zapisu może spowodować zatrzymanie procedury określania programów, gdyż nie będzie wiadomo, czy w przypadku braku opinii minister jej nie wydał (bo nie musi) czy też projekt programu ochrony powietrza został zaakceptowany. Bez opinii ministra procedura określania programów nie może być dalej prowadzona.	Uwaga uwzględniona częściowo. W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały wprowadzone odpowiednie zmiany, polegające na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii. Zmieniono także termin z „30 dni” na termin „miesiaca”.
85		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	Jeśli ideą ustawodawcy jest, by projekty programów ochrony powietrza sporządzanych ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu były opiniowane przez ministra właściwego do spraw środowiska, to w ust. 5, przed wyrazami: „właściwym wójtom	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu brzmienia przepisów w zakresie opiniowania przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie

			burmistrzom...” należy dodać wyrazy: „ministrowi właściwemu do spraw środowiska,” Z proponowanego brzmienia ust. 5 wynika, że program ochrony powietrza, dla stref, o których mowa w art. 89 ust.1 pkt 4 (sporządzany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu) nie będzie podlegał zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw środowiska, gdyż z dodanego w art. 91 ust. 2c wynika, że zaopiniowaniu podlega projekt programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1 (tj. projekt programu dla stref, których mowa w art. 89 ust.1 pkt 1 (sporządzany ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu)	„może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
86		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	po ust. 5 należy dodać ust. 5a w brzmieniu: „minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania” Proponowane zapisy są konsekwencją wprowadzenia powyższej zmiany, o której mowa w pozycji Lp.2.	Uwaga uwzględniona Odpowiednie zapisy zostały wprowadzone do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegające na doprecyzowaniu brzmienia przepisów w zakresie opiniowania przez ministra środowiska.
87		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	ust. 6a powinien otrzymać brzmienie:” Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust.5a i w ust 6, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Proponowane zapisy są konsekwencją wprowadzenia powyższej zmiany, o której mowa w pozycji Lp.2.	Uwaga uwzględniona Odpowiednie zmiany wprowadzono zmiany w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegające na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP’u przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
88		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	W aktualnym brzmieniu na końcu ust. 5, zawarty jest zapis: „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio” . W proponowanym brzmieniu ust. 5 zapis powyższy został usunięty. Zapis należałoby przywrócić.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, przywrócono niepotrzebnie

			Konsekwencją usunięcia zapisu jest brak delegacji dla sejmiku województwa do określenia programu ochrony powietrza, w przypadku przekraczania poziomów docelowych substancji w powietrzu.	usunięty ustęp „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio”.
89		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	Niezrozumiałe jest dodanie zapisu w pkt 1 w art. 91 ust. 5. W aktualnym brzmieniu, zapis proponowany w pkt 1 art. 91 ust. 5 dotyczy stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt. 2, a więc stref, dla których brak jest obowiązku określania programu ochrony powietrza. Nie jest zrozumiałe, w jakim celu, dodatkowo, należałoby przekazywać ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacje dotyczące przyczyn przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu i działań podejmowanych w celu zmniejszenia emisji substancji powodujących te przekroczenia, skoro informacje takie zawarte będą w programie ochrony powietrza.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Uznając zasadność uwagi w art. 91 pkt 1., w ust. 5 usunięto pkt 1).
90		Art. 1 pkt 4 - odnośnie zmienianego art. 94	W ust. 2 proponuje się zmianę terminu przekazania informacji o programie ochrony powietrza z 15 miesięcy na 16 miesięcy od dnia otrzymania wyników poziomów substancji w powietrzu. W terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu sejmik województwa ma określić program ochrony powietrza. Ponieważ część informacji, o których mowa w ust. 2 art. 94 jest dostępna po uchwaleniu programu (np. adres strony internetowej, na której znajduje się aktualna wersja programu), aby była fizyczna możliwość przekazania informacji w ustawowym terminie termin ich przekazania powinien być przesunięty w stosunku do terminu uchwalenia programu.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu

				ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MS.
91		Art. 1 pkt 4 - odnośnie zmienianego art. 94	w ust. 2a pkt 1 proponuje się zmianę terminu przekazywania sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych na 31 marca Przekazanie sprawozdania do dnia 31 stycznia, jak to zostało zaproponowane jest fizycznie niemożliwe. Aby przekazać sprawozdanie za rok poprzedni konieczne jest zebranie informacji od samorządów gminnych i innych podmiotów zobowiązanych do realizacji działań naprawczych. Samorządom i podmiotom należy zapewnić czas na przygotowanie informacji. Ponadto, przed przekazaniem informacji do ministra sprawozdania przekazane przez ww. podmioty muszą być często na zweryfikowane i uzupełnione.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegające na przedłużeniu terminu składania sprawozdania corocznego z 31 stycznia na 31 marca.
92		Art. 1 pkt 4 - odnośnie zmienianego art. 94	w ust. 2a pkt 2 wyrażenie: „sprawozdanie końcowe” proponuje się zastąpić wyrażeniem: „sprawozdanie zbiorcze”. Zapis: „sprawozdanie końcowe” sugeruje, że dotyczy ono programu zakończzonego, podczas gdy, w większości przypadków, po trzech latach będzie to sprawozdanie z programu jeszcze obowiązującego.	Uwaga nieuwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zmiana sformułowania „końcowego” na „zbiorcze” nie jest uzasadniona.
93		Art. 8 ust. 3	Proponuje się zmianę brzmienia ust. 3 na: „minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania”	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na

			Wydanie opinii przez ministra powinno być uzależnione od terminu przekazania projektu do zaopiniowania, ponieważ może się zdarzyć, że projekt programu zostanie przekazany do zaopiniowania na długo przed dniem 31 maja 2020 r. Przy założeniu, że opinia zostanie wydana w maju, najpóźniej do 31 maja 2020 r. nie jest fizycznie możliwe, aby program ochrony powietrza został uchwalony w terminie do dnia 15 czerwca 2020 r., Procedura określania programu wymaga m. in. przygotowania uchwały zarządu województwa wnoszącej projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod obrady sejmiku oraz przedstawienia projektu uchwały na posiedzeniu komisji do spraw ochrony środowiska, co trwa przeważnie ok. 1 miesiąca. Potrzebny być może również czas na poprawienie dokumentu, gdyby opinia zawierała uwagi.	mocy zmienianych przepisów materialnych.
94		Art. 8 ust. 4	Proponuje się zmianę brzmienia ust. 4 na: „Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2 i w ust. 3, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Ponieważ zgodnie z art. 8 ust. 3 minister właściwy do spraw środowiska może (tj. nie musi) zaopiniować program ochrony powietrza, brak proponowanego zapisu może spowodować zatrzymanie procedury określania programów, gdyż nie będzie wiadomo, czy w przypadku braku opinii minister jej nie wydał (bo nie musi) czy też projekt programu ochrony powietrza został zaakceptowany. Bez opinii ministra procedura określania programów nie może być dalej prowadzona.	Uwaga uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
95		Art. 8 ust. 7	w ust. 7 następuję odwołanie do programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 6 Zapis ust. 6 nie dotyczy programu ochrony powietrza. Z analizy przepisu wynika, że odwołanie powinno się odnosić do ust. 5	Uwaga uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.

96		Art. 9	należy zmienić limity wydatków dla lat 2019 i 2020. dla roku 2019, 2020 i 2023 nie uwzględniono kosztów wykonania lub aktualizacji dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia nowych programów ochrony powietrza, które mają być uchwalone do 15 czerwca 2020 r.	Uwaga nieuwzględniona Pozyskiwanie środków na przygotowanie POP pozostaje w gestii samorządów, które zgodnie z art. 401 c, ust 9a pkt 1, 2 stanowi: 92a) Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 1a, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na: 1) przygotowanie, opracowanie i aktualizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych; 2) realizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;
97		Uwagi ogólne:	1. W ocenie skutków regulacji nie uwzględniono konieczności stworzenia dodatkowych etatów na poziomie samorządów gminnych- aktualnie w samorządach gminnych występują niedobory kadrowe, konieczność zintensyfikowania sprawozdawczości bez zabezpieczenia dodatkowych etatów może spowodować niekompletność i nieterminowość przekazywanych sprawozdań. 2. Ilość dodatkowych etatów na poziomie samorządów województw powinna być uzależniona od ilości gmin w danym województwie (np. 1 etat na 100 gmin).	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji do opiniowanego projektu ustawy w związku z rozszerzeniem zakresu działań przewidziano także po jednym nowym etacie dla administracji samorządowej w każdym województwie.
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego			
98		Art. 1. pkt 1. lit. b W proponowanym do dodania w art. 91 ust. 2c:	„2c. Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” proponuje się wprowadzenie następującej zmiany: „2c. Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polega na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP;u przez ministra środowiska. Sformułowanie „może zaopiniować” zastąpiono sformułowaniem „opiniuje”.

			ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.”	Nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.
99		Art. 1. pkt 1. lit. i W proponowanym do dodania w art. 91 ust. 9f:	„9f. Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na szczeblu gminnym, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych.” proponuje się wprowadzenie następującej zmiany: „9f. Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na wszystkich szczeblach administracji publicznej zobowiązanych do realizacji działań naprawczych, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych.” Program ochrony powietrza poza gminami obowiązuje do realizacji działań naprawczych także podmioty działające na pozostałych szczeblach administracyjnych, dlatego też obowiązkiem sprawozdawania efektów wdrażanych działań powinny być objęte nie tylko gminy, ale każdy podmiot, który w Programie ochrony powietrza zostanie wyznaczony jako odpowiedzialny za realizację działania. Powyższy zapis pozwoli na uniknięcie formalnych problemów z uzyskaniem od zobowiązanych podmiotów informacji w zakresie efektów realizacji działań naprawczych.	Uwaga częściowo nieuwzględniona Brzmienie przepisów uwzględniające inne organy i podmioty zostało zmienione, jednak obowiązek egzekwowania wykonania zadań przez te podmiotu spoczywa na samorządach wojewódzkich, ponieważ to im podlegają ww. organy w zakresie przedmiotowych zadań. Natomiast administracja rządowa nie nadzoruje samorządów innych niż wojewódzkie .
100		Art. 1. pkt 4. lit. c W art. 94, ust. 2a, pkt. 1:	„2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 92;” proponuje się wprowadzenie następującej zmiany:	Uwaga uwzględniona częściowo Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu przekazania sprawozdania ministrowi właściwemu ds. środowiska, z 31 stycznia na 31 marca.

			„2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: co roku, w terminie do dnia 30 czerwca, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 92;” Województwo Małopolskie, niezależnie od proponowanych zmian w niniejszej ustawie, w ramach opracowywanych programów ochrony powietrza zobowiązuje gminy oraz powiaty do przygotowywania rocznych sprawozdań dotyczących efektów działań, do realizacji których są zobowiązane programem. Ww. jednostki są zobowiązane do przesłania rocznych sprawozdań w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Obecny okres 3 miesięcy (do 31 marca), który wspomniane jednostki mają na przygotowanie danych do sprawozdań, często wskazywany jest jako niewystarczający. Ponadto, dopiero po otrzymaniu danych od wszystkich gmin oraz powiatów, możliwa jest ich weryfikacja oraz ostateczne opracowanie, co również jest czasochłonne. W roku 2018 gotowe podsumowanie efektów wszystkich jednostek za rok 2017 opublikowane zostało w listopadzie. W związku z przytoczonymi czynnikami opisanymi w niniejszym uzasadnieniu, w opinii Departamentu Środowiska UMWM, termin przesłania sprawozdań rocznych powinien zostać wydłużony do dnia co najmniej 30 czerwca każdego roku.	
101		Art. 8. pkt 3.	W zapisie: „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod kątem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust 10, w terminie do dnia 31 maja 2020 r.;” proponuje się zmianę:	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu przekazania sprawozdania ministrowi właściwemu ds. środowiska. Wykreślono sformułowanie „może opiniować” i zastąpiono je „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości

			„Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod kątem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust 10, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania;” Proponuje się doprecyzowanie zapisu dot. opiniowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i jednoznaczne wskazanie, iż minister właściwy do spraw środowiska po zapoznaniu się z projektem przedstawi swoją opinię w niniejszym zakresie. Ponadto, termin 31 maja 2020 r. proponuje się zastąpić zapisem: 14 dni od dnia otrzymania projektu. Pozwoli on uniknąć sytuacji, w której mimo wcześniejszego niż w ostatecznym terminie (30 kwietnia 2020 r.) przesłania projektu uchwały, dalsze działania zarządu województwa zmierzające do terminowego uchwalenia projektu (tj. do dnia 15 czerwca 2020 r.) zostaną wstrzymane do dnia 31 maja 2020 r. Jest to kwestia istotna również z uwagi na fakt, iż bez zmiany zapisu „do dnia 31 maja 2020 r.” okres pomiędzy przedstawieniem zarządowi województwa opinii ministra właściwego do spraw środowiska a uchwaleniem programu ochrony powietrza wynosi jedynie 15 dni, co jest terminem niewystarczającym na uwzględnienie ewentualnych uwag ministra oraz przeprowadzeniem procedury uchwalenia programu przez Sejmik Województwa.	niewydania opinii przez ministra środowiska.
102		Uzasadnienie	„(...) niezbędne jest utworzenie po jednym etacie w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza (...)” proponuje się zmianę aby było to minimum 20 osób/1 województwo oraz 1 osoba/1 gminę Wielkość poszczególnych województw jest mocno zróżnicowana. Jeśli celem jest tylko uchwalenie nowych POP-ów do 2020 roku, to wystarczającą byłoby zatrudnienie jednej osoby na województwo liczące do 100 gmin. Aczkolwiek jeżeli celem ma	Uwaga nieuwzględniona Należy przypomnieć, że w Ocenie skutków regulacji zostały przewidziane dodatkowe etaty, po jednym dla każdego województwa, w związku z rozszerzeniem zakresu zadań i nie jest możliwe zwiększenie ich liczby.

			być realna zmiana, to na poziomie województwa powinien to być zespół co najmniej 20 osobowy. Dodatkowo w każdej gminie powinna być zatrudniona co najmniej 1 osoba tylko do ochrony powietrza, a większych gminach kilka - kilkanaście osób.	
103	Uwaga ogólna	Cały dokument	Proponuje się wprowadzić zapis, że wymagania programu ochrony powietrza należy uwzględnić w następujących przypadkach: • przy wydawaniu pozwoleń na budowę, • przy przyjmowaniu zgłoszeń budynków niewymagających pozwoleń na budowę • w ramach przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dzięki takim zapisom nie będzie wątpliwości w zakresie zgodności z prawem wprowadzenia w programach ochrony powietrza zakazu stosowania kotłów węglowych i zaostrzenia wymagań emisyjnych dla kotłów biomasowych w nowych budynkach.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy POŚ, ponieważ nie wprowadza zmian w innych ustawach.
104	jw	jw	Proponuje się wprowadzić zapis, pozwalający na przeznaczanie kar nakładanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska na gminy za brak realizacji działań naprawczych określonych programami ochrony powietrza na realizację tychże działań.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że to samorządy wojewódzkie nadzorują samorządy gminne w zakresie ww. zadań.
105	jw	jw	Proponuje się wprowadzenie zapisu który zobowiązywałby zarząd województwa do opracowania programu ochrony powietrza zgodnego z celami i wymaganiami Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Zapis ten stanowiłby podstawę do tego, by celem wszystkich programów było docelowe osiągnięcie standardów Światowej Organizacji Zdrowia do 2030.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).
12.	Marszałek województwa wielkopolskiego			
106		W pkt 1 lit. d	W pkt 1 lit. d należy dodać zdanie: „Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio”. W projektowanym brzmieniu art. 91 ust. 5 ustawy Poś brak jest regulacji dotyczącej obowiązku określenia programu w drodze uchwały sejmiku województwa.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polega na przywróceniu usuniętego ustępu w projekcie ustawy.

107		W pkt 1 lit. h	W pkt 1 lit. h wymaga doprecyzowania co należy rozumieć pod pojęciem, że poziomy są przekraczane. Aktualne brzmienie przepisu art. 91 ust. 9c ustawy Poś rodzi wątpliwości, gdyż nie sposób jednoznacznie stwierdzić, czy przekroczenia muszą wystąpić w każdym roku po uchwaleniu programu, czy wystąpienie przekroczeń tylko w jednym roku (a w następnym już nie) również obliguje do wykonania aktualizacji? Czy w przypadku, gdy w programie zostały uchwalone działania na okres 4 lat również należy wykonać aktualizację w terminie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa?	Uwaga nieuwzględniona Sformułowania „są przekraczane” jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach i nie jest ono przedmiotem zmian wprowadzanych w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, zostało jedynie powtórzone.
108		W pkt 1 lit. i	W pkt 1 lit. i mowa jest, że zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na szczeblu gminnym, natomiast pominięto monitorowanie działań na szczeblu powiatowym.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na dodaniu innych organów, wskazanych w POP’ach.
109		Pkt 3	W odniesieniu do pkt 3 należy rozważyć, czy plan działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych, a także dla poziomów dopuszczalnych, dla poziomów określanych dla roku jest zasadny? Trudno w takim planie wskazać działania prewencyjne, które w krótkim czasie przyniosą efekt, tym bardziej, że kolejna ocena jakości powietrza takiej substancji będzie po roku. Taki plan działań krótkoterminowych w praktyce i tak nie przynosi żadnych efektów, a już na pewno w krótkim czasie nie można ocenić, czy działania prewencyjne przyniosły efekt. Dla takich przekroczeń (ustalanych w odniesieniu dla roku) zasadne są działania w ramach programu ochrony powietrza. Z powyższych względów wskazane jest, by doprecyzować, iż plan działań krótkoterminowych opracowuje się dla poziomów alarmowych, informowania oraz dopuszczalnych określonych dla okresów nie dłuższych niż 24-godziny	Uwaga częściowo uwzględniona Należy uznać zasadność uwagi jeśli chodzi o plan działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych, o ile byłby ujęte w planie tylko dla benzo(a)pirenu, jednak jeśli działania będą ujęte we wspólnym PDK dla pyłu i benzo(a)pirenu, to takie rozwiązanie jest zasadne.
110		w pkt 4 lit. c	Zaproponowany (w pkt 4 lit. c) termin przekazania ministrowi środowiska sprawozdania	Uwaga uwzględniona

			z postępu realizacji działań naprawczych (co roku do dnia 31 stycznia), w praktyce jest niemożliwy do zachowania. Realny czas, konieczny na zebranie przez zarząd województwa sprawozdań od wszystkich sprawozdających jednostek, to okres ok. 3 miesięcy. Nadto niezbędny jest jeszcze czas na obróbkę i zestawienie zbiorcze potrzebnych do przesłania informacji. Z tego względu termin przekazania sprawozdania za rok poprzedzający powinien zostać określony na dzień 30 kwietnia.	Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu przekazywania corocznych sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.
111		W pkt 4 lit. c	W pkt 4 lit. c. nie wyjaśniono, co należy rozumieć pod pojęciem sprawozdanie końcowe, które należy przesłać ministrowi środowiska co 3 latach, tym bardziej, że zgodnie z proponowanym art. 91 ust. 7a pkt 4 tiret trzecie ustawy Poś, działania długoterminowe realizowane są w okresie od powyżej 4 do 6 lat. Czego w takim razie dotyczy sprawozdanie końcowe?	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na wprowadzeniu sformułowania „sprawozdanie okresowe”, a akapit o sprawozdaniu końcowym doprecyzowano sformułowaniem „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji”.
112		W pkt 6-13	W pkt 6-13, przy okazji projektowanej nowelizacji, należy nadać zmienić brzmienie rozpatrywanych przepisów ustawy Poś, celem doprecyzowania, iż chodzi o źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW lub ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia. Powyższe jest konieczne do wyeliminowania wątpliwości dotyczących, że przywołane przepisy dotyczą również instalacji o mocy nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, do których trzecia zasada łączenia nie ma zastosowania.	Uwagi nieuwzględnione. Odnosnie do uwag 112 i 114 - We wszystkich przepisach, których dotyczą te uwagi, jest mowa o źródłach spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3 ustawy Poś. Nie można zmienić tego zapisu na alternatywę poprzez wstawienie spójnika „lub” przed frazą „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia”, ponieważ jego intencją jest wskazanie, iż przy ustalaniu nominalnej mocy cieplnej średniego źródła spalania paliw należy uwzględnić trzecią zasadę łączenia (zawsze, gdy ma ona zastosowanie). Ponadto, z brzmienia ostatniego z przywołanych przepisów, w którym jest sformułowana trzecia zasada łączenia, wynika jednoznacznie, że

				dotyczy ona dwóch lub więcej źródeł spalania paliw (także) o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW. Biorąc pod uwagę definicję źródła spalania paliw podaną w art. 157a ust. 1 pkt 7, która wskazuje, że źródłem jest stacjonarne urządzenie techniczne (tj. np. kocioł, turbina gazowa, silnik), należy stwierdzić, że zakres przedmiotowy tych przepisów jest precyzyjnie określony. Odnosnie do uwagi 113 – Uwaga ma charakter legislacyjny. Na obecnym etapie procedowania uznano, że jest potrzeba wprowadzenia przepisu przejściowego dotyczącego wniosków o wydanie pozwoleń. Ostateczna decyzja w tym zakresie zostanie podjęta w konsultacji z RCL.
113		Art. 3	Proponowany przepis przejściowy art. 3 jest zbędny, gdyż zawiera się w treści art. 4, w którym mowa jest o prowadzeniu postępowań (spraw) dotyczących pozwoleń sektorowych i zintegrowanych, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej. Oczywiście jest, że skoro znowelizowane przepisy ustawy Poś będą miały zastosowanie do tychże postępowań, to również wnioski dotyczące wydania pozwolenia będą musiały spełniać wymagania wynikające z aktualnego stanu prawnego. Data złożenia wniosku (nawet niekompletnego pod względem formalnym) wyznacza bowiem datę wszczęcia postępowania.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jw.
114		Art. 3 i 4	W proponowanych przepisach przejściowych art. 3 i 4, należy doprecyzować, że chodzi o źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW lub ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia. Jak już wyżej wspomniano powyższe jest konieczne do wyeliminowania wątpliwości dotyczących, że przywołane przepisy dotyczą również instalacji o mocy nie mniejszej niż 1MW i mniejszej niż	Uwaga nieuwzględniona uzasadnienie jak w pkt 112

			50 MW, do których trzecia zasada łączenia nie ma zastosowania.	
115		Art. 6	Przepis przejściowy art. 6 wymaga modyfikacji w następujących aspektach: 1) Celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych należy doprecyzować, że omawiana regulacja dotyczy zarówno opracowywanych programów ochrony powietrza, jak również aktualizacji już obowiązujących programów. 2) Należy wykreślić słowa: „w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r.”, gdyż aktualnie opracowywane są programy (aktualizacje programów), na podstawie oceny substancji w powietrzu za lata wcześniejsze. Dla przykładu w województwie wielkopolskim – ze względu na opóźnienie ze strony WFOŚiGW w przyznaniu środków – opracowywane są 3 programy w oparciu o rok bazowy 2016 (ocena za rok 2017 nie wykazała przekroczeń) z zakresu zanieczyszczenia ozonem, pyłami i benzo(a)pirenem. 3) Należy wskazać, że do opracowywanych programów ochrony powietrza oraz aktualizacji stosuje się ogólnie przepisy dotychczasowe, a nie tylko dotychczasowe przepisy wykonawcze. Zaproponowane brzmienie przepisu art. 6 sprawia, że w toku procedury legislacyjnej będą stosowane regulacje ustawy Poś w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą (zgodnie z zasadą bezpośredniego działania prawa), przy jednoczesnym stosowaniu dotychczasowego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.	1) Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie brzmienia przepisów. 2) i 3) Uwagi nieuwzględnione Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych, sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.
116		Art. 8	Wobec faktu, iż aktualnie procedowane są programy ochrony powietrza (lub aktualizacje), które w świetle przepisów art. 8 ustawy nowelizującej staną się bezprzedmiotowe, rozważenia wymaga kwestia możliwości wprowadzenia przepisu o charakterze derogacyjnym, w zakresie obowiązku uchwalenia tychże programów (aktualizacji).	Uwaga uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.

			Wątpliwe jest dotrzymanie harmonogramu w ramach procedury legislacyjnej, o której mowa w art. 8 ustawy nowelizującej. Konieczne jest zatem rozważenie możliwości prolongaty terminów, np. do 31 lipca 2020 r. (dla zarządu województwa – art. 8 ust. 1 ustawy) oraz do 31 grudnia 2020 r. (dla sejmiku województwa – art. 8 ust. 5 ustawy). W razie nieuwzględnienia uwagi, konieczne jest skrócenie terminów na zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, a mianowicie: 1) z miesiąca do 14 dni dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta i starosty, z zachowaniem przepisu odnośnie akceptacji projektu w drodze milczącej zgody po upływie tego terminu; 2) z 31 maja 2020 r. do 31 marca 2020 r. dla Ministra Środowiska, jednak nie dłużej niż miesiąc od dnia otrzymania projektu uchwały, z jednoczesnym dodaniem przepisu odnośnie akceptacji projektu w drodze milczącej zgody po upływie tego terminu.	
117		ogólna	Nakład pracy w toku realizacji przez samorządy województw obowiązków wynikających ze znowelizowanej ustawy Poś nie będzie równomierny w każdym województwie, w konsekwencji niewłaściwe jest stwierdzenie o zapewnieniu dodatkowego jednego etatu dla poszczególnych urzędów marszałkowskich. Konieczne jest zróżnicowanie środków przeznaczonych na utworzenie nowych etatów, z uwzględnieniem liczby jednostek sprawozdających w danym województwie (liczba gmin w województwie). Z tego dla dużych województw, jak np. wielkopolskie, czy mazowieckie, należy zapewnić nie mniej niż dwa dodatkowe etaty (min. 1 osoba/100 gmin). Tak więc maksymalne limity wydatków określone w art. 9 ustawy nowelizującej winny ulec zwiększeniu.	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji zostały przewidziane dodatkowe etaty, po jednym dla każdego województwa, w związku z rozszerzeniem zakresu zadań i nie jest możliwe zwiększenie ich liczby.

13	Urząd Marszałkowski Województwa podlaskiego			
118		94 ust 2a	Proponuję zmienić brzmienie art. 94 ust. 2a ustawy Prawo ochrony środowiska na: „2a. Podmiot dla którego określono działania naprawcze w programie ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 przekazuje zarządowi województwa, w terminie do końca lutego każdego roku, sprawozdanie za rok poprzedni z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z tych programów i planów.”	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, poprzez zmianę brzmienia przepisów w zakresie terminów składania sprawozdań z realizacji POP’ów z 31 stycznia na 31 marca.
119		94 ust 2b	Proponuję dodać w art. 94 ust. 2b ustawy Prawo ochrony środowiska w brzmieniu: „2b. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: 1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, sprawozdanie za rok poprzedni z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92; 2) co 3 lata sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, począwszy od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie określenia programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowych do dnia zakończenia realizacji odpowiednio tego programu lub planu.”;	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, poprzez zmianę brzmienia przepisów w zakresie terminu składania sprawozdania końcowego, które będzie składane „6 miesięcy po zakończeniu realizacji”.
120		Art. 9	proponuję zmienić brzmienie art. 9 projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska na: „Art. 9. 1. W latach 2019-2028 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w zakresie sfinansowania zatrudnienia specjalistów ds. jakości powietrza w Ministerstwie Środowiska wynosi 1,63 mln zł, przy czym: 1) 2019 r. – 100 000 zł; 2) 2020 r. – 170 000 zł;	Uwaga nieuwzględniona Należy przypomnieć, że nałożone zadania są jedynie poszerzeniem zakresu działań należących do kompetencji samorządów wojewódzkich, zatem środki finansowe, przewidziane w Ocenie skutków regulacji do projektu, powinny być wystarczające.

			3) 2021 r. – 170 000 zł; 4) 2022 r. – 170 000 zł; 5) 2023 r. – 170 000 zł; 6) 2024 r.- 170 000 zł; 7) 2025 r. –170 000 zł; 8) 2026 r. – 170 000 zł; 9) 2027 r. – 170 000 zł; 10) 2028 r. – 170 000 zł. 2. W latach 2019-2028 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w zakresie sfinansowania zatrudnienia specjalistów ds. jakości powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego wynosi 12,89 mln zł, przy czym: 1) 2019 r. – 830 000 zł; 2) 2020 r. – 340 000 zł; 3) 2021 r. – 340 000 zł; 4) 2022 r. – 340 000 zł; 5) 2023 r. – 340 000 zł; 6) 2024 r. – 340 000 zł; 7) 2025 r. – 340 000 zł; 8) 2026 r.- 340 000 zł; 9) 2027 r. – 340 000 zł; 10) 2028 r. – 340 000 zł.” Powyższe wynika z faktu, iż zgodnie z art. 378 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.) opracowanie i monitorowanie realizacji programów ochrony powietrza stanowi zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej i środki na utrzymanie etatów związanych z realizacją tego zadania winny być zabezpieczone w budżecie państwa i przekazane jednostkom samorządu terytorialnego (zarządom województw).	
121		Osr	Ponadto należałoby zweryfikować zapisy w OSR przedmiotowego projektu (pkt. 6 poz. Źródła finansowania) wskazując, iż koszty zatrudnienia specjalisty ds. jakości powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego będą finansowane ze środków budżetu państwa przekazywanych przez wojewodę zarządowni województwa.	Uwaga nieuwzględniona Wskazane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś są jedynie poszerzeniem zakresu działań należących do kompetencji samorządów wojewódzkich, zatem środki finansowe, przewidziane w Ocenie skutków

				regulacji do projektu, powinny być wystarczające.
122		315a	Jednocześnie proponuję zmienić brzmienie art. 315a ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska na: „ 1. W przypadku: 1) gdy kontrolowany organ nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 96a ust. 3, w zakresie dotrzymania terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, 2) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, 3) niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych - organ za to odpowiedzialny może podlegać karze pieniężnej w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł” Z dotychczasowego brzmienia art. 315a wynika, iż w przypadku zaistnienia przesłanek z ustawy polegających na przekroczeniu terminu uchwalenia programów lub planów określona kara pieniężna jest nieuchronna (obligatoryjna) a zadaniem organu kontrolnego jest jedynie wymierzenie jej wysokości. Proponowane brzmienie art. 315a pozwoli organowi kontrolnemu na ocenienie okoliczności i powodów niedotrzymania tych terminów oraz zbadanie czy były one zależne od organów opracowujących te dokumenty.	Uwaga nieuwzględniona Nie ma uzasadnienia dla złagodzenia przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś w tym zakresie.
14.	Wojewoda Łódzki			
123		Uwaga ogólna	Nie określono w projekcie ustawy, jego uzasadnieniu ani w ocenie skutków regulacji, z jakiego źródła zostaną sfinansowane koszty utworzenia i funkcjonowania nowych etatów w urzędach marszałkowskich. Należy zauważyć, że stosownie do uregulowań wynikających z art. 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska, zadania samorządu województwa, o których mowa w: art. 378 w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust.	Uwaga częściowo uwzględniona W OSR określono wielkość środków finansowych możliwych do przeznaczenia na realizację poszerzonego zakresu zadań dla samorządów wojewódzkich, jak również jest jasno określone, że środki na realizację ww. zadań zostaną skierowane

			1, 3, 3a i 5, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119 ust. 2, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Zatem, na utworzenie i funkcjonowanie nowych etatów realizujących poszerzone zadania z zakresu administracji rządowej, samorządy województw powinny otrzymać dotację celową z budżetu państwa, która winna być przyznawana wojewodom z rezerwy celowej w poszczególnych latach (2019-2028).	do JST z budżetu wojewody, ponieważ są to zadania administracji rządowej!
124			w OSR nie uwzględniono w kalkulacji wydatków na lata 2020-2028 wzrostu poziomu wynagrodzeń i pochodnych w kolejnych latach, zarówno w zakresie wynagrodzeń osobowych, jak i z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego począwszy od 2020 roku. Ustalony limit wydatków w każdym roku w okresie 2020 - 2028 jest taki sam i wynosi 1.340 tys. zł, co może oznaczać, że przez okres 9 lat wynagrodzenie pracowników urzędów marszałkowskich wykonujących dodatkowe czynności wynikające z projektu pozostanie na niezmienionym poziomie, a środki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi nie będą zabezpieczone. Urzędy marszałkowskie chcąc realizować ww. zadania będą kierować do wojewodów wnioski o przyznanie na ten cel dodatkowej dotacji celowej, jednakże w budżetach wojewodów brak jest możliwości wyasygnowania środków finansowych na pokrycie, zgłaszanych w wysokości skalkulowanych w OSR, wydatków.	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji nie przewidziano żadnego wzrostu wynagrodzeń – waloryzacji, nie ma takiej praktyki.
125		Art. 92.	Art. 92 ust. 1d ustawy – Prawo ochrony środowiska: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, o którym mowa w art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 209 i 1566), informuje właściwe organy o konieczności podjęcia	Uwag uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, poprzez zmianę brzmienia przepisów i wprowadzenie „wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego” zamiast „wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego”.

			działań określonych planem działań krótkoterminowych"., powinien przyjąć brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego, o którym mowa w art. 16 ust. 71 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1401, z późn. zm.) informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych".	
126			Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym, wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego jest organem pomocniczym wojewody w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego. Posiedzenia zwołuje wojewoda w trybie zwyczajnym (zgodnie z rocznym planem pracy) oraz nadzwyczajnym (w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, symptomów sytuacji kryzysowej lub klęski żywiołowej). Ze względu na istotę oraz tryb funkcjonowania, zespół nie jest organem adekwatnym do realizacji zadania określonego w art. 92 ust. 1d ustawy – Prawo ochrony środowiska. Natomiast wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego, ze względu na pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego oraz dysponowanie właściwymi narzędziami, jest właściwą komórką do realizacji zadania jakim jest informowanie właściwych organów o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.	Uwaga uwzględniona Wyjaśnienie jw. do uwagi 125
15	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego			

127		Uwaga ogólna	Nałożenie na zarządy i sejmiki wojewódzkie obowiązku realizacji tak sformułowanych zapisów nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska będzie stało w sprzeczności z zasadami praworządności i przewidywalności organów państwa, a przy tym będzie przeciw skuteczne, jeśli chodzi o ideę przyświecającą tym zmianom, tj. przyspieszenie osiągnięcia bezpiecznych poziomów zanieczyszczeń powietrza. Realizując postanowienia nowelizacji ustawy POŚ, samorządy zmuszone będą do skupienia się wyłącznie na kwestiach organizacyjnych. Samo wyłonienie wykonawcy może nastręczyć znaczących trudności z uwagi na to, że obecnie zaledwie 2 firmy w Polsce mają odpowiednie warunki do przeprowadzenia koniecznego modelowania, a POP-ów ma powstać kilkadziesiąt w jednym czasie. Terminy na przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowania nie mogą ulec skróceniu, procedura przyjmowania uchwały sejmiku również musi zostać zachowana (patrz: uwagi szczegółowe). Wojewódzkie inspektoraty mają wymierzać sejmikom kary za nieterminowe przyjęcie POP, a doświadczenie mówi, że zjawia się na kontrolę natychmiast po upływie terminu wskazanego w ustawie i nie będą zainteresowane tym, że ewentualne spóźnienie nie było spowodowane zaniedbaniami organu, ale nierealnością terminów ustawowych. Wszystko to sprawi, że na kluczowe czynności, tj. na opracowanie skutecznego i możliwego do zrealizowania harmonogramu działań naprawczych zostanie bardzo mało czasu, co musi się odbić na jakości tych opracowań, a co za tym idzie na skuteczności funkcjonowania Programów. Zaznaczyć też należy, iż w programach ochrony powietrza nie można nakładać obowiązku realizacji działań naprawczych na osoby fizyczne, natomiast na gminy nałożyć można obowiązki zgodne z ich zakresem kompetencji i tylko takie, które gmina jest w stanie sfinansować. Największy problem zidentyfikowano w obszarze indywidualnych źródeł	Uwaga nieuwzględniona Realne wsparcie finansowe zostało przewidziane w OSR, natomiast wsparcie legislacyjne stanowią uszczegółowione przepisy niniejszej ustawy, jak również zmienianych równoległe rozporządzeń dotyczących POP'ów i PDK'ów oraz w sprawie przekazywania informacji.

			ciepła, a POP nie może „zmusić” do podjęcia działań naprawczych osób fizycznych. Proponowane zmiany w żaden sposób nie zmniejszają tego immanentnego konfliktu między oczekiwaniami wobec programów ochrony powietrza, a ich realnym obszarem wpływu. Dlatego bez realnego wsparcia legislacyjnego i finansowego na poziomie centralnym, programy ochrony powietrza nie mają szansy stać się planami działań. Narzucane zmiany ustawy przerzucają odpowiedzialność za niezrealizowanie wyroku TSUE na samorządy wojewódzkie i gminne, co jest wygodne dla Ministerstwa Środowiska, ale nie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.	
128		Art. 1 pkt 1 lit. b Art. 91 ust. 2c	- należy usunąć słowo „może”.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.
129		Art. 1 pkt 1 lit. e	– powielenie zapisów z art. 84 i rozporządzenia w sprawie POP	Uwaga nieuwzględniona Uwaga niezasadna ze względu na procedury techniki legislacyjnej.
130		Art. 1 pkt 4 lit. c	– termin corocznego sprawozdania z postępu realizacji działań wyznaczony do 31 stycznia jest nierealny. Gminy potrzebują 1-2 miesięcy na przygotowanie sprawozdania (trzeba zebrać dużo danych z różnych jednostek realizujących poszczególne działania), a potrzebny jest jeszcze czas na sporządzenie przez ZWP sprawozdania zbiorczego. Obecnie gminy sprawozdają się do 31 marca każdego roku.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na zmianie terminu przekazywania corocznych, okresowych sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.
131		Art. 5	– należy jak najszybciej określić akty wykonawcze. Wstrzymuje to prace ZWP i powoduje skrócenie czasu na opracowanie projektów POP.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że równoległe do projektu zmian do ustawy Poś jednocześnie procedowane jest rozporządzenie MŚ w sprawie POP'ów i PDK'ów.

132		Art. 8	– termin do 30 kwietnia 2020 r. na przekazanie projektów uchwał do opiniowania i możliwego opiniowania (do 31.05.2020 r.) jest zbyt późny na uchwalenie POPów przez SWP, z drugiej strony wcześniejsze przekazanie projektów uchwał spowoduje skrócenie czasu na ich przygotowanie.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
133		Art. 8 ust. 5	- Czas między 31.05.2020r. a 15.06.2020r. jest nierealny, nie zostawia czasu na wprowadzenie ewentualnych zmian po opiniowaniu i nie zapewnia też czasu koniecznego na procedurę legislacyjną w Sejmiku województwa (3 tygodnie od sporządzenia ostatecznej wersji dokumentu)	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jw.
134		Art. 8 ust. 7	przekazane do 20 czerwca 2020 r. informacje o uchwalonych POPach nie będą zawierały Dzienników Urzędowych wymaganych w załączniku nr 12 do rozporządzenia MŚ z dnia 6	Uwaga nieuwzględniona Przepisy opiniowanego projektu zmienianej ustawy Poś wejdą w życie w 2019 r., zatem będzie dość czasu na

			czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczeń powietrza (Dz. U. z 11 czerwca 2018 r. poz. 1120) - z uwagi na procedury związane z publikacją uchwały przez wojewodę.	zapoznanie się z nr dziennika urzędowego.
135		Art. 9 ust. 2 – należy zmienić zapis na:	„W latach 2019-2029 maksymalny limit wydatków jednostek samorządu terytorialnego, finansowanych z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy...” Jest to zadanie samorządu województwa z zakresu administracji rządowej i nie powinien obciążać budżetu samorządu województwa. Należy zmienić w tym zakresie również OSR.	Uwaga uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś oraz OSR znajdują się stosowne przepisy i sformułowania dotyczące tego zakresu.
136			Terminy wskazane w nowelizacji nie pozostawiają czasu na opracowanie Programów we współpracy z gminami, dzięki której działania naprawcze można lepiej dopasować do lokalnych uwarunkowań. Ze względu na zmiany terminów i wprowadzenie etapów do harmonogramu działań, można spodziewać się zrozumiałego w tej sytuacji oporu z ich strony, co wydłuży procedurę lub prowadzić będzie do zaskarżenia uchwał określających Programy. 10. Brak przepisów wykonawczych oraz brak informacji dotyczących tego, jakie będą wskaźniki efektu ekologicznego nie pozwalają w chwili obecnej na ocenę, czy nowe POPy wymagać będą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Aktualnie projektowane terminy nie zostawiają absolutnie żadnego czasu na jej ewentualne przeprowadzenie.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów

				ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
16	Urząd Marszałkowski województwa Lubuskiego			
137		Uwaga ogólna	Zgodnie z projektem ustawy Prawo ochrony środowiska, sejmik województwa w terminie 15 miesięcy od otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, zobowiązany będzie do określenia, w drodze uchwały, programu ochrony powietrza. Następuje zatem skrócenie o 3 miesiące terminu ich przygotowania, a już obecnie obowiązujący termin 18 miesięcy realizacji zadania był bardzo trudny do dotrzymania. Należy przede wszystkim mieć na uwadze, że jest to zadanie z zakresu administracji rządowej i środki z budżetu państwa na realizację zadania powinny być w wysokości zapewniającej pełne i terminowe wykonanie zadania, przekazywane natomiast dotychczas dotacje nie zaspakajają w pełni potrzeb wynikających z ustawowego obowiązku realizacji ww. zadania. Brak zabezpieczenia środków finansowych z budżetu państwa uniemożliwia właściwe wykonywanie zadania (nie jest możliwe rozpoczęcie procedury przetargowej), powoduje zatem konieczność ubiegania się o środki z WFOŚ i GW lub NFOŚ i GW, co znacznie wydłuża czas realizacji zadania i skutkuje niedotrzymaniem ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych. Stosownie natomiast do art. 315a obowiązującej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska za niedotrzymanie ustawowego terminu uchwalenia POP lub PDK, Wojewódzki Inspektor	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.

			Ochrony Środowiska wymierza, w drodze decyzji, karę pieniężną i zapewne przy tak proponowanych zmianach w ustawie, WIOŚ będzie z tego uprawnienia mógł często korzystać. Większość czasu, z określonego w ustawie na realizację zadania, jest właściwie poświęcona na pozyskanie środków niezbędnych do rozpoczęcia zadania, przygotowanie całości dokumentów do postępowania o udzielenie zamówienia, rozliczenie zadania.	
138		art. 89 ust. 1 i ust. 1a	Należy również zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 89 ust. 1 i ust. 1a ustawy Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do 30 kwietnia każdego roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefy za rok poprzedni i przekazuje zarządowi województwa i to jest podstawą do opracowania Programu ochrony powietrza. Budżet województwa natomiast jest uchwalany w styczniu. Trudno zatem w momencie tworzenia budżetu przewidzieć konieczność realizacji programu ochrony powietrza i ewentualne kwoty niezbędne do realizacji zadania. Również wnioski o dofinansowanie zadania ze środków np. WFO Ś i GW składane są najczęściej do końca września poprzedzającego rok, w którym ma być udzielone dofinansowanie.	Uwaga nieuwzględniona Mając świadomość procedowania projektu zmian do ustawy Poś, wynikających z wyroku TSUE oraz uwag KE ze spotkania w dn. 16 listopada 2018 r., przekazywanych na spotkaniach z przedstawicielami urzędów marszałkowskich, samorządy wojewódzkie powinny przewidzieć konieczność zarezerwowania środków podczas planowania budżetu województwa na planowaną konieczność realizacji programu ochrony powietrza.
139		art. 8 ust. 5	Stosownie do art. 8 ust. 5 projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska terminie do 15 czerwca 2020r. sejmik województwa uchwala, w drodze uchwały, program ochrony powietrza wykonany na podstawie nowych przepisów. Realizacja zadania w tak krótkim terminie jest niemożliwa. Obecnie w budżecie województwa na realizację programów ochrony powietrza mamy zabezpieczone środki (dotacja Wojewody) w wysokości 50 000, 00 zł. Dodatkowo ze środków VVFO Ś i GW planowana jest dotacja w wys. 25 000,00 zł. Szacowany natomiast koszt realizacji programów ochrony powietrza dla trzech wyodrębnionych stref: strefy miasta Gorzów Wlk.; strefy	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości

			miasta Zielona Góra; strefy lubuskiej to zapewne ok. 250 000, 00 zł. Ponadto brak pełnych regulacji prawnych, chociażby projektu przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust.10.	powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r, przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 podczas spotkania w MŚ.
140		Uzasadnienie	W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że w związku z proponowanymi zmianami ustawy Prawo ochrony środowiska niezbędne jest utworzenie po jednym etacie w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza. Brak jednak informacji, czy zostanie przez Ministra Środowiska wystosowane pismo do wszystkich Wojewodów o zabezpieczenie środków na utrzymanie etatu czy też każde województwo ma samodzielnie wnioskować o środki. Wieloletnie doświadczenia w tym zakresie, pokazują że środki na realizację zadań rządowych z zakresu ochrony środowiska nie są przekazywane przez Wojewodę w wysokości niezbędnej do ich realizacji (obecnie ze środków Wojewody finansowane są tylko dwa etaty).	Uwaga częściowo uwzględniona MŚ wystosował pismo dotyczące tego zakresu.
141		w art. 94 ust 2a	Niemożliwym jest też, dotrzymanie terminu określonego w art. 94 ust 2a, zgodnie z którym Zarząd Województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku w terminie do dnia 31 stycznia sprawozdanie z realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na zmianie brzmienia przepisów zakresie terminu składania corocznych sprawozdań z 31 stycznia, na 31 marca.

			krótkoterminowych, ponieważ na podstawie doświadczenia z lat poprzednich wiemy, że do wskazanego w projekcie ustawy terminu nie będziemy posiadać pełnego obrazu sprawozdawczego z miast, gmin i powiatów.	
142		art. 91 ust. 9 ac	Natomiast odnosząc się do art. 91 ust. 9 ac projektu ustawy zwracamy uwagę, że obowiązek określenia w projekcie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza „odpowiednich” działań, mających na celu obniżenie poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych, nie jest równoznaczne z gwarancją podjęcia tych „odpowiednich” działań, wskazanych w programach ochrony powietrza - w takim wymiarze, jak przewidziany w projekcie - bez dodatkowych środków finansowych na realizację działań naprawczych dla gmin.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że sformułowanie „odpowiednie działania” jest już zawarte w obecnych przepisach np. w ust. 9a, ponieważ ten obowiązek wynikał już z dotychczasowych przepisów, chociaż nie był w taki sposób sformułowany. Zatem nie wymaga to dodatkowych środków ponadto, co określono w OSR, w związku z procedowanym projektem.
17.	WIOŚ Lublin			
143		Art.400 ust. 1	Proponuje się dodać pkt 8 c w brzmieniu: „8c) wspomaganie realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska poprzez zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego do przeciwdziałania nielegalnemu gospodarowaniu odpadami.”	Uwaga nieuwzględniona Nie dotyczy zakresu opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148)
18.	WIOŚ Bydgoszcz			
144		art. 91 – po ust. 9e dodaje się ust. 9f w ustawie zmienianej	ust. 9f otrzymuje brzmienie – Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na szczeblu gminnym wynikającym z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych oraz sprawuje nadzór i kontrole nad wykonywaniem zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę. Monitoring i kontrola realizacji działań naprawczych przez Zarząd Województwa pozwoli w sposób kompleksowy na sprawdzenie	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie brzmienia przepisów poprzez dodanie innych organów wskazanych w POP’ach.

			wywiązywania się z obowiązków, mających wpływ na poprawę jakości powietrza.	
145		art. 96a – uchylić ust. 1 pkt 2 w ustawie zmienianej	ust. 1otrzymuje brzmienie – 1. Wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie: 1) terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji i planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92; 2) (uchylony). Monitoring i kontrola realizacji działań naprawczych przez Zarząd Województwa pozwoli w sposób kompleksowy na sprawdzenie wywiązywania się z obowiązków, mających wpływ na poprawę jakości powietrza.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga jest niezgodna z uwagami i wymogami przedstawionymi przez KE i TSUE, z których wynika potrzeba zwiększenia nadzoru i kontroli nad realizacją działań wynikających z programów.
146		art. 315a ust. 2 ustawy zmienianej	ust. 2 otrzymuje brzmienie – Karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza marszałek województwa, biorąc pod uwagę ilość i wagę stwierdzonych uchybień oraz naruszonych przez organ obowiązków, za niedotrzymanie ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych, w drodze decyzji, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Marszałek województwa wymierzając karę za brak realizacji obowiązków określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych zapewni w sposób kompleksowy nadzór nad całością systemu.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).
19.	WIOŚ Warszawa			
147		Zgodnie z brzmieniem projektowanego art.94 ust. 2a pkt 1 „Zarząd	Zdaniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska zasadnym jest dokonanie zmiany ww. zapisu uwzględniającego wydłużenie terminu przekazania sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza. Należy zauważyć, że	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na zmianie brzmienia przepisów w zakresie terminu składania corocznych sprawozdań z31 stycznia, na 31 marca.

		województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku do dnia 31 stycznia, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92;”	opracowanie ww. sprawozdania jest związane z obowiązkiem, jaki spoczywa na zarządzie danego województwa zgodnie z projektowanym art. 91 ust. 9f, który stanowi, że: „Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na szczeblu gminnym, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych”. Monitoring ten odbywa się na podstawie przesyłanych przez gminy sprawozdań z realizacji zadań naprawczych w określonych Programach ochrony powietrza, w związku z tym istnieje duże ryzyko (mając również na uwadze obecnie ustalone przez samorządy terminy na przekazywanie ww. sprawozdań jakie określone są indywidualnie w Programach ochrony powietrza), że zarządy województw nie będą w dniu 31 stycznia w posiadaniu kompletnych informacji na temat zrealizowanych w poprzednim roku działań naprawczych. W związku z powyższym należy rozważyć zmianę wskazanego w projektowanym przepisie art. 94 ust. 2a pkt 1 terminu przekazywania sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych, wskazując termin uwzględniający konieczność zebrania materiałów niezbędnych do dokonania pełnej i rzetelnej analizy w tym zakresie.	
148		rozszerzenie art. 400a tej ustawy dotyczącego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o zadania związane wykonywaniem działalności kontrolnej Inspekcji Ochrony Środowiska.	Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska proponuje w art. 400a ust. 1 dodać pkt od 8c do 8f w brzmieniu: 8c) wykonywanie specjalistycznych badań i pomiarów przez inspekcję ochrony środowiska na potrzeby prowadzonych działań kontrolnych; 8d) zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia dla inspekcji ochrony środowiska niezbędnego do przeciwdziałania przestępstwom i wykroczeniom przeciwko środowisku, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami; 8e) wspomaganie realizacji zadań kontrolnych inspekcji ochrony środowiska polegających,	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).

			w szczególności na przeciwdziałaniu nielegalnemu gospodarowaniu odpadami; 8f) wydatki na specjalistyczne szkolenia pracowników inspekcji ochrony środowiska.	
20.	WIOŚ Łódź			
149		w art. 400a ust. 1	w art. 400a ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu: „5a) wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych zwiększających zdolność inspekcji ochrony środowiska do realizacji ustawowych zadań.” Proponowana zmiana przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska pozwoli na ponowne stworzenie podstaw prawnych dla równego dostępu do środków funduszy ekologicznych. Ma to istotne znaczenie z uwagi na planowane w 2019 r. znaczne wzmocnienie kadrowe wojewódzkich inspektoratów (łącznie w skali kraju 520 etatów) i rozszerzenie uprawnień inspektorów umożliwiające wzrost: ☐ liczby wykonywanych kontroli poprzez prowadzenie kontroli interwencyjnych bez uprzedniego zawiadomienia o zamiarze ich przeprowadzania; ☐ liczby kontroli prowadzonych w godzinach nocnych; ☐ efektywności działań pokontrolnych poprzez nakładanie administracyjnych kar pieniężnych, kierowanie wniosków do właściwych organów czy zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa; ☐ efektywności zwalczania „szarej strefy”, zwłaszcza w obszarze gospodarki odpadami.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).
21.	WIOŚ Kraków			
150		Art. 1 ust 7a pkt 2,3,4,5 otrzymuje brzmienie	2)stężenia substancji w powietrzu zaobserwowane w poprzednich latach i zmiany stężeń wykazywane w miarę wdrażania poprzednich etapów programów ochrony powietrza;	Uwaga częściowo uwzględniona Nie wskazano wystarczającego uzasadnienia do zmiany zaproponowanego przepisu w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Wskazane w uwadze kwestie

			3) ocena skuteczności wdrażanych poprzednio etapów programów ochrony powietrza i kierunki korekt wprowadzanych do kolejnych cykli programów; 4) podział źródeł zanieczyszczeń zawierający: - wykaz głównych źródeł odpowiedzialnych za zanieczyszczenie powietrza (mapa); - obowiązujący sposób prowadzenia ewidencji źródeł emisji; - obowiązujący sposób wyliczania dla jednostkowych źródeł emisji, efektu ekologicznego; - łączna ilość emitowanych substancji z tych źródeł (MG/rok); 5) obowiązujący system kontroli źródeł emisji w gminach;	zostaną uwzględnione w rozporządzeniu MŚ w sprawie POP'ów i PDK'ów.
151		Art. 96 otrzymuje brzmienie	W Art. 96 8. Uchwała, o której mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia, za wyjątkiem okoliczności o których mowa w ust.9. 9. Na obszarze, na którym istnieje przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu, po dwóch cyklach wdrażania programów ochrony powietrza, sejmik województwa może, w drodze uchwały, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, o mocy od 1 do 20 MW, w których następuje spalanie paliw. Ograniczenia te nie mogą stawiać wyższych wymogów niż standardy emisyjne stosowane dla urządzeń grzewczych o mocy poniżej 1 MW. 10. Uchwała, o której mowa w ust. 1, jest aktem prawa miejscowego.	Uwaga nieuwzględniona. Postulowana przez wnioskodawcę możliwość zaostreżania wymagań emisyjnych w stosunku do standardów emisyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej od 1 do 20 MW - w drodze aktu prawa miejscowego przyjmowanego przez sejmik województwa - w związku z przekroczeniami standardów jakości powietrza, wynika z przepisów dotyczących programów ochrony powietrza. W obecnym stanie prawnym, zgodnie z dodanym do ustawy Poś w 2017 r. art. 91 ust. 9aa: „Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej

				niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, zlokalizowanych na obszarze, na którym został przekroczony poziom dopuszczalny substancji w powietrzu, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, jeżeli emisja niższa od wynikającej ze standardów emisyjnych z tych źródeł przyczyniłaby się do odczuwalnej poprawy jakości powietrza na tym obszarze.”
22.	WIOŚ Wrocław			
152		400 a	W szczególności chciałbym podkreślić konieczność rozszerzenia art. 400a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.) o zapisy umożliwiające finansowanie działań Inspekcji, która obecnie przechodzi zmiany systemowe wprowadzone ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1479). Przed reformą wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska miały możliwość szerokiego korzystania ze środków funduszy ochrony środowiska w ramach finansowego wsparcia Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 400a ust. 1 pkt 15), co zapewniało poprawną realizację zadań związanych nie tylko z obszarem diagnostyki stanu środowiska, ale również bieżące utrzymanie posiadanych zasobów, a w szczególności stwarzało możliwość dalszego rozwoju. Obecnie Inspekcja zyskała nowe uprawnienia kontrolne, operacyjne i karne, co wiązać się będzie z koniecznością szybkiego doposażenia instytucji m.in. w specjalistyczny sprzęt i pojazdy. Jednocześnie, w efekcie wprowadzonych przywołaną wyżej ustawą zmian prawnych, praktycznie uniemożliwiono wojewódzkim inspektoratom ochrony środowiska korzystanie ze środków funduszy środowiskowych,	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).

			pozostawiając do ich dyspozycji jedynie środki ujęte w budżecie jednostki. Biorąc powyższe pod uwagę, za zasadne i konieczne uznaję rozszerzenie treści art. 400a ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska o dodatkowe punkty, w brzmieniu podanym w piśmie OS-IN/r/8.2019.AB.	
153			Ponadto, w mojej ocenie, powinny zostać wprowadzone zmiany w art. 12 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1471 z późn. zm.) poprzez usunięcie art. 12 ust. 1 pkt 1a, zgodnie z którym na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać na podstawie odrębnych przepisów' zalecenia pokontrolne. Zapis ten został wprowadzony przez ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1479) w' związku z dostosowaniem jej brzmienia do zmiany w ustawie Prawo ochrony środowiska wprowadzającej w art. 96a dokument w postaci zalecenia pokontrolnego.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).
23.	Związek Powiatów Polskich			
154		Art. 84 ust 2 pkt 5; § 3 pkt 5 lit. d	Dzisiejsze brzmienie art. 84 ust. 2 pkt 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska, a także § 3 pkt 5 lit. d rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (wydanego na podstawie art. 91 ustawy) w zakresie, w jakim przepisy te mówią odpowiednio o „podmiotach, do których skierowane są obowiązki ustalone w programie” oraz „organach administracji publicznej i podmiotach, do których skierowane są poszczególne działania” – jest bardzo wątpliwe z punktu widzenia konstytucyjnych zasad dot. ustroju i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Jak wynika z art. 16 ust. 2 Konstytucji RP: „Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji projektu zmiany ustawy Poś (UC 148).

			wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.”. Tym samym to w drodze ustawy powinny być przypisywane jednostkom samorządu określone zadania do wykonania – wraz z kompetencjami będącymi formalnoprawną podstawą do ich wykonania oraz adekwatnym do zadań finansowaniem. Po pierwsze, można zastanowić się nad relacją pomiędzy „podmiotami”, o których mowa w Prawie ochrony środowiska, a „organami administracji publicznej i podmiotami”, o których mowa w rozporządzeniu. Czytając te przepisy łącznie można dojść do wniosku, że organy administracji publicznej nie są podmiotami w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 5 Prawa ochrony środowiska. Unormowania te są tym samym wątpliwe konstytucyjnie z uwagi na zasadę dostatecznej określoności (jednoznaczności) przepisów prawa, wywodzoną przez Trybunał Konstytucyjny z art. 2 Konstytucji RP. Nie mówiąc o tym, że odniesienie tych przepisów do art. 315a Prawa ochrony środowiska i użytego tam słowa „organ” wprowadza kompletny rozgardiasz oraz niepewność co do właściwego rozumienia pojęć. Analogiczne rozważania – wraz z analogicznymi uwagami – można poczynić w odniesieniu do relacji pomiędzy „obowiązkami” a „działaniami”. Aktualnie mamy do czynienia z sytuacją, w której w drodze aktu prawa miejscowego (programu ochrony powietrza) przyjmowanego przez sejmik województwa następuje określenie konkretnych zadań nakładanych na samorządy lokalne, wraz z terminem ich realizacji. Nieterminowa realizacja wiąże się z narażeniem na karę pieniężną, która zgodnie z art. 315a ustawy – Prawo ochrony środowiska może wynieść nawet do 500 000 tysięcy złotych. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego, wynikająca z Ustawy Zasadniczej, może mieć różne	

			przejawy. W omawianym przypadku najważniejsza jest tzw. samodzielność zadaniowo-kompetencyjna. Prócz ustawodawcy, który działa w imieniu państwa – i który w związku z tym reguluje zakres zadań i kompetencji – to samorzady same decydują o tym, co czynić i jak czynić. Obecnie obowiązujący system programowania ochrony powietrza nie dość, że ignoruje ową samodzielność, to tworzy tak naprawdę hierarchiczność na linii samorząd województwa – samorzady powiatowe i gminne, co jest nie do pogodzenia z Konstytucją RP. Ponadto – mając na uwadze to, że poruszamy się w przedmiotowej materii również na gruncie regulacji unijnych – wydaje się, że omawiane rozwiązania nie są zdeterminowane brzmieniem postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.	
155		§ 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych	§ 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych mówi o tym, że część wyszczególniająca obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu ochrony powietrza określa organy administracji publicznej właściwe w sprawach wydania aktów prawa miejscowego. Pytanie, jak rozumieć ww. sformułowanie? Czytając literalnie przytoczony przepis można dojść do wniosku, że akt prawa miejscowego (program ochrony powietrza/plan działań krótkoterminowych) tworzy podstawy do wydawania aktów prawa miejscowego przez inne organy administracji publicznej. Taka norma stoi w jawnej sprzeczności z art. 94 Konstytucji RP.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji projektu zmiany ustawy Poś (UC 148).
156		Uwaga ogólna dot. projektowanych przepisów (np. art. 1 pkt 1 lit. c, dodający	Jeśli idzie o sposób myślenia o tworzeniu programów ochrony powietrza i zakresie informacji, to projektowane przepisy powielają rozwiązania	Uwaga nieuwzględniona Zmiany przewidziane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały

		ust. 7a do art. 91 ustawy POŚ)	obowiązujące dotychczas, co wywołuje poważne wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją RP. Uzasadnienie jw.	wprowadzone zgodnie z wyrokiem TSUE i decyzjami KE.
157		Art. 1 pkt 1 lit. a, art. 1 pkt 1 lit. d, art. 1 pkt 3 lit. a (zmieniające art. 91 ust. 1, art. 91 ust. 5 oraz art. 92 ust. 1 ustawy POŚ) oraz art. 8	Uwaga z ostrożności (w razie nieuwzględnienia uwagi nr 1): zmiana sposobu konsultowania projektu programu lub planu – z opiniowania na uzgodnienie; wraz z analogiczną zmianą przepisów mówiących o terminie na zaopiniowanie – na termin na uzgodnienie. W świetle art. 315a ustawy – Prawo ochrony środowiska, wojewódzki inspektor ochrony środowiska w razie niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych może wymierzyć karę w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł. Wydaje się, że skoro ewentualne niezrealizowanie obowiązków nałożonych na samorządy lokalne przez programy ochrony powietrza jest zagrożone tak wysoką karą pieniężną, to samorządy te powinny mieć możliwość większego wpływu na treść programu. Albowiem w przypadku korzystania z zaopiniowania, tak naprawdę mamy do czynienia z hierarchicznością w stosunkach samorząd województwa – samorządy powiatowe i gminne (vide uwaga nr 1). Uzgodnienie wymusza osiągnięcie takiego kształtu dokumentu, który jest do zaakceptowania przez obie zainteresowane strony. Zresztą w tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, że posługiwanie się przez projektodawców w uzasadnieniu i OSR sformułowaniem „szczeble samorządu terytorialnego” jest błędem – gdyż jak wskazano wcześniej, każda jednostka samorządu terytorialnego cieszy się przymiotem samodzielności.	Uwaga nieuwzględniona Nie podano wystarczającego uzasadnienia do zmiany dotychczasowego trybu „opiniowania” na uzgadnianie, zatem uwaga odrzucona w tym zakresie. Ponadto samorządy województw, jak również samorządy gminne mają obecnie wpływ na zawartość programu w czasie jego przygotowania i opiniowania, a jak wynika z pism przedkładanych do resortu środowiska chcą, aby działania przyjmowane w POP’ach i PDK’ach były jak najbardziej skuteczne. Poza tym wbrew twierdzeniu zawartemu w uwadze, w zakresie powierzonych i nadzorowanych zadań występują „szczeble administracji”.
158		Art. 1 pkt 1 lit. d (zmieniający art. 91 ust. 5 ustawy POŚ)	W zmienianym przepisie pominięto postanowienie o odpowiednim stosowaniu art. 91 ust. 3, które znajduje się w obecnym ust. 5.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do

			W projektowanym przepisie brak jest podstawy do przyjęcia takowego programu przez sejmik województwa.	ustawy, polegająca na polegająca na przywróceniu usuniętego sformułowania.
159		Art. 1 pkt 1 lit. j (zmieniający art. 91 ust. 10 ustawy POŚ)	Prośba o przedstawienie projektu rozporządzenia. Skrócenie czasu na przygotowanie programu ochrony powietrza nie może mieć miejsca bez równoczesnego pokazania pełnego zakresu wymagań, jakim powinny odpowiadać programy. Podobnie rzecz ma się z planami działań krótkoterminowych.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że jednocześnie z procedowaniem opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś jest procedowany projekt rozporządzenia o POP'ach i PDK'ach.
160		Art. 1 pkt 4 lit. c (zmieniający art. 94 ust. 2a ustawy POŚ)	Przepis projektowanego art. 94 ust. 2a pkt 2 jest niejasny. Do tej pory co 3 lata składane było sprawozdanie z realizacji programów oraz planów – trudno jednak sobie wyobrazić, aby co trzy lata składać „sprawozdanie końcowe” z realizacji jednego i tego samego programu/planu. Z drugiej strony owe sprawozdania składa się do dnia zakończenia realizacji programu lub planu. Można się domyślać, że chodzi tutaj o zaktualizowany program lub zbędne słowo „końcowe”.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy, polegająca na zmianie brzmienia przepisów dotyczących składania sprawozdań po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza.
161		Art. 1 pkt 4 lit. d (zmieniający art. 94 ust. 3 ustawy POŚ)	Prośba o przedstawienie projektu rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że jednocześnie z procedowaniem opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś jest procedowany projekt rozporządzenia o POP'ach i PDK'ach, który będzie dołączony.
162		Art. 1 pkt 5 lit. a (zmieniający art. 96a ust. 1 ustawy POŚ)	Pytanie, czy w przedmiotowym przepisie nie powinno się mówić o kontroli zamiast o nadzorze? Spojrzywszy na dzisiejsze brzmienie art. 96a ustawy – Prawo ochrony środowiska można ujrzeć pewien chaos terminologiczny. Bowiem z jednej strony według ust. 1 wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór nad określonymi działaniami, z drugiej zaś strony w innych ustępach mówi się o kontroli wojewódzkiego inspektora. Kontrola ta odbywa się na zasadach określonych w przepisach o inspekcji ochrony środowiska. W wyniku kontroli	Uwaga nieuwzględniona Nie ma tu błędu, ponieważ wojewoda sprawuje nadzór, za pośrednictwem wojewódzkiego inspektora, który kontroluje.

			mogą np. zostać nałożone kary z przywoływanego już art. 315a. Przypomnijmy, że nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego wojewoda wykonuje w formach określonych w tzw. samorządowych ustawach ustrojowych. Sprawuje ten nadzór samodzielnie – oczywiście z wykorzystaniem osób upoważnionych itd. Nadzór to możliwość władczego wpływania na dostosowanie stanu faktycznego do stanu postulowanego – np. poprzez wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność danego aktu czy zarządzenia zastępczego. W omawianej sytuacji nie mamy do czynienia z tego typu działaniami, stąd też warto byłoby posługiwać się określeniem „kontrola”.	
163		Art. 1 pkt 14 (zmieniający art. 315a ustawy POŚ).	Prośba o wyjaśnienie znaczenie słowa „organ” użytego w tym przepisie. Czy organem w rozumieniu wskazanego przepisu są organy administracji publicznej, czy może szerzej, np. organy osób prawnych? Przepisy dot. nakładania kar muszą być tworzone nader precyzyjnie – podmiot znajdujący się „w polu rażenia” sankcji musi mieć pełną świadomość tego, że się w tym polu znajduje.	Uwaga nieuwzględniona Znaczenie słowa organ jest używane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, zgodnie z dotychczasowym jego powszechnym rozumieniem i znaczeniem.
164		Art. 2, art. 3, art. 4 i art. 10	Stosowanie do spraw wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy przepisów dotychczasowych – z uwagi na brak jakiegokolwiek vacatio legis. Ustawodawca może dowolnie ukształtować przepisy dot. postępowań wszczętych a niezakończonych – niemniej ze względu na pewność przepisów prawa powinno się unikać rozwiązań takich jak projektowane. Mimo tego, że zmiany zawężą obowiązki stron oraz organów, to równocześnie wywołają zamieszanie w odniesieniu do toczących się postępowań – szczególnie jeśli zważy się na to, że ustawa wchodzi w życie (zresztą sformułowania	Uwaga częściowo uwzględniona W odniesieniu do niektórych, sztywnych terminów, wynikających ze zobowiązań nałożonych przez KE, wprowadzonych w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś nie można zastosować vacatio legis, zatem zostanie to zastosowane tam, gdzie to będzie możliwe.

			„w życie” brakuje w projektowanym art. 10) z dniem ogłoszenia. Tym samym organy wydające decyzje będą musiały śledzić codziennie Dziennik Ustaw – tak, aby orzekać w myśl obowiązujących przepisów. Rozwiązaniem jest więc albo stosowanie przepisów dotychczasowych do spraw wszczętych a niezakończonych, albo określenie konkretnego dnia, w którym projektowana ustawa wejdzie w życie.	
165		OSR (punkty 6 i 7)	W OSR można znaleźć odesłania w zakresie kosztów projektowanych zmian do OSR dla aktu wykonawczego. Pytanie jednak, czy koszty te nie powinny być znane już na etapie przyjmowania nowelizacji ustawy? Można mieć obawy co do tego, że przy pracach nad rozporządzeniem zostanie zastosowany zabieg, który zdarzało się czynić Stronie Rządowej: mianowicie padnie stwierdzenie mówiące o tym, że skutki były już przedmiotem analiz przy pracach nad projektem ustawy. Pomija się tym samym skutki, które mogą zostać wywołane przez zobowiązanie określonych podmiotów do czynienia określonych działań – które to skutki mogą iść w kwoty miliardowe, vide środki przeznaczone w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Szczególnie jeśli zważy się na niepewność co do rozumienia słowa „podmiot”.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że koszty, czyli finansowanie rozszerzonego zakresu zadań zostało uwzględnione na etapie przygotowania opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.
24.	IOŚ-PIB			
166		Art. 5	Zgodnie z art. 5 przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowego art. 91 ust. 10 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych i nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Oznacza to, że wejście w życie nowych przepisów wykonawczych automatycznie wyeliminuje stare, nawet jeżeli wejdą one w życie wcześniej niż na 12 miesięcy przed dniem wejścia w życie ustawy. Jednocześnie art. 6 nakazuje, aby do programów ochrony powietrza opracowanych	Uwaga częściowo uwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.

			w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. stosować przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowego art. 91 ust. 10, jednak nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r. Zdaniem Instytutu z powyższego wynikają dwa problemy: 1) brak korelacji między terminami z art. 5 i art. 6 – wskazany w art. 5 termin 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej może upłynąć przed dniem 15 czerwca 2020 r., wtedy przepisy wykonawcze przestaną obowiązywać, mimo że do starych programów ochrony powietrza powinny być one nadal stosowane (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.); 2) przyjęcie na podstawie art. 91 ust. 10 (w nowym brzmieniu) nowego rozporządzenia (na potrzeby opracowywania nowych programów ochrony powietrza) przed dniem 15 czerwca 2020 r. lub terminem z art. 5 spowoduje automatyczną utratę mocy obowiązującej przepisów wykonawczych, które powinny być nadal stosowane do starych programów ochrony powietrza (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.).	Wydłużono termin obowiązywania dotychczasowych przepisów z 12 miesięcy na 18 miesięcy.
167			Zdaniem Instytutu należy więc rozważyć wprowadzenie następujących zmian: 1) wprowadzenie tego samego terminu w art. 5 i w art. 6; 2) zagwarantowanie obowiązywania rozporządzenia na podstawie dotychczasowego upoważnienia z art. 91 ust. 10 (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.) dla starych programów ochrony powietrza, nawet mimo wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych na podstawie nowego art. 91 ust. 10 (które mają służyć nowym programom ochrony powietrza);	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jak w pkt. 166.
168		Art.6	Równocześnie należy wskazać, że art. 6 nakazuje, aby do programów ochrony powietrza opracowanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. stosować dotychczasowe przepisy wykonawcze. Nie	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na wymogi narzucone przez KE nie można tego uczynić.

			wskazano w tym przepisie, że należy stosować dotychczasowe przepisy w ogóle (tj. dotychczasowe przepisy ustawowe) co ma znaczenie, ponieważ nowa ustawa wprowadza nowe wymagania dotyczące tego co zawiera POP. W związku z powyższym należy rozważyć wyłączenie stosowania do starych programów ochrony powietrza nowych przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz (ewentualnie) zachowanie w tym zakresie przepisów dotychczasowych.	
169			Instytut - Ośrodek KOBiZE podtrzymuje swoje uwagi dotyczące braku możliwości opracowania wszystkich ujednoliconych wskaźników emisji zanieczyszczeń powietrza w przewidywanym terminie wejścia w życie znowelizowanych przepisów POŚ czyli do czerwca 2019 r. oraz możliwości stopniowego udostępniania takich wskaźników, przedstawione w piśmie IOŚ-PIB/Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami IOŚ-PIB z dnia 6 lutego 2019 r., znak: KO.600.11.165447.2019.AB Zgodnie z roboczymi ustaleniami w pierwszej kolejności do lipca-sierpnia 2019 r. KOBiZE IOŚ-PIB może udostępnić wskaźniki emisji dotyczące spalania poszczególnych rodzajów paliw w kotłach wykorzystywanych w sektorze komunalno-bytowym. W dalszej perspektywie będzie prowadzić prace nad kolejnymi wskaźnikami emisji. W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie nowego przepisu, który nada Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami, kompetencje w zakresie udostępniania wskaźników emisji zanieczyszczeń. Przepis ten jest istotny również w celu jednoznacznego przesądzenia, że Krajowy ośrodek będzie udostępniał wskaźniki emisji stopniowo.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanej ustawy, ponieważ problemy związane z wykonaniem ujednoliconych wskaźników emisji nie mogą rzutować na obligatoryjne, nałożone decyzjami KE i TSUE, wdrożenie zmian do ustawy Poś.
170		Art. 86 e	propozycja brzmienia art. 86e: „Art. 86e. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jak w pkt. 169

			3 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z), sukcesywnie udostępnia na swojej stronie internetowej wskaźniki emisji zanieczyszczeń, mając na względzie potrzebę stopniowego ujednolicania tych wskaźników oraz dostępność danych naukowych.”	
171		Art. 91 ust 7a	art. 91 ust. 7a wymaga zmiany – dotychczasowy punkt 7 zostanie zmieniony i podzielony na pkt 7 i 8: „7a. Program ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 3 i 5, zawiera w szczególności: (...) 7) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń określonej z wykorzystaniem: a) wskaźników emisji zanieczyszczeń udostępnianych przez Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami na jego stronie internetowej lub b) innych wiarygodnych wskaźników, w przypadku braku wskaźników o których mowa w pkt 1; 8) planowane zmiany wielkości stężeń substancji w powietrzu objętych programem w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu;” [w związku z powyższym konieczna będzie zmiana numeracji kolejnych punktów o jeden – tj. projektowane punkty 8-10 staną się punktami 9-11]	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana zmiana brzmienia przepisu jw. nie jest zgodna z wymogami nałożonymi decyzjami KE i TSUE, dlatego nie została wprowadzona.
172		§ 3 pkt 5 lit. b	Ponadto, w projekcie rozporządzenia w sprawie programów ochrony powietrza w § 3 pkt 5 lit. b tiret ósme powinny zostać wprowadzone zmiany korespondujące ze zmianami zaproponowanymi powyżej w projektowanym art. 91 ust. 7a pkt 7 i 8 ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).

25.	Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy			
26.	Frank Bold			
173		Uwaga ogólna	1. Dopuszczenie możliwości zaskarżenia uchwał sejmików województw w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych przez obywateli i organizacje ekologiczne. celem zapewnienia sądowej kontroli programów ochrony powietrza, mając na uwadze wymagania prawa międzynarodowego oraz prawa UE, postulujemy wprowadzenie do ustawy Prawo ochrony środowiska (z uwzględnieniem systematyki tego aktu prawnego) przepisu dopuszczającego złożenie skargi do sądu administracyjnego na uchwałę w przedmiocie przyjęcia lub aktualizacji programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowego oraz bezczynności organów samorządu województwa w zakresie uchwalenia lub aktualizacji programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowych przez osoby fizyczne, które zamieszkują w obrębie strefy, w której dochodzi do przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych oraz przez organizacje ekologiczne.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że już obecnie jest możliwość zaskarżenia uchwał dotyczących POP'ów. Ponadto przepisy ochrony środowiska nie są miejscem właściwym do wskazywania takich rozwiązań prawnych, one wynikają z innych przepisów. Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).
174		Art. 91 ust. 2c	Proponuje się zmianę art. 91 ust. 7 POŚ poprzez nadanie mu następującego brzmienia Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś w zakresie zmian brzmienia przepisów, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.

175		Art. 91 ust. 7	Proponuje się zmianę art. 91 ust. 7 POŚ poprzez nadanie mu następującego brzmienia (zmiany zaznaczono kolorem czerwonym): Dla stref, w których został przekroczony poziom dopuszczalny albo poziom docelowy więcej niż jednej substancji w powietrzu, sporządza się wspólny program ochrony powietrza dotyczący tych substancji. Uzasadnienie: Wskazane jest ujednolicenie praktyki w zakresie uchwalania programów ochrony powietrza. W niektórych województwach przyjmowane są obecnie odrębne programy dla poszczególnych substancji i dla każdej ze stref. Taką praktykę należy uznać za wysoce niepożądaną. Aczkolwiek udział źródeł emisji jest odmienny dla poszczególnych substancji, to niemożliwe i całkowicie bezcelowe jest formułowanie odrębnych działań naprawczych dla każdej z substancji lub grup substancji. Przykładowo, działania ukierunkowane na ograniczanie emisji pyłów drobnocząsteczkowych są często zbieżne z działaniami zmierzającymi do ograniczenia emisji wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, podobne relacje istnieją pomiędzy emisjami tlenków azotu i dwutlenku siarki a zanieczyszczeniami pyłowymi. Na terenie województw powinny obowiązywać ujednolicone programy ochrony powietrza, obejmujące wszystkie strefy oraz substancje.	Uwaga nieuwzględniona Taka możliwość wynika z obecnego brzmienia przepisów opiniowanego projektu.
176		Art. 91 ust. 7a	Proponuje się następujące zmiany w projektowanym brzmieniu przepisu (zmiany zaznaczono kolorem czerwonym): Program ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 3 i 5, zawiera w szczególności: 1) informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu naruszeń; 2) podział źródeł zanieczyszczeń zawierający co najmniej: a) wykaz głównych źródeł odpowiedzialnych za zanieczyszczenie powietrza przedstawiony w formie	Uwagi częściowo uwzględnione Na obecnym etapie nie ma możliwości uwzględnienia rozszerzonego zakresu. Przedmiotowe kwestie zostaną uwzględnione podczas procedowania rozporządzenia Ms w sprawie POP'ów i PDK'ów.

			tekstowej oraz graficznej, za pomocą wykresów i map; b) obowiązujący sposób prowadzenia ewidencji źródeł emisji; c) obowiązujący sposób wyliczania efektu ekologicznego dla poszczególnych źródeł emisji; d) łączna ilość emitowanych substancji z tych źródeł (MG/rok); 3) ocena skuteczności działań naprawczych realizowanych na podstawie poprzednio obowiązujących programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych oraz kierunki zmian niezbędnych dla zapewnienia lepszej realizacji programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych; 4) scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia programu; 5) harmonogram rzeczowo-finansowy działań naprawczych, określający: - działania krótkoterminowe - na okres nie dłuższy niż 1 rok, - działania średnioterminowe — na okres nie dłuższy niż 3 lata, - działania długoterminowe - na okres nie dłuższy niż 6 lat. 6) szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych, 7) wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych wyznaczone dla poszczególnych gmin objętych programem ochrony powietrza, 8) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem, po upływie 3 lat od wejścia w życie programu oraz w roku zakończenia realizacji programu, dla poszczególnych stref oraz dla poszczególnych gmin objętych programem ochrony powietrza. 9) podmioty odpowiedzialne za realizację działań naprawczych;	

			10) obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu ochrony powietrza; 11) uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu ochrony powietrza. Uzasadnienie: Zgodnie z art. 91 ust. 9c programu ochrony powietrza aktualizowane są w cyklu 3-letnim, do momentu osiągnięcia pożądanej jakości powietrza w strefie. Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 94 ust. 2a pkt 2 POŚ, zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska co 3 lata sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych. Świadczy to o tym, że wolą ustawodawcy jest aby, aby realizacja programu następowała w cyklu 3-letnim, a jego aktualizacja stanowiła w istocie uchwalenie nowego programu. W związku z powyższym należy odpowiednio dostosować okres realizacji działań krótko i średnio-terminowych. Działania krótkoterminowe powinny być realizowane możliwie najszybciej, w związku z czym wskazane jest skrócenie terminu ich realizacji do jednego roku. Działania średnioterminowe powinny być dostosowane do 3-letniego cyklu w uchwalaniu i aktualizacji programu ochrony powietrza. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest wdrożenie działań długoterminowych, których pełna realizacja nastąpić może w ciągu 6 lat, tj. w okresie obowiązywania dwóch następujących po sobie programów ochrony powietrza lub ich aktualizacji. Sugerowane zmiany w pkt 7 i 8 mają na celu zapewnienie, że w programie zostaną sformułowane cele nie tylko dla stref, ale również dla poszczególnych gmin objętych programem, spełniające postulat SMART, tj. skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie. Tylko na tej podstawie możliwa rzeczywista ocena stopnia realizacji programu zarówno w ujęciu całościowym, jak i w poszczególnych gminach. Brak określenia wskaźników i przewidywanych	

			efektów ekologicznych dla poszczególnych gmin uniemożliwi skuteczne egzekwowanie realizacji programu. Ponadto, planowane efekty ekologiczne powinny zostać określone z uwzględnieniem 3-letniego cyklu uchwalania i aktualizacji programów. Zmiana pkt 2 ma na celu doprecyzowanie treści programu, aczkolwiek wymogi te mogą zostać uwzględnione również w przepisach wykonawczych. Pkt 3 ma na celu zapewnienie, że treść nowego lub aktualizowanego programu ochrony powietrza uwzględniać będzie wnioski wyniesione z realizacji poprzednio obowiązujących programów.	
177		Art. 91 ust. 9f	9f. Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych. Uzasadnienie: Program ochrony powietrza poza gminami zobowiązuje do realizacji działań naprawczych także podmioty działające na pozostałych szczeblach administracji publicznej oraz podmioty spoza kręgu administracji publicznej, dlatego też nadzór zarządu województwa nad realizacją programu powinien obejmować nie tylko gminy, ale każdy podmiot, który w Programie ochrony powietrza zostanie wyznaczony jako odpowiedzialny za realizację działania. Powyższy zapis pozwoli na uniknięcie formalnych problemów z uzyskaniem od zobowiązanych podmiotów informacji w zakresie efektów realizacji działań naprawczych.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polega na zmianie brzmienia przepisów poprzez dodanie sformułowania „organy” w odniesieniu do wskazanych w POP’ach.
178		Art. 91 ust. 9c	Proponuje się następujące zmiany w projektowanym brzmieniu przepisu (zmiany zaznaczono kolorem czerwonym): W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe oraz pułap stężenia ekspozycji są przekraczane, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie	Uwaga nieuwzględniona Obecne brzmienie opiniowanego projektu zmian do ustawy nie wymaga takiej zmiany.

			uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza lub aktualizacji programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Uzasadnienie: Sugerowana zmiana ma na celu doprecyzowanie, że aktualizacja programu ochrony powietrza nie jest jednokrotna, ale powinna następować w cyklu 3-letnim do czasu osiągnięcia pożądanego efektu ekologicznego.	
179		Doprecyzowanie możliwości odraczania administracyjnych kar pieniężnych nakładanych na podstawie art. 315a POŚ	W obecnym stanie prawnym wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska niechętnie korzystają z możliwości nałożenia kar na gminy, które nie realizują obowiązków wynikających z programów ochrony powietrza. Przyczyną tego stanu rzeczy jest to, że wysoka kara nałożona na gminę pozbawi ją środków finansowych niezbędnych do realizacji programu, a tym samym efekt jej nałożenia będzie odwrotny od pożądanego. Aby to zmienić wskazane jest doprecyzowanie możliwości odraczania administracyjnych kar pieniężnych oraz ich umarzania pod warunkiem terminowej realizacji programu ochrony powietrza. Obowiązujące obecnie przepisy POŚ dotyczące odraczania administracyjnych kar pieniężnych (art. 316-321) nie dają się w pełni zastosować do kar nakładanych na podstawie art. 315a POŚ. Dlatego też Fundacja proponuje wprowadzenie do POŚ dodatkowych przepisów, których sugerowane brzmienie zamieszczono poniżej. Dział V Odraczanie, zmniejszanie oraz umarzanie administracyjnej kary pieniężnej za uchybienia w zakresie przygotowania i realizacji programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych Art. 321a. [Właściwość rzeczowa organów] Organem właściwym w sprawach odraczania terminu administracyjnej kary pieniężnej o której	Uwaga nieuwzględniona Uwaga, polegająca na złagodzeniu przepisów związanych z egzekwowaniem realizacji działań jest sprzeczna z wymogami narzuconymi przez KE i TSUE, zatem nie może być uwzględniona.

			mowa w art. 315a ust. 1 pkt 3 jest wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Art. 321b. [Odraczanie terminu płatności] 1. Termin płatności administracyjnej kary pieniężnej o której mowa w art. 315a ust. 1 pkt 3 odracza się na wniosek organu obowiązanej do jej uiszczenia, jeżeli realizuje on terminowo działania, których wykonanie zapewni realizację zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz w planach działań krótkoterminowych, w okresie nie dłuższym niż 18 miesięcy od dnia złożenia wniosku. 2. Odroczenie terminu płatności może dotyczyć, części albo całości kary. 3. Termin płatności może być odroczone wyłącznie na okres niezbędny do wykonania działań, o których mowa w ust. 1. Art. 321c. [Wniosek o odroczenie terminu płatności. Decyzja w przedmiocie odroczenia terminu płatności] 1. Wniosek o odroczenie terminu płatności kary powinien zostać złożony do właściwego organu przed upływem terminu, w którym powinna być ona uiszczona. 2. Wniosek powinien zawierać: 1) wskazanie wysokości opłaty lub kary, o której odroczenie terminu płatności występuje wnioskodawca; 2) opis realizowanych działań; 3) harmonogram wykonania działań ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy. 3. Jeżeli istnieją zastrzeżenia co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych działań, właściwy organ może zażądać dodatkowo przedłożenia dowodów potwierdzających możliwość finansowania działań. 4. Decyzja o odroczeniu terminu płatności opłat lub kar określa: 1) opłatę lub karę, której termin płatności został odroczone, oraz jej wysokość; 2) wykonywane przez wnioskodawcę działania; 3) harmonogram realizacji działań; 4) termin odroczenia opłaty albo kary.	

			5. Właściwy organ, w drodze decyzji, odmawia odroczenia terminu płatności opłaty lub kary, jeżeli nie są spełnione warunki odroczenia określone ustawą. 6. W przypadku wniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, naliczane są odsetki za zwłokę na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy - Ordynacja podatkowa. Art. 321d. [Zmniejszanie oraz umorzenie odroczonej opłaty albo kary] 1. W przypadku gdy terminowe wykonanie działań będących podstawą odroczenia płatności usunęło przyczyny ponoszenia kary, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o umorzeniu odroczonej kary. 2. W przypadku gdy terminowe wykonanie działań będących podstawą odroczenia płatności nie usunęło przyczyn ponoszenia kary, właściwy organ, w drodze decyzji, orzeka o obowiązku uiszczenia odroczonej kary pomniejszonej o środki własne wydatkowane na wykonanie działań. 3. Przepisy ust. 1-2 stosuje się odpowiednio w sytuacji, gdy działania, których wykonanie zapewniło usunięcie przyczyn wymierzenia kary, zostały zrealizowane przed wydaniem przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, decyzji wymierzającej administracyjną karę pieniężną. Art. 321e. [Obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty albo kary] 1. Jeżeli działania będące podstawą odroczenia płatności nie zostaną zrealizowane w terminie, właściwy organ orzeka, w drodze decyzji, obowiązek uiszczenia odroczonej kary wraz z określonymi w przepisach działu III ustawy - Ordynacja podatkowa odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres odroczenia. 2. Właściwy organ może wydać decyzję, o której mowa w ust. 1, także przed upływem terminu odroczenia w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem.	

			Art. 321 f. [Odpowiednie stosowanie Ordynacji podatkowej w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności W razie odroczenia terminu płatności kary stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.	
27.	ClientEarth Prawnicy dla Ziemi			
180		Uwaga ogólna	w przedstawionym projekcie brakuje przepisów nowelizujących regulacje w obszarze dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących POPów, co jest wymagane na podstawie prawa międzynarodowego, prawa Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE). Podkreślić należy, iż TSUE konsekwentnie uznaje, że „osoby fizyczne lub prawne bezpośrednio dotknięte niebezpieczeństwem przekroczenia progów alarmowych [...] po dniu 1 stycznia 2010 r. muszą mieć możliwość żądania od właściwych organów, w razie potrzeby na drodze sądowej, sporządzenia planu dotyczącego jakości powietrza” (paragraf 56 w sprawie C 404/13 ClientEarth oraz paragraf 39 w sprawie C-237/07 Janecek). Tymczasem, przepisy prawa polskiego, tj. art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, uniemożliwiają realizację wyżej wymienionych uprawnień. Z powyższego wynika, że niniejsza nowelizacja realizuje wymogi prawa UE tylko w ograniczonym zakresie, pomijając istotny aspekt dostępu do sądów dla obywateli i organizacji społecznych. Fundacja nie znajduje podstaw do takiej fragmentarycznej nowelizacji. W związku z tym, że Polska nie wywiązuje się z obowiązku zapewnienia skutecznej ochrony prawnej osób fizycznych i prawnych w obszarze objętym Dyrektywą 2008/50/WE, polegającego na umożliwieniu zaskarżania POPów przez osoby fizyczne i organizacje społeczne, postulujemy	Uwaga nieuwzględniona Możliwość zaskarżania uchwał jednostek samorządu terytorialnego do sądu administracyjnego wynika z z art. 3 par. 2 pkt 5 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi . Szczególne regulacje odnoszące się do możliwości poddania kognicji sądu administracyjnego określonych czynności organu jednostki samorządu terytorialnego znajdują się także w ustawach kreujących ustrój samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, może – po bezskutecznym wezwaniu organu samorządu województwa, który wydał przepis, do usunięcia naruszenia – zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego. Brak jest konieczności tworzenia przepisów szczególnych w tym zakresie

			uzupełnienie przedmiotowej nowelizacji o te właśnie aspekty.	
181			Ponadto, uzasadnionym wydaje się obowiązek, a nie tylko możliwość, przedstawiania przez właściwego ministra do spraw środowiska, opinii i uwag do projektu uchwały zarządu województwa w sprawie programu ochrony powietrza - art. 1 ust 1 b). Nie tylko z uwagi na proponowaną, zwiększoną liczbę etatów w Ministerstwie Środowiska, ale także ze względu na posiadaną wiedzę ekspercką w obszarze jakości powietrza. Jakość aktualnych POPów budzi poważne zastrzeżenia, dlatego też realne zaangażowanie Ministerstwa Środowiska w ich tworzenie wydaje się uzasadnione.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska. Sformułowanie „może zaopiniować” zastąpiono słowem „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
182			Dodatkowo, już na obecnym etapie zwracamy uwagę na fakt, iż akt wykonawczy do ustawy Prawo Ochrony Środowiska, o którym mowa w art. 1 pkt 1 lit. j, tj. rozporządzenie ministra właściwego do spraw środowiska, powinien wskazywać także przykłady działań naprawczych z uwzględnieniem źródeł emisji. Należy również rozważyć stworzenie formularza pozwalającego ustandaryzować programy ochrony powietrza i zapewnić efektywną kontrolę ich treści.	Uwaga nieuwzględniona Zadania naprawcze powinny być określone przez samorządy i dostosowane do miejscowych realiów.
28.	<u>Ekometria sp. z o.o.</u>			
183		art. 89 ust. 1 pkt 1	Należy rozważyć czy zapis w art. 89 ust. 1 pkt 1. w ustawie POŚ (obecnie obowiązującym) jest nadal aktualny, ponieważ nie występują już marginesy tolerancji. A wrobec tego zmiana w art. 91 ust. 1 budzi wątpliwości, w jakich sytuacjach opracowywać programy ochrony powietrza, gdyż w zapisie w art. 91 ust 1 mówi się o „projekcie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”, a jednocześnie przywołuje się art. 89 ust 1 pkt 1., w którym mówi się o strefach w których poziom substancji „przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji”	Uwaga nieuwzględniona Margines tolerancji będzie dotyczył ewentualnych nowych norm, które są zapowiadane.

184		Art. 91	W art. 91 dodano punkt 2c, ale nie określono sposobu postępowania, jeśli minister właściwy ds. środowiska nie zaopiniuje projektu uchwały	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do do projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'u przez ministra środowiska. Sformułowanie „może zaopiniować” zastąpiono „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.
185		Art. 91 ust. 5	Zmiana art. 91 ust. 5 - w jakim celu dodano pkt 1? Jeżeli minister ds. środowiska po otrzymaniu informacji ws. przyczyn przekroczenia poziomów docelowych i działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji podejmowałby decyzję czy określać program ochrony powietrza w sytuacjach przekroczenia poziomu docelowego czy nie, to przekazywanie informacji (czyli pkt 1) miałoby sens. Natomiast w obecnym kształcie proponowany zapis pkt. 1 jedynie przedłuża procedurę przyjmowania programu ochrony powietrza dla poziomów docelowych. Jakie jest uzasadnienie innego traktowania przekroczeń poziomów docelowych niż poziomów dopuszczalnych, skoro dla jednych i drugich należy określić program?	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do do projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie w art. 91, w ust. 5. – usunięciu Pkt 1).
186		Art. 91 ust. 5	W art. 91 ust 5 utrzymano zapis „którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych...”. Zmieniając ustawę POS należałoby wziąć pod uwagę, iż plany działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych, które są poziomami długoterminowymi (średnimi rocznymi) nie mają racji bytu. Podobnie jak plany działań krótkoterminowych dla przekroczeń średniorocznych poziomów dopuszczalnych. Działania krótkoterminowe nie mają praktycznie wpływu na średnioroczne stężenia zanieczyszczeń, gdyż stężenia średnioroczne charakteryzują się mniejszą wrażliwością na zmiany stężeń krótkookresowych. Na przykład od momentu ogłoszenia przez właściwy WIOS ryzyka przekroczenia poziomu docelowego np. B(a)P (co	Uwaga nieuwzględniona W sytuacji, kiedy będą przygotowywane wspólne POP'y dla poziomów dopuszczalnych dla pyłu i docelowych dla benzo(a)pirenu, to PDK'i też będą wspólne.

			zazwyczaj następuje w marcu danego roku) już do końca roku trwa pennenantny stan istnienia tego ryzyka. A więc od marca do grudnia należałoby stosować działania krótkoterminowe, które w założeniu mają trwać do jednego do kilku dni. Ponadto, ponieważ główne źródło zanieczyszczeń dla pyłów i benzo(a)pirenu jest to samo (ogrzewanie w' budynkach indywidualnych) to działania krótkoterminowa określane dla pyłu PM10 mają również wpływ na obniżenie stężeń B(a)P. Problem polega na tym, iż w PDK nie można określić działań ograniczających emisję-z ogrzewania indywidualnego, a więc plany te skupiają się na ograniczeniach emisji liniowej, której udział w stężeniach B(a)P jest bliski zera. W tej sytuacji PDK dla takich substancji jak B(a)P są dokumentami martwymi, a dla pyłu PM2,5 (poziom dopuszczalny, ale średnioroczny) są identyczne jak dla PM 10. Ponadto warto podkreślić, iż sposób prowadzenia pomiarów zanieczyszczeń, dla których określa się poziomy docelowe wyklucza wskazanie do realizacji działań krótkoterminowych. Pomiary te realizowane są bowiem z częstotliwością tygodniową i nie możliwe jest w związku z tym sprawdzenie skuteczności takich działań. Proponujemy, aby w nowelizacji POS zrezygnować z określania Planów działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych i średnich rocznych poziomów dopuszczalnych, tym bardziej, iż w Dyrektywie CAFE mówi się „(19) Należy opracować plany działania określające, jakie środki krótkotenninowe mają być zastosowane w przypadku zagrożenia przekroczenia jednego lub kilku progów alarmowych w celu obniżenia czasu jego trwania. W przypadku, gdy zagrożenie dotyczy co najmniej jednej wartości dopuszczalnej lub wartości docelowej, państwa członkowskie mogą, w stosownych przypadkach, sporządzić plany działań krótkoterminowych.”. A więc Dyrektywa nie wymaga opracowywania PDK dla poziomów docelowych.	

187		Art. 91 ust 7a pkt 4	Proponowana w art. 91 zmiana poprzez dodanie ust. 7a, pkt 4, tiret 1 „działania krótkoterminowe” może wprowadzać problem z użytą terminologią i jej interpretacją, gdyż w Planach działań krótkoterminowych również mówi się o „działaniach krótkoterminowych”, ale rozumianych jako działania dobowe, kilkudniowe. Proponuje się zmienić „działania krótkoterminowa” na „działania krótkookresowe”	Uwaga nieuwzględniona Obecny przepis nie wymaga doprecyzowania.
188		Art. 91 ust. 9ac	W dodanym w art. 91 ustępie 9ac mowa o „poziomach dopuszczalnych”, a nie wymieniono pułapu stężenia ekspozycji.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na dodaniu w projekcie odpowiedniego sformułowania.
189		Uwaga ogólna	Ponadto zwracamy uwagę, że za omawianymi zmianami w POŚ niezbędna jest zmiana rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Rozporządzenie to powinno w bardziej szczegółowy sposób definiować zagadnienia z zakresu ww. programów i planów, a szczególności uwzględnić specyfikę poziomów z uwagi, na które opracowywane są programy.	Uwaga uwzględniona Projekt rozporządzenia jest procedowany równolegle.
29.	RDOŚ Szczecin			
190		Art. 94 ust 2b	1. Wydaje się, że art. 94 ust. 2b powinien zostać zmieniony, bo jest niespójny z projektem zmiany art. 94 ust. 2a, winno być "...sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a pkt 2...", a jest "...sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a ...".	Uwaga nieuwzględniona Brzmienie przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś zostało zmienione w zakresie składania sprawozdań. Zgodnie z obecnym brzemieniem sprawozdanie z realizacji Pop'ów jest składane obligatoryjnie co roku do dnia 31 marca, a w ciągu „6 miesięcy po zakończeniu realizacji” POP, zatem nie ma sprzeczności pomiędzy ust. 2b i ust. 2a.
191		art. 91 ust. 9ac	2. Po art. 91 ust. 9ac należałoby dodać analogiczny zapis dot. poziomów docelowych, bo inaczej pomijamy benzo-alfa-piren.	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta zostanie wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy POŚ, polegająca na dopisaniu w art. 91 ust. 9ac „poziomów docelowych”.

192			3. Może należałoby również wyjaśnić, jak należy rozumieć niewydanie opinii przez ministra wł. ds. środowiska na podstawie art. 91 ust. 2c. Czy jako akceptację projektu uchwały w sprawie POP-u?	Uwaga uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'u przez ministra środowiska. Sformułowanie „może zaopiniować” zastąpiono „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.

2. Projekt ustawy nie podlegał opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.
3. Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny (www.rcl.gov.pl), zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom.
W czasie prac legislacyjnych nad projektem ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami w trybie określonym przepisami ww. ustawy.

**Uwagi nieuwzględnione do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (UC148) – projekt z dnia 28 stycznia 2019 r.,
wniesione w toku opiniowania**

Uwagi:

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian), uzasadnienie	Stanowisko MŚ
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego			
1		Art. 1 pkt 1) lit. a) – dot. art. 91 ust. 1 oraz Art. 1 pkt 3) lit. a) – dot. art. 92 ust. 1	Należy wydłużyć termin z 12 do 17 miesięcy na opracowanie przez zarząd województwa projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Jedynie wydłużenie terminu pozwoli na opracowanie rzetelnych, opartych na wnikliwej analizie dokumentów oraz określeniu właściwie dobranych działań naprawczych, dostosowanych do specyfiki regionu. Problem zachowania terminów dot. opracowania przedmiotowego dokumentu leży w sferze finansowej. Pomimo, iż jest to zadanie rządowe zlecone samorządom województwa, przyznawane środki z budżetu państwa są niewystarczające na jego realizację. Poza tym, środki z dotacji są możliwe do wydatkowania tylko w danym roku budżetowym. Czyli przy założeniu, że zarząd otrzymuje wyniki oceny jakości powietrza na początku maja, na opracowanie i uchwalenie dokumentu pozostaje osiem miesięcy, gdzie 21 dni trwają konsultacje społeczne, 30 dni opiniowanie, procedura przetargowa ok. 30 dni, proces uchwalania (przy pozytywnym zbiegu terminów) – 1 miesiąc. Ponadto, przy niewystarczających środkach z budżetu państwa samorządy muszą starać się o dofinansowanie ze środków wfośigw. Proces ten może trwać nawet kilka miesięcy, a bez zagwarantowania środków nie można wszcząć procedury przetargowej. W tym układzie finansowania, na opracowanie tak złożonego dokumentu pozostaje niewiele ponad 4 miesiące.	Uwaga nieuwzględniona. W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze, niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.

2		Art. 1 pkt 1) lit. b) – dot. art. 91	Proponuje się dodać ust. 2d w brzmieniu: „Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2c, oznacza opinię pozytywną uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Nieotrzymanie opinii a tym samym uznanie jej za pozytywną jest stosowane przy innych dokumentach, m.in. program ochrony środowiska czy plan gospodarki odpadami. Poza tym brak opinii uniemożliwi płynną kontynuację prac nad uchwaleniem przedmiotowego dokumentu a tym samym dotrzymanie ustawowych terminów, które i tak zostały skrócone.	Uwaga częściowo nieuwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zamiast dodać dodatkowy ust. 2d zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.
3		Art. 1 pkt 1) lit. c) – dot. art. 91 ust. 3 oraz Art. 1 pkt 3) lit. b) – dot. art. 92 ust. 1c oraz Art. 1 pkt 4) lit. b) – dot. art. 94 ust. 2	Należy wydłużyć termin z 15 do 20 miesięcy na określenie przez sejmik województwa programu ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych oraz przekazywanie przez zarząd województwa informacji o uchwaleniu POP. Uzasadnienie w pkt. 1.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów

				ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
4		Art. 1 pkt 1) lit. e) – dot. art. 91 ust. 7a	Akty wykonawcze powinny zawierać: - instrukcje dot. opracowania scenariuszy wielkości emisji, - katalog zadań, które powinny znaleźć się w harmonogramie rzeczowo-finansowym, - katalog wskaźników specyficznych dla planowanych działań. Odniesienie się do ustępu 7a bez aktów wykonawczych jest niemożliwe.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które są określane na etapie przygotowania założeń POP na podstawie wskazanych źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność jego opracowania.
5		Art. 1 pkt 1) lit. e) – dot. art. 91	Dodać ust. 7b w brzmieniu: „1) Program ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 3 i 5, może zawierać ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko. 2) Program ochrony powietrza określa: a) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w pkt 1; b) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy, o których mowa w pkt 1; c) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w lit. a), lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze. 3) Program ochrony powietrza może także określać: a) sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w programie ochrony powietrza;	Uwaga nieuwzględniona Program ochrony powietrza może zawierać ograniczenia i zakazy, ale dotyczy jedynie obszaru przekroczeń, zatem zazwyczaj mniejszego niż obszar województwa. Natomiast uchwały antysmogowe, przyjmowane na podstawie art. 96 ustawy są działaniem nieobligatoryjnym i stanowią dodatkowy mechanizm poprawy jakości powietrza na szczeblu wojewódzkim, a ich działania może objąć obszar całego województwa wspomagając w ten sposób proces poprawy jakości powietrza.

			b) okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku; c) obowiązki podmiotów objętych programem ochrony powietrza w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji programu. 4) Ograniczenia i zakazy, o których mowa w ust. 7b pkt 1) nie mają zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia.” W konsekwencji należy: - uchylić art. 96 ustawy POŚ, - zmienić zapis art. 11c ust. 1 pkt 1) ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Przełożenie do programów ochrony powietrza zapisów zawartych w „uchwale antysmogowej” spowoduje, że na terenie województwa obowiązywać będzie jeden spójny dokument z zakresu ochrony powietrza, stanowiący akt prawa miejscowego.	
6		Art. 1 pkt 3) lit. a) – dot. art. 92 ust. 1	Jest: „a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń;	Uwaga częściowo uwzględniona W ust. 1 opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś wprowadzono „poziomy informowania”. Ponadto w uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję

			2)ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Winno być: „a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1)zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń; 2)ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Błąd redakcyjny	Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. W projekcie ustawy został poprawiony błąd redakcyjny
7		Art. 1 pkt 4) lit. c) – dot. art. 94 ust. 2a	1. Należy określić rok pierwszego sprawozdania i okresu, za jaki dotyczy (w 2020 roku za rok 2018). W przypadku jeśli sprawozdanie ma dotyczyć roku poprzedniego (w 2020 roku za rok 2019) należy termin sprawozdania zmienić na 30 czerwca. 2. Należy wykreślić z pkt 2) sformułowanie „co 3 lata”. 1. W przypadku jeśli sprawozdanie ma dotyczyć roku poprzedniego data 31 stycznia jest nierealna do dotrzymania. Samorządy gminne w tym okresie mają ustawowe obowiązki sprawozdawczości w wielu dziedzinach i nałożenie im kolejnego sprawozdania, które wymaga wnikliwej analizy (również finansowej) realizowanych działań z całego roku sprawi, iż będą to sprawozdania bez wartości merytorycznej. Poza tym zebranie	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta w zakresie terminów została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś. Został zmieniony termin jego przekazania z 31 stycznia na 31 marca, a ponadto sformułowanie mówiące o konieczności przygotowania sprawozdania co trzy lata zostało zastąpione sformułowaniem dotyczącym przygotowywania sprawozdania po zakończeniu programu ochrony „w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji”. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej potrzeby określenia roku złożenia pierwszego sprawozdania, ponieważ to wynika z brzmienia przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.

			przez zarząd województwa i analiza wszystkich danych zgromadzonych w sprawozdaniach oraz sporządzenie zbiorczej informacji także wymaga czasu. 2. W przypadku corocznego przekazywania sprawozdań zapis dot. przekazywania dodatkowo sprawozdań co 3 lata jest bezzasadny i nie koreluje z zapisami zawartymi w art. 91 ust. 7a pkt. 4) Pozostawienie niezmienionej delegacji co do karania jedynie organów za niedotrzymanie terminów realizacji zadań powoduje, że podmioty nie podejmują działań naprawczych.	
8		Art. 8 ust. 1	Zapis dot. daty „30 kwietnia 2020 r.” należy zmienić na zapis: „w terminie 17 miesięcy od dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 5 niniejszej ustawy.” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej.

				Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. podczas spotkania z przedstawicielami KE w MŚ.
9		Art. 8 ust. 3	Zapis dot. daty „31 maja 2020 r.” powinien zostać zmieniony na „w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
10		Art. 8 ust. 5 i ust. 7	Zapis dot. dat „15 czerwca 2020 r.” i „20 czerwca 2020 r.” powinien zostać zmieniony na „w terminie 20 miesięcy od dnia wejścia w życie nowych	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności

			przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 5 niniejszej ustawy.” Terminy opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i przekazywaniu ministrowi informacji o uchwaleniu programu są uzależnione od uchwalenia opiniowanej ustawy i nowych przepisów wykonawczych	dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
11		Art. 9 ust. 1	Należy zwiększyć limit wydatków budżetu państwa o kwoty związane z opracowaniem projektów uchwał w sprawie POP i PDK oraz wynagrodzenia dla pracowników, w tym nowy etat, wraz z pochodnymi. Brak zapisów w ustawie nie daje gwarancji zapewnienia z budżetu państwa środków finansowych na realizację zadań rządowych zleconych samorządowi województwa. Wykazywanie zaniżonych limitów może w przyszłych latach skutkować naruszeniem ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Skutki finansowe opracowania POP i PDK, czyli budżet na przewidziane w projekcie zmian do ustawy, rozszerzone nieco działania, został określony w OSR do projektu rozporządzenia i w ramach tego budżetu zostały przewidziane środki. Trzeba tu wyjaśnić, że są to nadal te same działania, tylko poszerzono nieco ich zakres o konieczność przygotowania dodatkowej dokumentacji i sprawozdawczości oraz monitorowania postępów realizacji i

				raportowania, co naszym zdaniem nie spowoduje znaczącego zwiększenia kosztów, jak to sugerują niektóre urzędy marszałkowskie.
12		Uwaga ogólna	Wnioskuje się o dopisanie artykułu, który nakładałby ustawowy obowiązek utworzenia dodatkowych etatów w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza. Z uwagi na fakt, że zmiana ustawy POŚ nakłada dodatkowe zadania na administrację samorządową w związku z powyższym niezbędne jest utworzenie dodatkowych etatów w urzędach marszałkowskich. Jednakże brak ustawowej delegacji może nie mieć przełożenia na zarządy województw, co do chęci utworzenia takich etatów.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga zawierająca propozycję zapisu do ustawy wychodzi poza zakres przedmiotowy opiniowanego projektu ustawy, w której określone zostały zasady funkcjonowania systemu oceny i zarządzania jakością powietrza w Polsce. Ponadto w OSR zostały przewidziane dodatkowe etaty dla urzędów marszałkowskich.
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego			
13		art. 1 pkt 4 lit. c	Treść art. 92 ust. 2a pkt 1 w zakresie terminu budzi poważne wątpliwości. Gminom najłatwiej jest sprawozdawać realizację różnych wydatków, działań, czy zadań w ujęciu roku budżetowego. Biorąc pod uwagę ilość różnego rodzaju sprawozdań niezbędnych do sporządzenie na przełomie grudnia i stycznia właściwym wydaje się określenie terminu dla gmin przynajmniej na 31 stycznia, jak nie później, najlepiej na 28 lutego. Następnie konieczne jest opracowanie zebranych przez urząd marszałkowski sprawozdań. Możliwa jest także konieczność dokonania przez gminy korekt sprawozdań. Zatem określony na 31 stycznia termin przekazania informacji ministrowi będzie skutkował przekazywaniem informacji, które wpłyną do urzędu marszałkowskiego w pierwszym kwartale roku poprzedniego. Zatem uwzględniając termin 28 lutego jako datę graniczną dla gmin i powiatów na przekazanie zarządowi województwa informacji, termin dla zarządu województwa na przekazanie informacji ministrowi powinien zostać określony na 30 kwietnia.	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, określono sprawozdanie jako „okresowe”, a termin przekazywania corocznych sprawozdań został zmieniony z 31 stycznia na 31 marca.

			Sugeruje się zmianę terminu i określenie go do 30 kwietnia na przekazanie informacji za rok poprzedni. W związku z tym proponuje się następujące brzmienie przepisu art. 94 ust. 2a pkt 1: „1) co roku, w terminie do dnia 30 kwietnia, sprawozdanie z postępu w poprzednim roku realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92”.	
14		Art. 6	Niezrozumiały jest art. 6 w kontekście wprowadzanych zmian i treści art. 8. Całkowicie bezcelowe jest uchwalanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych na podstawie zmienianych przepisów, które to programy i plany będą obowiązywać jedynie kilka miesięcy. Dużo lepszym rozwiązaniem stanowi odroczenie obowiązku opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r., co w przypadku gdy dokumenty te nie zostały jeszcze opracowane pozwoli na zaoszczędzenie środków finansowych i przeznaczenie ich na nowe programy i plany spełniających nowe wymagania. Proponuje się następujące brzmienie przepisu: „Art. 6. 1. Zarząd województwa może opracować projekty programów ochrony powietrza, o których mowa w art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska i projekty planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92 ustawy Prawo ochrony środowiska, jeżeli obowiązek ich opracowania wynika z oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2017 w terminie do dnia 30 kwietnia 2020 r., o ile obowiązek ich opracowania będzie wynikał również z rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2018 i będą one spełniały wymogi	Uwaga częściowo uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Pos został wydłużony termin obowiązywania dotychczasowych przepisów z 12 na 18 miesięcy. Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP'ów.

			dla programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych opracowywanych na podstawie rocznej oceny poziomów substancji w powietrzu za rok 2018. 2. Sejmik województwa może przyjąć do dnia 15 czerwca 2020 r. programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych, których projekty, zgodnie z ust. 1, zarząd województwa może opracować do 30 kwietnia 2020 r.. 3. W przypadku obowiązku opracowania aktualizacji programu ochrony powietrza wynikającego z art. 91 ust. 9c lub 9d ustawy Prawo ochrony środowiska przypadającego na okres po 1 czerwca 2019 r., przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.”.	
15		Art.7	W art. 7 określając, że stare programy ochrony powietrza zachowują swoją moc jedynie do czasu uchwalenia nowych nie wzięto pod uwagę, iż od momentu uchwalenia programu do jego publikacji może upłynąć nawet kilka miesięcy. Proponuje się następujące brzmienie przepisu: „Art. 7. Programy ochrony powietrza uchwalane na podstawie art. 91 ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym zachowują moc do czasu wejścia w życie programów ochrony powietrza na podstawie art. 91 ust. 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.	Uwaga częściowo „uwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś wydłużono termin na składanie sprawozdań z 31 stycznia na 31 marca.
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego			
16		ogólna	Cel jakim jest poprawa jakości powietrza w Polsce powinien być realizowany przez władze centralne. Nietrafione jest założenie, że realizacja programów ochrony powietrza pozwoli na zminimalizowanie oddziaływania sektora bytowego na środowisko. Z projektu ustawy wynika, że tylko realizacja programów ochrony powietrza wpłynie na poprawę jakości powietrza.	Uwaga nieuwzględniona Każdy ze szczebli zarządzania ochroną powietrza realizuje swoje zadania zgodnie z właściwością, zatem resorty, w tym resort środowiska, podejmują działania informacyjno-legislacyjno-finansowe, przygotowując sprzyjające poprawie jakości powietrza otoczenie formalno-prawne, a jednostki samorządu

			Samorządy nie mają wpływu na politykę podatkową, paliwową, energetyczną, przestrzenną państwa (istnieje potrzeba np. obniżenia akcyzy na gaz, zmniejszenia VAT na fotowoltaikę, wprowadzenia ustawowego obowiązku uchwalenia planów zagospodarowania przestrzennego do określonego roku z zastrzeżeniem, że brak pzp skutkować będzie niemożnością realizacji inwestycji). Tym samym nie mogą podjąć żadnych skutecznych długofalowych działań (poza edukacyjnymi) które skutkować będą zmniejszeniem niskiej emisji. Występuje ponadto duża potrzeba wprowadzenia nowych regulacji ustawowych dotyczących przeprowadzania kontroli palenisk domowych (w gminach co do zasady nie ma straży miejskich, policja palenisk nie chce kontrolować, pracownicy gmin nie są do tego przeszkoleni, ponadto na badanie pobranych próbek potrzebne są środki finansowe). W programach ochrony powietrza obowiązku prowadzenia ww. kontroli nałożyć nie można (brak podstawy prawnej) Programy ochrony powietrza nie mogą nałożyć obowiązku podjęcia określonych działań na władze centralne. Tylko i wyłącznie działania na szczeblu centralnym mogą wpłynąć na poprawę jakości powietrza.	terytorialnego realizują działania naprawcze, w tym POP'y i PDK'i. W POP'ach samorządy wojewódzkie mają obowiązek określania działań naprawcze ukierunkowanych bezpośrednio na źródła przekroczeń norm jakości powietrza na konkretnych obszarach przekroczeń w strefach. Ponadto samorządy wojewódzkie poza POP'ami i PDK'ami mają do dyspozycji jeszcze dodatkowe narzędzia, takie jak uchwały antysmogowe.
17		Proponuje się dopisać w art. 91 ust. 2d	„Niewydanie opinii w terminie o którym mowa w ust. 2c, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'ów przez ministra środowiska. Zamiast dodać dodatkowy ust. 2d zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska.

18		Art. 8 ust. 3	Proponuje się zapisać że „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie do dnia 31 maja 2020r.” W projekcie ustawy zapisano, że „Minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały ...”, co wprowadza wątpliwość czy projekt programu ochrony powietrza będzie zaopiniowany przez ministra.	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
19		Art. 8 ust 4	Proponuje się zapis: „Niewydanie opinii, o której mowa w ust. 2 i 3 , w terminie o którym mowa w ust. 2 i 3 oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza” Uzasadnienie uwagi jw.	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
4.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	za pośrednictwem Biura Związku Województw RP		
20		Art.. 1 pkt 1a, art. 1 pkt 1b; art. 1 pkt 1 d 2; art. 1 pkt 3a, 3b,4b	Skrócenie czasu na opracowanie Programów ochrony powietrza i Planów działań krótkoterminowych do 12 miesięcy powoduje, iż mogą wystąpić problemy z dotrzymaniem ustawowego terminu. Tym samym wnosi się o pozostawienie terminu na opracowanie projektów uchwał w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych bez zmian – tj. 15 miesięcy na realizację niniejszych zadań oraz 18 miesięcy dla sejmików województw na uchwalenie i przekazanie informacji do Ministerstwa Środowiska. Opracowywanie i uchwalanie POP i PDK jest zadaniem z zakresu administracji rządowej i jego terminowa realizacja uzależniona jest od zabezpieczenia w budżecie państwa wystarczających środków na ich wykonanie.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy

			Niejednokrotnie, niezapewnienie środków finansowych w budżecie państwa lub ich przyznanie poniżej kwoty wnioskowanej przez zarządy województw, skutkuje koniecznością wystąpienia do funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z wnioskiem o dofinansowanie realizacji niniejszych zadań. Wydłużenie procedury pozyskania środków finansowych przekłada się na skrócenie czasu potrzebnego na realizację samego zadania. Rozpoczęcie zadania w takim przypadku jest bowiem możliwe dopiero po uzyskaniu promesy na jego finansowanie. Czas potrzebny na właściwe przeprowadzenie procedur przetargowych, a także wypełnienie wymogów ustanowionych w zakresie konsultowania i opiniowania w ściśle określonych ramach czasowych powodują, że czas na opracowanie projektów POP i PDK jest ograniczony do niezbędnego minimum i jego skrócenie może przyczynić się do nieterminowego wykonywania przez zarządy województw oraz sejmiki województw zadań nałożonych ustawą. Co w świetle zapisów art. 315 ustawy Poś generować będzie nakładanie kar na samorządy województw.	2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
21		Art. 1 pkt 1 b	Wprowadzenie obowiązku przesłania Ministrowi Środowiska do zaopiniowania projektów uchwał w sprawie programu ochrony powietrza dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przy jedynie fakultatywnym obowiązku opiniowania przesłanych projektów przez Ministra Środowiska wobec proponowanego skrócenia terminu na opracowanie niniejszych dokumentów budzi zastrzeżenia. Równocześnie wydaje się konieczne doprecyzowanie zapisów tak jak ma to miejsce w art. 91 ust. 2a ustawy POŚ, iż „Niewydanie opinii w wyznaczonym terminie oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza”. Obowiązek przesłania do zaopiniowania powinien skutkować koniecznością wystawienia opinii przez Ministra Środowiska. W przeciwnym wypadku jest	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska, nie uwzględniona w zakresie art. 91 ust. 2a, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.

			to wymóg jedynie dodatkowo skracający czas zarządu województw na opracowanie POP, i wymóg nie wnoszący wartości merytorycznych do przesłanych projektów.	
22		Art. 1 pkt 1 e wypunktowanie 6) str. 2 projektu	Należałoby wskazać na jakich „wskaźnikach specyficznych” dla planowanych działań naprawczych powinien opierać się wykonawca projektu programów ochrony powietrza. Określenie na poziomie krajowym wskaźników specyficznych dla planowanych działań naprawczych pozwoliłoby na ujednolicenie danych zawieranych w opracowywanych POP. Jest to szczególnie istotne również z uwagi na fakt, iż zagadnienie to będzie brane pod uwagę przez Ministra Środowiska podczas procedury opiniowania.	Uwaga nieuwzględniona Należy tu przypomnieć, że zgodnie z definicją ustawa jest aktem prawnym, który zawiera normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, czyli oznacza to, że nigdy nie odnosi się indywidualnie do konkretnej osoby, czy sytuacji. W związku z tym oczywiście jest, że nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy ponadto, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które znają lokalne uwarunkowania i określają ww. działania na etapie przygotowania założeń POP, na podstawie wskazanych w ocenie jakości powietrza źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność opracowania POP’ów.
23		Art. 1 pkt 1i oraz art. 1 pkt 4 c	Brak regulacji w zakresie obowiązku sprawozdawczego przez gminy. Nakładanie na zarząd województwa obowiązku corocznego monitorowania postępowania realizacji działań naprawczych na szczeblu gminnym będzie możliwe po wprowadzeniu do przedłożonego projektu ustawy dodatkowego przepisu wskazującego na obowiązek przekazywania zarządom województw przez gminy sprawozdań z min. 3 miesięcznym wyprzedzeniem niż termin wyznaczony w projekcie ustawy na przekazywanie sprawozdań przez zarządy województw do Ministra Środowiska i wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.	Uwaga częściowo uwzględniona W art. 1 pkt 1 i), aby umożliwić zarządom obowiązek monitorowania działań doprecyzowano brzmienie, dodając „szczebel powiatowy” oraz „pomioty i organy wskazane” w POP’ach.

24		Art. 8 ust 5 (str. 8 projektu)	Termin na uchwalenie programów ochrony powietrza opracowywanych na podstawie wyników rocznych ocen jakości powietrza za 2018 r., będzie krótszy nawet niż termin projektowany w art. 1 pkt 1c. Tym samym sugeruje się korektę niniejszego zapisu i ujednolicenie długości terminów na uchwalenie POP wskazywanych w projekcie ustawy na min. 15 miesięcy od dnia otrzymania rocznej oceny jakości powietrza. Należy zaznaczyć, iż dotrzymanie terminu uchwalenia POP opracowywanych na podstawie rocznej oceny jakości powietrza za 2018 r. uzależnione jest zarówno od czynników wymienionych w poz. 1 niniejszej tabeli, jak również uzależnione jest od terminu wejścia w życie zapisów przedłożonej do konsultacji ustawy, jak i zapisów nowo projektowanego RMS w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych. Tym samym termin na uchwalenie programu ochrony powietrza opracowywanego na podstawie rocznej oceny jakości powietrza za 2018 r. powinien być wydłużony a nie jeszcze dodatkowo skracany. Należy jeszcze raz podkreślić iż nieprecyzyjne zapisy art. 8 ust. 3 dodatkowo powodować mogą skrócenie terminu wskazanego w art. 8 ust. 5 na uchwalenie POP.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
25	Uwagi cały projekt		W projekcie ustawy brak jest również zapisów mówiących o konieczności utworzenia nowych etatów na potrzeby realizacji zadań wskazanych w projekcie. Informacja o konieczności utworzenia nowych etatów m.in. w urzędach marszałkowskich zawarta została jedynie w uzasadnieniu do projektu uchwały (np. str. 13 projektu). Jednakże nie znalazło to	Uwaga nieuwzględniona Nie można w projekcie ustawy Poś zawrzeć informacji o nowych etatach, więc uwaga jest bezzasadna. Na konieczność utworzenia nowych etatów wskazuje uzasadnienie projektu ustawy, OSR jak również art. 9 projektowanej ustawy dotyczący reguły wydatkowej i jest to wymóg wystarczający, aby takie dodatkowe

			przełożenia w projektowanych zapisach ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska.	etaty zostały przyznane, co nie przesądza jednocześnie, że tak się stanie.
5.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie			
26	Cały dokument	uwaga ogólna	Zaproponowane w projekcie rozwiązania, tj.: skrócenie czasu terminów opracowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przez Zarząd Województwa i określenia w drodze uchwały programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przez Sejmik Województwa są „krokiem wstecz” względem rozwiązań wprowadzonych Ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 460). Skrócenie terminów na opracowanie i uchwalenie pop i pdk, przeciwnie do założeń MŚ, może skutkować pogorszeniem jakości opracowywanych dokumentów z uwagi na brak wystarczającego czasu na przeprowadzenie niezbędnych i szczegółowych analiz koniecznych do wskazania właściwych działań naprawczych. Uzasadnieniem ww. zmian nie może być powód wskazywany przez autora projektu, tj.: fakt realizowania pop i pdk przez urzędy marszałkowskie od 2008 r. oraz generalizująca opinia autora projektu dot. „zdobycia wystarczającego doświadczenia przez pracowników tych instytucji”. Doświadczenie i kompetencje pracowników urzędów marszałkowskich, nie są jedynym czynnikiem decydującym o dotrzymaniu terminów wynikających z ustawy. Decydujące znaczenie mają terminy niezbędne do przeprowadzenia procedury pozyskania środków na realizację zadania, wyboru wykonawcy, przygotowania wstępnej wersji dokumentów,	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Jeśli chodzi o procedurę przygotowania POP'ów, to nic się nie zmienia, jedynie

			opiniowania projektu uchwały przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów, opiniowania projektu dokumentu przez RDOŚ i PWIS, konsultowania projektu dokumentu ze społeczeństwem, a także procedowanie projektu zgodnie z harmonogramem pracy Zarządu i Sejmiku Województwa. Opracowanie dokumentacji oraz projektów uchwał zgodnie z wymogami ustawy Poś i rozporządzeń, wymaga szeregu prac związanych m. in. z inwentaryzacją wszystkich źródeł emisji i stworzeniem baz danych, jak również posiadania odpowiednich narzędzi wykorzystywanych w analizach stanu zanieczyszczenia powietrza (programy obliczeniowe - modele emisji, meteorologiczne, rozprzestrzeniania i transportu zanieczyszczeń). Konieczne jest, więc zaangażowanie specjalistycznych firm zewnętrznych, wybieranych w drodze przetargu, co wiąże się z koniecznością zabezpieczenia środków finansowych. Obowiązki sporządzania programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych, zostały ustawowo przekazane samorządom województw w 2008 r., jako zadania z zakresu administracji rządowej, co oznacza, że powinny być finansowane z budżetu państwa w 100% - bez konieczności pozyskiwania środków z wfośigw. Brak zabezpieczenia środków finansowych uniemożliwia właściwe wykonywanie tych zadań. Niezabezpieczenie finansowania zadań oraz proponowane przepisy zaostrzające terminy niosą za sobą bardzo duże ryzyko nakładania kar finansowych przez wioś na samorządy województw w przypadku nieterminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych lub ich aktualizacji (art. 315a Poś - 50 000 zł – 500 000 zł).	zakres Pop'ów zostanie trochę rozszerzony o scenariusze, wykorzystujące modelowanie wykonane przez IOŚ, zatem nie jest to zasadnicza zmiana i tak jak do tej pory POP'y będą wykonywane na zlecenie samorządów przez zewnętrzne firmy specjalistyczne.

			Należy zwrócić uwagę na fakt, że wyrok TSUE (C-336/16) został ogłoszony 22 lutego 2018 r. natomiast projekt zmiany przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, który proponuje „nierealne terminy” realizacji zadań z zakresu administracji rządowej zleconych samorządom, został przedstawiony do konsultacji dopiero 20 lutego 2019 r. Wprowadzenie proponowanych zmian np. w I połowie 2018 r. pozwoliłoby uniknąć obecnych problemów (nierealne terminy, brak finansowania), a jednocześnie umożliwiłoby samorządom zaplanowanie finansowania realizacji zadań zarówno we własnych budżetach i planach zamówień publicznych, jak i wystąpienie do wojewodów o zagwarantowanie środków na realizację zadania na rok 2019. Możliwe, że z uwagi na opóźnienia prac MŚ nad nowymi przepisami i wprowadzenie restrykcyjnych przepisów wynikających z konieczność dotrzymania terminów wskazanych przez KE, samorządy będą ponosiły konsekwencje finansowe proponowanych zmian.	
27		Art.1 pkt 1 lit. a), lit. b) - 2b), lit. c), lit. d) – 2) Art.1 pkt 3 lit. a), lit. b) Art.1 pkt 4 lit. b)	Zbyt krótki czas na opracowanie i przedstawienie do opiniowania projektu uchwały w sprawie pop i pdk przez zarząd województwa i określenia w drodze uchwały pop i pdk przez sejmik województwa, a także przekazania informacji przez zarząd województwa do ministra właściwego do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop. uzasad. Jw.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później

				jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r, przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 podczas spotkania w MŚ.
28		Art.1 pkt 1, lit. b) - 2c)	W proponowanym art. 91 ust. 2c brak obligatoryjności zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw środowiska projektu uchwały ws. pop „2c. Minister właściwy do spraw środowiska jest obowiązany do wydania opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ” Zastosowanie w proponowanym przepisie sformułowania „może zaopiniować projekt” wskazuje na fakultatywny charakter regulacji. Należałoby wprowadzić zapis obligujący do zaopiniowania projektu uchwały ws. pop przez ministra właściwego do spraw środowiska, tak jak w przypadku wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i starostów lub zrezygnować z zapisu całkowicie. Fakultatywny charakter przepisu może powodować zróżnicowane podejście ministra właściwego do spraw środowiska do otrzymywanych do opiniowania dokumentów – jedne będą opiniowane, a inne nie.	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP’ów przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska. Nieuwzględniona w zakresie wydania opinii negatywnej.

			Jaki miałyby być zakres i forma opinii – „pozytywna”, „negatywna”, „bez uwag”? Czy zarządy województw otrzymają je na piśmie? Czy w przypadku zaopiniowania negatywnego, minister właściwy do spraw środowiska wskaże niezgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 Poś i czy po wprowadzeniu poprawek w projekcie uchwały należy ponowić opiniowanie?	
29		Art.1 pkt 5 lit. a) Art.1 pkt 14 lit. b)	Warunkowe odroczenie nadzoru wojewody przy pomocy wioś i nakładania kar za nieterminowe uchwalenie pop lub pdk (art. 315a Poś) Uzasadnienie jak w pkt. 1 - „Uzasadnienie uwag” + Z uwagi na ryzyko niedotrzymania terminów opracowania i uchwalenia pop i pdk przez samorządy województw, spowodowane „pilną” zmianą przepisów przez MŚ oraz granicę czasową ustaloną przez KE, należałoby w obecnej wyjątkowej sytuacji, wprowadzić odroczenie nadzoru wojewody przy pomocy wioś i nakładania kar za nieterminowe uchwalenie pop lub pdk (art. 315a Poś) do czasu uchwalenia nowych pop i pdk.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.
30		Art. 6	Bezzasadne jest tworzenie pop na podstawie oceny poziomów substancji za 2017 r. w przypadku konieczności opracowania i uchwalenia nowych pop i pdk po wejściu w życie opiniowanych przepisów na podstawie oceny za 2018 r. Samorządy województw, które mają obowiązek opracowania pop i pdk na podstawie oceny za 2017 r. należałoby zwolnić z tego obowiązku na rzecz nowych pop i pdk które zostaną opracowane na podstawie oceny za 2018 r.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP’ów.
31		Art. 8	Zbyt krótki czas na opracowanie i przedstawienie do opiniowania projektu uchwały w sprawie pop i pdk przez zarząd województwa i określenia w drodze uchwały pop i pdk przez sejmik województwa, a także przekazania informacji przez	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak

			zarząd województwa do ministra właściwego do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop Uzasadnienie jak w pkt. 1 - „Uzasadnienie uwag” + Terminy 30 kwietnia 2020 r. i 15 czerwiec 2020 r. są nierealne Ponadto nie gwarantują nawet terminów proponowanych przez autora projektu 12 i 15 m-cy, o których mowa wcześniej. Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, następnie wyniki oceny oraz klasyfikację stref Główny Inspektor Ochrony Środowiska niezwłocznie przekazuje zarządowi województwa. Zarząd województwa może otrzymać ocenę z GIOŚ na początku maja 2019 r., więc nie będzie miał pełnych 12 m-cy na opracowanie projektu uchwały ws. pop. Sejmik województwa ma uchwalić pop do dnia 15 czerwca 2020r., a nawet w przypadku opracowania do 30 kwietnia 2020 r. przez zarząd województwa projektu uchwały ws. pop, pozostaje jeszcze miesięczne opiniowanie przez wójtów burmistrzów lub prezydentów miast i starostów oraz ministra właściwego do spraw środowiska. W przypadku wpłynięcia dodatkowych uwag i wniosków należy je rozpatrzyć i ewentualnie zmienić projekt uchwały ws. pop. Proponowane w projekcie terminy nie dają realnej szansy sejmikowi ich dotrzymanie i na uchwalenie w terminie pop (13,5 m-ca zamiast 15 m-cy). W związku z powyższym równie nierealnym jest przekazanie do dnia 20 czerwca 2020 r. przez zarząd województwa ministrowi właściwemu do	zaproporowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.

			spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa pop i pdk	
32		Art. 9 ust. 2	Limity wydatków budżetu państwa powinny uwzględniać limity wydatków JST. JST nie mogą ponosić kosztów zadań z zakresu administracji rządowej zleconych ustawami JST. W projekcie ustawy i OSR określony został maksymalny limit wydatków jednostek samorządu terytorialnego będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w latach 2019-2028 (12,89 mln zł). Obowiązki sporządzania programów ochrony powietrza, planów działań krótkoterminowych, zostały ustawowo przekazane samorządom województw w 2008 r., jako zadania z zakresu administracji rządowej, co oznacza, że powinny być finansowane z budżetu państwa w 100%. Podobne zapisy zostały wprowadzone ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 460). Zgodnie z ww. ustawą w latach 2012–2021 maksymalny limit wydatków jednostek samorządu terytorialnego będący skutkiem finansowym wejścia w życie niniejszej ustawy ma wynosić 14,72 mln zł. Jednakże jak pokazały wieloletnie doświadczenia istnieje poważny problem dotyczący przekazywania środków z budżetu państwa na finansowanie powyższych zadań (na etaty i stanowiska). Brak zabezpieczenia środków finansowych uniemożliwia właściwe wykonywanie zadań. Istnieje poważna obawa, że sytuacja się powtórzy i koszty wynagrodzeń osób zatrudnionych na stanowiskach specjalisty ds. jakości powietrza będą finansowane z budżetów województw, a wojewodowie nie będą przekazywali wystarczających środków na utrzymanie stanowisk w dotacji celowej.	Uwaga częściowo uwzględniona Skutki finansowe zostały określone w OSR do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, uwzględniające działania wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

6.	Marszałek województwa dolnośląskiego			
33			1. Zapis w art. 89 ust. 1 pkt 1. ustawy Prawo ochrony środowiska stracił na aktualności, ponieważ nie występują już marginesy tolerancji. A wobec tego zmiana w art. 91 ust. 1 budzi wątpliwości w jakich sytuacjach należy opracowywać programy ochrony powietrza, gdyż w zapisie w art. 91 ust. 1 mówi się o „projekcie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”, a jednocześnie przywołuje się art. 89 ust 1 pkt 1, którym mówi się o strefach, w których poziom substancji „przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji”.	Uwaga nieuwzględniona Brzmienie zaproponowanego w opiniowanym projekcie przepisu pozostaje niezmienione, ze względu na fakt, że nie można wykluczyć ewentualnego wprowadzenia na poziomie unijnym nowych norm jakości powietrza, dla których wprowadzone zostaną marginesy tolerancji.
34			4. W art. 91 dodano ust. 7a pkt 6 dotyczący określenia w programie ochrony powietrza wskaźników specyficznych dla planowanych działań naprawczych. W celu ujednolicenia w skali kraju programów ochrony powietrza, należy zaproponować katalog takich wskaźników, które będą wykorzystane do konkretnych działań naprawczych przy opracowaniu POP przez samorządy.	Uwaga nieuwzględniona Należy tu przypomnieć, że zgodnie z definicją ustawa jest aktem prawnym, który zawiera normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, czyli oznacza to, że nigdy nie odnosi się indywidualnie do konkretnej osoby, czy sytuacji. W tej sytuacji oczywiste jest, że ustawa nie może zawierać katalogu działań naprawczych, jak również wskaźników specyficznych dla konkretnych działań. Zauważyć należy, że określenie właściwych działań należy do kompetencji zarządów województw, które najlepiej znają lokalne uwarunkowania, a działania są określane na etapie przygotowania założeń POP na podstawie wskazanych w ocenie jakości powietrza źródeł przekroczeń norm jakości powietrza, ze względu na które wynika konieczność jego opracowania. Ministerstwo środowiska przygotowuje odpowiednie wskaźniki do dnia 1 lipca 2019 r.

35			6. W dodanym w art. 94 ust. 2a pkt 1 nakłada się nowy obowiązek na zarząd województwa polegający na przekazywaniu corocznie sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza. Zapis należy uszczegółowić co do zakresu tego sprawozdania. Jednocześnie zwracam uwagę, że zaproponowany termin do 31 stycznia na wypełnienie powyższego obowiązku jest niemożliwy do zrealizowania z uwagi na fakt, że sprawozdania gmin mogą być wykonane po zakończonym roku kalendarzowym. Jednocześnie należy przewidzieć czas dla gmin na ich przygotowanie i przesłanie. Dodatkowo, tutejszy organ również musi dysponować czasem na weryfikację ww. sprawozdań od wszystkich gmin (169 gmin w woj. dolnośląskim), ewentualne ich uzupełnienie i przygotowanie zbiorczej informacji. Zatem wskazane jest wydłużenie terminu z 31 stycznia na 30 kwietnia.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie terminu, właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu składania corocznych sprawozdań z realizacji POP'ów na koniec marca.
36			7. W art. 94 ust. 2a pkt 2 należy uściślić użyte sformułowanie: „sprawozdanie końcowe”.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowania terminu składania sprawozdania po zakończeniu POP'u, właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, .
37			8. Zgodnie z art. 6 zmienianej ustawy, do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy (...) w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. (...) stosuje się przepisy wykonawcze dotychczasowe. Czy zapis ten dotyczy również przypadku kiedy ocena poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. jest podstawą do opracowania aktualizacji programu ochrony powietrza? Wyjaśnienie powyższego jest niezwykle istotne z uwagi na fakt, że dnia 23 stycznia 2019 r. Województwo Dolnośląskie zawarło umowę z firmą, której przedmiotem jest opracowanie Aktualizacji programu ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego. Podstawą	Uwaga nieuwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP'ów.

			przedmiotowej aktualizacji jest „Ocena poziomów substancji w powietrzu i wyniki klasyfikacji stref w województwie dolnośląskim za 2017 r. z uwzględnieniem nowych obszarów, dla których wskazano przekroczenia na podstawie pomiarów prowadzonych w 2018 r.” Termin wykonania umowy określono na 15 listopada 2019 r. Zgodnie z art. 7 i 8 ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska, program ten należy uchylić po opracowaniu nowego programu ochrony powietrza w oparciu o ocenę poziomów substancji w powietrzu za 2018 r, jednak nie później niż do dnia 15 czerwca 2020 r. W tym konkretnym przypadku opracowywana aktualizacja programu będzie aktem prawa miejscowego przez 6 miesięcy (opracowanie aktualizacji programu kosztuje 370 000 zł.). Należy również zauważyć, że Marszałek Województwa Dolnośląskiego jest zobowiązany do realizacji Aktualizacji programu ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego i równolegle do opracowania nowego programu ochrony powietrza na podstawie oceny za 2018 r. Czy zatem jest możliwość wprowadzenia odstępstwa od stosowania art. 6 ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska dla aktualizacji programu ochrony powietrza będącej w trakcie realizacji w dniu wejścia w życie zmiany przepisów ww. ustawy i jednocześnie umożliwienie zrealizowania tej aktualizacji na podstawie nowych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska? Proponujemy zastąpienie sformułowania w art. 6: „stosuje się” na: „dopuszcza się stosowanie”. Zmiana powyższego zapisu umożliwiłaby realizację programu na podstawie nowych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska (w przypadku kiedy przepisy weszłyby w życie w zapowiedzianym terminie do końca maja 2019 r.). Taki zapis pozwoli na uniknięcie dwukrotnego wydatkowania środków na opracowanie programów ochrony powietrza i pozwoli na racjonalne gospodarowanie finansami publicznymi.	

38			9. Termin 12 miesięcy na przygotowanie nowego programu ochrony powietrza jest zagrożony biorąc pod uwagę planowany termin wejścia w życie ustawy zmieniającej ustawę Prawo ochrony środowiska nakładającej obowiązek opracowania nowego programu ochrony powietrza oraz wydanie przepisów wykonawczych do tej ustawy (maj-lipiec 2019 r.). W uzasadnieniu do projektu omawianej ustawy wskazuje się, że doświadczenie zdobyte przez pracowników urzędów umożliwi przyspieszenie prac nad przyjęciem programu. Jednak nie rekompensuje to konieczności zachowania procedury jego przyjmowania: zabezpieczenia środków finansowych, przeprowadzenia przetargu nieograniczonego na wyłonienie wykonawcy, przeprowadzenia procedury udziału społeczeństwa, opiniowania projektu Programu, przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
39			10. W art. 8 pkt 5 ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska określono termin - do 15 czerwca 2020 r. na przyjęcie przez sejmik województwa uchwały ws. programu ochrony powietrza. Biorąc pod uwagę, że do dnia 31 maja 2020 r. (zgodnie z art. 8 ust. 3 tej ustawy) może trwać opiniowanie projektu uchwały przez Ministra Środowiska, termin 14 dni na procedurę podjęcia uchwały przez sejmik województwa jest niewystarczający.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony

				powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
40			11. Zwrócić należy uwagę, że nakład pracy w toku realizacji przez samorządy województw obowiązków wynikających ze znowelizowanej ustawy POŚ nie będzie równomierny w każdym województwie, w konsekwencji niewłaściwe jest stwierdzenie o zapewnieniu dodatkowego jednego etatu dla poszczególnych urzędów marszałkowskich. Konieczne jest zróżnicowanie środków przeznaczonych na utworzenie nowych etatów, z uwzględnieniem liczby jednostek sprawozdających w danym województwie (liczba gmin w województwie). Z tego dla dużych województw, jak dolnośląskie, wielkopolskie czy mazowieckie, należy zapewnić nie mniej niż dwa dodatkowe etaty (min. 1 osoba/100 gmin). Tak więc maksymalne limity wydatków określone w art. 9 ustawy nowelizującej winny ulec zwiększeniu.	Uwaga nieuwzględniona Zadania samorządów wojewódzkich zostały tylko poszerzone w niewielkim zakresie, zatem nie ma uzasadnienia do przyznania aż tylu dodatkowych etatów. W OSR do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś przewidziano po jednym dodatkowym etacie na każdy urząd marszałkowski zostało przewidziane w ramach dostępnych środków.

7.	Urząd Marszałkowski województwa lubelskiego			
41			w przedstawionym projekcie wyznaczone zostały terminy z dotrzymaniem których Zarząd i Sejmik Województwa może mieć ogromne trudności. Procedura związana z opracowaniem i uchwalaniem programów ochrony powietrza jest rozbudowana, skomplikowana i przez to długotrwała. Według stanu na dzień dzisiejszy, należy stwierdzić, że zachowanie sztywnych terminów wyznaczonych w projekcie ustawy jest problematyczne, ponieważ: 1) Brak jest rozporządzenia wykonawczego w oparciu o które przygotowuje się projekt programu ochrony powietrza, 2) Brak jest wskaźników ewaluacji programu, 3) Na rynku obecnie funkcjonują jedynie dwa podmioty, które podejmują się wykonania projektów programów ochrony powietrza (teoretycznie trzeba opracować programy jednocześnie dla 43 stref w kraju), 4) Brak jest wyników oceny jakości powietrza za 2018 r. 5) Brak środków na opracowanie POP-ów (zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej), 6) Długotrwała procedura pozyskiwania środków finansowych i wprowadzania ich do budżetu i wpf. 7) Długoterminowa procedura wyłonienia wykonawcy projektów Programów ochrony powietrza 8) Długoterminowa procedura opracowania, uzgadniania i konsultowania projektów programów ochrony powietrza i prognozy oddziaływania na środowisko (Ministerstwo Środowiska, Gminy, RDOŚ, Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej, organizacje pożytku publicznego, Rada Działalności Pożytku Publicznego, konsultacje społeczne) 9) Czas na przyjęcie przez Zarząd Województwa oraz praca w Komisji i Sejmiku Województwa Lubelskiego Rozumiejąc potrzebę przyspieszenia	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Biorąc powyższe pod uwagę nie można wydłużyć terminu na przygotowanie POP. Narzędzia prawne ustawa, rozporządzenia wykonawcze będą przygotowane przez rząd do końca II kw. 2019 r.

			działań mających na celu zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, nie negujemy działań prawnych przewidzianych w przedłożonym projekcie ustawy, jednak zwracamy uwagę, że po pierwsze planowane terminy opracowania nowych POP-ów są zdecydowanie za krótkie, a po drugie koszt ich opracowania w skali całego kraju będzie nieadekwatny do uzyskanych efektów. Potrzebne są w pierwszej kolejności instrumenty finansowe wspierające mieszkańców w zakresie termomodernizacji, a nie kolejne wersje POP-ów (były już przyjmowane w latach: 2008, 2013 2016, 2017).	Wskaźniki ewaluacji będą przygotowane do 1 lipca 2019 r. MŚ nie ma wpływu na ilość firm przygotowujących POP i pdk na polskim rynku. Instrumenty finansowe wspierające mieszkańców w zakresie termomodernizacji już istnieją np. Program „Czyste powietrze”
8.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	za pośrednictwem Biura Związku Województw RP		
42		art. 91 ust. 5 pkt 2	Proponuje się dopisać po pkt 2 pkt 3: „Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.” Z projektu zmiany ustawy nie wynika aby projekt programu ochrony powietrza opracowywany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu musiał zostać zaopiniowany przez ministra właściwego do spraw środowiska.	Uwaga nieuwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu procedury opiniowania POP'ów przez ministra środowiska. Zmieniono "może zaopiniować" na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości braku opinii ministra środowiska. Zamieniono „w terminie 30 dni” na „w terminie miesiąca”
9.	Urząd Marszałkowski województwa opolskiego			
43		Uwagi ogólne	Z zaniepokojeniem stwierdzamy, iż zaproponowane zmiany dotyczące skrócenia o 3 miesiące terminów opracowania i przedstawienia do opiniowania projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych oraz terminy uchwalenia programu ochrony	Uwaga częściowo uwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie.

			powietrza i planu działań krótkoterminowych przyczynią się do zwiększenia ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych. Opracowanie programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych jest długotrwałym procesem, składającym się z następujących elementów: ☐ rozpoznania ceny rynkowej, ☐ zabezpieczenia środków w budżecie województwa, ☐ przeprowadzenie procedury zapytania ofertowego, ☐ ustalenie warunków umowy i jej podpisanie, ☐ opracowanie projektów uchwał, ☐ przeprowadzenie opiniowania projektów uchwał, ☐ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z konsultacjami społecznymi projektów uchwał – w tym jeśli jest konieczne opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko, ☐ uwzględnienie uwag z przeprowadzonych konsultacji i opiniowania, ☐ uchwalenie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych. Biorąc powyższe pod uwagę uważamy, że: 1. Skrócenie o 3 miesiące ww. terminów zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych. Postulujemy, aby nie skracać terminów: - opracowania i przedstawiania do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, o którym mowa w art. 91 ust. 1,	Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ. Ponadto odpowiednia zmiana brzmienia przepisu została wprowadzona, w tym polegająca na dodaniu sformułowania o innych organach i podmiotach uwzględnionych w POP'ach. Także zmiana terminu składania corocznych sprawozdań została uwzględniona, termin przedłużony do końca marca.

			- określenia, w drodze uchwały, programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 3, - opracowania i przedstawienia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, o którym mowa w art. 91 ust. 5 pkt 2, - opracowania i przedstawienia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projektu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, o którym mowa w art. 92 ust. 1, - uchwalenia działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 ust. 1c, - przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 94 ust. 2. 2. Nałożenie obowiązku na Zarząd Województwa przekazania ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdania z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 jest nierealne do wykonania. Obecnie Zarząd Województwa Opolskiego przygotowuje zbiorcze sprawozdanie z realizacji działań naprawczych do 30 czerwca za rok poprzedni po przedłożeniu sprawozdań przez podmioty odpowiedzialne za ich realizację (przedkładanie sprawozdań do 30 kwietnia).	

			Postulujemy, aby wydłużyć termin przedkładania ww. sprawozdania do 30 czerwca dodając jednocześnie zapisy, że owe sprawozdanie dotyczy działań naprawczych realizowanych w roku poprzedzającym złożenie sprawozdania. Podsumowując wejście w życie ustawy o takim kształcie rodzi duże ryzyko związane z niedotrzymaniem ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych.	
44		art. 91 ust. 1	1. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16

				listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
45		art. 91 ust. 2b	2b. Zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o której mowa w ust. 1. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r, przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 podczas spotkania w MŚ.
46		art. 91 ust. 3	2. Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza. Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie.

			zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
47		art. 91 ust. 5	„5. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4, zarząd województwa: 1) określa przyczyny przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia wielkości emisji substancji powodujących te przekroczenia; 2) w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, którego integralną część stanowi plan	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy

			działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92. ” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
48		art. 92 ust 1	„1. W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu w danej strefie, zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu: 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia takich przekroczeń; 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej.

				Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
49		art. 92 ust 1c	„lc. Sejmik województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, o której mowa w ust. 1, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
50		art. 94 ust 2	„2. Zarząd województwa, w terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności

			ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91. Zarząd województwa przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych o którym mowa w art. 92.” Ze względu na długotrwałą procedurę opracowywania i uchwalania programów ochrony powietrza skrócenie terminu o 3 miesiące zwiększa ryzyka niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza.	dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programów ochrony powietrza, przyjęcie ich w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza tj. 30 czerwca 2020 r. wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
51		art. 8 ust 4	Niewydanie opinii, o której mowa w ust. 2 i ust. 3, w terminie, o którym mowa w ust. 2 i ust. 3, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza. W projekcie ustawy brakuje zapisów dotyczących przypadku, gdy minister właściwy ds. środowiska w zakładanym terminie zgodnie z art. 8 ust. 3 nie wyda opinii. Proponujemy rozszerzenie zapisu art. 8 ust. 4 o informację, że nie wydanie opinii przez ministra właściwego ds. środowiska oznacza akceptację projektu uchwały.	Uwaga uwzględniona częściowo. W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały wprowadzone odpowiednie zmiany, polegające na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii.

10.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie			
52		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	Niezbędne jest dodanie ust. 2d o brzmieniu: „Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w ust. 2c, oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie programu ochrony powietrza.” Ponieważ zgodnie z dodanym ust. 2c minister właściwy do spraw środowiska może (tj. nie musi) zaopiniować program ochrony powietrza, brak proponowanego zapisu może spowodować zatrzymanie procedury określania programów, gdyż nie będzie wiadomo, czy w przypadku braku opinii minister jej nie wydał (bo nie musi) czy też projekt programu ochrony powietrza został zaakceptowany. Bez opinii ministra procedura określania programów nie może być dalej prowadzona.	Uwaga uwzględniona częściowo. W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały wprowadzone odpowiednie zmiany, polegające na doprecyzowaniu procedury opiniowania projektu POP'u przez ministra środowiska, ponieważ nie przewiduje się możliwości niewydania takiej opinii. Zmieniono także termin z „30 dni” na termin „miesiąca”
53		Art. 1 pkt 1 - odnośnie zmienianego art. 91	Jeśli ideą ustawodawcy jest, by projekty programów ochrony powietrza sporządzanych ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu były opiniowane przez ministra właściwego do spraw środowiska, to w ust. 5, przed wyrazami: „właściwym wójtom burmistrzom...” należy dodać wyrazy: „ministrowi właściwemu do spraw środowiska,” Z proponowanego brzmienia ust. 5 wynika, że program ochrony powietrza, dla stref, o których mowa w art. 89 ust.1 pkt 4 (sporządzany ze względu na przekroczenia poziomów docelowych substancji w powietrzu) nie będzie podlegał zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw środowiska, gdyż z dodanego w art. 91 ust. 2c wynika, że zaopiniowaniu podlega projekt programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1 (tj. projekt programu dla stref, których mowa w art. 89 ust.1 pkt 1 (sporządzany ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu)	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, polegająca na doprecyzowaniu brzmienia przepisów w zakresie opiniowania przez ministra środowiska. Zmieniono sformułowanie „może zaopiniować” na „opiniuje”. Nie przewiduje się możliwości niewydania opinii przez ministra środowiska.

54		Art. 1 pkt 4 - odnośnie zmienianego art. 94	W ust. 2 proponuje się zmianę terminu przekazania informacji o programie ochrony powietrza z 15 miesięcy na 16 miesięcy od dnia otrzymania wyników poziomów substancji w powietrzu. W terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu sejmik województwa ma określić program ochrony powietrza. Ponieważ część informacji, o których mowa w ust. 2 art. 94 jest dostępna po uchwaleniu programu (np. adres strony internetowej, na której znajduje się aktualna wersja programu), aby była fizyczna możliwość przekazania informacji w ustawowym terminie termin ich przekazania powinien być przesunięty w stosunku do terminu uchwalenia programu.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
55		Art. 1 pkt 4 - odnośnie zmienianego art. 94	w ust. 2a pkt 2 wyrażenie: „sprawozdanie końcowe” proponuje się zastąpić wyrażeniem: „sprawozdanie zbiorcze”. Zapis: „sprawozdanie końcowe” sugeruje, że dotyczy ono programu zakończonego, podczas gdy, w większości przypadków, po trzech latach będzie to sprawozdanie z programu jeszcze obowiązującego.	Uwaga nieuwzględniona W opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zmiana sformułowania „końcowego” na „zbiorcze” nie jest uzasadniona.

56		Art. 8 ust. 3	Proponuje się zmianę brzmienia ust. 3 na: „minister właściwy do spraw środowiska może zaopiniować projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania” Wydanie opinii przez ministra powinno być uzależnione od terminu przekazania projektu do zaopiniowania, ponieważ może się zdarzyć, że projekt programu zostanie przekazany do zaopiniowania na długo przed dniem 31 maja 2020 r. Przy założeniu, że opinia zostanie wydana w maju, najpóźniej do 31 maja 2020 r. nie jest fizycznie możliwe, aby program ochrony powietrza został uchwalony w terminie do dnia 15 czerwca 2020 r., Procedura określania programu wymaga m. in. przygotowania uchwały zarządu województwa wnoszącej projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza pod obrady sejmiku oraz przedstawienia projektu uchwały na posiedzeniu komisji do spraw ochrony środowiska, co trwa przeważnie ok. 1 miesiąca. Potrzebny być może również czas na poprawienie dokumentu, gdyby opinia zawierała uwagi.	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto ten przepis bowiem zdaniem RCL ten przepis jest zbędny ponieważ stanowi powielenie zmienianych zasad dotyczących sporządzania pop i pdk. Zbędność ta wynika z faktu, że zmienione zasady będą stosowane na mocy zmienianych przepisów materialnych.
57		Art. 9	należy zmienić limity wydatków dla lat 2019 i 2020. dla roku 2019, 2020 i 2023 nie uwzględniono kosztów wykonania lub aktualizacji dokumentacji stanowiącej podstawę do określenia nowych programów ochrony powietrza, które mają być uchwalone do 15 czerwca 2020 r.	Uwaga nieuwzględniona Pozyskiwanie środków na przygotowanie POP pozostaje w gestii samorządów, które zgodnie z art. 401 c, ust 9a pkt 1, 2 stanowi: 92a) Środki Narodowego Funduszu w wysokości nie mniejszej niż kwota przychodów, o których mowa w art. 401 ust. 7 pkt 1a, po pomniejszeniu o koszty obsługi tych przychodów, przeznacza się na: 1) przygotowanie, opracowanie i aktualizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;

				2) realizację programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;
58		Uwagi ogólne:	1. W ocenie skutków regulacji nie uwzględniono konieczności stworzenia dodatkowych etatów na poziomie samorządów gminnych- aktualnie w samorządach gminnych występują niedobory kadrowe, konieczność zintensyfikowania sprawozdawczości bez zabezpieczenia dodatkowych etatów może spowodować niekompletność i nieterminowość przekazywanych sprawozdań. 2. Ilość dodatkowych etatów na poziomie samorządów województw powinna być uzależniona od ilości gmin w danym województwie (np. 1 etat na 100 gmin).	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji do opiniowanego projektu ustawy w związku z rozszerzeniem zakresu działań przewidziano także po jednym nowym etacie dla administracji samorządowej w każdym województwie.
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego			
59		Art. 1. pkt 1. lit. i W proponowanym do dodania w art. 91 ust. 9f:	„9f. Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na szczeblu gminnym, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych.” proponuje się wprowadzenie następującej zmiany: „9f. Zarząd województwa co roku monitoruje postępowanie realizacji działań naprawczych, realizowanych na wszystkich szczeblach administracji publicznej zobowiązanych do realizacji działań naprawczych, wynikających z programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych.” Program ochrony powietrza poza gminami obowiązuje do realizacji działań naprawczych także podmioty działające na pozostałych szczeblach administracyjnych, dlatego też obowiązkiem sprawozdawania efektów wdrażanych działań powinny być objęte nie tylko gminy, ale każdy podmiot, który w Programie ochrony powietrza zostanie wyznaczony jako odpowiedzialny za realizację działania. Powyższy zapis pozwoli na	Uwaga częściowo nieuwzględniona Brzmienie przepisów uwzględniające inne organy i podmioty zostało zmienione, jednak obowiązek egzekwowania wykonania zadań przez te podmioty spoczywa na samorządach wojewódzkich, ponieważ to im podlegają ww. organy w zakresie przedmiotowych zadań. Natomiast administracja rządowa nie nadzoruje innych niż wojewódzkie samorządów.

			uniknięcie formalnych problemów z uzyskaniem od zobowiązanych podmiotów informacji w zakresie efektów realizacji działań naprawczych.	
60		Art. 1. pkt 4. lit. c W art. 94, ust. 2a, pkt. 1:	„2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: co roku, w terminie do dnia 31 stycznia, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 92;” proponuje się wprowadzenie następującej zmiany: „2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: co roku, w terminie do dnia 30 czerwca, sprawozdanie z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 92;” Województwo Małopolskie, niezależnie od proponowanych zmian w niniejszej ustawie, w ramach opracowywanych programów ochrony powietrza zobowiązuje gminy oraz powiaty do przygotowywania rocznych sprawozdań dotyczących efektów działań, do realizacji których są zobowiązane programem. Ww. jednostki są zobowiązane do przesłania rocznych sprawozdań w terminie do dnia 31 marca każdego roku. Obecny okres 3 miesięcy (do 31 marca), który wspomniane jednostki mają na przygotowanie danych do sprawozdań, często wskazywany jest jako niewystarczający. Ponadto, dopiero po otrzymaniu danych od wszystkich gmin oraz powiatów, możliwa jest ich weryfikacja oraz ostateczne opracowanie, co również jest czasochłonne. W roku 2018 gotowe podsumowanie efektów wszystkich jednostek za rok 2017 opublikowane zostało w listopadzie. W związku z przytoczonymi czynnikami opisanymi w niniejszym uzasadnieniu, w opinii Departamentu Środowiska UMWM, termin przesłania sprawozdań rocznych powinien	Uwaga uwzględniona częściowo Właściwa korekta została wprowadzona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, polegająca na zmianie terminu przekazania sprawozdania ministrowi właściwemu ds. środowiska, z 31 stycznia na 31 marca.

			zostać wydłużony do dnia co najmniej 30 czerwca każdego roku.	
61		Uzasadnienie	„(...) niezbędne jest utworzenie po jednym etacie w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza (...)” proponuje się zmianę aby było to minimum 20 osób/1 województwo oraz 1 osoba/1 gminę Wielkość poszczególnych województw jest mocno zróżnicowana. Jeśli celem jest tylko uchwalenie nowych POP-ów do 2020 roku, to wystarczającą byłoby zatrudnienie jednej osoby na województwo liczące do 100 gmin. Aczkolwiek jeżeli celem ma być realna zmiana, to na poziomie województwa powinien to być zespół co najmniej 20 osobowy. Dodatkowo w każdej gminie powinna być zatrudniona co najmniej 1 osoba tylko do ochrony powietrza, a większych gminach kilka - kilkanaście osób.	Uwaga nieuwzględniona Należy przypomnieć, że w Ocenie skutków regulacji zostały przewidziane dodatkowe etaty, po jednym dla każdego województwa, w związku z rozszerzeniem zakresu zadań i nie jest możliwe zwiększenie ich liczby.
62	Uwaga ogólna	Cały dokument	Proponuje się wprowadzić zapis, że wymagania programu ochrony powietrza należy uwzględniać w następujących przypadkach: • przy wydawaniu pozwoleń na budowę, • przy przyjmowaniu zgłoszeń budynków niewymagających pozwoleń na budowę • w ramach przygotowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dzięki takim zapisom nie będzie wątpliwości w zakresie zgodności z prawem wprowadzenia w programach ochrony powietrza zakazu stosowania kotłów węglowych i zaostrzenia wymagań emisyjnych dla kotłów biomasowych w nowych budynkach.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy POŚ, ponieważ nie wprowadza zmian w innych ustawach.
63	jw	jw	Proponuje się wprowadzić zapis, pozwalający na przeznaczanie kar nakładanych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska na gminy za brak realizacji działań naprawczych określonych programami ochrony powietrza na realizację tychże działań.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że to samorządy wojewódzkie nadzorują samorządy gminne w zakresie ww. zadań.

64	jw	jw	Proponuje się wprowadzenie zapisu który zobowiązywałby zarząd województwa do opracowania programu ochrony powietrza zgodnego z celami i wymaganiami Krajowego Programu Ochrony Powietrza. Zapis ten stanowiłby podstawę do tego, by celem wszystkich programów było docelowe osiągnięcie standardów Światowej Organizacji Zdrowia do 2030.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).
12.	Marszałek województwa wielkopolskiego			
65		W pkt 1 lit. h	W pkt 1 lit. h wymaga doprecyzowania co należy rozumieć pod pojęciem, że poziomy są przekraczane. Aktualne brzmienie przepisu art. 91 ust. 9c ustawy Poś rodzi wątpliwości, gdyż nie sposób jednoznacznie stwierdzić, czy przekroczenia muszą wystąpić w każdym roku po uchwaleniu programu, czy wystąpienie przekroczeń tylko w jednym roku (a w następnym już nie) również obliuguje do wykonania aktualizacji? Czy w przypadku, gdy w programie zostały uchwalone działania na okres 4 lat również należy wykonać aktualizację w terminie 3 lat od wejścia w życie uchwały sejmiku województwa?	Uwaga nieuwzględniona Sformułowania „są przekraczane” jest zawarte w obecnie obowiązujących przepisach i nie jest ono przedmiotem zmian wprowadzanych w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, zostało jedynie powtórzone.
66		Pkt 3	W odniesieniu do pkt 3 należy rozważyć, czy plan działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych, a także dla poziomów dopuszczalnych, dla poziomów określanych dla roku jest zasadny? Trudno w takim planie wskazać działania prewencyjne, które w krótkim czasie przyniosą efekt, tym bardziej, że kolejna ocena jakości powietrza takiej substancji będzie po roku. Taki plan działań krótkoterminowych w praktyce i tak nie przynosi żadnych efektów, a już na pewno w krótkim czasie nie można ocenić, czy działania prewencyjne przyniosły efekt. Dla takich przekroczeń (ustalanych w odniesieniu dla roku) zasadne są działania w ramach programu ochrony powietrza. Z powyższych względów wskazane jest, by doprecyzować, iż plan działań krótkoterminowych	Uwaga częściowo uwzględniona Należy uznać zasadność uwagi jeśli chodzi o plan działań krótkoterminowych dla poziomów docelowych, o ile byłby ujęte w planie tylko dla benzo(a)pirenu, jednak jeśli działania będą ujęte we wspólnym PDK dla pyłu i benzo(a)pirenu, to takie rozwiązanie jest zasadne.

			opracowuje się dla poziomów alarmowych, informowania oraz dopuszczalnych określonych dla okresów nie dłuższych niż 24-godziny	
67		W pkt 6-13	W pkt 6-13, przy okazji projektowanej nowelizacji, należy nadać zmienić brzmienie rozpatrywanych przepisów ustawy Poś, celem doprecyzowania, iż chodzi o źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW lub ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia. Powyższe jest konieczne do wyeliminowania wątpliwości dotyczących, że przywołane przepisy dotyczą również instalacji o mocy nie mniejszej niż 1MW i mniejszej niż 50 MW, do których trzecia zasada łączenia nie ma zastosowania.	Uwagi nieuwzględnione. Odnosnie do uwag 112 i 114 - We wszystkich przepisach, których dotyczą te uwagi, jest mowa o źródłach spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3 ustawy Poś. Nie można zmienić tego zapisu na alternatywę poprzez wstawienie spójnika „lub” przed frazą „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia”, ponieważ jego intencją jest wskazanie, iż przy ustalaniu nominalnej mocy cieplnej średniego źródła spalania paliw należy uwzględnić trzecią zasadę łączenia (zawsze, gdy ma ona zastosowanie). Ponadto, z brzmienia ostatniego z przywołanych przepisów, w którym jest sformułowana trzecia zasada łączenia, wynika jednoznacznie, że dotyczy ona dwóch lub więcej źródeł spalania paliw (także) o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW. Biorąc pod uwagę definicję źródła spalania paliw podaną w art. 157a ust. 1 pkt 7, która wskazują, że źródłem jest stacjonarne urządzenie techniczne (tj. np. kocioł, turbina gazowa, silnik), należy stwierdzić, że zakres przedmiotowy tych przepisów jest precyzyjnie określony. Odnosnie do uwagi 113 – Uwaga ma charakter legislacyjny. Na obecnym etapie procedowania uznano, że jest potrzeba wprowadzenia przepisu przejściowego dotyczącego wniosków o wydanie pozwoleń. Ostateczna decyzja

				w tym zakresie zostanie podjęta w konsultacji z RCL.
68		Art. 3	Proponowany przepis przejściowy art. 3 jest zbędny, gdyż zawiera się w treści art. 4, w którym mowa jest o prowadzeniu postępowań (spraw) dotyczących pozwoleń sektorowych i zintegrowanych, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej. Oczywiście jest, że skoro znowelizowane przepisy ustawy Poś będą miały zastosowanie do tychże postępowań, to również wnioski dotyczące wydania pozwolenia będą musiały spełniać wymagania wynikające z aktualnego stanu prawnego. Data złożenia wniosku (nawet niekompletnego pod względem formalnym) wyznacza bowiem datę wszczęcia postępowania.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jw.
69		Art. 3 i 4	W proponowanych przepisach przejściowych art. 3 i 4, należy doprecyzować, że chodzi o źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW lub ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia. Jak już wyżej wspomniano powyższe jest konieczne do wyeliminowania wątpliwości dotyczących, że przywołane przepisy dotyczą również instalacji o mocy nie mniejszej niż 1MW i mniejszej niż 50 MW, do których trzecia zasada łączenia nie ma zastosowania.	Uwaga nieuwzględniona uzasadnienie jak w pkt 112
70		Art. 6	Przepis przejściowy art. 6 wymaga modyfikacji w następujących aspektach: 2) Należy wykreślić słowa: „w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r.”, gdyż aktualnie opracowywane są programy (aktualizacje programów), na podstawie oceny substancji w powietrzu za lata wcześniejsze. Dla przykładu w województwie wielkopolskim – ze względu na opóźnienie ze strony WFOŚiGW w przyznaniu środków – opracowywane są 3 programy w oparciu o rok bazowy 2016 (ocena za rok 2017 nie wykazała przekroczeń) z zakresu zanieczyszczenia ozonem, pyłami i benzo(a)pirenem.	2) i 3) Uwagi nieuwzględnione Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych, sugerujące w tej sytuacji jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP'ów.

			3) Należy wskazać, że do opracowywanych programów ochrony powietrza oraz aktualizacji stosuje się ogólnie przepisy dotychczasowe, a nie tylko dotychczasowe przepisy wykonawcze. Zaproponowane brzmienie przepisu art. 6 sprawia, że w toku procedury legislacyjnej będą stosowane regulacje ustawy Poś w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą (zgodnie z zasadą bezpośredniego działania prawa), przy jednoczesnym stosowaniu dotychczasowego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.	
71		ogólna	Nakład pracy w toku realizacji przez samorządy województw obowiązków wynikających ze znowelizowanej ustawy Poś nie będzie równomierny w każdym województwie, w konsekwencji niewłaściwe jest stwierdzenie o zapewnieniu dodatkowego jednego etatu dla poszczególnych urzędów marszałkowskich. Konieczne jest zróżnicowanie środków przeznaczonych na utworzenie nowych etatów, z uwzględnieniem liczby jednostek sprawozdających w danym województwie (liczba gmin w województwie). Z tego dla dużych województw, jak np. wielkopolskie, czy mazowieckie, należy zapewnić nie mniej niż dwa dodatkowe etaty (min. 1 osoba/100 gmin). Tak więc maksymalne limity wydatków określone w art. 9 ustawy nowelizującej winny ulec zwiększeniu.	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji zostały przewidziane dodatkowe etaty, po jednym dla każdego województwa, w związku z rozszerzeniem zakresu zadań i nie jest możliwe zwiększenie ich liczby.
13	Urząd Marszałkowski Województwa podlaskiego			
72		94 ust 2b	Proponuję dodać w art. 94 ust. 2b ustawy Prawo ochrony środowiska w brzmieniu: „2b. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: 1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, sprawozdanie za rok poprzedni z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza o którym mowa w art. 91, oraz	Uwaga częściowo uwzględniona Właściwa korekta została wprowadzona do opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, poprzez zmianę brzmienia przepisów w zakresie terminu składania sprawozdania końcowego, które będzie składane „6 miesięcy po zakończeniu realizacji”.

			planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92; 2) co 3 lata sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, poczynając od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie określenia programu ochrony powietrza lub planu działań krótkoterminowych do dnia zakończenia realizacji odpowiednio tego programu lub planu.”;	
73		Art. 9	proponuję zmienić brzmienie art. 9 projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska na: „Art. 9. 1. W latach 2019-2028 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w zakresie sfinansowania zatrudnienia specjalistów ds. jakości powietrza w Ministerstwie Środowiska wynosi 1,63 mln zł, przy czym: 1) 2019 r. – 100 000 zł; 2) 2020 r. – 170 000 zł; 3) 2021 r. – 170 000 zł; 4) 2022 r. – 170 000 zł; 5) 2023 r. – 170 000 zł; 6) 2024 r.- 170 000 zł; 7) 2025 r. –170 000 zł; 8) 2026 r. – 170 000 zł; 9) 2027 r. – 170 000 zł; 10) 2028 r. – 170 000 zł. 2. W latach 2019-2028 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy w zakresie sfinansowania zatrudnienia specjalistów ds. jakości powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego wynosi 12,89 mln zł, przy czym: 1) 2019 r. – 830 000 zł; 2) 2020 r. – 340 000 zł; 3) 2021 r. – 340 000 zł; 4) 2022 r. – 340 000 zł; 5) 2023 r. – 340 000 zł; 6) 2024 r. – 340 000 zł; 7) 2025 r. – 340 000 zł; 8) 2026 r.- 340 000 zł;	Uwaga nieuwzględniona Należy przypomnieć, że nałożone zadania są jedynie poszerzeniem zakresu działań należących do kompetencji samorządów wojewódzkich, zatem środki finansowe, przewidziane w Ocenie skutków regulacji do projektu, powinny być wystarczające.

			9) 2027 r. – 340 000 zł; 10) 2028 r. – 340 000 zł.” Powyższe wynika z faktu, iż zgodnie z art. 378 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.) opracowanie i monitorowanie realizacji programów ochrony powietrza stanowi zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej i środki na utrzymanie etatów związanych z realizacją tego zadania winny być zabezpieczone w budżecie państwa i przekazane jednostkom samorządu terytorialnego (zarządom województw).	
74		Osr	Ponadto należałoby zweryfikować zapisy w OSR przedmiotowego projektu (pkt. 6 poz. Źródła finansowania) wskazując, iż koszty zatrudnienia specjalisty ds. jakości powietrza w jednostkach samorządu terytorialnego będą finansowane ze środków budżetu państwa przekazywanych przez wojewodę zarządowi województwa.	Uwaga nieuwzględniona Wskazane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś są jedynie poszerzeniem zakresu działań należących do kompetencji samorządów wojewódzkich, zatem środki finansowe, przewidziane w Ocenie skutków regulacji do projektu, powinny być wystarczające.
75		315a	Jednocześnie proponuję zmienić brzmienie art. 315a ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska na: „ 1. W przypadku: 1) gdy kontrolowany organ nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 96a ust. 3, w zakresie dotrzymania terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, 2) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, 3) niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych - organ za to odpowiedzialny może podlegać karze pieniężnej w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł” Z dotychczasowego brzmienia art. 315a wynika, iż w przypadku zaistnienia przesłanek z ustawy	Uwaga nieuwzględniona Nie ma uzasadnienia dla złagodzenia przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś w tym zakresie.

			polegających na przekroczeniu terminu uchwalenia programów lub planów określona kara pieniężna jest nieuchronna (obligatoryjna) a zadaniem organu kontrolnego jest jedynie wymierzenie jej wysokości. Proponowane brzmienie art. 315a pozwoli organowi kontrolnemu na ocenienie okoliczności i powodów niedotrzymania tych terminów oraz zbadanie czy były one zależne od organów opracowujących te dokumenty.	
14.	Wojewoda Łódzki			
76		Uwaga ogólna	Nie określono w projekcie ustawy, jego uzasadnieniu ani w ocenie skutków regulacji, z jakiego źródła zostaną sfinansowane koszty utworzenia i funkcjonowania nowych etatów w urzędach marszałkowskich. Należy zauważyć, że stosownie do uregulowań wynikających z art. 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska, zadania samorządu województwa, o których mowa w: art. 378 w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust. 1, 3, 3a i 5, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119 ust. 2, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej. Zatem, na utworzenie i funkcjonowanie nowych etatów realizujących poszerzone zadania z zakresu administracji rządowej, samorządy województw powinny otrzymać dotację celową z budżetu państwa, która winna być przyznawana wojewodom z rezerwy celowej w poszczególnych latach (2019-2028).	Uwaga częściowo uwzględniona W OSR określono wielkość środków finansowych możliwych do przeznaczenia na realizację poszerzonego zakresu zadań dla samorządów wojewódzkich, jak również jest jasno określone, że środki na realizację ww. zadań zostaną skierowane do JST z budżetu wojewody, ponieważ są to zadania administracji rządowej!
77			w OSR nie uwzględniono w kalkulacji wydatków na lata 2020-2028 wzrostu poziomu wynagrodzeń i pochodnych w kolejnych latach, zarówno w zakresie wynagrodzeń osobowych, jak i z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego poczynając od 2020 roku. Ustalony limit wydatków w każdym roku w okresie 2020 - 2028 jest taki sam i wynosi 1.340 tys. zł, co może oznaczać, że przez okres 9 lat wynagrodzenie pracowników urzędów	Uwaga nieuwzględniona W Ocenie skutków regulacji nie przewidziano żadnego wzrostu wynagrodzeń – waloryzacji, nie ma takiej praktyki.

			marszałkowskich wykonujących dodatkowe czynności wynikające z projektu pozostanie na niezmienionym poziomie, a środki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi nie będą zabezpieczone. Urzędy marszałkowskie chcąc realizować ww. zadania będą kierować do wojewodów wnioski o przyznanie na ten cel dodatkowej dotacji celowej, jednakże w budżetach wojewodów brak jest możliwości wyasygnowania środków finansowych na pokrycie, zgłaszanych w wysokości skalkulowanych w OSR, wydatków.	
15	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego			
78		Uwaga ogólna	Nałożenie na zarządy i sejmiki wojewódzkie obowiązku realizacji tak sformułowanych zapisów nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska będzie stało w sprzeczności z zasadami praworządności i przewidywalności organów państwa, a przy tym będzie przeciw skuteczne, jeśli chodzi o ideę przyświecającą tym zmianom, tj. przyspieszenie osiągnięcia bezpiecznych poziomów zanieczyszczeń powietrza. Realizując postanowienia nowelizacji ustawy POŚ, samorządy zmuszone będą do skupienia się wyłącznie na kwestiach organizacyjnych. Samo wyłonienie wykonawcy może nastręczyć znaczących trudności z uwagi na to, że obecnie zaledwie 2 firmy w Polsce mają odpowiednie warunki do przeprowadzenia koniecznego modelowania, a POP-ów ma powstać kilkadziesiąt w jednym czasie. Terminy na przeprowadzenie konsultacji społecznych i opiniowania nie mogą ulec skróceniu, procedura przyjmowania uchwały sejmiku również musi zostać zachowana (patrz: uwagi szczegółowe). Wojewódzkie inspektoraty mają wymierzać sejmikom kary za nieterminowe przyjęcie POP, a doświadczenie mówi, że zjawia się na kontrolę natychmiast po upływie terminu wskazanego w ustawie i nie będą zainteresowane tym, że ewentualne spóźnienie nie było	Uwaga nieuwzględniona Realne wsparcie finansowe zostało przewidziane w OSR, natomiast wsparcie legislacyjne stanowią uszczegółowione przepisy niniejszej ustawy, jak również zmienianych równolegle rozporządzeń dotyczących POP'ów i PDK'ów oraz w sprawie przekazywania informacji.

			spowodowane zaniedbaniami organu, ale nierealnością terminów ustawowych. Wszystko to sprawi, że na kluczowe czynności, tj. na opracowanie skutecznego i możliwego do zrealizowania harmonogramu działań naprawczych zostanie bardzo mało czasu, co musi się odbić na jakości tych opracowań, a co za tym idzie na skuteczności funkcjonowania Programów. Zaznaczyć też należy, iż w programach ochrony powietrza nie można nakładać obowiązku realizacji działań naprawczych na osoby fizyczne, natomiast na gminy nałożyć można obowiązki zgodne z ich zakresem kompetencji i tylko takie, które gmina jest w stanie sfinansować. Największy problem zidentyfikowano w obszarze indywidualnych źródeł ciepła, a POP nie może „zmusić” do podjęcia działań naprawczych osób fizycznych. Proponowane zmiany w żaden sposób nie zmniejszają tego immanentnego konfliktu między oczekiwaniami wobec programów ochrony powietrza, a ich realnym obszarem wpływu. Dlatego bez realnego wsparcia legislacyjnego i finansowego na poziomie centralnym, programy ochrony powietrza nie mają szansy stać się planami działań. Narzucane zmiany ustawy przerzucają odpowiedzialność za niezrealizowanie wyroku TSUE na samorządy wojewódzkie i gminne, co jest wygodne dla Ministerstwa Środowiska, ale nie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.	
79		Art. 1 pkt 1 lit. e	– powielenie zapisów z art. 84 i rozporządzenia w sprawie POP	Uwaga nieuwzględniona Uwaga niezasadna ze względu na zasady techniki prawodawczej.
80		Art. 5	– należy jak najszybciej określić akty wykonawcze. Wstrzymuje to prace ZWP i powoduje skrócenie czasu na opracowanie projektów POP.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że równolegle do projektu zmian do ustawy Poś jednocześnie procedowane jest rozporządzenie MŚ w sprawie POP’ów i PDK’ów.
81		Art. 8	– termin do 30 kwietnia 2020 r. na przekazanie projektów uchwał do opiniowania i możliwego	Uwaga nieuwzględniona

			opiniowania (do 31.05.2020 r.) jest zbyt późny na uchwalenie POPów przez SWP, z drugiej strony wcześniejsze przekazanie projektów uchwał spowoduje skrócenie czasu na ich przygotowanie.	W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
82		Art. 8 ust. 5	- Czas między 31.05.2020r. a 15.06.2020r. jest nierealny, nie zostawia czasu na wprowadzenie ewentualnych zmian po opiniowaniu i nie zapewnia też czasu koniecznego na procedurę legislacyjną w Sejmiku województwa (3 tygodnie od sporządzenia ostatecznej wersji dokumentu)	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jw.
83		Art. 8 ust. 7	przekazane do 20 czerwca 2020 r. informacje o uchwalonych POPach nie będą zawierały Dzienników Urzędowych wymaganych w załączniku nr 12 do rozporządzenia MŚ z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu	Uwaga nieuwzględniona Przepisy opiniowanego projektu zmienianej ustawy Poś wejdą w życie w 2019 r., zatem będzie dość czasu na

			przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczeń powietrza (Dz. U. z 11 czerwca 2018 r. poz. 1120) - z uwagi na procedury związane z publikacją uchwały przez wojewodę.	zapoznanie się z nr dziennika urzędowego.
84			Terminy wskazane w nowelizacji nie pozostawiają czasu na opracowanie Programów we współpracy z gminami, dzięki której działania naprawcze można lepiej dopasować do lokalnych uwarunkowań. Ze względu na zmiany terminów i wprowadzenie etapów do harmonogramu działań, można spodziewać się zrozumiałego w tej sytuacji oporu z ich strony, co wydłuży procedurę lub prowadzić będzie do zaskarżenia uchwał określających Programy. 10. Brak przepisów wykonawczych oraz brak informacji dotyczących tego, jakie będą wskaźniki efektu ekologicznego nie pozwalają w chwili obecnej na ocenę, czy nowe POPy wymagać będą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Aktualnie projektowane terminy nie zostawiają absolutnie żadnego czasu na jej ewentualne przeprowadzenie.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
16	Urząd Marszałkowski województwa Lubuskiego			
85		Uwaga ogólna	Zgodnie z projektem ustawy Prawo ochrony środowiska, sejmik województwa w terminie	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji

			15 miesięcy od otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, zobowiązany będzie do określenia, w drodze uchwały, programu ochrony powietrza. Następuje zatem skrócenie o 3 miesiące terminu ich przygotowania, a już obecnie obowiązujący termin 18 miesięcy realizacji zadania był bardzo trudny do dotrzymania. Należy przede wszystkim mieć na uwadze, że jest to zadanie z zakresu administracji rządowej i środki z budżetu państwa na realizację zadania powinny być w wysokości zapewniającej pełne i terminowe wykonanie zadania, przekazywane natomiast dotychczas dotacje nie zaspakajają w pełni potrzeb wynikających z ustawowego obowiązku realizacji ww. zadania. Brak zabezpieczenia środków finansowych z budżetu państwa uniemożliwia właściwe wykonywanie zadania (nie jest możliwe rozpoczęcie procedury przetargowej), powoduje zatem konieczność ubiegania się o środki z WFOŚ i GW lub NFOŚ i GW, co znacznie wydłuża czas realizacji zadania i skutkuje niedotrzymaniem ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza lub planów działań krótkoterminowych. Stosownie natomiast do art. 315a obowiązującej ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska za niedotrzymanie ustawowego terminu uchwalenia POP lub PDK, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza, w drodze decyzji, karę pieniężną i zapewne przy tak proponowanych zmianach w ustawie, WIOŚ będzie z tego uprawnienia mógł często korzystać. Większość czasu, z określonego w ustawie na realizację zadania, jest właściwie poświęcona na pozyskanie środków	Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.

			niezbędnych do rozpoczęcia zadania, przygotowanie całości dokumentów do postępowania o udzielenie zamówienia, rozliczenie zadania.	
86		art. 89 ust. 1 i ust. 1a	Należy również zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 89 ust. 1 i ust. 1a ustawy Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w terminie do 30 kwietnia każdego roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefy za rok poprzedni i przekazuje zarządowi województwa i to jest podstawą do opracowania Programu ochrony powietrza. Budżet województwa natomiast jest uchwalany w styczniu. Trudno zatem w momencie tworzenia budżetu przewidzieć konieczność realizacji programu ochrony powietrza i ewentualne kwoty niezbędne do realizacji zadania. Również wnioski o dofinansowanie zadania ze środków np. WFO Ś i GW składane są najczęściej do końca września poprzedzającego rok, w którym ma być udzielone dofinansowanie.	Uwaga nieuwzględniona Mając świadomość procedowania projektu zmian do ustawy Poś, wynikających z wyroku TSUE oraz uwag KE ze spotkania w dn. 16 listopada 2018r., przekazywanych na spotkaniach z przedstawicielami urzędów marszałkowskich, samorządy wojewódzkie powinny przewidzieć konieczność zarezerwowania środków podczas planowania budżetu województwa na planowaną konieczność realizacji programu ochrony powietrza.
87		art. 8 ust. 5	Stosownie do art. 8 ust. 5 projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska terminie do 15 czerwca 2020r. sejmik województwa uchwala, w drodze uchwały, program ochrony powietrza wykonany na podstawie nowych przepisów. Realizacja zadania w tak krótkim terminie jest niemożliwa. Obecnie w budżecie województwa na realizację programów ochrony powietrza mamy zabezpieczone środki (dotacja Wojewody) w wysokości 50 000, 00 zł. Dodatkowo ze środków VVFO Ś i GW planowana jest dotacja w wys. 25 000,00 zł . Szacowany natomiast koszt realizacji programów ochrony powietrza dla trzech wyodrębnionych stref: strefy miasta Gorzów Wlk.; strefy miasta Zielona Góra; strefy lubuskiej to zapewne ok. 250 000, 00 zł. Ponadto brak pełnych regulacji prawnych, chociażby projektu przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust.10.	Uwaga nieuwzględniona W uzasadnieniu do zmienianej ustawy Poś wskazano wymogi, decyzje Komisji Europejskiej, w szczególności dotyczące terminów, które narzuciły takie jak zaproponowano brzmienie projektowanych zmian przepisów w tym zakresie. Konieczność zmiany terminów przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, polegająca de facto na ich skróceniu związana jest bezpośrednio ze zobowiązaniem nałożonym na Polskę przez Komisję Europejską do pilnej poprawy jakości powietrza poprzez szybsze niż wynika to z art. 23 ust. 1 akapit 3 dyrektywy 2008/50/WE (niezwłocznie, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano

				pierwsze przekroczenie) opracowanie programu ochrony powietrza, przyjęcie go w drodze aktu prawa miejscowego, a następnie przekazanie za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska do Komisji Europejskiej. Ostateczny termin tj. 30 czerwca 2020 r., przekazania do KE nowych programów ochrony powietrza wynika z ustaleń z KE z dnia 16 listopada 2018 r. podczas spotkania w MŚ.
88		Uzasadnienie	W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że w związku z proponowanymi zmianami ustawy Prawo ochrony środowiska niezbędne jest utworzenie po jednym etacie w urzędach marszałkowskich dedykowanych wyłącznie zadaniom do spraw jakości powietrza. Brak jednak informacji, czy zostanie przez Ministra Środowiska wystosowane pismo do wszystkich Wojewodów o zabezpieczenie środków na utrzymanie etatu czy też każde województwo ma samodzielnie wnioskować o środki. Wieloletnie doświadczenia w tym zakresie, pokazują że środki na realizację zadań rządowych z zakresu ochrony środowiska nie są przekazywane przez Wojewodę w wysokości niezbędnej do ich realizacji (obecnie ze środków Wojewody finansowane są tylko dwa etaty).	Uwaga częściowo uwzględniona MŚ wystosował pismo dotyczące tego zakresu.
89		art. 91 ust. 9 ac	Natomiast odnosząc się do art. 91 ust. 9 ac projektu ustawy zwracamy uwagę, że obowiązek określenia w projekcie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza „odpowiednich” działań, mających na celu obniżenie poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych, nie jest równoznaczne z gwarancją podjęcia tych „odpowiednich” działań, wskazanych w programach ochrony powietrza - w takim wymiarze, jak przewidziany w projekcie - bez dodatkowych środków	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że sformułowanie „odpowiednie działania” jest już zawarte w obecnych przepisach np. w ust. 9a, ponieważ ten obowiązek wynikał już z dotychczasowych przepisów, chociaż nie był w taki sposób sformułowany. Zatem nie wymaga to dodatkowych środków ponad to, co określono w OSR, w związku z procedowanym projektem.

			finansowych na realizację działań naprawczych dla gmin.	
17.	WIOŚ Lublin			
90		Art.400 ust. 1	Proponuje się dodać pkt 8 c w brzmieniu: „8c) wspomaganie realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska poprzez zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego do przeciwdziałania nielegalnemu gospodarowaniu odpadami.”	Uwaga nieuwzględniona Nie dotyczy zakresu opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148)
18.	WIOŚ Bydgoszcz			
91		art. 96a – uchylić ust. 1 pkt 2 w ustawie zmienianej	ust. 1otrzymuje brzmienie – 1. Wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie: 1) terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza, ich aktualizacji i planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92; 2) (uchylony). Monitoring i kontrola realizacji działań naprawczych przez Zarząd Województwa pozwoli w sposób kompleksowy na sprawdzenie wywiązywania się z obowiązków, mających wpływ na poprawę jakości powietrza.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga jest niezgodna z uwagami i wymogami przedstawionymi przez KE i TSUE, z których wynika potrzeba zwiększenia nadzoru i kontroli nad realizacją działań wynikających z programów.
92		art. 315a ust. 2 ustawy zmienianej	ust. 2 otrzymuje brzmienie – Karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza marszałek województwa, biorąc pod uwagę ilość i wagę stwierdzonych uchybień oraz naruszonych przez organ obowiązków, za niedotrzymanie ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych, w drodze decyzji, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Marszałek województwa wymierzając karę za brak realizacji obowiązków określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych zapewni w sposób kompleksowy nadzór nad całością systemu.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszona uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).

19.	WIOŚ Warszawa			
93		rozszerzenie art. 400a tej ustawy dotyczącego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o zadania związane wykonywaniem działalności kontrolnej Inspekcji Ochrony Środowiska.	Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska proponuje w art. 400a ust. 1 dodać pkt od 8c do 8f w brzmieniu: 8c) wykonywanie specjalistycznych badań i pomiarów przez inspekcję ochrony środowiska na potrzeby prowadzonych działań kontrolnych; 8d) zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia dla inspekcji ochrony środowiska niezbędnego do przeciwdziałania przestępstwom i wykroczeniom przeciwko środowisku, w szczególności w zakresie gospodarki odpadami; 8e) wspomaganie realizacji zadań kontrolnych inspekcji ochrony środowiska polegających, w szczególności na przeciwdziałaniu nielegalnemu gospodarowaniu odpadami; 8f) wydatki na specjalistyczne szkolenia pracowników inspekcji ochrony środowiska.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).
20.	WIOŚ Łódź			
93		w art. 400a ust. 1	w art. 400a ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu: „5a) wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych zwiększających zdolność inspekcji ochrony środowiska do realizacji ustawowych zadań.” Proponowana zmiana przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska pozwoli na ponowne stworzenie podstaw prawnych dla równego dostępu do środków funduszy ekologicznych. Ma to istotne znaczenie z uwagi na planowane w 2019 r. znaczne wzmocnienie kadrowe wojewódzkich inspektoratów (łącznie w skali kraju 520 etatów) i rozszerzenie uprawnień inspektorów umożliwiające wzrost: ☐ liczby wykonywanych kontroli poprzez prowadzenie kontroli interwencyjnych bez uprzedniego zawiadomienia o zamiarze ich przeprowadzania;	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).

			☐ liczby kontroli prowadzonych w godzinach nocnych; ☐ efektywności działań pokontrolnych poprzez nakładanie administracyjnych kar pieniężnych, kierowanie wniosków do właściwych organów czy zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa; ☐ efektywności zwalczania „szarej strefy”, zwłaszcza w obszarze gospodarki odpadami.	
21.	WIOŚ Kraków			
95		Art. 1 ust 7a pkt 2,3,4,5 otrzymuje brzmienie	2) stężenia substancji w powietrzu zaobserwowane w poprzednich latach i zmiany stężeń wykazywane w miarę wdrażania poprzednich etapów programów ochrony powietrza; 3) ocena skuteczności wdrażanych poprzednio etapów programów ochrony powietrza i kierunki korekt wprowadzanych do kolejnych cykli programów; 4) podział źródeł zanieczyszczeń zawierający: - wykaz głównych źródeł odpowiedzialnych za zanieczyszczenie powietrza (mapa); - obowiązujący sposób prowadzenia ewidencji źródeł emisji; - obowiązujący sposób wyliczania dla jednostkowych źródeł emisji, efektu ekologicznego; - łączna ilość emitowanych substancji z tych źródeł (MG/rok); 5) obowiązujący system kontroli źródeł emisji w gminach;	Uwaga częściowo uwzględniona Nie wskazano wystarczającego uzasadnienia do zmiany zaproponowanego przepisu w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Wskazane w uwadze kwestie zostaną uwzględnione w rozporządzeniu MŚ w sprawie POP’ów i PDK’ów.
96		Art. 96 otrzymuje brzmienie	W Art. 96 8. Uchwała, o której mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do instalacji, dla których wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego albo pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, albo dokonanie zgłoszenia, za wyjątkiem okoliczności o których mowa w ust.9.	Uwaga nieuwzględniona. Postulowana przez wnioskodawcę możliwość zastrzania wymagań emisyjnych w stosunku do standardów emisyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej od 1 do 20 MW - w drodze aktu prawa miejscowego przyjmowanego przez sejmik województwa - w związku z przekroczeniami standardów jakości

			9. Na obszarze, na którym istnieje przekroczenie dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu, po dwóch cyklach wdrażania programów ochrony powietrza, sejmik województwa może, w drodze uchwały, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, o mocy od 1 do 20 MW, w których następuje spalanie paliw. Ograniczenia te nie mogą stawiać wyższych wymogów niż standardy emisyjne stosowane dla urządzeń grzewczych o mocy poniżej 1 MW. 10. Uchwała, o której mowa w ust. 1, jest aktem prawa miejscowego.	powietrza, wynika z przepisów dotyczących programów ochrony powietrza. W obecnym stanie prawnym, zgodnie z dodanym do ustawy Poś w 2017 r. art. 91 ust. 9aa: „Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3, zlokalizowanych na obszarze, na którym został przekroczony poziom dopuszczalny substancji w powietrzu, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, jeżeli emisja niższa od wynikającej ze standardów emisyjnych z tych źródeł przyczyniłaby się do odczuwalnej poprawy jakości powietrza na tym obszarze.”
22.	WIOŚ Wrocław			
97		400 a	W szczególności chciałbym podkreślić konieczność rozszerzenia art. 400a ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.) o zapisy umożliwiające finansowanie działań Inspekcji, która obecnie przechodzi zmiany systemowe wprowadzone ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1479). Przed reformą wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska miały możliwość szerokiego korzystania ze środków funduszy	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).

			ochrony środowiska w ramach finansowego wsparcia Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 400a ust. 1 pkt 15), co zapewniało poprawną realizację zadań związanych nie tylko z obszarem diagnostyki stanu środowiska, ale również bieżące utrzymanie posiadanych zasobów, a w szczególności stwarzało możliwość dalszego rozwoju. Obecnie Inspekcja zyskała nowe uprawnienia kontrolne, operacyjne i karne, co wiązać się będzie z koniecznością szybkiego doposażenia instytucji m.in. w specjalistyczny sprzęt i pojazdy. Jednocześnie, w efekcie wprowadzonych przywołaną wyżej ustawą zmian prawnych, praktycznie uniemożliwiono wojewódzkim inspektoratom ochrony środowiska korzystanie ze środków funduszy środowiskowych, pozostawiając do ich dyspozycji jedynie środki ujęte w budżecie jednostki. Biorąc powyższe pod uwagę, za zasadne i konieczne uznaję rozszerzenie treści art. 400a ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska o dodatkowe punkty, w brzmieniu podanym w piśmie OS-IN/r/8.2019.AB.	
98			Ponadto, w mojej ocenie, powinny zostać wprowadzone zmiany w art. 12 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1471 z późn. zm.) poprzez usunięcie art. 12 ust. 1 pkt 1a, zgodnie z którym na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wydać na podstawie odrębnych przepisów' zalecenia pokontrolne. Zapis ten został wprowadzony przez ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1479) w' związku z dostosowaniem jej brzmienia do zmiany w ustawie Prawo ochrony środowiska wprowadzającej w art. 96a dokument w postaci zalecenia pokontrolnego.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji zmiany projektu ustawy Poś (UC 148).
23.	Związek Powiatów Polskich			
99		Art. 84 ust 2 pkt 5; § 3 pkt 5 lit. d	Dzisiejsze brzmienie art. 84 ust. 2 pkt 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska, a także § 3 pkt 5 lit. d	Uwaga nieuwzględniona

			rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (wydanego na podstawie art. 91 ustawy) w zakresie, w jakim przepisy te mówią odpowiednio o „podmiotach, do których skierowane są obowiązki ustalone w programie” oraz „organach administracji publicznej i podmiotach, do których skierowane są poszczególne działania” – jest bardzo wątpliwe z punktu widzenia konstytucyjnych zasad dot. ustroju i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Jak wynika z art. 16 ust. 2 Konstytucji RP: „Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.”. Tym samym to w drodze ustawy powinny być przypisywane jednostkom samorządu określone zadania do wykonania – wraz z kompetencjami będącymi formalnoprawną podstawą do ich wykonania oraz adekwatnym do zadań finansowaniem. Po pierwsze, można zastanowić się nad relacją pomiędzy „podmiotami”, o których mowa w Prawie ochrony środowiska, a „organami administracji publicznej i podmiotami”, o których mowa w rozporządzeniu. Czytając te przepisy łącznie można dojść do wniosku, że organy administracji publicznej nie są podmiotami w rozumieniu art. 84 ust. 2 pkt 5 Prawa ochrony środowiska. Unormowania te są tym samym wątpliwe konstytucyjnie z uwagi na zasadę dostatecznej określoności (jednoznaczności) przepisów prawa, wywodzoną przez Trybunał Konstytucyjny z art. 2 Konstytucji RP. Nie mówiąc o tym, że odniesienie tych przepisów do art. 315a Prawa ochrony środowiska i użytego tam słowa „organ” wprowadza kompletny rozgardiasz oraz	Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy intencji projektu zmiany ustawy Poś (UC 148).

			niepewność co do właściwego rozumienia pojęć. Analogiczne rozważania – wraz z analogicznymi uwagami – można poczynić w odniesieniu do relacji pomiędzy „obowiązkami” a „działaniami”. Aktualnie mamy do czynienia z sytuacją, w której w drodze aktu prawa miejscowego (programu ochrony powietrza) przyjmowanego przez sejmik województwa następuje określenie konkretnych zadań nakładanych na samorządy lokalne, wraz z terminem ich realizacji. Nieterminowa realizacja wiąże się z narażeniem na karę pieniężną, która zgodnie z art. 315a ustawy – Prawo ochrony środowiska może wynieść nawet do 500 000 tysięcy złotych. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego, wynikająca z Ustawy Zasadniczej, może mieć różne przejawy. W omawianym przypadku najważniejsza jest tzw. samodzielność zadaniowo-kompetencyjna. Prócz ustawodawcy, który działa w imieniu państwa – i który w związku z tym reguluje zakres zadań i kompetencji – to samorządy same decydują o tym, co czynić i jak czynić. Obecnie obowiązujący system programowania ochrony powietrza nie dość, że ignoruje ową samodzielność, to tworzy tak naprawdę hierarchiczność na linii samorząd województwa – samorządy powiatowe i gminne, co jest nie do pogodzenia z Konstytucją RP. Ponadto – mając na uwadze to, że poruszamy się w przedmiotowej materii również na gruncie regulacji unijnych – wydaje się, że omawiane rozwiązania nie są zdeterminowane brzmieniem postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.	
100		§ 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra	§ 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu, nie dotyczy

		Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych	krótkoterminowych mówi o tym, że część wyszczególniająca obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu ochrony powietrza określa organy administracji publicznej właściwe w sprawach wydania aktów prawa miejscowego. Pytanie, jak rozumieć ww. sformułowanie? Czytając literalnie przytoczony przepis można dojść do wniosku, że akt prawa miejscowego (program ochrony powietrza/plan działań krótkoterminowych) tworzy podstawy do wydawania aktów prawa miejscowego przez inne organy administracji publicznej. Taka norma stoi w jawnej sprzeczności z art. 94 Konstytucji RP.	intencji projektu zmiany ustawy Poś (UC 148).
101		Uwaga ogólna dot. projektowanych przepisów (np. art. 1 pkt 1 lit. c, dodający ust. 7a do art. 91 ustawy POŚ)	Jeśli idzie o sposób myślenia o tworzeniu programów ochrony powietrza i zakresie informacji, to projektowane przepisy powielają rozwiązania obowiązujące dotychczas, co wywołuje poważne wątpliwości co do ich zgodności z Konstytucją RP. Uzasadnienie jw.	Uwaga nieuwzględniona Zmiany przewidziane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś zostały wprowadzone zgodnie z wyrokiem TSUE i decyzjami KE.
102		Art. 1 pkt 1 lit. a, art. 1 pkt 1 lit. d, art. 1 pkt 3 lit. a (zmieniające art. 91 ust. 1, art. 91 ust. 5 oraz art. 92 ust. 1 ustawy POŚ) oraz art. 8	Uwaga z ostrożności (w razie nieuwzględnienia uwagi nr 1): zmiana sposobu konsultowania projektu programu lub planu – z opiniowania na uzgodnienie; wraz z analogiczną zmianą przepisów mówiących o terminie na zaopiniowanie – na termin na uzgodnienie. W świetle art. 315a ustawy – Prawo ochrony środowiska, wojewódzki inspektor ochrony środowiska w razie niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych może wymierzyć karę w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł. Wydaje się, że skoro ewentualne niezrealizowanie obowiązków nałożonych na samorządy lokalne przez programy ochrony powietrza jest zagrożone tak wysoką karą pieniężną, to samorządy te	Uwaga nieuwzględniona Nie podano wystarczającego uzasadnienia do zmiany dotychczasowego trybu „opiniowania” na uzgadnianie, zatem uwaga odrzucona w tym zakresie. Ponadto samorządy województw, jak również samorządy gminne mają obecnie wpływ na zawartość programu w czasie jego przygotowania i opiniowania, a jak wynika z pism przedkładanych do resortu środowiska chcą, aby działania przyjmowane w POP’ach i PDK’ach były jak najbardziej skuteczne. Poza tym wbrew twierdzeniu zawartemu w uwadze, w zakresie powierzonych i

			powinny mieć możliwość większego wpływu na treść programu. Albowiem w przypadku korzystania z zaopiniowania, tak naprawdę mamy do czynienia z hierarchicznością w stosunkach samorząd województwa – samorządy powiatowe i gminne (vide uwaga nr 1). Uzgodnienie wymusza osiągnięcie takiego kształtu dokumentu, który jest do zaakceptowania przez obie zainteresowane strony. Zresztą w tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, że posługiwanie się przez projektodawców w uzasadnieniu i OSR sformułowaniem „szczeble samorządu terytorialnego” jest błędem – gdyż jak wskazano wcześniej, każda jednostka samorządu terytorialnego cieszy się przymiotem samodzielności.	nadzorowanych zadań występują „szczeble administracji”.
103		Art. 1 pkt 1 lit. j (zmieniający art. 91 ust. 10 ustawy POŚ)	Prośba o przedstawienie projektu rozporządzenia. Skrócenie czasu na przygotowanie programu ochrony powietrza nie może mieć miejsca bez równoczesnego pokazania pełnego zakresu wymagań, jakim powinny odpowiadać programy. Podobnie rzecz ma się z planami działań krótkoterminowych.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że jednocześnie z procedowaniem opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś jest procedowany projekt rozporządzenia o POP’ach i PDK’ach.
104		Art. 1 pkt 4 lit. d (zmieniający art. 94 ust. 3 ustawy POŚ)	Prośba o przedstawienie projektu rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że jednocześnie z procedowaniem opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś jest procedowany projekt rozporządzenia o POP’ach i PDK’ach, który będzie dołączony.
105		Art. 1 pkt 5 lit. a (zmieniający art. 96a ust. 1 ustawy POŚ)	Pytanie, czy w przedmiotowym przepisie nie powinno się mówić o kontroli zamiast o nadzorze? Spojrzywszy na dzisiejsze brzmienie art. 96a ustawy – Prawo ochrony środowiska można ujrzeć pewien chaos terminologiczny. Bowiem z jednej strony według ust. 1 wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór nad określonymi działaniami, z drugiej zaś strony w innych ustępach mówi się o kontroli wojewódzkiego inspektora. Kontrola ta odbywa się na zasadach określonych w przepisach o inspekcji ochrony środowiska. W wyniku kontroli	Uwaga nieuwzględniona Nie ma tu błędu, ponieważ wojewoda sprawuje nadzór, za pośrednictwem wojewódzkiego inspektora, który kontroluje.

			mogą np. zostać nałożone kary z przywoływanego już art. 315a. Przypomnijmy, że nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego wojewoda wykonuje w formach określonych w tzw. samorządowych ustawach ustrojowych. Sprawuje ten nadzór samodzielnie – oczywiście z wykorzystaniem osób upoważnionych itd. Nadzór to możliwość władczego wpływania na dostosowanie stanu faktycznego do stanu postulowanego – np. poprzez wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność danego aktu czy zarządzenia zastępczego. W omawianej sytuacji nie mamy do czynienia z tego typu działaniami, stąd też warto byłoby posługiwać się określeniem „kontrola”.	
106		Art. 1 pkt 14 (zmieniający art. 315a ustawy POŚ).	Prośba o wyjaśnienie znaczenie słowa „organ” użytego w tym przepisie. Czy organem w rozumieniu wskazanego przepisu są organy administracji publicznej, czy może szerzej, np. organy osób prawnych? Przepisy dot. nakładania kar muszą być tworzone nader precyzyjnie – podmiot znajdujący się „w polu rażenia” sankcji musi mieć pełną świadomość tego, że się w tym polu znajduje.	Uwaga nieuwzględniona Znaczenie słowa organ jest używane w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś, zgodnie z dotychczasowym jego powszechnym rozumieniem i znaczeniem.
107		Art. 2, art. 3, art. 4 i art. 10	Stosowanie do spraw wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy przepisów dotychczasowych – z uwagi na brak jakiegokolwiek vacatio legis. Ustawodawca może dowolnie ukształtować przepisy dot. postępowań wszczętych a niezakończonych – niemniej ze względu na pewność przepisów prawa powinno się unikać rozwiązań takich jak projektowane. Mimo tego, że zmiany zawężą obowiązki stron oraz organów, to równocześnie wywołają zamieszanie w odniesieniu do toczących się postępowań – szczególnie jeśli zważy się na to, że ustawa wchodzi w życie (zresztą	Uwaga częściowo uwzględniona W odniesieniu do niektórych, sztywnych terminów, wynikających ze zobowiązań nałożonych przez KE, wprowadzonych w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś nie można zastosować vacatio legis, zatem zostanie to zastosowane tam, gdzie to będzie możliwe.

			sformułowania „w życie” brakuje w projektowanym art. 10) z dniem ogłoszenia. Tym samym organy wydające decyzje będą musiały śledzić codziennie Dziennik Ustaw – tak, aby orzekać w myśl obowiązujących przepisów. Rozwiązaniem jest więc albo stosowanie przepisów dotychczasowych do spraw wszczętych a niezakończonych, albo określenie konkretnego dnia, w którym projektowana ustawa wejdzie w życie.	
108		OSR (punkty 6 i 7)	W OSR można znaleźć odesłania w zakresie kosztów projektowanych zmian do OSR dla aktu wykonawczego. Pytanie jednak, czy koszty te nie powinny być znane już na etapie przyjmowania nowelizacji ustawy? Można mieć obawy co do tego, że przy pracach nad rozporządzeniem zostanie zastosowany zabieg, który zdarzało się czynić Stronie Rządowej: mianowicie padnie stwierdzenie mówiące o tym, że skutki były już przedmiotem analiz przy pracach nad projektem ustawy. Pomija się tym samym skutki, które mogą zostać wywołane przez zobowiązanie określonych podmiotów do czynienia określonych działań – które to skutki mogą iść w kwoty miliardowe, vide środki przeznaczone w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Szczególnie jeśli zważy się na niepewność co do rozumienia słowa „podmiot”.	Uwaga nieuwzględniona Należy wyjaśnić, że koszty, czyli finansowanie rozszerzonego zakresu zadań zostało uwzględnione na etapie przygotowania opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś.
24.	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy			
109		Art. 5	Zgodnie z art. 5 przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowego art. 91 ust. 10 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych i nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Oznacza to, że wejście w życie nowych przepisów wykonawczych automatycznie wyeliminuje stare, nawet jeżeli	Uwaga częściowo uwzględniona Propozycja zmiany nie może być uwzględniona w opiniowanym projekcie zmian do ustawy Poś. Ministerstwo środowiska rozważy zasadność przygotowania pisma do urzędów marszałkowskich, w związku z potrzebą optymalizacji wydatkowania środków budżetowych sugerujące w tej sytuacji

			wejdą one w życie wcześniej niż na 12 miesięcy przed dniem wejścia w życie ustawy. Jednocześnie art. 6 nakazuje, aby do programów ochrony powietrza opracowanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. stosować przepisy wykonawcze wydane na podstawie dotychczasowego art. 91 ust. 10, jednak nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r. Zdaniem Instytutu z powyższego wynikają dwa problemy: 1) brak korelacji między terminami z art. 5 i art. 6 – wskazany w art. 5 termin 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej może upłynąć przed dniem 15 czerwca 2020 r., wtedy przepisy wykonawcze przestaną obowiązywać, mimo że do starych programów ochrony powietrza powinny być one nadal stosowane (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.); 2) przyjęcie na podstawie art. 91 ust. 10 (w nowym brzmieniu) nowego rozporządzenia (na potrzeby opracowywania nowych programów ochrony powietrza) przed dniem 15 czerwca 2020 r. lub terminem z art. 5 spowoduje automatyczną utratę mocy obowiązującej przepisów wykonawczych, które powinny być nadal stosowane do starych programów ochrony powietrza (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.).	jednorazowe odroczenie terminu przygotowania POP'ów. Wydłużono termin obowiązywania dotychczasowych przepisów z 12 miesięcy na 18 miesięcy.
110			Zdaniem Instytutu należy więc rozważyć wprowadzenie następujących zmian: 1) wprowadzenie tego samego terminu w art. 5 i w art. 6; 2) zagwarantowanie obowiązywania rozporządzenia na podstawie dotychczasowego upoważnienia z art. 91 ust. 10 (nie dłużej niż do dnia 15 czerwca 2020 r.) dla starych programów ochrony powietrza, nawet mimo wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych na podstawie nowego art. 91 ust. 10 (które mają służyć nowym programom ochrony powietrza);	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jak w pkt. 166.

111		Art.6	Równocześnie należy wskazać, że art. 6 nakazuje, aby do programów ochrony powietrza opracowanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. stosować dotychczasowe przepisy wykonawcze. Nie wskazano w tym przepisie, że należy stosować dotychczasowe przepisy w ogóle (tj. dotychczasowe przepisy ustawowe) co ma znaczenie, ponieważ nowa ustawa wprowadza nowe wymagania dotyczące tego co zawiera POP. W związku z powyższym należy rozważyć wyłączenie stosowania do starych programów ochrony powietrza nowych przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz (ewentualnie) zachowanie w tym zakresie przepisów dotychczasowych.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na wymogi narzucone przez KE nie można tego uczynić.
112			Instytut - Ośrodek KOBiZE podtrzymuje swoje uwagi dotyczące braku możliwości opracowania wszystkich ujednoliconych wskaźników emisji zanieczyszczeń powietrza w przewidywanym terminie wejścia w życie znowelizowanych przepisów POŚ czyli do czerwca 2019 r. oraz możliwości stopniowego udostępniania takich wskaźników, przedstawione w piśmie IOŚ-PIB/Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami IOŚ-PIB z dnia 6 lutego 2019 r., znak: KO.600.11.165447.2019.AB Zgodnie z roboczymi ustaleniami w pierwszej kolejności do lipca-sierpnia 2019 r. KOBiZE IOŚ-PIB może udostępnić wskaźniki emisji dotyczące spalania poszczególnych rodzajów paliw w kotłach wykorzystywanych w sektorze komunalno-bytowym. W dalszej perspektywie będzie prowadzić prace nad kolejnymi wskaźnikami emisji. W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie nowego przepisu, który nada Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami, kompetencje w zakresie udostępniania wskaźników emisji zanieczyszczeń. Przepis ten jest	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza zakres opiniowanej ustawy, ponieważ problemy związane z wykonaniem ujednoliconych wskaźników emisji nie mogą rzutować na obligatoryjne, nałożone decyzjami KE i TSUE, wdrożenie zmian do ustawy Poś.

			istotny również w celu jednoznacznego przesądzenia, że Krajowy ośrodek będzie udostępniał wskaźniki emisji stopniowo.	
113		Art. 86 e	propozycja brzmienia art. 86e: „Art. 86e. Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z), sukcesywnie udostępnia na swojej stronie internetowej wskaźniki emisji zanieczyszczeń, mając na względzie potrzebę stopniowego ujednolicania tych wskaźników oraz dostępność danych naukowych.”	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie jak w pkt. 169
114		Art. 91 ust 7a	art. 91 ust. 7a wymaga zmiany – dotychczasowy punkt 7 zostanie zmieniony i podzielony na pkt 7 i 8: „7a. Program ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 3 i 5, zawiera w szczególności: (...) 7) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń określonej z wykorzystaniem: a) wskaźników emisji zanieczyszczeń udostępnianych przez Krajowy ośrodek bilansowania i zarządzania emisjami na jego stronie internetowej lub b) innych wiarygodnych wskaźników, w przypadku braku wskaźników o których mowa w pkt 1; 8) planowane zmiany wielkości stężeń substancji w powietrzu objętych programem w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu;” [w związku z powyższym konieczna będzie zmiana numeracji kolejnych punktów o jeden – tj. projektowane punkty 8-10 staną się punktami 9-11]	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana zmiana brzmienia przepisu jw. nie jest zgodna z wymogami nałożonymi decyzjami KE i TSUE, dlatego nie została wprowadzona.
115		§ 3 pkt 5 lit. b	Ponadto, w projekcie rozporządzenia w sprawie programów ochrony powietrza w § 3 pkt 5 lit. b tiret ósme powinny zostać wprowadzone zmiany	Uwaga nieuwzględniona

			korespondujące ze zmianami zaproponowanymi powyżej w projektowanym art. 91 ust. 7a pkt 7 i 8 ustawy.	Uwaga wykracza poza zakres opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś (UC 148).
29.	RDOŚ Szczecin			
116		Art. 94 ust 2b	1. Wydaje się, że art. 94 ust. 2b powinien zostać zmieniony, bo jest niespójny z projektem zmiany art. 94 ust. 2a, winno być "...sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a pkt 2...", a jest "...sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a ...".	Uwaga nieuwzględniona Brzmienie przepisów opiniowanego projektu zmian do ustawy Poś zostało zmienione w zakresie składania sprawozdań. Zgodnie z obecnym brzemieniem sprawozdanie z realizacji POP'ów jest składane obligatoryjnie co roku do dnia 31 marca, a w ciągu „6 miesięcy po zakończeniu realizacji” POP, zatem nie ma sprzeczności pomiędzy ust. 2b i ust. 2a.

TABELA ZGODNOŚCI (UC 148)

TYTUŁ PROJEKTU	Projekt ustawy o zmianie ustawy prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym - z dnia 9.05.2019
TYTUŁ WDRAŻANEGO PROJEKTU AKTU PRAWNEGO	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania.

Jedn. red. dyrektywy	Treść przepisu dyrektywy 2008/50/WE	Konieczność wdrożenia (T/N)	Jedn. red. projekt u ustawy	Treść przepisów projektu ustawy
Art. 23	Artykuł 23 1. W przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji poziomy zawartości zanieczyszczeń w powietrzu jednej lub kilku substancji przekraczają wartości dopuszczalne lub wartości docelowe, powiększone o odpowiednie marginesy tolerancji, państwa członkowskie zapewniają opracowanie planów ochrony powietrza dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu dotrzymania odpowiednich wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych określonych w załącznikach XI i XIV.	T	Art. 1 1) w art. 88 w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu albo wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji, o których mowa w art. 93 ust.1;”; 2) w art. 91: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie	

	W przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych, których termin wejścia w życie wygaś, plany ochrony jakości powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym nie są one dotrzymane, był jak najkrótszy. Plany ochrony jakości powietrza mogą ponadto zawierać szczególne środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci. Plany ochrony jakości powietrza zawierają co najmniej informacje określone w załączniku XV sekcja A i mogą zawierać środki zgodne z art. 24. Plany te są niezwłocznie przekazywane Komisji, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie. W przypadku gdy plany muszą zostać przygotowane lub zrealizowane w odniesieniu do kilku rodzajów zanieczyszczeń, państwa członkowskie w miarę potrzeb przygotowują i realizują zintegrowane plany ochrony powietrza obejmujące wszystkie przedmiotowe zanieczyszczenia. 2. Państwa członkowskie w miarę		poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.”, b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b i 2c w brzmieniu: „2b. Zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przedstawia do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw środowiska projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1. 2c. Minister właściwy do spraw środowiska opiniuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 91 ust. 10, w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania.”, c) ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie: „3. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, określa, w drodze uchwały, program ochrony powietrza. 3a. Dla stref, w których są przekroczone poziomy dopuszczalne lub docelowe substancji w powietrzu, zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”, d) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Dla stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 4, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie

	możliwości zapewniają spójność z planami wymaganymi na mocy dyrektywy 2001/80/WE, dyrektywy 2001/81/WE lub dyrektywy 2002/49/WE, aby osiągnąć stosowne cele dotyczące środowiska.		poziomów docelowych substancji w powietrzu, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”, e) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu: „7a. Program ochrony powietrza zawiera w szczególności: 1) informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń; 2) podział źródeł zanieczyszczeń; 3) scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia realizacji programu; 4) harmonogram realizacji działań naprawczych określający działania: a) krótkoterminowe – na okres nie dłuższy niż 2 lata, b) średnioterminowe – na okres nie dłuższy niż 4 lata, c) długoterminowe – na okres nie dłuższy niż 6 lat; 5) szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych; 6) wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych; 7) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu; 8) podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych; 9) obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu; 10) uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu.”, g) po ust. 9ab dodaje się ust. 9ac w brzmieniu: „9ac. Opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien określać

			odpowiednie działania, tak aby okresy, w których nie są dotrzymane poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji, były jak najkrótsze.”, h) ust. 9c otrzymuje brzmienie: „9c. W przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a poziomy dopuszczalne lub docelowe lub pułap stężenia ekspozycji są przekraczane w kolejnych latach, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci. Sejmik województwa w terminie 2 miesięcy od dnia opracowania projektu aktualizacji programu ochrony powietrza określa, w drodze uchwały, aktualizację programu.”, i) po ust. 9e dodaje się ust. 9f w brzmieniu: „9f. Zarząd województwa monitoruje postępy w realizacji przez podmioty i organy wskazane w programie ochrony powietrza oraz w planie działań krótkoterminowych działań naprawczych realizowanych na szczeblu gminnym i powiatowym.”, j) ust. 10 otrzymuje brzmienie: „10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych, formę sporządzania i niezbędne części składowe programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a także zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w tych programach i planach, biorąc pod uwagę cele programów i planów oraz konieczność zapewnienia ochrony zdrowia ludzi i ochrony środowiska, a także konieczność zapewnienia, że czas przekroczeń poziomów

			dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji będzie możliwie jak najkrótszy.”; 4) w art. 92: a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „W przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania informacji o tym ryzyku od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, w którym ustala się działania mające na celu:”, b) ust. 1c i 1d otrzymują brzmienie: „1c. Sejmik województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania informacji o ryzyku, o której mowa w ust. 1, od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, określa, w drodze uchwały, plan działań krótkoterminowych, o którym mowa w ust. 1. 1d. W przypadku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych.”; 5) w art. 93 ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie: w art. 93 ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie: „1. Wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego niezwłocznie powiadamia społeczeństwo oraz podmioty, o których mowa w art. 92 ust. 2 pkt 1, w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie, o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego,

			informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu. 1a. Ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu oraz wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji ocenia się na podstawie wyników pomiarów lub przy wykorzystaniu wyników modelowania i analiz, o których mowa w art. 88 ust. 6 pkt 4.”; 6) w art. 94: a) ust. 1b i 1c otrzymują brzmienie: „1b. W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu w danej strefie Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia o tym właściwy zarząd województwa. 1c. Główny Inspektor Ochrony Środowiska powiadamia wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego o ryzyku wystąpienia przekroczeniu poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, oraz o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.” b) ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie: „2. Zarząd województwa, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91. Zarząd województwa przekazuje niezwłocznie ministrowi właściwemu do spraw środowiska informację o uchwaleniu przez sejmik województwa planu

			działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92. 2a. Zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska oraz właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska: 1) co roku, w terminie do dnia 31 marca, za poprzedni rok kalendarzowy, sprawozdanie okresowe z postępu realizacji działań naprawczych wynikających z programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, oraz planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92; 2) w terminie 6 miesięcy po zakończeniu realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91, lub planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92, sprawozdanie końcowe z realizacji programu lub planu obejmujące cały okres realizacji, odpowiednio, tego programu lub planu.”, c) uchyla się ust. 2b, d) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1f–2a, biorąc pod uwagę konieczność przekazywania i gromadzenia danych i informacji na potrzeby krajowe i zobowiązań międzynarodowych oraz powiadamiania o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.”; 7) w art. 96a: a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1) terminowego uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 91 i art. 92; 2) realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty.”.

		16) w art. 315a w ust. 1: b) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie: „2) niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia programów ochrony powietrza i ich aktualizacji lub planów działań krótkoterminowych, 3) niedotrzymania terminów realizacji działań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych”; 17) w art. 378: b) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Zadania samorządu województwa, o których mowa w ust. 2a i 2aa, art. 91 ust. 1, 3, 3a, 5, 9c, 9d i 9f, art. 92 ust. 1, art. 94 ust. 2 i 2a, art. 95 ust. 1, art. 96, art. 119 ust. 2, art. 135 ust. 2 oraz art. 162 ust. 3, 6 i 7, są zadaniami z zakresu administracji rządowej.”. Art. 2. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1401 i 1560 oraz z 2019 r. poz. 730) w art. 16 dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „4. Wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego wykonują zadania określone w art. 92 ust. 1d i art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.”. Art. 5. 1. Do programów ochrony powietrza opracowywanych dla stref zaklasyfikowanych jako strefy, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy zmienianej w art. 1, w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2017 r. oraz do planów działań krótkoterminowych, o których mowa w art. 92 ustawy zmienianej w art. 1, opracowywanych w wyniku tej oceny, stosuje się przepisy dotychczasowe. 2. Nie aktualizuje się programów i planów, o których mowa w ust. 1. Art. 6. Programy ochrony powietrza uchwalone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc do czasu wejścia w życie uchwał w sprawie nowych programów ochrony powietrza, jednak nie dłużej niż przez okres, którego dotyczą te programy.

		Art. 7. Do programów ochrony powietrza opracowywanych w wyniku oceny poziomów substancji w powietrzu za 2018 r. stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że: 1) zarząd województwa opracowuje i przedstawia do zaopiniowania projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza w terminie do dnia 30 kwietnia 2020 r.; 2) sejmik województwa uchwala program ochrony powietrza w terminie do dnia 15 czerwca 2020 r.; 3) zarząd województwa przekazuje informację o uchwaleniu programu ochrony powietrza w terminie do dnia 20 czerwca 2020 r. Art. 8. Sprawozdanie okresowe, o którym mowa w art. 94 ust. 2a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zarząd województwa przekazuje po raz pierwszy do dnia 31 marca 2021 r., przy czym sprawozdanie to obejmuje okres od dnia wejścia w życie uchwały w sprawie programu ochrony powietrza do dnia 31 grudnia 2020 r. Art. 9. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i mogą być zmieniane na podstawie tego przepisu. 2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 lit. f i pkt 8-15 oraz art. 3 i art. 4, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

	Treść przepisu dyrektywy 2015/2193	T	Jedn. red. projektu ustawy i treść przepisów projektu ustawy
Art. 2 ust. 1 i 3	1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do obiektów energetycznego spalania o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW (zwanymi dalej „średnimi obiektami energetycznego spalania”), niezależnie od rodzaju wykorzystywanego przez nie paliwa. 3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do: a) obiektów energetycznego spalania, które są objęte zakresem stosowania rozdziału III lub IV dyrektywy 2010/75/UE, b) obiektów energetycznego spalania, które są objęte zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 97/68/WE, c) znajdujących się na terenie gospodarstwa rolnego obiektów energetycznego spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej nie większej niż 5 MW, wykorzystujących jako paliwo wyłącznie nieprzetworzony obornik pochodzący od drobiu, o którym mowa w art. 9 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009, d) obiektów energetycznego spalania, w których gazowe produkty spalania		Art. 1 pkt 2 lit. f w ust. 9aa po wyrazach „w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw” dodaje się wyrazy „objętych tymi standardami emisyjnymi”, Art. 1 pkt 8 w art. 147 w ust. 4a po wyrazach „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 9 w art. 152 w ust. 2b we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 2c we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 6a we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 10 w art. 152a w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia” dodaje się wyrazy „, dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3”; Art. 1 pkt 11

wykorzystywane są do bezpośredniego ogrzewania, suszenia lub dowolnej innej obróbki przedmiotów lub materiałów, e) obiektów energetycznego spalania, w których gazowe produkty spalania wykorzystywane są bezpośrednio w gazowym ogrzewaniu pomieszczeń w celu poprawy warunków pracy, f) obiektów oczyszczania gazów odlotowych przeznaczonych do oczyszczania gazów odlotowych pochodzących z procesów przemysłowych przez spalanie i które nie są eksploatowane jako niezależne obiekty energetycznego spalania, g) wszelkich urządzeń technicznych wykorzystywanych w napędzie pojazdu, statku lub statku powietrznego, h) turbin gazowych oraz silników gazowych i silników Diesla stosowanych na platformach morskich, i) urządzeń do regeneracji katalizatorów w krakowaniu katalitycznym, j) urządzeń do konwersji siarkowodoru w siarkę, k) reaktorów wykorzystywanych w przemyśle chemicznym, l) pieców baterii koksowniczych, m) nagrzewnic Cowpera, n) krematoriów, o) obiektów energetycznego spalania spalających – wyłącznie lub w połączeniu	w art. 154 w ust. 1a po wyrazach „ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 12 w art. 157a w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o których mowa w ust. 1 pkt 7,” dodaje się wyrazy „dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 13 w art. 184 w ust. 2c we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 2d we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 2e we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 14 w art. 188a po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3,” dodaje się wyrazy „dla którego standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3,”; Art. 1 pkt 15 w art. 236e w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3” dodaje się wyrazy „, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3”; Art. 1 pkt 17 w art. 378: a) w ust. 3 w pkt 1 po wyrazach „art. 154 ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”, Art. 3. Do spraw dotyczących decyzji, o których mowa w art. 154 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie

	z innymi paliwami – paliwa rafineryjne w celu wytwarzania energii w rafineriach ropy naftowej i gazu, p) kotłów odzysknicowych w instalacjach do produkcji pulpy celulozowej.”	niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Art. 4. Do spraw dotyczących pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza albo pozwoleń zintegrowanych, obejmujących źródła spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Komentarz Postanowienia art. 2 ust. 1 i 3 dyrektywy 2015/2193/UE w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania (dyrektywy MCP) zostały przeniesione do § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. poz. 680 i 2097), wydane na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy Poś. Odwołanie do ww. rozporządzenia w art. 91 ust. 9aa, 147 ust. 4a, art. 152 ust. 2b, 2c i 6a, art. 152a ust. 1, art. 154 ust. 1a, art. 157 ust. 2, art. 184 ust. 2c, 2d i 2e, art. 188a i art. 236e ust. 2, tj. w przepisach dodanych do ustawy Poś w 2017 r. w związku z transpozycją dyrektywy MCP do prawa polskiego, spowoduje ich doprecyzowanie. Potrzeba taka wynika z sygnalizowanych wątpliwości interpretacyjnych związanych z obecnym brzmieniem tych przepisów. Wątpliwości dotyczą tego, czy mają one zastosowanie do szeroko rozumianych źródeł spalania paliw zdefiniowanych w art. 157a ust. 1 pkt 7 ustawy Poś, o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW (dalej „mocy 1-50 MW”), czy tylko do tzw. średnich źródeł objętych postanowieniami dyrektywy MCP. Ponieważ ww. przepisy zostały dodane do ustawy Poś w 2017 r. w związku z potrzebą przeniesienia do prawa polskiego

		postanowień przywołanej dyrektywy, dotyczą one wyłącznie tych źródeł, do których dyrektywa ma zastosowanie. Wskazane jest zatem ich odpowiednie uszczegółowienie. Nastąpi to poprzez odwołanie do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 146 ust. 3, w którego § 5 są uwzględnione wyłączenia przedmiotowe, o których mowa w art. 2 ust. 3 dyrektywy MCP. Zmiany te mają charakter doprecyzowujący i polegają na dodaniu do przepisów ustawy Poś, które dotyczą źródeł MCP, frazy wskazującej, że stosuje się je wyłącznie do tych źródeł spalania paliw o mocy 1-50 MW, które są objęte standardami emisyjnymi, tj. źródeł, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3. Dodatkowo uzupełniono także przepis kompetencyjny art. 378 Poś, przez dodanie w ust. 3 tego przepisu art. 154 ust. 1a, który został wprowadzony do Poś w 2017 r. i jest podstawą do wydawania przez organy ochrony środowiska decyzji eksploatacyjnych dla średnich źródeł spalania paliw. Obecnie przepis art. 378 ust. 3 pkt 1 Poś wskazuje, że w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami organem właściwym w sprawach zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1, oraz w sprawach decyzji eksploatacyjnych, o których mowa w art. 154 ust. 1, jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Celem proponowanej zmiany jest zapewnienie luki przez wskazanie na ten organ jako właściwy także w sprawach dotyczących decyzji eksploatacyjnych, o których mowa w art. 154 ust. 1a. Zgodnie z ostatnim z przywołanych przepisów decyzje takie wydaje organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia, a więc w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami - wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Wprowadzenie tych zmian wymaga także uwzględnienia wpływu projektowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem przepisów dotychczasowych. Regulują to art. 3 i art. 4, które odnoszą się do spraw związanych z wydawaniem decyzji eksploatacyjnych i pozwoleń na emisję dla źródeł spalania paliw o mocy 1-50 MW. W związku z sygnalizowanymi wątpliwościami interpretacyjnymi nie można bowiem wykluczyć, że w niektórych wszczętych a niezakończonych postępowaniach w przedmiocie wydania decyzji eksploatacyjnej albo pozwolenia

			na emisję, dodane do ustawy Poś w 2017 r. przepisy dotyczące średnich źródeł zostały zastosowane także do źródeł spalania paliw, które są objęte wyłączeniami przewidzianymi w art. 2 ust. 3 dyrektywy MCP. W związku z tym istotne jest wskazanie w projektowanej ustawie, że we wszystkich takich sprawach należy zastosować przepisy tej ustawy, a więc np. nie stosować art. 154 ust. 1a albo 184 ust. 2c -2e do źródeł innych niż źródła spalania paliw mocy 1-50 MW, dla których standardy emisyjne są określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 ustawy Poś.

Odwrócona tabela zgodności (UC 148)
w zakresie objętym przedmiotem projektu ustawy o zmianie ustawy prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym
projekt z 9.05.2019 r.)

L.p.	Jedn. Red.	Treść przepisu projektu	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
1.	Art. 1 pkt 3	uchyla się art. 91b	Art. 91b dotyczący powiadomień o zastosowaniu tzw. derogacji wynikających z dyrektywy 2008/50/WE. Termin na derogację skończył się w dniu 11 czerwca 2011 r. W związku z tym, przepis w art. 91b obecnie jest bezprzedmiotowy.
2.	Art. 1 pkt 7 lit. b i c	w ust. 2 skreśla się wyrazy „, z uwzględnieniem ust. 3-6”, w art. 96a uchyla się ust. 3-6	Propozycja uchylecia przedmiotowych zapisów wynikała z uwagi zgłoszonej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Uchyla się art. 96a ust. 3–6 oraz art. 315a ust. 1 pkt 1 ustawy Poś. Zalecenie pokontrolne wydawane jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w razie stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej kontroli, naruszeń prawa i ma na celu wyeliminowanie tych naruszeń poprzez zobowiązanie do realizacji zadań i poinformowania o działaniach, jakie kontrolowany podjął. Zalecenie nie może nakładać na kontrolowanego dodatkowych obowiązków, stanowi jedynie przypomnienie o obowiązkach wynikających z mocy prawa lub posiadanych decyzji. Mając na uwadze powyższe oraz art. 315a Prawa ochrony środowiska, który zobowiązuje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska do nałożenia na kontrolowany podmiot
3.	Art. 1 pkt 16 lit. a	w art. 315a w ust. 1 uchyla się pkt 1	

Odwrócona tabela zgodności (UC 148)
w zakresie objętym przedmiotem projektu ustawy o zmianie ustawy prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym
projekt z 9.05.2019 r.)

			kary pieniężnej (od 1 stycznia 2019 r. minimum 50 000 zł) w przypadku stwierdzenia nieterminowej realizacji zadań określonych w programie ochrony powietrza należy uznać, iż instytucja zalecenia pokontrolnego jest zbędna. Ponadto należy zauważyć, że na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska po przeprowadzonej kontroli może wydać zarządzenie pokontrolne (instytucja zarządzenia pokontrolnego jest analogiczna do instytucji zalecenia).

Warszawa, 14 maja 2019 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.240.2019 / 14/dk
dot.: RM-10-62-19 z 14.05.2019 r.

Pan
Jacek Sasin
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo
ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym, wyrażona przez ministra
właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Do wiadomości:

Pan Henryk Kowalczyk
Minister Środowiska

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia

w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych ²⁾

Na podstawie art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych;
- 2) formę sporządzania i niezbędne części składowe programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;
- 3) zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

§ 2. Programy ochrony powietrza zawierają:

- 1) informację na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń;
- 2) podział źródeł zanieczyszczeń;
- 3) scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia realizacji programu;
- 4) scenariusze odniesienia dla przyszłego stężenia substancji w powietrzu w strefie, w roku zakończenia programu ochrony powietrza;
- 5) harmonogram realizacji działań naprawczych, określający działania:
 - a) krótkoterminowe – na okres nie dłuższy niż 2 lata,
 - b) średnioterminowe – na okres nie dłuższy niż 4 lata,
 - c) długoterminowe – na okres nie dłuższy niż 6 lat;
- 6) szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 96).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża:

- 1) dyrektywę 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3, Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 109 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. 1356, 1479, 1564, 1590, 1592, 1648, 1722, 2161, 2533 oraz z 2019 r. poz. 42, 412 i 452.

- 7) wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych;
- 8) planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu;
- 9) podmioty i organy odpowiedzialne za realizację działań naprawczych;
- 10) obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu;
- 11) uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu.

§ 3. Informacja na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń obejmuje:

- 1) informację ogólną na temat lokalizacji i topografii strefy, w skład których wchodzi:
 - a) dane ogólne:
 - nazwa województwa lub województw,
 - nazwa strefy,
 - mapa strefy opracowana w państwowym systemie odniesień przestrzennych, z wykorzystaniem materiałów i baz danych gromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym, która stanowi załącznik do programu ochrony powietrza,
 - b) opis punktu pomiarowego wraz z jego lokalizacją na mapie opracowanej w państwowym systemie odniesień przestrzennych i podaniem współrzędnych geograficznych, stanowiące załącznik do programu ochrony powietrza,
 - c) opis strefy objętej programem ochrony powietrza, w tym:
 - powierzchnię strefy (km²) i szacunkową liczbę osób zamieszkujących strefę, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i dzieci,
 - dane topograficzne strefy i dane o czynnikach klimatycznych i meteorologiczne mających wpływ na poziom substancji w powietrzu oraz wyniki uzyskiwane z modeli wykorzystywanych przy prognozowaniu poziomów substancji w powietrzu,
 - określenie substancji, ze względu na przekroczenie poziomu której wymagane było przygotowanie programów ochrony powietrza,
 - określenie obszaru przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w strefie (km²) wraz z podaniem klasyfikacji obszaru (wiejski⁴), w tym: wiejski – niedaleko miasta, wiejski – regionalny, wiejski – odległy, podmiejski⁵, miejski⁶),

⁴) Obszar wiejski – wszystkie obszary, które nie spełniają kryteriów dla obszarów miejskich lub podmiejskich, są zdefiniowane jako obszary „wiejskie”. W tej kategorii są trzy podpodziały wskazujące odległość do najbliższego zabudowanego obszaru miejskiego:

- a) wiejski – niedaleko miasta – obszar w odległości 10 km od granicy strefy miejskiej lub podmiejskiej,
- b) wiejski – regionalny – 10-50 km od głównych źródeł / obszarów źródłowych,
- c) wiejski – odległy -> 50 km od głównych źródeł / obszarów, na terenie których zlokalizowane są źródła.

⁵) Obszar podmiejski – w dużej mierze zabudowany obszar miejski . „Duża zabudowa” oznacza ciągłe osiedlanie się zabudowę ciągłą budynkami wolnostojącymi o dowolnej wielkości z gęstością zabudowy mniejszą niż dla obszaru „równomiernie stale zabudowywanego”. Obszar zabudowany jest zmieszany z obszarami niezurbanizowanymi (np. rolnymi, przyrodniczymi – jeziorami, lasami). Należy również zauważyć, że zdefiniowane tutaj „podmiejskie” ma inne znaczenie niż w codziennym języku angielskim, tj. „Peryferyjna

- szacunkową liczbę osób narażonych na oddziaływanie substancji, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i dzieci;
- 2) informację dotyczącą wielkości poziomów substancji w roku, od którego z uwagi na mierzone stężenia substancji w powietrzu, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza i pięciu latach poprzedzających, a w przypadku braku pomiarów z okresu pięciu lat poprzedzających wielkości dostępne z krótszych okresów, wraz z podaniem zakresu przekroczeń poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, w tym:
 - a) metod stosowanych przy ocenie poziomów substancji w powietrzu,
 - b) wykazu substancji w powietrzu, ze względu na które konieczne było opracowanie programu ochrony powietrza,
 - c) czynników powodujących przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, ze szczególnym uwzględnieniem przemian fizykochemicznych tych substancji, w tym transgranicznego przenoszenia substancji.

§ 4. Podział źródeł zanieczyszczeń obejmuje główne źródła emisji substancji, odpowiedzialne za przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych wraz z dokonaniem podziału źródeł emisji substancji lub ich głównych grup zanieczyszczeń w oparciu o strukturę źródeł emisji określoną przez Europejską Agencję Środowiska⁷⁾ oraz oszacowanie wielkości emisji substancji z tych źródeł, w tym:

- 1) szacunkowy poziom tła regionalnego stężeń substancji w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 ogółem, w podziale na krajowe, transgraniczne, naturalne oraz inne;
- 2) szacunkowy podział dla przyrostu tła miejskiego stężeń substancji w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 ogółem, w podziale na ruch drogowy, przemysł oraz produkcja ciepła i energii elektrycznej, rolnictwo, sektor handlowy i mieszkaniowy, żegluga, terenowe maszyny jezdne, naturalne, transgraniczne oraz inne;
- 3) szacunkowy podział dla przyrostu lokalnego stężeń substancji w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 ogółem, w podziale na ruch drogowy, przemysł oraz produkcja ciepła i energii elektrycznej, rolnictwo, sektor handlowy i mieszkaniowy, żegluga, terenowe maszyny jezdne, naturalne, transgraniczne oraz inne;
- 4) procentowy udział substancji zanieczyszczających w powietrzu wprowadzanych w strefie objętej programem ochrony powietrza, w ramach powszechnego i zwykłego korzystania ze środowiska przez podmioty korzystające ze środowiska;
- 5) łączną wielkość emisji substancji zanieczyszczających powietrze pochodzącej ze źródeł znajdujących się na obszarze przekroczeń w strefie i poza strefą (Mg/rok);
- 6) informację o napływie substancji z innych obszarów lub regionów i poza strefą;

część miasta lub miasta” sugerujące, że obszar podmiejski jest zawsze powiązany z obszarem miejskim. W naszym kontekście strefa podmiejska może być sama w sobie podmiejska, bez żadnych warunków powiązania z miastem.

⁶⁾ Obszar miejski – równomiernie zabudowany obszar miejski, oznaczający całkowite (lub przynajmniej wysoce dominujące) zabudowanie przedniej strony ulicy przez budynki o co najmniej dwóch piętrach lub duże budynki wolnostojące o co najmniej dwóch piętrach. Obszar zabudowany, z wyjątkiem parków miejskich, nie jest wymieszany z obszarami nieurbanizowanymi.

⁷⁾ Struktura źródeł emisji określona jest w Przewodniku „EEA/EMEP Emission Inventory Guidebook”, w układzie klasyfikacji SNAP (Nomenklatura dla źródeł zanieczyszczenia powietrza), zamieszczonym na stronie Europejskiej Agencji Środowiska pod linkiem: <https://www.eea.europa.eu/themes/air/emep-eea-air-pollutant-emission-inventory-guidebook>.

- 7) informację dotyczącą możliwych do podjęcia działań na obszarze przekroczeń lub poza obszarem przekroczeń, które będą skutkować redukcją poziomów substancji w powietrzu do poziomów nieprzekraczających poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji.

§ 5. Scenariusze wielkości emisji w roku zakończenia programu ochrony powietrza obejmują oszacowanie wielkości emisji substancji ze źródeł odpowiedzialnych za przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych w powietrzu.

§ 6. Scenariusze odniesienia dla przyszłego stężenia substancji w powietrzu w strefie, w roku zakończenia programu ochrony powietrza, obejmują w szczególności:

- 1) poziomy substancji uwzględnionych w programie ochrony powietrza przy założeniu niepodejmowania żadnych dodatkowych działań ponad te, których konieczność podjęcia wynika z istniejących przepisów, z uwzględnieniem poziomu tła;
- 2) informacje dotyczących koniecznych do podjęcia odpowiednich działań, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne oraz pułap stężenia ekspozycji nie są dotrzymane był jak najkrótszy, jak również mających na celu osiągnięcie poziomów docelowych, planowanej poprawy stanu powietrza do osiągnięcia poziomów dopuszczalnych, docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji i przewidywanego czasu potrzebnego na osiągnięcie tego celu;
- 3) prognozy poziomów substancji (wartość średnioroczna) w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji, uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku zakończenia programu ochrony powietrza po zrealizowaniu wszystkich działań, określonych w harmonogramie realizacji działań naprawczych, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. b;
- 4) prognozy dopuszczalnej liczby dni z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (w przypadku gdy normą jest liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego – wartość 24-godzinna), w roku kalendarzowym, uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku jego zakończenia, po zrealizowaniu wszystkich działań;
- 5) określenie planowanych działań, w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych i docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji w powietrzu w strefie, ze szczególnym uwzględnieniem kierunku i zakresu działań niezbędnych do przywrócenia poziomów substancji w powietrzu do poziomów dopuszczalnych, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne oraz pułap stężenia ekspozycji nie są dotrzymane, był jak najkrótszy;
- 6) informacje dotyczące planowanych do podjęcia działań w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych i docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji, w tym wykazu i opisu wszystkich planowanych do realizacji działań określonych w programie ochrony powietrza, uwzględniających odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne oraz pułap stężenia ekspozycji nie są dotrzymywane był jak najkrótszy.

§ 7. Harmonogram realizacji działań naprawczych obejmuje:

- 1) działania krótkoterminowe – na okres nie dłuższy niż 2 lata:
 - a) I etap – poniżej 1 roku,

- b) II etap – jeden rok,
- c) III etap – powyżej jednego roku;
- 2) działania średnioterminowe – na okres nie dłuższy niż 4 lata;
- 3) działania długoterminowe – na okres nie dłuższy niż 6 lat;
- 4) terminy realizacji działań naprawczych:
 - a) planowane daty rozpoczęcia realizacji poszczególnych działań (rok-miesiąc-dzień), w podziale na roczne etapy realizacji,
 - b) planowane daty zakończenia realizacji poszczególnych działań (rok-miesiąc-dzień), w podziale na roczne etapy realizacji,
 - c) planowany termin osiągnięcia efektu realizacji poszczególnych działań (rok-miesiąc-dzień), w podziale na roczne etapy realizacji;
- 5) sektory źródłowe uwzględnione w działaniach;
- 6) kategorię działań, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

§ 8. Szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych ujmuje się w podziale na:

- 1) roczne etapy realizacji;
- 2) propozycje źródeł.

§ 9. Wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych, w tym liczba:

- 1) przeprowadzonych termomodernizacji;
- 2) wymian źródeł ogrzewania z paliwa stałego na:
 - a) przyłączy do sieci ciepłowniczej,
 - b) przyłączy do sieci gazowej,
 - c) odnawialne źródła energii,
 - d) ogrzewanie na paliwo stałe;
- 3) płatnych miejsc parkingowych;
- 4) przeprowadzonych kontroli w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych;
- 5) wykrytych nieprawidłowości w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych.

§ 10. Planowany do osiągnięcia efekt ekologiczny działań naprawczych polegający na redukcji wielkości emisji zanieczyszczeń oraz planowane wielkości zmiany stężeń substancji w powietrzu objętych programem, w poszczególnych latach objętych programem oraz w roku zakończenia realizacji programu, obejmują w szczególności:

- 1) redukcję wielkości emisji substancji w ciągu roku osiągnięta w wyniku realizacji programu ochrony powietrza, w tym poszczególnych działań, określonych efektem redukcji emisji danej substancji wyrażonym w Mg/rok;
- 2) planowaną wielkość zmiany stężeń substancji objętą programem ochrony powietrza w roku prognozowanym w związku z realizacją poszczególnych działań ($\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3);
- 3) listę innych działań, niewynikających z programu ochrony powietrza, planowanych lub już przygotowanych, poddanych analizie i przewidzianych do realizacji;
- 4) listę działań krótkoterminowych zmierzających do ograniczenia ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.

§ 11. Planowane daty rozpoczęcia i zakończenia realizacji poszczególnych działań, o których mowa w § 7 pkt 4, ustala się uwzględniając:

- 1) wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego substancji w powietrzu;
- 2) podział źródeł emisji, w podziale na kategorie SNAP;
- 3) przewidywany poziom stężeń w roku prognozowanym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 ;
- 4) przewidywaną liczbę przekroczeń poziomu dopuszczalnego (wartość 24-godzinna);
- 5) rozkład gęstości zaludnienia w strefie objętej programem ochrony powietrza;
- 6) możliwości finansowe, społeczne i gospodarcze podmiotów objętych programem ochrony powietrza;
- 7) uwarunkowania wynikające z funkcjonowania na obszarze strefy form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244 i 2340).

§ 12. Obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu ochrony powietrza określone są dla:

- 1) organów administracji publicznej właściwej w sprawach:
 - a) przekazywania organowi określającemu program ochrony powietrza informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów programu ochrony powietrza,
 - b) wydania aktów prawa miejscowego,
 - c) monitorowania realizacji programu ochrony powietrza lub poszczególnych zadań programu ochrony powietrza;
- 2) podmiotów korzystających ze środowiska oraz osób korzystających ze środowiska na zasadach korzystania powszechnego lub zwykłego i ich obowiązki i ograniczenia ustalone w programie ochrony powietrza.

§ 13.1. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień programu ochrony powietrza obejmuje:

- 1) uwarunkowania wynikające z planów zagospodarowania przestrzennego województw, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych na terenie strefy, o której mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 lub 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, objętym programem ochrony powietrza;
- 2) bilanse substancji zanieczyszczających powietrze wykonane dla podmiotów korzystających ze środowiska i napływów substancji zanieczyszczających powietrze spoza obszaru strefy objętej programem ochrony powietrza, które oddziałują na poziomy substancji w powietrzu;
- 3) ocenę oraz analizę ekonomiczną możliwych do zastosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i organizacyjnych, zmierzających do ograniczenia oddziaływania instalacji i urządzeń mających znaczący udział w poziomie ozonu w powietrzu i tlenków azotu i niemetanowych lotnych związków organicznych, w celu osiągnięcia docelowego poziomu ozonu w powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem związanych z tym kosztów i korzyści, w sposób efektywny kosztowo, tak aby uniknąć ponoszenia nadmiernych kosztów – w przypadku programu ochrony powietrza opracowanego ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu;

- 4) szacunkowe wyliczenie czasu potrzebnego do osiągnięcia celów zakładanych w programie ochrony powietrza, z podziałem na poszczególne działania;
- 5) opis działań naprawczych możliwych do zastosowania, które nie zostały wytypowane do wdrożenia w programie ochrony powietrza, wraz z uzasadnieniem przyczyn ich niezastosowania;
- 6) analizę dokumentów, materiałów i publikacji wykorzystanych do opracowania programu ochrony powietrza ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - b) wykazów rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza, sporządzanych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska,
 - c) opisów technik i technologii dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza,
 - d) rejestrów znajdujących się w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
 - e) obowiązujących i zakończonych dokumentów strategicznych realizowanych na poziomie wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,
 - f) raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko,
 - g) polityk, strategii, planów i programów o charakterze ogólnokrajowym;
- 8) załączniki w formie graficznej uwzględniające:
 - a) podział administracyjny strefy objętej programem ochrony powietrza,
 - b) lokalizację:
 - instalacji, których eksploatacja powoduje wprowadzanie do powietrza substancji, dla których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne lub docelowe w strefie, której dotyczy program ochrony powietrza i w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
 - punktu pomiarowego,
 - c) wykaz głównych źródeł emisji odpowiedzialnych za przekroczenie poziomu dopuszczalnego lub docelowego substancji w strefie, ze względu na które opracowany został program ochrony powietrza.

2. Załączniki, o których mowa w ust. 1 pkt 8, sporządza się odrębnie dla każdej substancji, dla której występuje przekroczenie standardów jakości powietrza.

§ 14. 1. W programie ochrony powietrza i planie działań krótkoterminowych określa się i ocenia następujące zagadnienia:

- 1) ilość wprowadzanych do powietrza substancji, ze względu na które opracowany został program ochrony powietrza, w strefie, z wyszczególnieniem:
 - a) instalacji, urządzeń i rodzajów powszechnego korzystania ze środowiska,
 - b) napływu substancji zanieczyszczających obszar strefy, ze względu na które opracowany został program ochrony powietrza, z wyróżnieniem instalacji zlokalizowanych w jego bezpośrednim sąsiedztwie, instalacji zlokalizowanych na obszarze województwa, napływu substancji zanieczyszczających, pochodzących od innych instalacji zlokalizowanych na terenie kraju lub za granicą;
- 2) kierunki i zakres działań niezbędnych dla osiągnięcia poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji oraz pułapu stężenia ekspozycji w powietrzu, w tym ustalenie zadań priorytetowych;
- 3) zmiany w jakości paliw wykorzystywanych do celów wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz celów transportowych, dopuszczonych do użycia w strefie;
- 4) konieczność zastosowania najlepszej dostępnej techniki;

- 5) realizację zobowiązań międzynarodowych w zakresie ograniczania emisji do powietrza;
- 6) przewidywane zmiany wielkości emisji substancji zanieczyszczających do powietrza ze źródeł:
 - a) zlokalizowanych poza granicami kraju – mających wpływ na przekroczenie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu w strefie,
 - b) zlokalizowanych na terenie kraju elektrowni konwencjonalnych, elektrociepłowni i innych instalacji będących przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081),
 - c) zlokalizowanych na obszarze województw graniczących z województwem, w którym zlokalizowana jest strefa, wymagających pozwolenia zintegrowanego.

§ 15. Plany działań krótkoterminowych składają się z:

- 1) części opisowej;
- 2) części wyszczególniającej obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji planów działań krótkoterminowych;
- 3) uzasadnienia określonych i ocenionych przez zarząd województwa zagadnień.

§ 16. 1. Część opisowa planu działań krótkoterminowych obejmuje:

- 1) analizę stanu powietrza w strefie ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) roku przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania planu działań krótkoterminowych,
 - b) identyfikacji zagrożenia przekroczenia poziomów alarmowych lub istotne przekroczenia, ponad 200%, poziomów dopuszczalnych lub docelowych, w tym w ciągu ostatnich 5 lat,
 - c) wielkości poziomów substancji w powietrzu w strefie, w tym warunków, w których powstają ponadnormatywne stężenia analizowanych substancji,
 - d) potencjalnych źródeł przekroczeń poziomów alarmowych, informowania, dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu na obszarze strefy, prawdopodobny wpływ realizowanego planu działań krótkoterminowych na poziomy substancji, w tym na skrócenie czasu trwania przekroczenia oraz ograniczenie narażenia;
- 2) zakres i rodzaj działań krótkoterminowych oraz sposób postępowania w przypadku ryzyka przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) działań ze względu na przekroczenie poziomów alarmowych i informowania,
 - b) działań ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych lub docelowych,
 - c) planowanego do osiągnięcia efektu ekologicznego wynikającego z realizacji działań,
 - d) listy podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, które eksploatują instalację objętą postępowaniem kompensacyjnym, o którym mowa w art. 227–229 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
 - e) sposobu organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi,

- f) sposobu postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu,
 - g) sposobu i trybu powiadamiania przez wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego o zaistnieniu przekroczeń poziomów alarmowych, informowania, dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu,
 - h) skutków realizacji planu działań krótkoterminowych, zagrożeń i barier realizacji,
 - i) termin podjęcia konkretnych działań krótkoterminowych;
- 3) ogólną strategię udostępniania informacji wszystkim zainteresowanym stronom.
2. Przykłady możliwych działań krótkoterminowych i ograniczeń wynikających z planu działań krótkoterminowych określa załącznik do rozporządzenia.

§ 17. Część wyszczególniająca obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji planu działań krótkoterminowych wskazuje:

- 1) organy administracji publicznej właściwe w sprawach:
 - a) przekazywania organowi określającemu plan działań krótkoterminowych informacji o wydawanych decyzjach, których ustalenia zmierzają do osiągnięcia celów planu,
 - b) wydania aktów prawa miejscowego,
 - c) monitorowania realizacji poszczególnych zadań planu działań krótkoterminowych;
- 2) podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki i ograniczenia ustalone w planie działań krótkoterminowych.

§ 18. Uzasadnienie zakresu określonych i ocenionych zagadnień planu działań krótkoterminowych obejmuje zakres spraw, o których mowa w § 10 pkt 2.

§ 19. Programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych sporządzane są w postaci papierowej oraz w postaci elektronicznej.

§ 20. Programy ochrony powietrza przyjęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zachowują moc i obowiązują do czasu, na jaki zostały uchwalone.

§ 21. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1028).

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Środowiska
z dnia ... (poz. ...)

PRZYKŁADY MOŻLIWYCH DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH I OGRANICZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANU DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH

1) Działania krótkoterminowe i ograniczenia w zakresie redukcji emisji powierzchniowej:

- a) czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania mieszkań w okresie grzewczym,
- b) czasowe zawieszenie robót budowlanych, uciążliwych ze względu na jakość powietrza,
- c) nakaz zraszania pryzm materiałów sypkich w celu wyeliminowania pylenia,
- d) zakaz palenia pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi, z wyłączeniem działań i czynności związanych z gospodarką leśną.

2) Działania krótkoterminowe i ograniczenia w zakresie redukcji emisji liniowej:

- a) przeniesienie uciążliwego natężenia ruchu samochodowego na odcinki alternatywne, wyznaczone przez zarządzających drogami na danym obszarze,
- b) ograniczenie ruchu samochodowego poprzez promocję i wprowadzanie zachęt do korzystania z innych form komunikacji, np. komunikacji publicznej,
- c) upłynnienie ruchu drogowego poprzez stosowanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem, tzw. „zielona fala”,
- d) czyszczenie ulic na mokro,
- e) czasowy zakaz wjazdu wyznaczonych pojazdów do wyznaczonych stref szczególnego narażenia,
- f) wprowadzenie możliwości bezpłatnego podróżowania komunikacją publiczną,
- g) montaż tablic informujących o objazdach,
- h) bezwzględny zakaz wjazdu samochodów ciężarowych na wyznaczone trasy w miastach,
- i) rozwinięcie akcji informacyjnych i edukacyjnych, promujących wspólne dojazdy do pracy (jednym samochodem) oraz korzystania z komunikacji miejskiej,
- j) tworzenie systemów połączenia parkowania z komunikacją publiczną – parkuj + jedź „P+R” dla indywidualnych osób.

3) Działanie krótkoterminowe i ograniczenia w zakresie redukcji emisji punktowej

– czasowe ograniczenie produkcji w instalacjach mających szczególnie uciążliwy wpływ na jakość powietrza wskazanych w planie działań krótkoterminowych jako mających największy wpływ na jakość powietrza na danym terenie, z wyłączeniem dużych instalacji energetycznego spalania paliw zapewniających dostawę energii elektrycznej i ciepła.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych przygotowany został na podstawie upoważnienia zawartego w art. 91 ust. 10 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (UC148).

Ww. przepis stanowi upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Wydanie niniejszego rozporządzenia stanowi wykonanie wyroku z dnia 22 lutego 2018 r. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przeciwko Polsce w związku z wniesieniem skargi przez Komisję Europejską w zakresie utrzymujących się od lat przekroczeń norm jakości powietrza dla pyłu drobnego PM₁₀ m.in. poprzez modyfikację rozwiązań wynikających z aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1028), pod kątem użytego w art. 23 ust. 1 akapit 2 dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (zwanej dalej dyrektywą 2008/50/WE) sformułowania „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymane był jak najkrótszy”, oraz podniesienia skuteczności działań naprawczych mających na celu dotrzymanie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji na pył zawieszony PM_{2,5}, określonych w prawodawstwie unijnym.

Zmiana upoważnienia do wydania przez ministra właściwego do spraw środowiska przedmiotowego rozporządzenia, zawarta w art. 91 ust. 10 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym, związana jest z koniecznością dostosowania wymagań dotyczących opracowania programów ochrony powietrza do zakresu określonego w projektowanym art. 91 ust. 7a w brzmieniu nadanym w art. 1 pkt 2 lit. j projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (UC 148).

W projekcie rozporządzenia określono:

- 1) części składowe programów ochrony powietrza (§ 3–15);
- 2) części składowe planów działań krótkoterminowych (§ 16–19);
- 3) formę sporządzenia programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (§ 20);
- 4) przykłady działań krótkoterminowych i ograniczeń wynikających z planu działań krótkoterminowych (załącznik).

W projekcie rozporządzenia, w ramach części składowych programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, określone zostały szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy i plany.

Wraz z wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia utraci moc obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

W projekcie rozporządzenia wprowadzone zostały przepisy przejściowe odnoszące się do

obowiązujących programów ochrony powietrza, przygotowanych i przyjętych w drodze uchwał sejmików województw, na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu za lata poprzednie, zgodnie z którymi w brzmieniu dotychczasowym zachowują one moc i obowiązują do czasu, na jaki zostały uchwalone.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w tym w szczególności z dyrektywą 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3, UE L 87 z 31.03.2009 r., str. 109 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4), dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4) oraz decyzją Komisji 2011/850/WE z dnia 12 grudnia 2011 r. ustanawiającą zasady stosowania dyrektyw 2004/107/WE i 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, str. 86 oraz Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 36), jak również wytycznymi Komisji do tej decyzji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia może wpłynąć pozytywnie na działalność mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

**w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia
powietrza²⁾**

Na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zakres i sposób przekazywania przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu, o którym mowa w art. 88 ust. 7 ustawy, zwanemu dalej „Instytutem Ochrony Środowiska”, wyników pomiarów, o których mowa w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zwanej dalej „ustawą”, na potrzeby wykonywania przez Instytut Ochrony Środowiska modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analiz wyników tego modelowania;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 96).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża:

- 1) dyrektywę 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3, Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 109 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4);
- 3) dyrektywę Komisji (UE) 2015/1480 z dnia 28 sierpnia 2015 r. zmieniającą niektóre załączniki do dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE i 2008/50/WE ustanawiające przepisy dotyczące metod referencyjnych, zatwierdzania danych i lokalizacji punktów pomiarowych do oceny jakości powietrza (Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. 1356, 1479, 1564, 1590, 1592, 1648, 1722, 2161, 2533 oraz z 2019 r. poz. 42, 412 i 452.

- 2) zakres i sposób przekazywania przez Instytut Ochrony Środowiska Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wyników modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analiz wyników tego modelowania na potrzeby:
 - a) dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89 ustawy,
 - b) ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza w poszczególnych strefach, o którym mowa w art. 88 ust. 2 ustawy,
 - c) określania ryzyka przekroczeń poziomów dopuszczalnych albo przekroczeń poziomów docelowych lub dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji, lub poziomów alarmowych oraz celów długoterminowych, spowodowanych przenoszeniem zanieczyszczeń z terytorium innego państwa, o których mowa w art. 92a ust. 1 ustawy, dla każdego roku podlegającego ocenie, o której mowa w art. 89 ustawy,
 - d) określania ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu albo informacji o wystąpieniu przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji, o którym mowa w art. 93 ust.1 ustawy,
 - e) wyznaczania reprezentatywności stanowisk pomiarowych, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy;
- 3) zakres i sposób przekazywania przez Instytut Ochrony Środowiska ministrowi właściwemu do spraw środowiska wyników modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz analiz wyników tego modelowania, na potrzeby prognozowania stężeń substancji w powietrzu na potrzeby opracowania krajowego programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91c ustawy;
- 4) zakres i sposób przekazywania przez zarząd województwa ministrowi właściwemu do spraw środowiska:
 - a) informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ustawy,
 - b) informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych,

- c) sprawozdania okresowego z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ustawy,
- d) sprawozdania końcowego z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ustawy,
- e) sprawozdania końcowego z realizacji planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92 ustawy.

§ 2. 1. Wyniki pomiarów, o których mowa w § 1 pkt 1, Główny Inspektor Ochrony Środowiska przekazuje Instytutowi Ochrony Środowiska, w terminie:

- 1) do dnia 15 lutego roku następującego po roku, w którym wykonano pomiary za poprzedni rok kalendarzowy – w zakresie: zweryfikowane roczne serie wyników pomiarów poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, ozonu i tlenku węgla;
- 2) do dnia 28 lutego roku następującego po roku, w którym wykonano pomiary za poprzedni rok kalendarzowy – w zakresie: zweryfikowane roczne serie wyników pomiarów poziomów benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

2. Wyniki, o których mowa w ust. 1, przekazuje się w postaci elektronicznej w formie arkuszy kalkulacyjnych.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. a, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 20 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Wyniki przekazuje się w postaci elektronicznej, na informatycznym nośniku danych, w postaci elektronicznej, w formie warstw mapy cyfrowej i arkuszy kalkulacyjnych, a także opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. b, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 20 maja roku następującego po ostatnim roku kalendarzowym, z którego dane będą wykorzystane do dokonania klasyfikacji stref.

2. Wyniki przekazuje się w postaci elektronicznej, za pomocą nośników danych, w formie warstw mapy cyfrowej i arkuszy kalkulacyjnych, a także opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. c, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Wyniki przekazuje się w postaci elektronicznej, na informatycznym nośniku danych, w formie warstw mapy cyfrowej i arkuszy kalkulacyjnych, a także w formie opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. d, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w zakresie określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia:

1) w terminie do godziny 8:30 każdego dnia;

2) w postaci elektronicznej, w formie map i animacji, za pomocą transmisji danych na dedykowane miejsce dyskowe.

2. Dla wyników modelowania, o których mowa w § 1 pkt 3 lit. d, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacje w zakresie załącznika nr 5:

1) ust. 1 i 2 w terminie do dnia 30 września w odniesieniu do następnego roku kalendarzowego;

2) ust. 4:

a) w terminie do dnia 30 maja:

- w odniesieniu do poprzedniego roku kalendarzowego dla pyłu zawieszonego PM10 i dwutlenku azotu,
- w odniesieniu do okresu od dnia 1 października poprzedniego roku do dnia 31 marca danego roku dla dwutlenku siarki,

b) w terminie do dnia 30 listopada w odniesieniu do okresu od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września dla ozonu.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, przekazuje się w formie arkuszy kalkulacyjnych w postaci elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej i w formie opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

§ 7. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. e, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do dnia 31 października każdego roku dla nowego stanowiska pomiarowego i nie rzadziej niż raz na pięć lat dla każdego stanowiska.

2. Wyniki przekazuje się w postaci elektronicznej na informatycznym nośniku danych, w formie warstw mapy cyfrowej i arkuszy kalkulacyjnych, a także w formie opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 8. 1. Wyniki modelowania, o których mowa w § 1 pkt 3, Instytut Ochrony Środowiska przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska w terminie do dnia 30 września każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Wyniki przekazuje się w postaci elektronicznej na informatycznym nośniku danych, w formie warstw mapy cyfrowej i arkuszy kalkulacyjnych, a także w formie opisowego raportu w postaci papierowej i elektronicznej.

3. Zakres przekazywanych wyników, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Informacja o uchwaleniu programu ochrony powietrza, o którym mowa w § 1 pkt 4 lit. a, obejmuje:

- 1) uchwałę sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza wraz z tym programem;
- 2) zestawienie informacji o programie ochrony powietrza.

2. Informację przekazuje się w postaci elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej oraz w postaci papierowej.

3. Informację, o której mowa w ust. 1, zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska niezwłocznie po uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza.

4. Informację o uchwaleniu planu działań krótkoterminowych, o której mowa w § 1 pkt 4 lit. b, zarząd województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska niezwłocznie po ogłoszeniu uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych lub uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, którego częścią jest plan działań krótkoterminowych.

5. Informacja, o której mowa w ust. 4, obejmuje:

- 1) plan działań krótkoterminowych;
- 2) uchwałę w sprawie planu działań krótkoterminowych.

6. Jeżeli plan działań krótkoterminowych jest częścią programu ochrony powietrza, informację określoną w ust. 1 można przekazać łącznie z informacją, o której mowa w ust. 3.

7. Zakres przekazywanych informacji, o których mowa w ust. 1 i 4, jest określony w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

§ 10. 1. Sprawozdanie okresowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w § 1 pkt 4 lit. c, zawiera informacje o:

- 1) kierunkach działań priorytetowych i w zakresie podjętych działań priorytetowych, w tym o wprowadzonych wymaganiach jakości paliw dopuszczonych do stosowania na określonym terenie, określonych w uchwale sejmiku województwa, przyjętej na podstawie art. 96 ustawy, zastosowanych najlepszych dostępnych technik, w przypadku gdy działania

naprawcze dotyczą sektora przemysłu, i podjęciu innych działań ograniczających emisję substancji do powietrza, jeżeli były planowane;

- 2) stanie zaawansowania podjętych działań, o których mowa w pkt 1;
- 3) nakładach, w tym środkach finansowych, dotychczas poniesionych oraz przewidywanych do poniesienia na działania, o których mowa w pkt 1;
- 4) stanie realizacji działań naprawczych, w tym o ograniczeniu wielkości emisji substancji do powietrza;
- 5) osiągniętym efekcie ekologicznym, na podstawie szczegółowego wskaźnika monitorowania postępu.

2. Sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza, o którym mowa w § 1 pkt 4 lit. d, zawiera informacje o:

- 1) zrealizowanych działań naprawczych, określonych w harmonogramie;
- 2) poniesionych nakładach finansowych na realizację działań, o których mowa w pkt 1;
- 3) wielkości redukcji emisji substancji do powietrza;
- 4) osiągniętym efekcie ekologicznym, na podstawie szczegółowego wskaźnika monitorowania postępu.

3. Sprawozdanie końcowe z realizacji planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w § 1 pkt 4 lit. e, zawiera informacje o podjętych działaniach, które miały na celu:

- 1) zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu;
- 2) ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń tych poziomów.

4. Sprawozdanie przekazuje się w postaci elektronicznej za pomocą poczty elektronicznej oraz w postaci papierowej.

5. Zakres przekazywanych sprawozdań, o których mowa w ust. 1–3, jest określony w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 11. 1. Informacje, o których mowa w § 9 ust. 1, przekazuje się po raz pierwszy w 2023 r. i dotyczą one oceny poziomów substancji w powietrzu w 2021 r.

2. Informacje, o których mowa w § 9 ust. 4, przekazuje się po raz pierwszy w 2023 r.

3. Sprawozdania, o których mowa w § 10 ust. 1, przekazuje się po raz pierwszy w 2021 r.

4. Sprawozdania, o których mowa w § 10 ust. 2, przekazuje się po raz pierwszy w 2029 r.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.⁴⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 1120), które zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. poz. ...) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załącznik nr 1

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW POMIARÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 90 UST. 1 USTAWY Z DNIA 27 KWIEŹNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA, NA POTRZEBY WYKONYWANIA PRZEZ INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA

1. Wyniki pomiarów jako serie roczne przekazuje się dla każdego stanowiska pomiarowego oddzielnie i podaje:

- 1) nazwę substancji;
- 2) datę i godzinę pomiaru według czasu środkowoeuropejskiego – CET, rozumianego jako czas uniwersalny zwiększony w stosunku do czasu koordynowanego UTC – PL o jedną godzinę;
- 3) wynik pomiaru poziomu stężenia substancji w powietrzu.

2. Informacje dotyczące punktu pomiarowego:

- 1) kod krajowy i kod międzynarodowy punktu pomiarowego¹⁾;
- 2) nazwa punktu pomiarowego;
- 3) adres punktu pomiarowego;
- 4) typ obszaru lokalizacji punktu pomiarowego²⁾;
- 5) wysokość n.p.m.;
- 6) współrzędne geograficzne punktu pomiarowego w układzie WGS84³⁾ i współrzędne prostokątne w układzie PL-1992⁴⁾.

3. Informacje dotyczące stanowiska pomiarowego:

- 1) typ stanowiska⁵⁾;
- 2) typ pomiaru⁶⁾;
- 3) reprezentatywność stanowiska pomiarowego, tam gdzie to możliwe.

Zakres przekazywanych wyników pomiarów dotyczy następujących substancji: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, ozonu, benzo(a)pirenu i tlenku węgla.

Objaśnienia:

- 1) Kod krajowy i międzynarodowy punktu pomiarowego, służący do identyfikacji punktu pomiarowego: kod krajowy nadawany jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, a kod międzynarodowy nadawany jest przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.
- 2) Typ obszaru lokalizacji punktu pomiarowego: miejski, podmiejski, pozamiejski.
- 3) Zbiór parametrów (z 1984 r.) określających wielkość i kształt Ziemi oraz właściwości jej potencjału grawitacyjnego. Układ ten definiuje elipsoidę przybliżającą kształt Ziemi wykorzystywany do tworzenia map.
- 4) Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).
- 5) Typ stanowiska pomiarowego: tła (miejskiego lub regionalnego), oddziaływania komunikacji, oddziaływania przemysłu.
- 6) Typ pomiaru: manualny, automatyczny.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA NA POTRZEBY DOKONYWANIA OCENY POZIOMÓW SUBSTANCJI W POWIETRZU I KLASYFIKACJI STREF, O KTÓRYCH MOWA W ART. 89 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) rok, dla którego przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zbiór danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza wykorzystanych w modelowaniu w podziale na województwa, strefy i powiaty oraz źródła emisji;
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) przestrzenna i czasowa rozdzielczość wyników modelowania;
- 8) częstotliwość archiwizacji wyników modelowania;
- 9) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 10) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania;
- 11) asymilacja danych pomiarowych (jeżeli została wykonana – opis).

3. Mapy zawierające rozkład stężeń i parametrów statystycznych w siatce obliczeniowej lub receptorach dyskretnych reprezentujących środek komórki siatki obliczeniowej dla obszaru kraju, województw i każdej strefy, prezentujące wyniki modelowania według następującego zestawienia:

Substancja:			Parametr statystyczny:
1)	dwutlenek siarki (SO ₂)		percentyl 99,7 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 350 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
2)	dwutlenek siarki (SO ₂)		percentyl 99,2 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 125 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
3)	dwutlenek siarki (SO ₂)		stężenie średnie w okresie zimowym (01.10-31.03);
4)	dwutlenek siarki (SO ₂)		stężenie średnie roczne;
5)	dwutlenek azotu (NO ₂)		percentyl 99,8 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 200 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
6)	dwutlenek azotu (NO ₂)		stężenie średnie roczne;
7)	tlenki azotu (NO _x)		stężenie średnie roczne;
8)	pył zawieszony PM10		percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 50 µg/m ³ w roku kalendarzowymi i trzydzieste szóste maksimum ze średnich dobowych ³⁾ ;
9)	pył zawieszony PM10		stężenie średnie roczne;
10)	pył zawieszony PM2,5		stężenie średnie roczne;

11) ozon (O ₃)	percentyl 93,2 z trzyletniej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku uśrednione dla trzech lat;
12) ozon (O ₃)	percentyl 93,2 w rocznej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku oceny;
13) ozon (O ₃)	AOT40 ⁴⁾ liczone w godzinach pomiędzy 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 1.05-31.07 uśrednione dla pięciu lat;
14) ozon (O ₃)	AOT40 liczone w godzinach pomiędzy 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 1.05-31.07 w roku oceny;
15) ozon (O ₃)	Liczby dni w ciągu roku, w których jednogodzinne stężenie ozonu przekroczyło wartość 180 µg/m ³ i 240 µg/m ³ ;
16) benzo(a)piren (B(a)P)	stężenie średnioroczne.

4. Obszary przekroczeń (w km² oraz w postaci map w formie wektorowej z granicami tych obszarów) wyznaczone dla każdego parametru statystycznego, każdego zanieczyszczenia i każdej strefy, w której został przekroczony poziom dopuszczalny, poziom docelowy lub poziom celu długoterminowego.

5. Liczba ludności zamieszkała na obszarze przekroczeń, o których mowa w ust. 4, wyznaczona dla każdej strefy.

Objaśnienia:

- ¹⁾ W tym, między innymi, opis schematu przemian chemicznych zastosowanych przez model matematyczny i opis wykorzystanych danych meteorologicznych.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).
- ³⁾ 36-ta wartość w uporządkowanym nierosnąco ciągu wartości stężeń 24-godzinnych z roku kalendarzowego. Jest to wartość powiązana z definicją poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10. Jeżeli wartość 36-tego maksimum jest większa od 50 µg/m³, to oznacza, że w roku wystąpiło więcej niż dozwolone 35

przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego ($D_{24}=50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) czyli, że stężenie dopuszczalne 24-godzinne dla pyłu zawieszonego PM10 zostało przekroczone.

- 4) Wskaźnik określający zanieczyszczenie powietrza ozonem, obliczany dla okresu maj-lipiec jako suma różnic między stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a wartością $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla każdej godziny w ciągu doby, między godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA NA POTRZEBY USTALENIA ODPOWIEDNIEGO SPOSOBU OCENY JAKOŚCI POWIETRZA W POSZCZEGÓLNYCH STREFACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST. 2 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) okres, dla którego przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zbiór danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza wykorzystanych w modelowaniu w podziale na województwa, strefy i powiaty oraz źródła emisji;
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) przestrzenna i czasowa rozdzielczość wyników modelowania;
- 8) częstotliwość archiwizacji wyników modelowania;
- 9) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 10) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania;
- 11) asymilacja danych pomiarowych, jeżeli została wykonana (opis).

3. Mapy zawierające rozkład stężeń i parametrów statystycznych dla obszaru kraju, województw i każdej strefy, prezentujące wyniki modelowania, z uwzględnieniem dolnego i górnego progu oszacowania, według następującego zestawienia:

Substancja:			Parametr statystyczny:
1)	dwutlenek siarki (SO ₂)		percentyl 99,7 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 350 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
2)	dwutlenek siarki (SO ₂)		percentyl 99,2 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 125 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
3)	dwutlenek siarki (SO ₂)		stężenie średnie w okresie zimowym (01.10-31.03);
4)	dwutlenek siarki (SO ₂)		stężenie średnie roczne;
5)	dwutlenek azotu (NO ₂)		percentyl 99,8 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 200 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
6)	dwutlenek azotu (NO ₂)		stężenie średnie roczne;
7)	tlenki azotu (NO _x)		stężenie średnie roczne;
8)	pył zawieszony PM10		percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 50 µg/m ³ w roku kalendarzowym i trzydzieste szóste maksimum ze średnich dobowych ³⁾ ;
9)	pył zawieszony PM10		stężenie średnie roczne;
10)	pył zawieszony PM2,5		stężenie średnie roczne;

11) ozon (O ₃)	percentyl 93,2 z trzyletniej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku uśrednione dla trzech lat;
12) ozon (O ₃)	percentyl 93,2 w rocznej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku oceny;
13) ozon (O ₃)	AOT40 ⁴⁾ liczone w godzinach pomiędzy 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 1.05-31.07 uśrednione dla pięciu lat;
14) ozon (O ₃)	AOT40 liczone w godzinach pomiędzy 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 1.05-31.07 w roku oceny;
15) ozon (O ₃)	liczby dni w ciągu roku, w których jednogodzinne stężenie ozonu przekroczyło wartość 180 µg/m ³ i 240 µg/m ³ ;
16) benzo(a)piren (B(a)P)	stężenie średnioroczne.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Schemat przemian chemicznych zastosowany przez model i opis wykorzystanych danych meteorologicznych lub adres strony internetowej zawierającej powyższe informacje.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).
- ³⁾ 36-ta wartość w uporządkowanym nierosnąco ciągu wartości stężeń 24-godzinnych z roku kalendarzowego. Jest to wartość powiązana z definicją poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10. Jeżeli wartość 36-tego maksimum jest większa od 50 µg/m³, to oznacza, że w roku wystąpiło więcej niż dozwolone 35 przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego (D24=50 µg/m³), czyli, że stężenie dopuszczalne 24-godzinne dla pyłu zawieszonego PM10 zostało przekroczone.
- ⁴⁾ Wskaźnik określający zanieczyszczenie powietrza ozonem, obliczany dla okresu maj-lipiec jako suma różnic między stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³, a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby, między godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA NA POTRZEBY OKREŚLANIA RYZYKA PRZEKROCZEŃ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH ALBO PRZEKROCZEŃ POZIOMÓW DOCELOWYCH LUB DOPUSZCZALNYCH, POWIĘKSZONYCH O MARGINES TOLERANCJI, LUB POZIOMÓW ALARMOWYCH ORAZ CELÓW DŁUGOTERMINOWYCH, SPOWODOWANYCH PRZENOSZENIEM ZANIECZYSZCZEŃ Z TERYTORIUM INNEGO PAŃSTWA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 92a UST. 1 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) rok, dla którego przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zbiór danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza wykorzystanych w modelowaniu w podziale na województwa, strefy i powiaty oraz źródła emisji;
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) przestrzenna i czasowa rozdzielczość wyników modelowania;
- 8) częstotliwość archiwizacji wyników modelowania;
- 9) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 10) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania;
- 11) asymilacja danych pomiarowych, jeżeli została wykonana (opis);
- 12) podsumowanie modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu.

3. Mapy zawierające rozkład stężeń i parametrów statystycznych dla obszaru kraju w siatce obliczeniowej lub receptorach dyskretnych reprezentujących środek komórki siatki obliczeniowej, prezentujące wyniki modelowania według następującego zestawienia:

Substancja:			Parametr statystyczny:
1)	dwutlenek siarki (SO ₂)		Wartość percentyla 99,7 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych dla napływu transgranicznego ³⁾ i udział procentowy napływu transgranicznego ⁴⁾ w odniesieniu do liczby godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 350 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
2)	dwutlenek siarki (SO ₂)		Wartość percentyla 99,2 z rocznej serii stężeń dobowych dla napływu transgranicznego i udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do liczby dni z przekroczeniami wartości dobowej 125 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
3)	dwutlenek siarki (SO ₂)		Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego w okresie zimowym (01.10-31.03);
4)	dwutlenek siarki (SO ₂)		Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego;
5)	dwutlenek azotu (NO ₂)		Wartość percentyla 99,8 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych wynikająca z napływu transgranicznego i udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do liczby godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 200 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
6)	dwutlenek azotu (NO ₂)		Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego;
7)	tlenki azotu (NO _x)		Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego;

8) pył zawieszony PM10	Wartość percentyla 90,4 z rocznej serii stężeń dobowych dla napływu transgranicznego i udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do liczby dni z przekroczeniami wartości dobowej 50 µg/m ³ w roku kalendarzowym ⁵⁾ ;
9) pył zawieszony PM10	Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego;
10) pył zawieszony PM2,5	Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego;
11) ozon (O ₃)	Wartość percentyla 93,2 z serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do liczby dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku którego dotyczy ocena;
12) ozon (O ₃)	Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do AOT40 ⁶⁾ liczonego w godzinach pomiędzy 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 01.05-31.07 w roku, którego dotyczy ocena;
13) benzo(a)piren (B(a)P)	Udział procentowy napływu transgranicznego w odniesieniu do stężenia średniego rocznego.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Schemat przemian chemicznych zastosowany przez model matematyczny i opis wykorzystanych danych meteorologicznych lub hiperłącze do strony internetowej zawierającej powyższe informacje.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).
- ³⁾ Wartości parametrów statystycznych dla napływu transgranicznego obliczone przy braku emisji z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- ⁴⁾ Udział procentowy napływu transgranicznego dla danego parametru liczony jest jako:

$$\frac{\text{wartość parametru statystycznego dla napływu transgranicznego obliczonego przy braku emisji z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej}}{\text{wartość parametru statystycznego uzyskanego z oceny poziomów substancji w powietrzu}} \times 100$$

lub

$$\left[\frac{\text{wartość parametru statystycznego uzyskanego z oceny poziomów substancji w powietrzu} - \text{wartość parametru statystycznego dla napływu transgranicznego obliczonego przy braku emisji z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej}}{\text{wartość parametru statystycznego uzyskanego z oceny poziomów substancji w powietrzu}} \right] \times 100$$

- 5) 36-ta wartość w uporządkowanym nierosnąco ciągu wartości stężeń 24-godzinnych z roku kalendarzowego. Jest to wartość powiązana z definicją poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Jeżeli wartość 36-tego maksimum jest większa od 50 µg/m³, to oznacza, że w roku wystąpiło więcej niż dozwolone 35 przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego (D₂₄=50 µg/m³), czyli że stężenie dopuszczalne 24-godzinne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zostało przekroczone.
- 6) Wskaźnik określający zanieczyszczenie powietrza ozonem, obliczany dla okresu maj-lipiec jako suma różnic między stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³, a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby, między godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA NA POTRZEBY OKREŚLANIA RYZYKA WYSTĄPIENIA PRZEKROCZENIA POZIOMU ALARMOWEGO, DOPUSZCZALNEGO LUB DOCELOWEGO SUBSTANCJI W POWIETRZU ALBO INFORMACJI O WYSTĄPIENIU PRZEKROCZENIA POZIOMU ALARMOWEGO, DOPUSZCZALNEGO LUB DOCELOWEGO SUBSTANCJI, O KTÓRYM MOWA W ART. 93 UST. 1 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) rok lub okres, dla których przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o modelowaniu, które zostanie wykonane:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zakres parametrów statystycznych dla poszczególnych substancji i zakres prognozowanych substancji oraz okres, dla którego wykonane zostanie modelowanie
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) przestrzenna i czasowa rozdzielczość wyników modelowania.

3. Wyniki rozkładu stężeń substancji dla obszaru kraju w siatce obliczeniowej lub receptorach dyskretnych reprezentujących środek komórki siatki obliczeniowej przekazywane są w formie plików graficznych w formacie graficznym, przedstawiającym:

- 1) mapy dla każdej substancji wykonuje się na dzień bieżący i prognozy na kolejne 2 dni;
- 2) animacje w postaci sekwencji map godzinowych dla każdej substancji wykonuje się na dzień bieżący i dzień kolejny;
- 3) na każdej mapie i animacji informację o nazwie i wersji modelu, dacie i godzinie startu obliczeń, dacie, której dotyczy prognoza, nazwie substancji oraz legendę odpowiadającą skali barw mapy i animacji;

4) mapy zawierające rozkłady stężeń według następującego zestawienia:

Substancja	Zakres czasowy realizacji prognoz
1) pył zawieszony PM10	rok kalendarzowy;
2) dwutlenek azotu (NO ₂)	rok kalendarzowy;
3) dwutlenek siarki (SO ₂)	01.10 – 31.03;
4) ozon (O ₃)	01.04 – 30.09.

4. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) informacja o wykorzystanych emisjach;
- 2) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania;
- 3) asymilacja danych pomiarowych, jeżeli została wykonana (opis);
- 4) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 5) podsumowanie modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu, w tym informacja o częstotliwości archiwizacji wyników modelowania.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Schemat przemian chemicznych zastosowany przez model matematyczny i opis wykorzystanych danych meteorologicznych lub adres strony internetowej zawierającej powyższe informacje.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA NA POTRZEBY WYZNACZANIA REPREZENTATYWNOŚCI STANOWISK POMIAROWYCH, O KTÓRYCH MOWA W PRZEPISACH WYKONAWCZYCH WYDANYCH NA PODSTAWIE ART. 90 UST. 3 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) rok lub okres, dla którego przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zbiór danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza wykorzystanych w modelowaniu w podziale na województwa, strefy i powiaty oraz źródła emisji;
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania i jego charakterystyka;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 8) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania.

3. Mapy zawierające rozkład stężeń i parametrów statystycznych w siatce obliczeniowej lub receptorach dyskretnych reprezentujących środek komórki siatki obliczeniowej prezentujące wyniki modelowania według następującego zestawienia:

Substancja:	Parametr statystyczny:
1) dwutlenek siarki (SO ₂)	percentyl 99,7 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 350 µg/m ³ w roku kalendarzowym;

2)	dwutlenek (SO ₂)	siarki	percentyl 99,2 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 125 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
3)	dwutlenek (SO ₂)	siarki	stężenie średnie w okresie zimowym (01.10-31.03);
4)	dwutlenek (SO ₂)	siarki	stężenie średnie roczne;
5)	dwutlenek (NO ₂)	azotu	percentyl 99,8 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 200 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
6)	dwutlenek (NO ₂)	azotu	stężenie średnie roczne;
7)	tlenki azotu (NO _x)		stężenie średnie roczne;
8)	tlenek węgla (CO)		stężenie maksymalne ośmiogodzinne krocące i liczba dni z przekroczeniami wartości 10 000 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne krocące w roku;
9)	pył PM10	zawieszony	percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 50 µg/m ³ w roku kalendarzowym i trzydzieste szóste maksimum ze średnich dobowych ³⁾ ;
10)	pył PM10	zawieszony	stężenie średnie roczne;
11)	pył PM2,5	zawieszony	stężenie średnie roczne;
12)	benzo(a)piren (B(a)P)		stężenie średnioroczne;
13)	ozon (O ₃)		percentyl 93,2 w rocznej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego krocącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia

ośmiogodzinne kroczące w roku oceny;

AOT40⁴⁾ liczone w godzinach pomiędzy 8⁰⁰-20⁰⁰ czasu środkowoeuropejskiego w okresie 1.05-31.07 w roku oceny;

14) arsen (As)	stężenie średnie roczne;
15) kadm (Cd)	stężenie średnie roczne;
16) nikiel (Ni)	stężenie średnie roczne;
17) ołów (Pb)	stężenie średnie roczne;
18) benzen (C ₆ H ₆)	stężenie średnie roczne;

4. Informacje o dacie, godzinie i modelowanych wartościach stężeń parametrów statystycznych dla poszczególnych substancji wymienionych w ust. 3, w rozdzielczości jednogodzinnej.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Schemat przemian chemicznych zastosowany przez model matematyczny i opis wykorzystanych danych meteorologicznych lub hiperłącze do strony internetowej zawierającej powyższe informacje.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2017 r. poz. 725 i 730).
- ³⁾ 36-ta wartość w uporządkowanym nierosnąco ciągu wartości stężeń 24-godzinnych z roku kalendarzowego. Jest to wartość powiązana z definicją poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Jeżeli wartość 36-tego maksimum jest większa od 50 µg/m³, to oznacza, że w roku wystąpiło więcej niż dozwolone 35 przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego (D₂₄=50 µg/m³), czyli że stężenie dopuszczalne 24-godzinne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zostało przekroczone.
- ⁴⁾ Wskaźnik określający zanieczyszczenie powietrza ozonem, obliczany dla okresu maj-lipiec jako suma różnic między stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³, a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby, między godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW MODELOWANIA MATEMATYCZNEGO TRANSPORTU I PRZEMIAN SUBSTANCJI W POWIETRZU ORAZ ANALIZ WYNIKÓW TEGO MODELOWANIA, NA POTRZEBY PROGNOZOWANIA STĘŻEŃ SUBSTANCJI W POWIETRZU NA POTRZEBY OPRACOWANIA KRAJOWEGO PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA, O KTÓRYM MOWA W ART. 91C USTAWY Z DNIA 27 KWIEŹNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacje ogólne:

- 1) instytucja realizująca modelowanie;
- 2) data przygotowania informacji;
- 3) rok lub okres, dla którego przygotowano informacje;
- 4) imię i nazwisko, służbowy telefon oraz adres poczty elektronicznej osoby odpowiedzialnej za przygotowanie danych.

2. Informacje o zastosowanym modelowaniu:

- 1) nazwa i wersja modelu;
- 2) opis konfiguracji i dokumentacji modelu¹⁾;
- 3) zbiór danych o emisjach zanieczyszczeń do powietrza wykorzystanych w modelowaniu i scenariuszach emisyjnych w podziale na województwa, strefy i powiaty oraz źródła emisji;
- 4) czas uśredniania wyników modelowania;
- 5) obszar modelowania;
- 6) projekcja geograficzna wyników modelowania w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992²⁾;
- 7) przestrzenna i czasowa rozdzielczość wyników modelowania;
- 8) częstotliwość archiwizacji wyników modelowania;
- 9) wykaz punktów pomiarowych, z których dane zostały użyte;
- 10) raport dotyczący zapewnienia i kontroli jakości w zakresie wykonanego modelowania;
- 11) asymilacja danych pomiarowych, jeżeli została wykonana (opis);
- 12) podsumowanie modelowania matematycznego transportu i przemian substancji w powietrzu oraz scenariuszy.

3. Mapy zawierające rozkład stężeń i parametrów statystycznych w siatce obliczeniowej lub receptorach dyskretnych reprezentujących środek komórki siatki obliczeniowej dla obszaru kraju, województw i każdej strefy, prezentujące wyniki modelowania według następującego zestawienia:

Substancja:	Parametr statystyczny:
1) dwutlenek azotu (NO ₂)	percentyl 99,8 z rocznej serii stężeń jednogodzinnych i liczba godzin z przekroczeniami wartości jednogodzinnej 200 µg/m ³ w roku kalendarzowym;
2) dwutlenek azotu (NO ₂)	stężenie średnie roczne;
3) tlenki azotu (NO _x)	stężenie średnie roczne;
4) pył zawieszony PM10	percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń dobowych i liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej 50 µg/m ³ w roku kalendarzowym i trzydzieste szóste maksimum ze średnich dobowych ³⁾ ;
5) pył zawieszony PM10	stężenie średnie roczne;
6) pył zawieszony PM2,5	stężenie średnie roczne;
7) ozon (O ₃)	percentyl 93,2 w rocznej serii maksimów dobowych stężenia ośmiogodzinnego kroczącego i liczba dni z przekroczeniami wartości 120 µg/m ³ przez stężenia ośmiogodzinne kroczące w roku oceny;
8) ozon (O ₃)	liczby dni w ciągu roku, w których 1 h stężenie ozonu przekroczyło wartość 180 µg/m ³ i 240 µg/m ³ ;
9) benzo(a)piren (B(a)P)	stężenie średnioroczne.

4. Obszary przekroczeń (w km² oraz w postaci map w formie wektorowej z granicami tych obszarów) wyznaczone dla każdego parametru statystycznego, każdego zanieczyszczenia i każdej strefy, w której został przekroczony poziom dopuszczalny, poziom docelowy lub poziom celu długoterminowego.

5. Liczba ludności zamieszkała na obszarze przekroczeń, o których mowa w ust. 4, wyznaczona dla każdej strefy.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Schemat przemian chemicznych zastosowany przez model matematyczny i opis wykorzystanych danych meteorologicznych lub adres strony internetowej zawierającej powyższe informacje.
- ²⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2019 r. poz. 725 i 730).
- ³⁾ 36-ta wartość w uporządkowanym nierosnąco ciągu wartości stężeń 24-godzinnych z roku kalendarzowego. Jest to wartość powiązana z definicją poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Jeżeli wartość 36-tego maksimum jest większa od 50 µg/m³, to oznacza, że w roku wystąpiło więcej niż dozwolone 35 przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego (D₂₄=50 µg/m³), czyli że stężenie dopuszczalne 24-godzinne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ zostało przekroczone.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH INFORMACJI O PROGRAMACH OCHRONY POWIETRZA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 91 USTAWY Z DNIA 27 KWIEŚNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ PLANACH DZIAŁANIACH KRÓTKOTERMINOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 92 USTAWY Z DNIA 27 KWIEŚNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Informacja dotycząca programu ochrony powietrza

Informacje ogólne na temat programu ochrony powietrza			
Lp.	Zawartość	Odpowiedź	
1	Rok referencyjny	<i>Rok (pierwszego) przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania programu ochrony powietrza</i>	
2	Kod strefy ¹⁾		
3	Kod programu ochrony powietrza ²⁾		
4	Nazwa programu ochrony powietrza		
5	Nazwa urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego za sporządzenie programu odnoszącego się do sytuacji przekroczenia		
6	Adres pocztowy urzędu marszałkowskiego		
7	Imię/ona i nazwisko/a pracownika/ów urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za		

	przygotowanie danych		
8	Służbowy telefon pracownika/ów urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych		
9	Służbowy adres poczty elektronicznej pracownika/ów urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych		
10	Adres strony internetowej urzędu marszałkowskiego		
11	Adres strony internetowej, pod którym znajduje się obowiązująca wersja programu ochrony powietrza		
12	Przekroczenie poziomu substancji stanowiące podstawę do przygotowania programu ochrony powietrza	<i>Substancja określana jest jako:</i> - „SO₂” dwutlenek siarki, - „NO₂” dwutlenek azotu, - „PM10” pył zawieszony PM10, - „PM2,5” pył zawieszony PM2,5, - „Pb” ołów w pyłe zawieszonym PM10, - „C₆H₆” benzen, - „CO” tlenek węgla, - „O₃” ozon, - „As” arsen w pyłe zawieszonym PM10, - „Cd” kadm w pyłe zawieszonym PM10, - „Ni” nikiel w pyłe zawieszonym PM10, - „B(a)P” benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10	

13	Kod sytuacji przekroczenia ³⁾	
14	Data przyjęcia programu ochrony powietrza	
15	Ogłoszenie	<i>Dziennik urzędowy województwa</i>
16	Uwagi	

Objaśnienia:

- ¹⁾ Kod strefy określony w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy.
- ²⁾ Kod dla programu. Może faktycznie być kodem strefy, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy, do którego dodaje się symbol substancji, dla której wykonany został program ochrony powietrza, wraz z podaniem okresu uśredniania wyników pomiarów (na przykład PL0204PM10a).
- ³⁾ Kod sytuacji przekroczenia służący do identyfikacji sytuacji przekroczeń w strefie. Każdej sytuacji przekroczenia nadaje się kod. Kod składa się z 6 pól:
 - kod województwa (dwa znaki),
 - rok referencyjny (dwie cyfry),
 - skrót nazwy strefy (trzy znaki),
 - symbol zanieczyszczenia,
 - symbol czasu uśredniania (h/d/a/8) stężeń przekraczających poziom dopuszczalny lub poziom docelowy,
 - numer kolejny obszaru przekroczeń w strefie (dwa znaki).
 Przykład: Mz02WarPM10d01.

2. Informacje dotyczące podziału źródeł zanieczyszczeń

Lp.	Zawartość	Odpowiedź
1	Kod programu ochrony powietrza ¹⁾	
1.1	Kod/y sytuacji przekroczenia ¹⁾	
1.2	Rok referencyjny dla programu	<i>Rok (pierwszego) przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania programu ochrony powietrza</i>

2	Szacunkowy poziom tła regionalnego ogółem w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 :	<i>Poziom tła regionalnego to stężenie zanieczyszczeń w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3 w skali przestrzennej przekraczające pięćdziesiąt km. Obejmuje on emisję substancji z obszaru poza obszarem przekroczenia, ale również ze źródeł w obrębie obszaru przekroczenia. Tło regionalne należy podzielić, jeżeli dostępne są właściwe dane: krajowe i transgraniczne</i>
2.1	Krajowe	<i>Liczba</i>
2.1.2	Transgraniczne	<i>Liczba</i>
2.1.3	Naturalne	<i>Liczba</i>
2.1.4	Inne	<i>Liczba</i>
3	Szacunkowy podział dla przyrostu tła miejskiego - Podział przyrostu tła miejskiego w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3	<i>Poziom przyrostu tła miejskiego - stężenie w miastach lub aglomeracjach, które są określane przez całkowite emisje z miast lub aglomeracji, ale nie są bezpośrednimi lokalnymi emisjami</i>
3.1	Ogółem	<i>Łączna suma wielkości emisji, o której mowa w pozycjach 3.2 – 3.10 (liczba)</i>
3.2	Ruch drogowy	<i>Emisja pochodząca wyłącznie z ruchu drogowego (z wyłączeniem emisji pochodzącej z terenowych maszyn roboczych) (liczba)</i>
3.3	Przemysł, w tym produkcja ciepła i energii elektrycznej	<i>Emisje pochodzące z procesów przemysłowych i spalania (na przykład spiekalnie, piece). Wyklucza to emisję z mobilnych maszyn roboczych używanych w przemyśle. Ze względu na fakt, że przemysł jest bardzo szeroką kategorią, należy wskazać miejsce w Programie gdzie można znaleźć informacje o ewentualnym wpływie różnych procesów przemysłowych (liczba)</i>

3.4	Rolnictwo	<i>Emisja pochodząca bezpośrednio z działalności rolniczej (na przykład fermy drobiu), z wyłączeniem emisji pochodzącej z drogowych maszyn używanych w tym sektorze (liczba)</i>
3.5	Sektor handlowy i mieszkaniowy	<i>Emisja pochodząca z ogrzewania budynków handlowych lub mieszkaniowych (domowe kotły grzewcze) (liczba)</i>
3.6	Żegluga	<i>Emisja pochodząca z żeglugi, z wyłączeniem emisji pochodzącej z drogowych maszyn roboczych używanych w portach (liczba)</i>
3.7	Terenowe maszyny jezdne	<i>Wszystkie maszyny robocze używane w przemyśle, rolnictwie, sektorze handlowym i mieszkaniowym oraz żegludze (liczba)</i>
3.8	Naturalne	<i>Źródła powodujące emisję, na które nie ma wpływu działalność człowieka np.: pył z dróg wzbudzony z drogi nawet jeżeli ma pochodzenie naturalne, należy przyporządkować do kategorii „ruch drogowy”, natomiast pył z pól uprawnych należy przyporządkować do kategorii „rolnictwo” (liczba)</i>
3.9	Transgraniczne	<i>Emisje transgraniczne wpływające na poziom tła miejskiego (liczba)</i>
3.10	Inne	<i>Liczba</i>
4	Szacunkowy podział dla przyrostu lokalnego – podział lokalnego przyrostu w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	<i>Przyrost lokalny określa zanieczyszczenia ze źródeł będących w bezpośrednim sąsiedztwie. Przyrost lokalny można oszacować jako różnicę pomiędzy stężeniem zmierzonym lub modelowanym w miejscu przekroczenia a poziomem tła miejskiego</i>

4.1	Ogółem	<i>Liczba</i>
4.2	Ruch drogowy	<i>Emisja tylko z dróg i transportu (poza emisją z maszyn roboczych) (liczba)</i>
4.3	Przemysł, w tym produkcja ciepła i energii elektrycznej	<i>Emisje pochodzące z procesów przemysłowych i spalania (na przykład spiekalnie, piece). Wyklucza to emisję z mobilnych maszyn roboczych używanych w przemyśle. Ze względu na fakt, że przemysł jest bardzo szeroką kategorią, należy wskazać miejsce w programie ochrony powietrza gdzie można znaleźć informacje o ewentualnym wpływie różnych procesów przemysłowych (liczba)</i>
4.4	Rolnictwo	<i>Emisja pochodząca bezpośrednio z działalności rolniczej (na przykład fermy drobiu), z wyłączeniem emisji pochodzącej z drogowych maszyn używanych w tym sektorze (liczba)</i>
4.5	Sektor handlowy i mieszkaniowy	<i>Emisja pochodząca z ogrzewania budynków handlowych lub mieszkaniowych (domowe kotły grzewcze), z wyłączeniem emisji pochodzącej z drogowych maszyn używanych w tym sektorze (liczba)</i>
4.6	Żegluga	<i>Emisja pochodząca z żeglugi, z wyłączeniem emisji pochodzącej z drogowych maszyn roboczych używanych w portach (liczba)</i>
4.7	Terenowe maszyny jezdne	<i>Wszystkie maszyny robocze używane w przemyśle, rolnictwie, sektorze handlowym i mieszkaniowym oraz żegludze (liczba)</i>

4.8	Naturalne	<i>Źródła powodujące emisję, na które nie ma wpływu działalność człowieka (na przykład pył wzbudzony z drogi), nawet jeżeli ma pochodzenie naturalne, należy przyporządkować do kategorii „ruch drogowy”, natomiast pył z pól uprawnych należy przyporządkować do kategorii „rolnictwo” (liczba)</i>
4.9	Transgraniczne	<i>Emisje transgraniczne wpływające na poziom tła lokalnego (liczba)</i>
4.10	Inne	<i>Liczba</i>
5	Klasyfikacja sytuacji przekroczeń:	<i>Ogólnie</i>
5.1	Odnosi się do przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych – wartość średnioroczna w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	<i>Liczba</i>
5.2	Odnosi się do liczby dni z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych/docelowych – wartość 24 godzinna, 8-godzinna oraz 1-godzinna	<i>Liczba</i>
6	Obszar przekroczenia w km^2	<i>Liczba</i>
7	Klasyfikacja obszaru przekroczeń	<i>Wybrać właściwy:</i> - wiejski (terytorium całego kraju z wyłączeniem miast o liczbie ludności powyżej 5 tysięcy, włączając w to jednostki terytorialne, obejmujące co najmniej 90% obszarów zaliczonych do terenów rolniczych, leśnych lub naturalnych) - wiejski - niedaleko miasta - wiejski – regionalny - wiejski - odległy - podmiejski

		- miejski
8	Szacunkowa długość drogi w km, na której stężenie przekroczyło poziom dopuszczalny lub poziom docelowy w roku referencyjnym	Liczba
9	Kod punktu pomiarowego ²⁾ , w którym zarejestrowano przekroczenie	
10	Użyty model, jeżeli przekroczenie zostało zarejestrowane za pomocą obliczeń modelowych	Tekst
11	Ekspozycja narażenia na przekroczenie:	Ogółem
11.1	Szacunkowa średnia liczba ludności należącej do wrażliwych grup ludności na obszarze, na którym był przekroczony poziom dopuszczalny lub poziom docelowy w roku referencyjnym	Liczba
11.2	Infrastruktura związana z wrażliwymi grupami ludności	Liczba ośrodków (instytucji), w których przebywają osoby wrażliwe, takich jak przedszkola, szkoły, opieka zdrowotna, szpitale, żłobki (liczba)
11.3	Szacunkowy obszar w km ² , na którym został przekroczony poziom dopuszczalny lub poziom docelowy w roku referencyjnym	Liczba

11.4	Rok referencyjny	<i>Rok odniesienia dla liczby ludności lub wrażliwych grup ludności, jeśli różni się od roku sprawozdawczego (data)</i>
12	Przyczyna przekroczenia	<i>Wybrać właściwą:</i> - <i>duże natężenie ruchu w centrum miasta,</i> - <i>transgraniczne przenoszenie zanieczyszczenia powietrza z poza państwa członkowskiego Unii Europejskiej,</i> - <i>lokalne stacje benzynowe,</i> - <i>parkingi,</i> - <i>przechowywanie benzenu,</i> - <i>bliskość głównej drogi,</i> - <i>przemysł lokalny, w tym energetyka,</i> - <i>wydobycie lub górnictwo,</i> - <i>ogrzewanie domowe,</i> - <i>niezorganizowana emisja ze źródeł przemysłowych,</i> - <i>źródła naturalne lub zdarzenia naturalne,</i> - <i>zimowe solenie dróg,</i> - <i>inne</i>
13	Uwagi	<i>Tekst</i>

Objaśnienia:

- ¹⁾ Kod dla programu. Może faktycznie być kodem strefy, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy, do którego dodaje się symbol substancji, dla której wykonany zostały program ochrony powietrza, wraz z podaniem okresu uśredniania wyników pomiarów (na przykład PL0204PM10a).
- ²⁾ Kod sytuacji przekroczenia służący do identyfikacji sytuacji przekroczeń w strefie. Każdej sytuacji przekroczenia nadaje się kod. Kod składa się z 6 pól:
 - kod województwa (dwa znaki),
 - rok referencyjny (dwie cyfry),
 - skrót nazwy strefy (trzy znaki),
 - symbol zanieczyszczenia,
 - symbol czasu uśredniania (h/d/a/8) stężeń przekraczających poziom dopuszczalny lub poziom docelowy,
 - numer kolejny obszaru przekroczeń w strefie (dwa znaki).

Przykład: Mz02WarPM10d01.

- ³⁾ Kod krajowy i kod międzynarodowy punktu pomiarowego, służący do identyfikacji punktu pomiarowego: kod krajowy nadawany jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, a kod międzynarodowy nadawany jest przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

3. Informacja dotycząca scenariusza emisji w roku zakończenia realizacji programu ochrony powietrza

Lp.	Zawartość	Odpowiedź
1	Informacje ogólne	
1.1	Kod/y sytuacji przekroczenia ¹⁾	
1.2	Kod programu ochrony powietrza ²⁾	
1.3	Ogłoszenie programu ochrony powietrza	
1.3.1	Opis programu ochrony powietrza	<i>Dokumentacja publikacji wraz z dokumentacją scenariusza – krótki opis programu ochrony powietrza, jakich stref dotyczy, ilość scenariuszy objętych programem, jak również informacja czy program zawiera plan działań krótkoterminowych (tekst – maksymalnie 400 znaków)</i>
1.3.2	Tytuł uchwały	<i>Tytuł podany w uchwale (tekst)</i>
1.3.3	Data wejścia w życie uchwały	<i>Rok</i>
1.3.4	Instytucja odpowiedzialna za ogłoszenie	<i>Na przykład Zarząd Województwa Pomorskiego (tekst)</i>
1.3.5	Adres strony internetowej, na której zamieszczona została ogłoszenie	<i>Link do strony internetowej</i>
2.	Okres, którego dotyczy prognoza	<i>Rok</i>
3.	Rok odniesienia, w którym rozpoczyna się prognozy	<i>Rok</i>

4.	Podział źródeł zanieczyszczeń	Odniesienie do podziału źródeł, podanych w tabeli nr 2 (odesłanie)
5.	Scenariusz odniesienia:	
5.1	Opis scenariusza odniesienia	Scenariusz odniesienia powinien prezentować scenariusz wielkości emisji rozpatrywanych substancji, jakie były w danym roku w sytuacji nie podejmowania żadnych dodatkowych działań – tak zwanych „bez zmian”, który uwzględnia wpływ już realizowanych działań oraz planowanych działań w zakresie ograniczenia zanieczyszczeń, na przykład wynikających z dyrektyw ograniczających emisje z pojazdów, a także rozwój działalności wytwarzających zanieczyszczenia, na przykład wzrost natężenia ruchu drogowego. Generalnie prognoza stężenia stanowiącego punkt odniesienia w miejscu przekroczenia wymaga modelowych obliczeń uwzględniających przyszłe zmiany poziomu tła regionalnego, tła ogółem i udziału zanieczyszczeń ze źródeł lokalnych. Aby zobrazować przyszłe zmiany w tle regionalnym można wykorzystać wyniki modelowych obliczeń Międzynarodowego Programu Monitoringu i Oceny Przenoszenia Zanieczyszczeń Powietrza na Duże Odległości w Europie (EMEP)³⁾ [http://www.emep.int], choć nie należy ich kopiować. Nie da się wydać ogólnych zaleceń dotyczących najlepszego sposobu oszacowania zmian w zanieczyszczeniach z okolicznych źródeł (w zasięgu trzydziestu km). Do ustalenia udziału zanieczyszczeń z tych źródeł można zastosować obliczenia modelowe jeżeli jest to możliwe. Obliczenia te wymagają dużego poziomu szczegółowości w przypadku zanieczyszczeń ze źródeł, które mają duży wpływ na przekroczenia, na przykład do obliczenia stężenia wzdłuż krawężnika często uczęszczanej ulicy, należy zastosować model dla tej ulicy. W przykładzie tym trzeba uwzględnić zmiany w intensywności ruchu drogowego oraz czynniki wpływające na emisje (tekst – maksymalnie 600 znaków)

5.2	Emisja całkowita w kilotonach/rok (kt/r)	<i>Łączna wielkość emisji ze wszystkich źródeł na obszarze, do którego odnosi się program ochrony powietrza, plan działań krótkoterminowych lub działanie naprawcze. Projektowane emisje nie powinny uwzględniać redukcji wynikających z działań, których nie uwzględnia scenariusz odniesienia (liczba)</i>
5.3	Przewidywany poziom stężenia w roku prognozowanym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3	<i>Przewidywane poziomy stężenia w roku prognozowanym w ramach scenariusza odniesienia. Średnia wartość roczna w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba)</i>
5.4	Przewidywana liczba przekroczeń w roku prognozowanym	<i>Przewidywane poziomy stężenia w roku prognozowanym w ramach scenariusza odniesienia. Przewidywany poziom stężenia, jeżeli normą jest liczba dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego – wartość 24 – godzinna, w roku kalendarzowym (liczba)</i>
5.5	Działania naprawcze określone w programie ochrony powietrza	<i>Należy wskazać działania naprawcze określone w programie ochrony powietrza i wprowadzone do informacji o programie ochrony powietrza, które zostały uwzględnione w scenariuszu odniesienia (tekst – maksymalnie 800 znaków)</i>
6	Uwagi	Tekst
7	Scenariusz prognozy:	
7.1	Opis scenariusza prognozy	<i>Opis scenariusza emisji wykorzystywanego do prognozy. Należy podać założenia dotyczące scenariusza emisji, jak również odniesienie do programu ochrony powietrza (rozdział i strona dokumentu) (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>

7.2	Łączna wielkość emisji na rozpatrywanym obszarze w kt/rok	<i>Łączna wielkość emisji ze wszystkich źródeł na obszarze, do którego odnosi się program ochrony powietrza, plan działań krótkoterminowych lub działania naprawcze. Projektowane emisje powinny uwzględniać redukcje wynikające ze środków, których nie uwzględnia scenariusz odniesienia (liczba)</i>
7.3	Przewidywany poziom stężenia w roku prognozowanym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ lub ng/m^3	<i>Przewidywane poziomy stężenia w roku prognozowanym w ramach prognozy. Średnia wartość roczna w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba)</i>
7.4	Przewidywana liczba przekroczeń w roku prognozowanym	<i>Przewidywane poziomy stężenia w roku prognozowanym w ramach prognozy. Przewidywany poziom stężenia, jeżeli normą jest liczba dni z przekroczeniem poziomu dopuszczalnego – wartość 24 – godzinna, w roku kalendarzowym (liczba)</i>
7.5	Działania naprawcze określone w programie ochrony powietrza	<i>Należy wskazać działania naprawcze określone w programie ochrony powietrza i wprowadzone do informacji o programie ochrony powietrza, które zostały uwzględnione w prognozie (tekst – maksymalnie 800 znaków)</i>
8.	Uwagi	<i>Tekst</i>

Objaśnienia:

- ¹⁾ Kod sytuacji przekroczenia służący do identyfikacji sytuacji przekroczeń w strefie. Każdej sytuacji przekroczenia nadaje się kod. Kod składa się z 6 pól:
- kod województwa (dwa znaki),
 - rok referencyjny (dwie cyfry),
 - skrót nazwy strefy (trzy znaki),
 - symbol zanieczyszczenia,
 - symbol czasu uśredniania (h/d/a/8) stężeń przekraczających poziom dopuszczalny lub poziom docelowy,
 - numer kolejny obszaru przekroczeń w strefie (dwa znaki).

Przykład: Mz02WarPM10d01.

- ²⁾ Kod dla programu. Może faktycznie być kodem strefy, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy, do którego dodaje się symbol substancji, dla której wykonany został program ochrony powietrza, wraz z podaniem okresu uśredniania wyników pomiarów (na przykład PL0204PM10a).
- ³⁾ Oświadczenie Rządowe z dnia 18 listopada 1988 r. w sprawie przystąpienia przez Polską Rzeczpospolitą Ludową do Protokołu do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na

dalekie odległości, dotyczącego długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzonego w Genewie dnia 28 września 1984 r. (Dz. U. z 1988 r. poz. 314).

4. Informacje dotyczące działań naprawczych określonych w programie ochrony powietrza

Lp.	Zawartość	Odpowiedź
1.	Informacje ogólne	
1.1	Kod/y sytuacji przekroczenia ¹⁾	
1.2	Kod programu ochrony powietrza ²⁾	
1.3	Scenariusz oceny	<i>Scenariusz realizacji działań: prognozy lub bazowy (tekst – maksymalnie 400 znaków)</i>
2.	Opis działań naprawczych	
2.1	Kod działania naprawczego ³⁾	
2.2	Nazwa działania naprawczego	<i>Opisowy tytuł działania (tekst)</i>
2.3	Opis działania naprawczego	<i>Krótki opis działania (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>

2.4	Klasyfikacja naprawczych działań	Należy określić charakter działania naprawczego, określonego w programie ochrony powietrza, na podstawie listy Słownika danych Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)³⁾, zamieszczonego pod linkiem: http://dd.eionet.europa.eu/vocabulary/aq/measureclassification Przykłady klasyfikacji działań naprawczych: Zamówienia publiczne: ☐ Nowe pojazdy, włączając w to pojazdy niskoemisyjne ☐ Niskoemisyjne stacjonarne źródła spalania ☐ inne Zarządzanie i planowanie ruchem komunikacyjnym: ☐ Strefy płatnego parkowania ☐ Zarządzanie parkingami i miejscami postojowymi ☐ Obniżenie dopuszczalnej prędkości i kontrola ich przestrzegania ☐ Inne formy komunikacji (na przykład rozwój ścieżek rowerowych i pieszych traktów) ☐ Transport towarowy ☐ Efektywny rozwój komunikacji publicznej ☐ Planowanie przestrzenne jako środek do planowania udogodnień w środkach transportu ☐ Zachęcanie do zmiany środków transportu ☐ Inne Paliwa niskoemisyjne dla małych, średnich i dużych źródeł stacjonarnych i mobilnych: ☐ Zamiana na instalacje wykorzystujące paliwa niskoemisyjne ☐ Inne Informacja publiczna / edukacja: ☐ Internet ☐ Radio

		☐ <i>Telewizja</i> ☐ <i>Biuletyn</i> ☐ <i>Inne</i> <i>Inne, podać jakie:</i>
2.5	Kategoria działań	<i>Należy określić kategorię działania naprawczego, określonego w programie ochrony powietrza, z wykorzystaniem przedstawionych poniżej kategorii:</i> ☐ <i>Działania zintegrowane z programem ochrony powietrza</i> ☐ <i>Działania zintegrowane z planem działań krótkoterminowych</i> ☐ <i>Działania mające na celu ochronę wrażliwych grup</i> ☐ <i>Działania poza programem ochrony powietrza i planem działań krótkoterminowych</i> ☐ <i>Działania we współpracy z innym krajem</i> ☐ <i>Inne</i>

W przypadku typu działania, który nie jest uwzględniony powyższej, należy zaznaczyć „Inne” i wybrać z listy Słownika Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)³⁾, zamieszczonego pod linkiem: <http://dd.eionet.europa.eu/vocabulary/aq/measuretype>

2.6	Szczeble administracyjne	<i>Wybrać właściwy szczebel administracyjny odpowiedzialny za wdrożenie działania naprawczego:</i> - gminny lub powiatowy, - wojewódzki.
2.7	Zakres czasowy	<i>Wybrać właściwy:</i> - krótkoterminowy – poniżej 1 roku, - średnioterminowy – jeden rok, - długoterminowy – powyżej jednego roku.
2.8	Koszty:	<i>Szacunkowe koszty realizacji działania w całym okresie realizacji</i>
2.8.1	Szacunkowe koszty realizacji	<i>Szacunkowe koszty łączne obejmują wszystkie koszty, planowane do poniesienia przez sektor lub y wskazane jako odpowiedzialne za realizację działania (liczba)</i>
2.8.2	Waluta	<i>Wybrać właściwą walutę ze Słownika Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska EIONET – Waluty Unii Europejskiej, na przykład Polski złoty (PLN), Euro (EUR)</i>
2.8.3	Uwagi	<i>Tekst</i>

2.9	Sektor lub y źródłowy lub e uwzględniony/e w działaniu naprawczym:	<i>Wybrać właściwy:</i> - ruch drogowy, - przemysł, w tym produkcja ciepła i energii elektrycznej, - rolnictwo - sektor handlowy i mieszkaniowy - żegluga, - terenowe maszyny jezdne, nieporuszające się po jezdni, - inne, podać jakie <i>Jeśli twoja odpowiedź brzmi „Inne”, proszę podać dodatkowe wyjaśnienie w komentarzu</i>
2.9.1	Komentarz	Tekst
2.10	Skala przestrzenna	<i>Wybrać właściwą:</i> - gminna lub powiatowa, - miasto, jako część strefy - strefa - wojewódzka
2.11	Planowana realizacja:	<i>Status realizacji działań uwzględnia status programu ochrony powietrza, na przykład aktualizację programu ochrony powietrza.</i> <i>Wybrać właściwy status:</i> - realizowane - inne - planowane - przygotowywane. <i>W przypadku statusu działania, który nie jest uwzględniony powyższej, należy zaznaczyć „Inne” i wybrać z listy Słownika Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)³⁾, zamieszczonego pod linkiem:</i>

		http://dd.eionet.europa.eu/vocabulary/aq/measureimplementationstatus
2.11.1	Status realizacji	<i>Rok – miesiąc – dzień (data)</i>
2.12.1	Planowany termin rozpoczęcia realizacji	<i>Rok – miesiąc – dzień (data)</i>
2.12.2	Planowany termin zakończenia realizacji	<i>Rok – miesiąc – dzień (data)</i>
2.13	Planowany termin osiągnięcia efektu realizacji działania naprawczego	<i>Rok – miesiąc – dzień (data)</i>
2.14	Wskaźnik monitorowania postępu	<i>Proponowane wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych jak:</i> <i>1. Liczba przeprowadzonych termomodernizacji (sztuk)</i> <i>2. Liczba wymian źródeł ogrzewania z paliwa stałego na:</i> <i>1) przyłącze do sieci ciepłowniczej (sztuk);</i> <i>2) ogrzewanie gazowe (sztuk);</i> <i>3) przyłącze do sieci gazowej (sztuk);</i> <i>4) odnawialne źródła energii (sztuk);</i> <i>5) ogrzewanie na paliwo stałe (sztuk).</i> <i>3. Liczba miejsc parkingowych (sztuk), liczba wymienionych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (sztuk).</i> <i>4. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk).</i> <i>5. Liczba wykrytych nieprawidłowości w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk).</i>
2.15	Uwagi	<i>Tekst</i>

2.16	Redukcja emisji w ciągu roku osiągnięta w wyniku realizacji działania naprawczego w kilotonach/rok (kt/r)	<i>Liczba</i>
2.17	Planowany wpływ na poziomy stężenie w roku prognozowanym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	<i>Planowana wielkość zmiany stężeń substancji (objętej programem) w roku prognozowanym w związku z realizacją działania naprawczego (liczba)</i>
2.18	Inne ważne terminy związane z realizacją działania naprawczego	<i>Ważne terminy np. zakończenia poszczególnych etapów realizacji działania naprawczego, mające wpływ na realizację tego działania (liczba)</i>
2.19	Uwagi	<i>Tekst</i>

Objaśnienia:

- 1) Kod sytuacji przekroczenia służący do identyfikacji sytuacji przekroczeń w strefie. Każdej sytuacji przekroczenia nadaje się kod. Kod składa się z 6 pól:
 - kod województwa (dwa znaki),
 - rok referencyjny (dwie cyfry),
 - skrót nazwy strefy (trzy znaki),
 - symbol zanieczyszczenia,
 - symbol czasu uśredniania (h/d/a/8) stężeń przekraczających poziom dopuszczalny lub poziom docelowy,
 - numer kolejny obszaru przekroczeń w strefie (dwa znaki).
 Przykład: Mz02WarPM10d01.
- 2) Kod dla programu. Może faktycznie być kodem strefy, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy, do którego dodaje się symbol substancji, dla której wykonany został program ochrony powietrza, wraz z podaniem okresu uśredniania wyników pomiarów (na przykład PL0204PM10a).
- 3) Kod działania naprawczego, służący do identyfikacji działań naprawczych w sprawozdaniu z realizacji programu ochrony powietrza, przygotowywanym na podstawie aktu wykonawczego, wydanego na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy.
- 4) Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) jest siecią partnerską Europejskiej Agencji Środowiska oraz jej państw członkowskich i współpracujących.

5. Informacja dotycząca planu działań krótkoterminowych

Informacje ogólne na temat planu działań krótkoterminowych		
Lp.	Zawartość	Odpowiedź

1	Rok referencyjny dla planu działań krótkoterminowych	<i>Rok (pierwszego) przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania planu działań krótkoterminowych, który stanowi integralną część programu ochrony powietrza</i>
2	Czy zidentyfikowano zagrożenia przekroczenia poziomów alarmowych (zwanym dalej „PA”) i / lub istotne przekroczenia (ponad 200%) poziomów dopuszczalnych (zwanym dalej „PD”) lub docelowych (zwanym dalej „PDC”) w ciągu ostatnich 5 lat? <i>Jeśli tak, proszę podać szczegóły</i>	☐ Tak, PA ☐ Tak, PD lub PDC ☐ Tak, obydwa ☐ Nie
3	Link do strony internetowej, na której został zamieszczony plan działań krótkoterminowych	
4	Czy zidentyfikowano zagrożenia przekroczenia PA i / lub istotne (ponad 200%) przekroczenia PD lub PDC	☐ Tak, PA ☐ Tak, PD lub PDC ☐ Tak, obydwa ☐ Nie
5	Prawdopodobny wpływ realizowanego planu działań krótkoterminowych na poziomy zanieczyszczeń. Proszę podać informację na temat źródła emisji, analizy podziału źródeł emisji i odpowiedzialnego odniesienia przestrzennego oraz odnieść się do wyboru działań	<i>Tekst – maksymalnie do 400 znaków</i>
6	Działania krótkoterminowe: rodzaj i sektory	

6.1	Czy plan działań krótkoterminowych ma w szczególności na celu:	
	Zmniejszenie emisji*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie do 400 znaków</i>
	Skrócenie czasu trwania przekroczenia*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
	Ograniczenie narażenia*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
7.2	Jakie rodzaje środków:	
	Edukacja/Informacja*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
	Techniczne*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
	Ekonomiczne/Finansowe*	☐ Tak ☐ Nie

	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
	Szczegółnej ochrony wrażliwych grup ludności*	☐ Tak ☐ Nie
	Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
8	Proszę opisać procesy monitorowania i oceny	<i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>
9	Proszę opisać ogólną strategię udostępniania informacji, w tym wszystkich zainteresowanych stron	<i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>
10	Proszę podać krótki komentarz na temat doświadczeń i poglądów, czy plan działań krótkoterminowych i program ochrony powietrza wzajemnie się uzupełniają, czy też antagonizmy są rozbieżne? Jakie aspekty ogólnej strategii jakości powietrza są wspierane przez plan działań krótkoterminowych?	<i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>

* Należy zaznaczyć prawidłową odpowiedź.

ZAKRES PRZEKAZYWANYCH SPRAWOZDAŃ OKRESOWYCH Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA, O KTÓRYM MOWA W ART. 91 USTAWY Z DNIA 27 KWIETNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ PLANU DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 92 UST. 2 TEJ USTAWY

Sprawozdanie okresowe z realizacji programu ochrony powietrza

I. Informacje ogólne na temat sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza		
Lp.	Zawartość	Opis
1	Rok referencyjny	<i>Rok (pierwszego) przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania programu ochrony powietrza</i>
2	Województwo	
3	Kod strefy ¹⁾	
4	Kod programu ochrony powietrza ²⁾	
5	Nazwa urzędu marszałkowskiego	
6	Adres pocztowy urzędu marszałkowskiego	

7	Imię/ona i nazwisko/a pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
8	Służbowy telefon pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
9	Służbowy adres poczty elektronicznej pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
10	Uwagi	<i>Tekst</i>
II. Zestawienie działań naprawczych		
Lp.	Zawartość	Odpowiedź
1	Kod działania naprawczego ³⁾	
2	Tytuł	<i>Tekst</i>

3	Kod sytuacji przekroczenia ⁴⁾	
4	Opis	<i>Opis działania naprawczego (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>
5	Nazwa i kod strefy ¹⁾	
6	Obszar	<i>Obszar strefy, na którym podjęto działanie naprawcze. Opis obszaru, na którym leżą źródła emisji uwzględnione w działaniach naprawczych (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>
7	Termin zastosowania	<i>Data rozpoczęcia</i>
8	Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężenia	<i>Skala czasowa działań naprawczych:</i> <i>A: krótkoterminowe;</i> <i>B: średniookresowe (około roku);</i> <i>C: długoterminowe.</i> <i>Jeżeli jest więcej niż jeden kod - każdy kod oddziela się średnikiem</i>
9	Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	<i>Do określania kategorii źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze:</i> <i>A: transport;</i> <i>B: przemysł, w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej;</i> <i>C: rolnictwo;</i> <i>D: źródła związane z handlem i mieszkalnictwem;</i> <i>E: inne.</i> <i>Jeżeli jest więcej niż jedna kategoria - każdą kategorię oddziela się średnikiem. Jeżeli zostanie zastosowany kod „inne”, objaśnia się go w pozycji „Uwagi”</i>
10	Wskaźnik(i)	<i>Proponowane wskaźniki specyficzne dla planowanych działań</i>

	monitorowania postępu	<i>naprawczych jak:</i> <i>1. Liczba przeprowadzonych termomodernizacji (sztuki).</i> <i>2. Liczba wymian źródeł ogrzewania z paliwa stałego na:</i> <i>1) przyłączy do sieci ciepłowniczej (sztuki);</i> <i>2) ogrzewanie gazowe (sztuki);</i> <i>3) przyłączy do sieci gazowej (sztuki)</i> <i>4) odnawialne źródła energii (sztuki);</i> <i>5) ogrzewanie na paliwo stałe (sztuki)..</i> <i>3. Liczba miejsc parkingowych (sztuk), liczba wymienionych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (sztuk).</i> <i>4. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk).</i> <i>5. Liczba wykrytych nieprawidłowości w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk).</i>
12	Efekt ekologiczny osiągnięty w okresie 1-roku	<i>Wielkość redukcji emisji zanieczyszczeń: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, NOx, benzo(a)piren w pyle zawieszonym PM10 (liczba)</i>
13	Wysokość poniesionych kosztów (w PLN)	<i>Szacunkowe koszty łączne obejmują wszystkie koszty poniesione przez sektor/y wskazane jako odpowiedzialne za realizację działania (liczba)</i>
14	Wysokość poniesionych kosztów (w EUR)	<i>Szacunkowe koszty łączne obejmują wszystkie koszty poniesione przez sektor/y wskazane jako odpowiedzialne za realizację działania (liczba)</i>
15	Osiągnięty poziom stężeń substancji w wyniku realizacji działania naprawczego w okresie 1-roku	<i>Liczba</i>
16	Uwagi	<i>Tekst</i>

Objaśnienia:

- 1) Kod strefy określony w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy.
- 2) Kod dla programu. Może faktycznie być kodem strefy, określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 ustawy, do którego dodaje się symbol substancji, dla której wykonany został program ochrony powietrza, wraz z podaniem okresu uśredniania wyników pomiarów (na przykład PL0204PM10a).
- 3) Kod działania naprawczego, służący do identyfikacji działań naprawczych w sprawozdaniu z realizacji programu ochrony powietrza, przygotowywanym na podstawie aktu wykonawczego, wydanego na podstawie art. 94 ust. 3 ustawy.
- 4) Kod sytuacji przekroczenia służący do identyfikacji sytuacji przekroczeń w strefie. Każdej sytuacji przekroczenia nadaje się kod. Kod składa się z 6 pól:
 - kod województwa (dwa znaki),
 - rok referencyjny (dwie cyfry),
 - skrót nazwy strefy (trzy znaki),
 - symbol zanieczyszczenia,
 - symbol czasu uśredniania (h/d/a/8) stężeń przekraczających poziom dopuszczalny lub poziom docelowy,
 - numer kolejny obszaru przekroczeń w strefie (dwa znaki).

Przykład: Mz02WarPM10d01.

Sprawozdanie końcowe z realizacji programu ochrony powietrza

III. Informacje ogólne na temat sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza		
Lp.	Zawartość	Opis
1	Rok referencyjny	<i>Rok (pierwszego) przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego, który doprowadził do opracowania programu ochrony powietrza</i>
2	Województwo	
3	Kod strefy ¹⁾	
4	Kod programu ochrony powietrza ²⁾	
5	Nazwa urzędu marszałkowskiego	

6	Adres pocztowy urzędu marszałkowskiego	
7	Imię/ona i nazwisko/a pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
8	Służbowy telefon pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
9	Służbowy adres poczty elektronicznej pracownika/ów z urzędu marszałkowskiego odpowiedzialnego/ych za przygotowanie danych	
10	Uwagi	<i>Tekst</i>
IV. Zestawienie działań naprawczych		
Lp.	Zawartość	Odpowiedź
1	Kod działania naprawczego ³⁾	
2	Tytuł	<i>Tekst</i>

3	Kod sytuacji przekroczenia ⁴⁾	
4	Opis	<i>Opis działania naprawczego (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>
5	Nazwa i kod strefy ¹⁾	
6	Obszar	<i>Obszar strefy, na którym podjęto działanie naprawcze. Opis obszaru, na którym leżą źródła emisji uwzględnione w działaniach naprawczych (tekst – maksymalnie 600 znaków)</i>
7	Termin zastosowania	<i>Data rozpoczęcia i zakończenia</i>
8	Skala czasowa osiągnięcia redukcji stężenia	<i>Skala czasowa działań naprawczych:</i> <i>A: krótkoterminowe;</i> <i>B: średniookresowe (około roku);</i> <i>C: długoterminowe.</i> <i>Jeżeli jest więcej niż jeden kod - każdy kod oddziela się średnikiem</i>
9	Kategoria źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze	<i>Do określania kategorii źródeł emisji, której dotyczy działanie naprawcze:</i> <i>A: transport;</i> <i>B: przemysł, w tym wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej;</i> <i>C: rolnictwo;</i> <i>D: źródła związane z handlem i mieszkalnictwem;</i> <i>E: inne.</i> <i>Jeżeli jest więcej niż jedna kategoria - każdą kategorię oddziela się średnikiem. Jeżeli zostanie zastosowany kod „inne”, objaśnia się go w pozycji „Uwagi”</i>

10	Wskaźnik(i) monitorowania postępu	<i>Proponowane wskaźniki specyficzne dla planowanych działań naprawczych jak:</i> 6. Liczba przeprowadzonych termomodernizacji (sztuki). 7. Liczba wymian źródeł ogrzewania z paliwa stałego na: 6) przyłączy do sieci ciepłowniczej (sztuki); 7) ogrzewanie gazowe (sztuki); 8) przyłączy do sieci gazowej (sztuki) 9) odnawialne źródła energii (sztuki); 10) ogrzewanie na paliwo stałe (sztuki).. 8. Liczba miejsc parkingowych (sztuk), liczba wymienionych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (sztuk). 9. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk). 10. Liczba wykrytych nieprawidłowości w zakresie spalania odpadów i pozostałości roślinnych (sztuk).
12	Efekt ekologiczny	<i>Wielkość redukcji emisji zanieczyszczeń: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, NOx, benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 (liczba)</i>
13	Szacunkowa wysokość całkowita poniesionych kosztów (w PLN)	<i>Szacunkowe koszty łączne obejmują wszystkie koszty poniesione przez sektor/y wskazane jako odpowiedzialne za realizację działania (liczba)</i>
14	Szacunkowa wysokość całkowita poniesionych kosztów (w EUR)	<i>Szacunkowe koszty łączne obejmują wszystkie koszty poniesione przez sektor/y wskazane jako odpowiedzialne za realizację działania (liczba)</i>

15	Szacunkowy poziom stężeń substancji objętych programem ochrony powietrza w roku prognozy	<i>Liczba</i>
16	Uwagi	<i>Tekst</i>

Sprawozdanie końcowe z realizacji planu działań krótkoterminowych

1. Ogólne	
2. Link do strony internetowej, na której zamieszczony został plan działań krótkoterminowych	
2.1 Czy były stwierdzone przekroczenia poziomów alarmowych (zwanym dalej „PA”) i / lub istotne przekroczenia (ponad 200%) poziomów dopuszczalnych (zwanym dalej „PD”) lub docelowych (zwanym dalej „PDC”) w ciągu ostatnich trzech lat?*	☐ Tak, PA ☐ Tak, PD/PDC ☐ Tak, obydwa ☐ Nie
Jeśli tak, proszę podać szczegóły	<i>Tekst – maksymalnie 400 znaków</i>
3. Proszę opisać wszystkie aspekty wdrażania planu oraz dodać swoje uwagi i doświadczenia <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
4. Czy plan działań krótkoterminowych został rozpoczęty*	☐ Tak ☐ Nie
4.1 Jeśli tak, to jak często, w jakich sytuacjach? Proszę opisać <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
5. Plany działań krótkoterminowych: udostępnienie informacji do publicznej wiadomości:	

5.1. Czy informacje dotyczące planu były podawane do publicznej wiadomości*	☐ Tak ☐ Internet ☐ Radio ☐ Telewizja ☐ Inne ☐ Nie
5.2 Link do strony internetowej, na której została zamieszczona informacja	
5.3 Proszę opisać ogólną strategię udostępniania informacji, w tym wszystkich zainteresowanych stron <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
6. Plany działań krótkoterminowych: wpływ	
6.1 Proszę podać informację na temat wpływu i skuteczności podjętych działań przez sektory <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
6.2 Jakie działania zostały uznane za najbardziej skuteczne? Proszę opisać te działania i wyjaśnić dlaczego <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
6.3 Proszę podać linki do raportów i lub odniesienia do innych dokumentów wykorzystane do przygotowania sprawozdania z planu działań krótkoterminowych <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	
7. Pozostałe problemy <i>Tekst – maksymalnie 600 znaków</i>	

8. Uwagi

Tekst

* Należy zaznaczyć prawidłową odpowiedź.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. poz. ...).

Celem przedmiotowego projektu rozporządzenia Ministra Środowiska jest dostosowanie do zmian w systemie oceny jakości powietrza, wprowadzonych ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1479), zgodnie z którą wprowadzona została zmiana w sposobie funkcjonowania laboratoriów i sieci pomiarowych Inspekcji Ochrony Środowiska oraz wzmocnienie systemu zapewnienia i kontroli jakości w badaniach monitoringowych w ramach krajowych laboratoriów referencyjnych. Mając na uwadze fakt, że Wydziały Monitoringu Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska weszły w skład Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska konieczne było uchylenie przepisów § 1 pkt 1 i § 2–5, oraz wynikającej z tego załączników 1–4.

Dodatkowo, zgodnie z projektowanymi przepisami art. 91 ust. 9f, w brzmieniu nadanym w art. 1 pkt 2 lit. i ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (UC148) konieczne było określenie zakresu danych, jakie zarząd województwa będzie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw środowiska w sprawozdaniu okresowym z realizacji programu ochrony powietrza.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w tym w szczególności z dyrektywą 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu (Dz. Urz. UE L 23 z 26.01.2005, str. 3, UE L 87 z 31.03.2009 r., str. 109 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4), dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 226 z 29.08.2015, str. 4) oraz Decyzją Komisji 2011/850/WE z dnia 12 grudnia 2011 r. ustanawiającą zasady stosowania dyrektyw 2004/107/WE i 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, str. 86 oraz Dz. Urz. UE L 156 z 20.06.2017, str. 36), jak również Wytycznymi Komisji do tej decyzji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wpłynie na działalność mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. poz. 1120), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.